
بسم الله الرحمن الرحیم
اونا گنبد آهنین دارن، ما گنبد طلا

شناسنامه

نهضت ادامه دارد...

ماهنامه نهضت
دوره جدید؛ شماره ۱۸ و ۱۹
اردیبهشت ۱۴۰۳
صاحب امتیاز:
سازمان تبلیغات اسلامی

جانشین مدیر مسئول: امین‌رضا لطفعلی‌زاده
سردبیر: علی مرادخانی

دبیر تحریریه: علی عمادی
تحریریه: هدی سادات پاک‌نهاد
عطیه طالب‌پور، میناد هقان، محدثه نعمتی
باسپاس از: عطیه کشاورز، امیرمحمد غفاری
دبیر عکس: سبحان بیرانوند
مدیر هنری: رهام بهزادی
طراح نشان: حامد مغروری

مدیر اجرایی: محمد عبدالهادی
گروه اجرایی: مهدی جاوید روزی، شهاب بیرجندی، محمدعلی سعادت فینی، رسول اسماعیلی، زهرا عطاریان، حانیه درخشان و علی کوهساری نصیرلو

با تقدیر از همراهی:
حجت‌الاسلام والمسلمین محمد قمی
حجت‌الاسلام والمسلمین روح‌الله حریزاوی و محمد مهدی دادمان

نشانی: تهران، میدان فلسطین، سازمان تبلیغات اسلامی
شماره تماس: ۶۶۴۶۸۴۴۰
نشانی شبکه‌های اجتماعی:
@sazmantablighaat

زیر نظر روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی
هر گونه ذکر مطالب آزاد است.

فهرست

پرونده ویژه
- گام نخست؛ مستورا ۱۴
- عملیات رمضان در ۴ محور ۱۶
- گام دوم؛ مسطورا ۲۰
- ترویج گفتمان قرآنی ۲۲
- حفاظت از حفظ قرآن ۲۴
- حفظ قرآن مختص نخبه‌ها نیست ۲۶
- یک پویش، ۱۸ میلیون مخاطب ۲۸
- قرآنی‌ترین روز آزادی ۳۰
- آنچه از ما دریغ شده، خود ماییم ۳۴
- اصلا خوب نبود! ۳۷
- ...در سایه اجتماعات مذهبی ۳۸
- فرصت باهم بودن ۳۹
- محفل دوباره گل کاشت ۴۰
- گردهمایی در دهکده قرآنی ۴۴
- مهد پرورش قاریان خوش‌خوان ۴۵
- مهر تایید رهبری برای برنامه‌های قرآنی ۴۶
- محفل نویدبخش بود ۴۷
- چهارباغ به نام قرآن ثبت شد ۴۸
- سفره ۶ کیلومتری ۵۱

هنر روایت
- سال تحویل شعر ۵۴
- برای تلویزیون ۵۶
- بانی سفره‌های مردم غزه ۵۸
- از تهران تا هاوانا؛ از دمشق تا بلوهوریزونته ۶۰
- هراس از نقش دیوار ۶۲
- فصل دروی جوایز ۶۴
- احیای روایت ایرانی ۶۶
- روایت بچه‌ها از غزه ۶۸
- بازیستا در آستانه برداشت ۷۰

گفتارها و نوشتارهایی از: سید علی سرابی، محمد مهدی بحرالعلوم، حجت‌الاسلام محمد حاجی ابوالقاسم دولابی، حجت‌الاسلام سید مصطفی حسینی، مهین تیموری، ابراهیم اکبری، میرشمس‌الدین فلاح‌هاشمی، محمدرضا امامقلی، احسان مشکور، حسین محمدی واله، بهناز ضرابی زاده، ثریا ربیعی‌فر، احمد راستینه، حجت‌الاسلام حمید خرمشاد، مهدی امین فروغی، محمد رسولی، دکتر علیرضا شریفی یزدی، دکتر سیدحسن موسوی چلک، حجت‌الاسلام ناصر رفیعی، حجت‌الاسلام علی سرلک، حجت‌الاسلام محمدصادق ابوترابی و ...

- پیام سربازان نسل سلیمانی به جهان ۷۲
- رویای بزرگ به روایت سفیرفیلم ۷۴
- سیمرغ ۱۰ بار سوره خواند ۷۶

هنر زندگی

- پیشگام؛ روشی برای حل مسائل کشور ۸۲
- پله ترقی برای نوجوانان ۸۴
- عاشقانه‌هایی از دل جنگ ۸۶
- جورچین حجاب ۸۸
- انس با شهدا ۹۰
- فقط ۲ درصد از بودجه سالانه ۹۲

هنر تبلیغ

- شمع از صدهزار عبور کرد ۹۶
- استقبال از سخنرانی طلاب خارجی ۹۸
- ووشوکاری که روحانی شد ۱۰۰
- موشکافی یک پدیده علمی ۱۰۴
- هیأت در جایگاه انتقال معرفت ۱۰۶
- جهاد تبیین بر دوش نوحه‌سرایان ۱۰۸
- امید به آینده شعار نیست؛ اعتقاد ماست ۱۱۰

یادداشت

در بهار بهشتی شویم

آیت الله العظمی عبدالله جوادی آملی

اصل خلقت برابر بیان نورانی امیرالمؤمنین تجلی الهی است؛ این تجلی با جمال الهی که آمیخته شد در دنیا می‌شود بهار و در آخرت می‌شود بهشت؛ این بهشت و این بهار یک جمال صوری و ظاهری است که بیانگر جمال ملکوتی خدای سبحان است.

انسان باید در بهار بهشتی بشود؛ برای اینکه با نشاط و با خرمی به سر ببرد ناچار است از کوثر مدد بگیرد تا هویت خود را بهشت کند، بهار از باران مدد می‌گیرد و سرسبز و خرم می‌شود ولی انسان اگر بخواهد بهشتی بشود از باران استمداد نمی‌کند از کوثر مدد می‌گیرد و کوثر همان معرفت و محبت خداست که جمال الهی را به همراه دارد، تا ما بهشتی در درونمان نسازیم هرگز از نشاط طرفی نمی‌بندیم، هرگز از بهار بهره‌ای نخواهیم برد. بهار دنیا و بهشت آخرت وقتی به حال انسان نافع است که او مظهر جمال الهی باشد و وقتی مظهر جمال‌الهی می‌شود که اهل حکمت باشد. اگر اهل حکمت، معرفت و محبت بودیم در درون ما بهشت تجلی می‌کند و در درون ما همیشه خرمی حضور خواهد داشت.

در فصل بهار به ویژه ماه فروردین که مراسم صله‌رحم و دید و بازدید مطرح است بیان نورانی امام رضا(علیه السلام) بیش از فصل‌های دیگر تجلی دارد؛ حضرت فرمود «به دیدار یکدیگر بروید و در دیدار یکدیگر معارف دینی و اخلاق اسلامی را مطرح کنید که جامعه جامعه عقل و عاطفه شود»، باید عطوفت و معرفت جامعه در کنار هم باشد و معرفتش سایه‌افکن مهربانی و عطوفتش باشد.

وجود مبارک امام رضا(ع) فرمود قسمت مهم محفل دید و بازدیدتان با ذکر سخنان اهل بیت(ع) باشد، دو دلیلی که امام رضا(ع) ذکر می‌کند این است که سخنان نورانی اهل بیت در شما عاطفه ایجاد می‌کند، وحدت می‌آفریند، شما را متحد می‌کند و کینه را بر می‌دارد، وقتی که کینه‌زدایی شد و اختلاف رخت بربست یک بهشت موعودی را شما موجود کردید.

بنابراین از یک نظر بهار می‌تواند بهشتی برای ما بیاورد چه اینکه بهشت می‌تواند به صورت بهار تجلی کند و همه اینها جلوه‌های جمالی الهی‌اند و اگر جامعه‌ای مظهر جمال الهی شد هم از بهار بهره کافی می‌برد هم خودش بهشت می‌شود و بهشت می‌سازد.

سالنمای ۱۴۰۲

فروردین

۳ برنامه تلویزیونی محفل روی آنتن شبکه ۳ رفت. این برنامه قرآنی به همت مرکز هنری رسانه‌ای نهضت ساخته شد.

۵ نماهنگ «کارت صدآفرین» براساس مناجاتی از میثم مطیعی ساخته مرکز هنری رسانه‌ای نهضت منتشر شد.

۷ نماهنگ «روزه اولی» همزمان با ایام ماه رمضان با نوای محمد حسین پویانفر و گروه سرود احسان منتشر شد. این نماهنگ در مرکز موسیقی مأوا و مرکز رسانه نهضت سازمان تبلیغات اسلامی تولید شد.

۱۲ همزمان با فرارسیدن روز جمهوری اسلامی ایران با شگاه سرود مرکز هنری رسانه‌ای نهضت، آلبوم «پرچم افتخار» را منتشر کرد.

۱۷ موزیک ویدیوی تصویری «آقای مهربون» محصول باشگاه سرود نهضت به مناسبت ایام ولادت امام حسن(ع) منتشر شد.

۱۸ چهره‌های شاخص قرآنی کشور از تولید برنامه قرآنی «محفل» قدردانی کردند.

اردیبهشت

۳ جشنواره شاهنامه خوانی استان کهگیلویه و بویراحمد با ارائه ۳۳۰ اثر به همت حوزه هنری این استان برگزار شد.

۵ گردهمایی بزرگ برنامه تلویزیونی محفل با استقبال پرشور مخاطبان در برج میلاد برگزار شد.

۶ رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در نخستین نشست «امیرخوان» گفت: از گذشته حوزه کودک و نوجوان را در سازمان جدی گرفته‌ایم. در نخستین دوره این محفل، جمعی از سرآمدان عرصه ادبیات کودک و نوجوان کشور همچون مصطفی رحماندوست، وجیهه سامانی، منصوره مصطفی‌زاده، کمال شفیعی و... حضور داشتند.

۹ چهارمین دوره جشنواره دانش‌آموزی عکس، گرافیک و نقاشی مدرسه با حضور شرکت‌کنندگان خارجی و تقدیر از برگزیدگان در حوزه هنری به اتمام رسید.

۱۱ سومین شماره از مجله راهبردی «رسم» به همت معاونت راهبردی سازمان تبلیغات اسلامی منتشر شد.

۱۲ حجت‌الاسلام والمسلمین محمد قمی در مراسم تشییع شهید غیرت، حمیدرضا الداغی که در مسجد جامع سبزوار برگزار شد، اظهار داشت: جوان ایرانی اهل غیرت است و این میراث و هویت آبا و اجدادی ایرانی است.

خرداد

۵ دومین رویداد سالانه هنر حماسی، به همت حوزه هنری خراسان رضوی در آرامگاه فردوسی برگزار شد.

۶ نمایشگاه پوستر «متروپل» به همت واحد تجسمی حوزه هنری خوزستان برای همدردی با مردم آبادان و داغ‌دیدگان این فاجعه در اهواز برگزار شد.

۱۰ فیلم سینمایی با موضوع امام رضا(ع) به مناسبت دهه کرامت در سینما «آیه» قم و به همت حوزه هنری این استان، رایگان اکران شد.

۸ دومین نشست هیات داوران مهروارهٔ هوای نو در مجموعه فرهنگی شهدای هفتم تیر برگزار شد.

۱۰ طرح ملی «مسجد به مسجد» با هدف ظرفیت‌شناسی مساجد کشور و با محوریت جهاد تبیین از سوی بنیاد هدایت سازمان تبلیغات اسلامی آغاز به کار کرد.

۱۱ سازمان دارالقرآن الکریم، نتایج آزمون مرحله اول هجدهمین دوره ارزیابی و اعطای مدرک تخصصی به حافظان قرآن کریم را اعلام کرد.

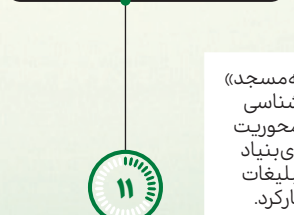

۲۰
رئیس سازمان تبلیغات از عموم مردم برای ارائه طرح‌های اجرایی حجاب دعوت کرد.

در آستانه روز قدس از دیوارنگاره میدان فلسطین رونمایی شد.

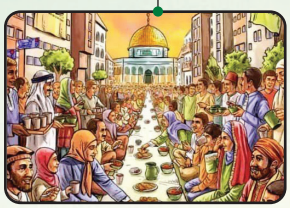

۲۳
نمایشگاه «بلوط و باروت» با محوریت مبارزات عشایر به همت حوزه هنری استان کهگیلویه و بویراحمد در یاسوج افتتاح شد.

۲۶
به مناسبت هفته هنر انقلاب اسلامی، بلیت سینماهای حوزه هنری در روز شنبه نیم‌بها شد.

۲۷
مراسم اختتامیه هفته هنر انقلاب در حوزه هنری برگزار شد. در این مراسم سرود «سلام فرمانده» رویداد برگزیده سال شد. همچنین هدایت‌الله بهبودی، چهره ماندگار هنر انقلاب و محمد مهدی سیار، شاعر چهره هنر انقلاب معرفی شدند.

۲۸
حوزه هنری البرز، نماهنگ دو زبانه مقاومت را به مناسبت روز جهانی قدس رونمایی کرد.

محمدمهدی رحمتی به عنوان مدیرعامل جدید گروه رسانه‌ای مهر منصوب شد.

۳۰
نشست هیأت داوران مهروارهٔ هوای نو، با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در مجموعه شهدای انقلاب اسلامی، سرچشمه برگزار شد.

۳۱
۱۱۴ مراسم افطاری وحدت و مقاومت در استان‌های تلفیقی کشور طی ماه مبارک رمضان برپا شد.

۱۳
سلسله مراسم آئین تجلیل از دومین گروه برگزیدگان مهروارهٔ بانور، با تقدیر از حدود ۷۰ بانوی برتر این مهروارهٔ به کار خود در استان خراسان رضوی پایان داد.

۱۴
پنجمین دوره جشنواره استانی علامه حلی با حضور ۲۰۷ اثر پژوهشی از طلاب جوان در ایلام به کار خود پایان داد.

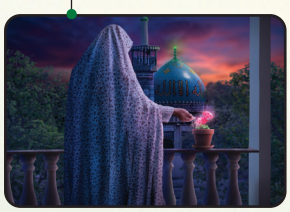

۱۵
حجت‌الاسلام محمد قمی، به سخنان امام جمعه رشت مبنی بر بیزاری از افراد بدحجاب در صفحه مجازی خود واکنش نشان داد.

۱۶
نشرهای سازمان تبلیغات اسلامی با دو میلیون جلد کتاب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حضور یافتند. در این دوره نزدیک به ۵۰ درصد تعداد کتاب بیشتر فروخته شد.

۲۰
حوزه هنری کودک و نوجوان، دومین رویداد ملی استاپ موشن را با برپایی بازارگاه، ارائه آثار تولیدی خود و معرفی برگزیدگانش به پایان رساند. در مرحله نهایی این رویداد ۴۰ گروه از ۲۹ استان کشور حضور داشتند.

۲۱
شب خاطره «موج‌های بی‌قراری» گرامیداشت شهدای امدادگر به همت حوزه هنری خراسان شمالی برگزار شد.

۲۲
مرکز موسیقی حوزه هنری با ادای احترام به روح شهید الداغی نماهنگ «مرد» را منتشر کرد.

۳۰
رئیس سازمان تبلیغات اسلامی با خانواده شهید آیت‌الله عباسعلی سلیمانی، در بابلسر دیدار کرد.

۳۱
رئیس سازمان تبلیغات اسلامی با جمعی از مدیران حوزه‌های علمیه، ائمه جماعات و مبلغان کشور سوریه دیدار کرد.

۲۳
فیلم سینمایی «مصلحت» به کارگردانی حسین دارابی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفاه، محصول حوزه هنری، سرانجام به اکران رسید؛ این فیلم در جشنواره ۳۹ فجر برنده سیمرغ بهترین کارگردانی فیلم اول و نامزدی در ۶ رشته دیگر شد.

۱۴
نمایش «یک لیوان چای» تولید حوزه هنری استان لرستان به اجرا درآمد.

نقاشی‌های به‌جای مانده از روزهای پیروزی بر دیوارهای مسجد خرمشهر به همت حوزه هنری خوزستان بازسازی شدند.

۲۹
در رویداد ملی نهضت از برگزیدگان تبلیغ و تبیین کشور که در سال گذشته در رشته‌های هنر و رسانه، تبلیغ اسلام ناب، نشر خوبی‌ها و... برگزیده شدند و خانواده شهدا تجلیل به عمل آمد.

۱۷
کتاب «(مکتب حیات بخش)»: درسنامه آموزشی مکتب امام خمینی رحمه‌الله علیه در ۲ جلد و مجموعا ۷۷۳ صفحه با نگارش جواد حجت توسط اداره کل آموزش‌های تخصصی سازمان تبلیغات اسلامی به چاپ رسید.

۱۳
نماهنگ «۶۰ سالگی» محصول مرکز هنری رسانه‌ای نهضت، همزمان با فرارسیدن سالروز تحال ملکوتی بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران منتشر شد.

سالنمای ۱۴۰۲

تیر

۱ اردوهای مهارتی مرکز سینوا، مبتکر پلتفرم «انتشار و آرشیو آثار سرود و جمعخوانی» توسط حوزه هنری کودک و نوجوان آغاز شد.

۳ رمان «میخانه، میخانه» نوشته محبوبه حاجیان‌نژاد که گوشه‌ای از مقاومت مردم خرمشهر را به تصویر می‌کشد توسط انتشارات سوره مهر منتشر شد.

۷ در آخرین روزهای تصویربرداری سریال ۱۸ قسمتی «سوران»، محصول مرکز سریال سوره، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی از پشت صحنه این مجموعه تلویزیونی بازدید کرد.

۱۲ آئین رونمایی از کتاب «برادر احمد» شامل روایت حیات جهادی حاج احمد متوسلیان در حوزه هنری برگزار شد.

۱۳ دردومین جلسه شورای سیاستگذاری بنیاد دعبل خزاعی، اولین «نشان حبیب» که برای رویداد مقام مجنون و پاسداشت پیرغلامان حسینی طراحی شده به استاد حاج غلامرضا سازگار، اهدا شد.

۱۵ آئین افتتاحیه جشن بزرگ مردمی عید سعید غدیر خم در شهر بصره عراق با حضور رئیس سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد.

مرداد

۲ مؤسسات انتشاراتی سازمان تبلیغات اسلامی پیرو انتشار تصاویری از هنجارشکنی برخی کارکنان مجموعه طاقچه، با صدور بیانیه‌ای از ادامه همکاری با این مجموعه اعلام انصراف کردند.

۷ نماهنگ محرمی «رازفریاد» با شعری از محمدمهدی سیارو با صدای مصطفی راغب که در حوزه هنری استان یزد با حمایت مرکز تولیدات کوتاه سوره ساخته شد به رونمایی رسید.

۱۲ اولین سالگرد درگذشت حبیب‌الله صادقی هنرمند نقاش، کاریکاتوریست و گرافیست، استاد دانشگاه، منتقد هنری و رئیس گروه هنرهای تجسمی فرهنگستان هنر، در حوزه هنری برپا شد.

۱۵ نمایشگاه گروهی هنرمندان سنندجی با عنوان «روندک» با حمایت حوزه هنری استان کردستان در گالری سوره پردیس سینمایی بهمن سنندج افتتاح شد.

۱۶ آئین اختتامیه دومین دوره مهرواره هوای نو با حضور برگزیدگان در تالار وحدت برگزار شد.

۲۰ سوگواره عاشورایی «رستخیز عام» در آخرین هفته از ماه محرم، در حوزه هنری برگزار شد.

شهریور

۲ مراسم اختتامیه جشنواره کتابخوانی هیس طوری با تجلیل از نفرات برگزیده در کاخ ملت مجموعه سعدآباد برگزار شد.

۳ همزمان با فرارسیدن ایام اربعین حسینی، از جدیدترین دیوارنگاره میدان انقلاب با جمله «بیا تا برویم» رونمایی شد.

۴ رئیس رسانه ملی از عوامل سریال «سوران» و مدیران سازمان سینمایی سوره برای ساخت این سریال تجلیل کرد.

۵ نمایشگاه عکس «روضه شهیدان» که روایتی از آئین عزاداری محرم هیات رایت العباس در محله چیذر تهران است در گالری خانه عکاسان ایران افتتاح شد.

۱۰ با تصمیم شورای عالی انقلاب فرهنگی، مدیریت شورای توسعه فرهنگ قرآنی به سازمان تبلیغات اسلامی انتقال یافت.

۱۲ بخش بین‌الملل حوزه هنری انقلاب اسلامی با مشارکت حوزه هنری استان قم و کانون هنر شیعی، موکب هنر و رسانه را در عمود ۷۸۵ مسیر پیاده‌روی اربعین برپا کرد.

۱۶
مهمونی کیلومتری غدیر در ۲۴ مرکز استان و ۷۰ شهرستان ایران اسلامی برگزار شد.

۱۸
نشست سالانه هم‌اندیشی شبکه‌های فعال هیأت و مداحی به مدت دو روز در آستانه ماه محرم با عنوان نشست تخصصی شبکه‌های هیأت و تشکل‌های دینی سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد.

۲۰
مراسم رویداد مقام مجنون، آئین نکوداشت پیرغلامان هیأت‌های حسینی تهران با محوریت میانداران پیشکسوت همزمان با سراسر کشور در مجتمع فرهنگی امام رضا(ع) برگزار شد.

۲۱
نمایش «فاطمه» به کارگردانی مریم شعبانی و کاری از گروه «هنر مقدس» به مناسبت عید غدیر در سالن المسرح الوطنی بغداد برای بانوان عراقی برای آخرین روز روی صحنه رفت.

۲۵
رقابت ۸۶۰ نفر در آزمون شفاهی مسابقات حفظ قرآن کریم در اصفهان به مدت ۵ روز در سه شهر اصفهان، نجف آباد و کاشان آغاز شد.

۲۷
در همایش طلایه داران تبلیغ در آستانه ماه محرم الحرام که با حضور مبلغین استان کردستان در سنندج برپا بود، به مبلغین تاکید شد مبحث وحدت و انسجام امت اسلامی را مدنظر داشته باشند.

۲۱
آئین افتتاحیه رزمایش «محله اربعینی» با حضور مجازی مدیران کل، معاونین فرهنگی و کارشناسان سازمان تبلیغات در سراسر کشور برگزار شد.

۲۱
نمایشگاه چیدمان و تصویرسازی عاشورایی براساس کتاب طوفان البکاء بهمت حوزه هنری اصفهان در این شهر برپا شد.

۲۴
رئیس سازمان تبلیغات اسلامی نوشت: آمار افکارسنجی‌ها درباره محرم امسال شگفت‌انگیز است؛ ۷۲ درصد مردم ایران مشتاق حضور در پیاده‌روی اربعین هستند و ۴۶ درصد هم در دهه محرم هرشب به محافل عزا رفته‌اند.

۲۵
آیین افتتاحیه نمایشگاه «سفر به ۶۱ هجری» مجموعه نقاشی‌های دیجیتال و طرح‌های گرافیکی تبیان آنلاین در فرهنگسرای خانواده برگزار شد.

۲۶
همزمان با برگزاری سوگواره عاشورایی «رستخیز عام»، نمایش «علیا مخدره»، به مدت ۷ شب در سالن سوره حوزه هنری، ویژه بانوان برگزار شد.

۳۰
اجتماع بزرگ دختران دهه هشتادی محجبه به همت اداره کل تبلیغات اسلامی استان اصفهان در گذر فرهنگی چهارباغ عباسی برگزار شد.

۱۳
هفتمین همایش بین‌المللی تئاتر مردمی پیاده‌روی اربعین «روایت راهیان» در عمود ۱۱۲۰ در مسیر کربلا، به اجرای نمایش و سرود پرداخت.

۱۵
راهپیمایی جاماندگان اربعین در بیش از ۶۰۰ شهر و ۶۳۰۰ روستا در طول بیش از ۵ هزار کیلومتر و با حضور بیش از ۵۰۰۸ موکب و حدود ۱۴ میلیون دلداده حسینی برپا شد.

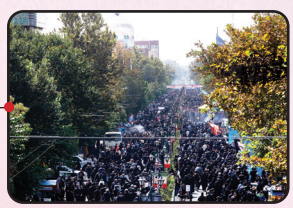

۱۹
مراسم رونمایی از آلبوم «مناقب خوانی» از تولیدات جدید مرکز موسیقی حوزه هنری با حضور هوشنگ جاوید مولف این کتاب برگزار شد.

۲۰
مجموعه نمایشگاهی داستانک‌های عاشورایی «ده» با همکاری مجموعه بانوی فرهنگ و روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی در گالری مجازی نگارستان به نمایش درآمد.

۲۷
مرکز موسیقی و مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری، رویداد ملی شعر و موسیقی «ایران سرا» را در تالار سوره حوزه هنری برگزار کرد.

۲۹
آئین رونمایی از کتاب «سیطره» با حضور وزیر اطلاعات در سالن مهر حوزه هنری برگزار شد.

رضا سلامت‌پناه به عنوان سرپرست دبیری شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی» منصوب شد.

سالنمای ۱۴۰۲

مهر

۲ آیین اختتامیه نخستین کنگره ملی نوحه‌ها و نغمه‌های عاشورایی با معرفی برگزیدگان برگزار شد. در این مراسم از حاج محمدرضا طاهری تجلیل بعمل آمد و رهبر انقلاب نیز عبای خود را برای اهدا به این ذاکر اهل بیت ارسال کردند.

۳ مراسم اختتامیه سومین دوره کنگره ملی شعر خانواده با عنوان زیر یک سقف در حوزه هنری برگزار شد.

۶ چهارمین و آخرین شب سلسله نشست‌های تخصصی با عنوان «بررسینمای ایران چه گذشت» که به همت سازمان سینمایی سوره در پردیس سینمایی آزادی برپا بود، برگزار شد.

۷ جشن مهمانی امت احمد(ص) به مناسبت میلاد پیامبر رحمت و مهربانی در سنندج برگزار شد.

۹ مرکز موسیقی حوزه هنری مراسم رونمایی آلبوم «ماه دیدم» با خوانندگی حمید قربانی را برگزار کرد.

۱۲ آئین اختتامیه جشنواره جهانی شعر صلح و دریا با حضور شاعرانی از ایران و کشورهایی مثل اسپانیا، هندوستان، تاجیکستان، لهستان، کوزوو، پاکستان، صربستان و آرژانتین در تالار سوره حوزه هنری برگزار شد.

آبان

۲ همزمان با پویش «حریفت منم»، جدیدترین دیوارنگاره میدان انقلاب با عنوان «سیل غیرت» و مبارزه با اسراییل رونمایی شد.

۶ ۲۰ اثر از هنرمندان استان چهارمحال و بختیاری به مرحله داوری نهایی نخستین رویداد روایت‌نویسی «چای روضه» راه یافت.

۸ نمایشگاه عکس و آثار گرافیکی جمعی از هنرمندان با عنوان «نبرد طوفان الاقصی» در کتابخانه عمومی خلیج فارس بوشهر راه‌اندازی شد.

۹ رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی، ماده واحده «انتقال شورای توسعه فرهنگ قرآنی و دبیرخانه و صندوق مرتبط با آن به سازمان تبلیغات اسلامی» که پیش‌تر به تصویب رسیده بود را برای اجرا ابلاغ کرد.

۱۱ نمایشگاه کارتون و کاریکاتور آمریکای لاتین با آثاری از هنرمندان ۱۵ کشور آمریکای لاتین افتتاح شد.

۱۵ شب سوم و آخر از دومین دوره سلسله نشست‌های تخصصی با عنوان «برسینمای ایران چه گذشت» برگزار شد.

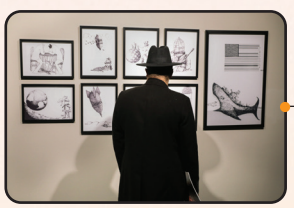

آذر

۱ آئین اختتامیه سومین سوگواره عاشورایی داستان ده به همراه تجلیل از برگزیدگان مسابقه داستان کوچک با موضوع نوروز و آزادی قدس توسط کانون ادبی بانوی فرهنگ در تالار سوره حوزه هنری برگزار شد.

۲ آئین رونمایی کتاب میان دار نوشته احمد مصطفایی محصول سوره مهر در سالن سوره هنری برگزار می‌شود. این کتاب نگاهی به زندگی حاج محمد طالبی، یکی از بنیان‌گذاران تیپ نبی اکرم (ص) سپاه کرمانشاه دارد.

۴ جدیدترین دیوارنگاره میدان انقلاب اسلامی با عنوان «اعلام آمادگی ۱۰+ میلیون ایرانی برای مبارزه با اسراییل» در قالب پویش «حریفت منم» رونمایی شد.

۱۱ حجت‌الاسلام محمد قمی با انتشار ویدئویی از جشن عبادت دختران مریوانی، در صفحه شخصی خود به زبان کردی به آنها تبریک گفت.

۱۲ در حاشیه دیدار هنرمندان با رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، کتاب «کلمات این کتاب درد می کشند» دریاسوج رونمایی شد. این کتاب خاطرات سعید جاودان سیرت از پزشکان زمان شیوع کرونا است.

۱۳
دیوارنگاره میدان انقلاب پنجشنبه ۱۳ مهریه مناسبت هفته وحدت با موضوع «وحدت امت‌های اسلامی زیرسایه قرآن کریم» و با شعار «آتش توهین حریف حقیقت نخواهد شد» نصب و رونمایی شد.

۱۸
همزمان با ایام سالروز ورود حضرت فاطمه معصومه(س) به قم، اکران فیلم سینمایی «اخت‌الرضا» محصول سازمان سینمایی سوره در سینماهای سراسر کشور آغاز شد.

۲۳
آئین افتتاحیه «عملیات به قله نزدیکیم» رزمایش مساجد سراسر کشور برای روایت جایگاه ایران در عصر جدید در محل نمایشگاه مسجد جامعه پرداز در مسجد جمکران و با سخنرانی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد.

۲۴
نمایشگاه عکس «با طوفان الاقصی تا روز آخر» شامل آثار گروهی عکاسان رسانه‌های فعال در فلسطین اشغالی از عملیات طوفان الاقصی در حوزه هنری افتتاح شد.

۲۶
حجت‌الاسلام محمد قمی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی به جنایت بیمارستان المعمدانی غزه واکنش نشان داد و در صفحه مجازی خود نوشت: ظلم و بلای ظالم عظیم شد و نزدیک است که روح‌های آزاده و آزرده‌ی بشری بالاخص مسلمانان، دنیا را برای غاصبین و ظالمین جهنم سازند و گشایشی را رقم زنند: باذن‌الله تعالی.

۱۷
نخستین اجتماع بزرگ حافظان قرآن کریم استان تهران با عنوان «حافظان قرآن، محافظان حقیقت» با حضور حافظان یک جزتا ۳۰ جز قرآن کریم در مصلی برگزار شد.

۲۳
اولین اجلاس ملی خیرین هیأت کشور به همت بنیاد دعبل خزاعی در مشهد برگزار شد.

۲۷
مراسم اختتامیه اولین رویداد ملی لالایی «گهواره» ۲۷ آبان ماه با محوریت لالایی‌های نواحی ایران با معرفی برگزیدگان در تماشاخانه مهر حوزه هنری برگزار شد.

۳۰
مجموعه «کارستان بهارستان» به عنوان بزرگ‌ترین پردیس نوآوری کشور افتتاح شد.

رییس سازمان تبلیغات اسلامی ده میلیونی شدن پویش «حریفت منم» را ظلم ستیزی ملت ایران دانست.

۲۸
کتاب طرح ملی حفظ موضوعی قرآن کریم با عنوان «مستورا» رونمایی شد.

۲۵
شبکه ملی اسما «انجمن بانوان ملی سخنران و مبلغات انقلابی» و صبرا «صحنه گردانان بردبار روایت امید» راه اندازی شد.

۱۹
همایش ۳ روزه هم‌اندیشی ۷ شبکه فعال هیأت و مداحی استان‌ها با عنوان «میان داران جهاد ۲» در تهران آغاز به کار کرد.

۱۵
آئین اختتامیه دومین سوگواره ملی پایتخت موکب‌ها با حضور حجت الاسلام روح‌الله حریزاوی، قائم مقام سازمان تبلیغات اسلامی، در سالن همایش‌های گیت بوستان اهواز برگزار شد.

۱۳
رییس سازمان تبلیغات اسلامی به تماشای کنسرت نمایش «کلنل» در تالار وحدت نشست. بیش از ۳۰ هزار تماشاگر این نمایش را دیدند.

۱۷
مرکز اصحاب هنر و رسانه استان مرکزی (ماهور) اراک با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و قائم مقام سازمان تبلیغات اسلامی به بهره برداری رسید.

۲۲
نمایش «فاطمه (س)» ویژه بانوان، به کارگردانی مریم شعبانی برای سومین سال متوالی در ایام فاطمیه در حوزه هنری به روی صحنه رفت.

آیین اختتامیه هفتمین همایش بین‌المللی تئاتر مردمی پیاده روی اربعین، «روایت راهیان» به همت حوزه هنری استان خوزستان در سالن همایش‌های منطقه آزاد اروند برگزار شد.

۳۰
رییس سازمان تبلیغات اسلامی و معاونان این سازمان، در دیدار اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس در مجموعه سرچشمه پیرامون مسائل فرهنگی به بحث و تبادل نظر پرداختند.

سالنمای ۱۴۰۲

دی

۲ آئین افتتاحیه رویداد «بانوان بهشت» درسالن همایش‌های سازمان تبلیغات اسلامی برگزارشد.

۴ نمایشگاه گروهی «سه‌رخ»، شامل آثارسه هنرمندپیشکسوت هنرهای تجسمی: ناصرسیفی، علی‌اصغریوزباشی وسیدحمید شریفی آل‌هاشم، درگالری عالی حوزه هنری افتتاح شد.

۷ کتاب‌های «روزهای پیام بری» نوشته روح‌الله شریفی ازانتشارات سوره مهرو «بیروط» نوشته ابراهیم اکبری دیزگاه ازانتشارات صاد جوایزی ازشانزدهمین جایزه جلال آل احمد دریافت کردند.

۹ سریال انیمیشن ۵۰ قسمتی «موتورها»، محصول مرکز انیمیشن سوره، آماده نمایش شد.

۱۱ دیوارنگاره میدان انقلاب با طرحی ازسردار شهید قاسم سلیمانی اکران شد.

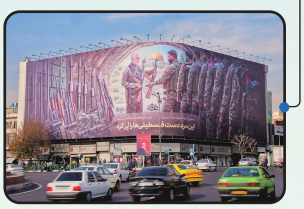

۱۳ اولین نمایشگاه هنری طوفان‌الاقصی توسط حوزه هنری خوزستان با مشارکت دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه بصره در کشورعراق برگزارشد.

بهمن

۴ دیوارنگاره میدان انقلاب تهران با اشاره به روزپدر همراه با شعر «کوهی پدر برایم ای مهربی‌نهایت/ بردی مرا به قله ازراه شانه‌هایت» رونمایی شد.

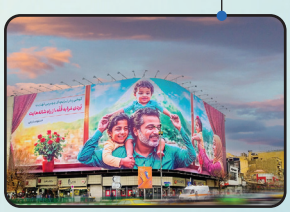

۵ نخستین نشست دفترپاسداشت زبان فارسی حوزه هنری با نقد و بررسی فیلم سینمایی «سرهنگ ثریا» برگزارشد.

۱۰ رویداد روایت مادران مقاومت با حضور مهمان‌هایی ازغزه، یمن و لبنان پس ازدوروزفعالیت درقرارگاه جهاد درمیدان امام حسین(ع) به پایان رسید.

۱۳ رویداد آموزشی و تبیینی «شیرین بیان» که به همت سازمان تبلیغات اسلامی قزوین برگزار می‌شد با برگزاری اختتامیه به پایان رسید.

۱۶ آیین اختتامیه و اهدای نخستین جایزه ملی روایت پیشرفت با هدف معرفی برترین آثارهنری و تقدیرازفعالان حوزه روایت پیشرفت که توسط حوزه هنری برگزارمی‌شود با حضورریيس جمهوربرپا شد.

دردهه فجردیوارنگاره میدان انقلاب با تصویری از «نشان شکنجه مردم ایران برسینه دیکتاتورپهلوی» اکران شد.

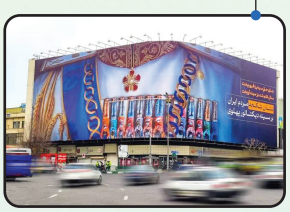

اسفند

۳ رئیس سازمان تبلیغات اسلامی ازپشت صحنه برنامه تلویزیونی «محفل» بازدید کرد. «محفل» محصول مشترک مرکزهنری رسانه‌ای نهضت و شبکه سوم سیما است که ماه مبارک رمضان ازشبکه سه و قرآن پخش می‌شود.

۱۰ پنجاه و نهمین جلسه شورای توسعه فرهنگ قرآنی کشور با حضور حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی رئیس جمهور، حجت‌الاسلام محمد قمی رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و شورای توسعه فرهنگ قرآنی برگزارشد.

۱۰ حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی دربرنامه تلویزیونی «به اضافه یک» درباره انتخابات گفت: باید درباره جلوه‌های دشمنی دشمنان با مردم گفت‌وگو کرد.

۱۱ همزمان با برگزاری انتخابات مجلس و خبرگان، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد قمی، صبح جمعه با حضوردرمناطق سیل‌زده استان سیستان و بلوچستان و همراهی با مردم آسیب دیده ازسیل اخیر، درصفحه شخصی خود با توصیف این مناطق، خواستار حضور مجهز گروه‌های جهادی شد.

۱۶ نشست مدیران کل استان‌های سازمان تبلیغات اسلامی درحرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) برگزارشد.

۱۴
نمایشگاه گروهی کاریکاتور «طوفان الاقصی» به همت حوزه هنری خوزستان و با مشارکت دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه بصره در این شهر عراق افتتاح شد.

۱۶
آئین اختتامیه سوگواره نوحه «معجزه مادری» در مجموعه فرهنگی شهدای هفتم تیر برگزار شد.

۱۸
سریال «پشت پرده» محصولی از مرکز هنری رسانه‌ای نهضت که برای نوروز ۱۴۰۳ تهیه می‌شود در یکی از هتل‌های سنتی یزد کلید خورد.

۲۰
سومین رویداد ملی «روایت حبیب» با عنوان روایت جهان پهلوان «حاج قاسم سلیمانی» در ۴۰ زورخانه سطح کشور برگزار شد.

۲۱
آیین افتتاح پردیس سینمایی خلیج فارس یزد با حضور محمدمهدی دادمان رییس حوزه هنری برگزار شد.

۲۵
در نشستی با حضور رئیس سازمان تبلیغات، مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز ارتباطات دولت و روحانیت، و نمایندگان ارشد نهادهای فرهنگی در خصوص کم و کیف طرح‌های قرآنی ماه رمضان و تمرکز بر حفظ موضوعی قرآن کریم بحث و تبادل نظر شد.

۲۹
در آئین اختتامیه و اهدای جوایز چهاردهمین جشنواره مردمی فیلم عمار که در محل تالار اندیشه حوزه هنری برگزار شد، چند محصول خانواده سازمان تبلیغات اسلامی جایزه گرفتند.

۲۱
در مراسم اختتامیه چهل و دومین جشنواره فیلم فجر، سازمان سینمایی سوره با کسب ۱۲ جایزه، پرافتخارترین حضور خود در این جشنواره را رقم زد.

۲۲
حجت‌الاسلام قمی، رییس سازمان تبلیغات اسلامی، از اجتماع بزرگ مردم و کودکان گیلانی در مسجد مقدس جمکران برای ضبط سرود «فرمانده مهدی» تجلیل و قدردانی کرد.

۲۳
ششمین همایش ملی تئاتر خیابانی راهیان نور که به همت حوزه هنری استان خوزستان در یادمان‌های دفاع مقدس برگزار می‌شود، فراخوان داد.

۲۴
چهار کتاب از انتشارات سوره مهر صاد و دانشگاه سوره در جایزه کتاب سال ایران برگزیده و شایسته تقدیر شدند.

در جشنواره موسیقی فجر، از ابوذر روحی خواننده «سلام فرمانده» تقدیر شد.

۲۶
در مراسم اختتامیه اولین همایش علمی هیأت و آیین‌های مذهبی از مقالات برگزیده این همایش تقدیر شد.

۳۰
همزمان با بالاگرفتن تنش‌ها در مرز لبنان و سرزمین‌های اشغالی، از طرح دیوارنگاره میدان فلسطین با شعار «ما قوی‌تر و مصمم‌تر از همیشه‌ایم؛ شما برای دو میلیون آواره آماده‌اید؟!» به دو زبان فارسی و عبری رونمایی شد.

۱۷
به همت حوزه هنری کودک و نوجوان، جشنواره دانش‌آموزی مدرسه با معرفی نفرات برتر در بخش‌های مختلف، به کار خود پایان داد. در هر بخش برگزیدگان متوسطه اول، متوسطه دوم و هنرستان جداگانه مورد تقدیر قرار گرفتند.

۱۸
گردهمایی حلقه‌های حفظ موضوعی قرآن کریم در قالب طرح «زندگی با آیه‌ها» با حضور جمعی از استادان برتر حوزه حفظ قرآن کریم در حرم امام خمینی (ره) بپا شد.

۱۹
مدیر روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی از انتشار شناخت‌نامه فرهنگ انقلاب اسلامی با نام «یاقوت» بر بستر وب خبر داد. فاز اول این شناخت‌نامه با تألیف ۱۵۰۰ نمایه تا خرداد ۱۴۰۳ رونمایی می‌شود.

۲۰
رویداد ملی توانمندسازی با عنوان «شهید اصلانی» با حضور امامان محلات هدف و سایر کنشگران و فعالان دینی، تربیتی و فرهنگی مساجد در همدان برگزار شد.

۲۱
همزمان با آغاز ماه مبارک رمضان حرکت هم‌افزای ملی «زندگی با آیه‌ها» با هدف تبیین ۳۰ آیه زندگی‌ساز قرآن کریم آغاز شد. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در خصوص این پویش گفت: «زندگی با آیه‌ها» فرصتی برای ترویج و تبیین آموزه‌های قرآن کریم در جامعه است.

بخش اول

پرونده ویژه

۱۴ گام نخست؛ مستورا
۱۶ عملیات رمضان در ۴ محور
۲۰ گام دوم؛ مسطورا
۲۲ ترویج گفتمان قرآنی
۲۴ حفاظت از حفظ قرآن
۲۶ حفظ قرآن مختص نخبه‌ها نیست

مروری بر عملیات
بزرگ قرآنی
در کشور با تاکید
بر طرح ملی
حفظ موضوعی
آیات الهی

قرآن را زندگی کنیم

کوتاه درباره آنچه بر طرح حفظ موضوعی قرآن گذشت

گام نخست مستورا

قرآن، کتاب نور و هدایت است و همنشینی با کلام‌الله مجید، بهترین روش برای یافتن مسیر زندگی خواهدبود. یکی از رایج‌ترین شیوه‌های آن نیز حفظ آیات قرآن است که از همان زمان نزول بر پیامبر رحمت مورد تاکید ایشان قرار داشت و خاتم پیامبران مسلمانان را بر حفظ این آیات سراسر نور و معرفت توصیه می‌کرد. با این حال حفظ ترتیبی دشواری و تخصص خاص خود را دارد که شاید برای همگان در دسترس نباشد. روش به‌گزین، حفظ موضوعی آیات قرآن است که آسان‌تر و برای زندگی امروز کاربردی‌تر خواهدبود. طرح ملی حفظ موضوعی قرآن کریم برنامه ای است که برای انس بیش از پیش افراد مختلف جامعه با قرآن از آبان ماه سال ۱۴۰۲ در سازمان دارالقرآن الکریم وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی رقم خورده؛ این طرح برای حفظ ۱۵۰ تا ۲۰۰ آیه از قرآن کریم با هدف جهاد تبیین در حوزه معارف قرآنی و گفتمان سازی آیات قرآن در سطح جامعه و ترویج سبک زندگی قرآنی و همچنین حل مسائل جامعه با رویکرد قرآنی برنامه ریزی شده است.

۱۲ آیه درباره حجاب و عفاف

گام اول این طرح با عنوان «مستورا» برگزار شد. این عنوان برگرفته از آیه ۴۵ سوره اسرا بود که خداوند خطاب به رسول خود می‌فرماید: «وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا» (هنگامی که قرآن می‌خوانی، میان تو و آنها که آخرت را باور ندارند حجابی قرار می‌دهیم که آنها از فهم حقایق آن دور و مستور می‌مانند). پویش ملی مستورا با محوریت ۱۲ فراز نورانی قرآن کریم، با دغدغه حل قرآنی مسائل پیش روی جامعه اسلامی و کاهش آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی از یک سو و مواجهه مؤثر و هدفمند با جریانات معاند و منحرف در استفاده ابزاری و ناصواب از مفاهیم ارزشمندی چون «زن، زندگی و آزادی» از سوی دیگر، با مشارکت هیأت‌های اندیشه ورز بانوان قرآنی، خانه‌های قرآن، مؤسسات قرآنی، مساجد و... در بسترهای مختلف فضای مجازی برگزار شد. این طرح در سه سطح نوجوانان، عموم مردم و کنشگران از تاریخ ۲۷ آبان در یک بازه یک ماهه در سازمان دارالقرآن الکریم کار خود را آغاز کرد.

تولیدات رسانه‌ای

آغاز این طرح با رونمایی از یک کتاب و کتابچه با عنوان «مستورا» بود. این دو مجلد حاوی آیات منتخب، یکی به‌طور خلاصه و دیگری مفصل، به شرح آنها می‌پرداخت. در روند آموزش این طرح تولیدات محتوایی از جمله ۱۰ موشن گرافی و پوسترهای متعدد در قالب محصولات این دوره تولید و منتشر شد. همچنین ۶۹ ویدئوی آموزشی با حضور چهره‌های قرآنی از جمله هانی چیت چیان برای سطح نوجوان، حجت‌الاسلام محمد حاج ابوالقاسم برای عموم مردم و حجت الاسلام غلامرضا قاسمیان برای کنشگران و چند تن از دیگر استادان قرآنی در پیام‌رسانهای شاد و روبیکا در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفت.

پویش ملی مستورا با محوریت ۱۲ فراز نورانی قرآن کریم، با دغدغه حل قرآنی مسائل پیش روی جامعه اسلامی و کاهش آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی در بسترهای مختلف فضای مجازی برگزار شد

استقبال گسترده

حجت الاسلام امیرحسین قزل ایاغ، مدیر مرکز رسانه و گفتمان سازی سازمان دارالقرآن الکریم ۱۷ آذر سال ۱۴۰۲ خبر داد که مسابقات روزانه پویش مستورا از روز ۲۷ آبان آغاز و تا ۱۲ آذر، در ۱۲ مرحله، در برنامه شاد برای نوجوانان و همچنین در پیام‌رسان‌های ایتا و روبیکا برای عموم برگزار شد، که هر شب از میان افرادی که پاسخ صحیح داده بودند، به قید قرعه به یک نفر گوشی همراه هوشمند و به ۱۲ نفر دیگر جوایز نقدی تعلق گرفت.

آمار شرکت کنندگان در این پویش در بخش مسابقات روزانه نزدیک به ۲۵۰ هزار نفر بود که بیشترین درصد شرکت کنندگان را دختران و بانوان تشکیل می‌دادند که با توجه به این آمار می‌توان گفت این رویداد توانسته با توجه به طرح موضوع عفاف و حجاب در گام اول، به جامعه هدف خود دسترسی مناسب و اثرگذاری پیدا کند. جالب آن که بیش از ۷۰ درصد شرکت‌کنندگان نوجوان بودند. در برنامه کاربردی شاد که مختص به دانش آموزان است حدود ۳۲ درصد از شرکت کنندگان پسر و ۶۸ درصد دختر بودند که تهران با ۶۴ درصد بالاترین مشارکت و استان کهگیلویه و بویراحمد با ۰,۴ درصد کمترین میزان مشارکت را در این پیام‌رسان داشته و ۳۵ درصد از شرکت کنندگان زیر ۱۲ سال بودند.

جهاد تبیین با ترویج سبک زندگی قرآنی

سید علی سرابی
دبیر انجمن خادمان قرآن و قائم‌مقام شورای عالی قرآن

هدف از اجـرای طرح حفـظ موضوعی، ترویج برخی آموزه‌هـای مبنایی و اصولی قـرآن اسـت که در قالب حفـظ آیات منتخب مطرح می‌شـود. طی بررسی‌های صورت‌گرفته بنا براین اسـت طرح حفظ موضوعی قرآن ادامه پیـدا کند و در طول ماه مبارک رمضان، هـر روز یک آیه از هر جزء قرآن کـه مرتبط با مبانـی اصولی و ارزش‌های قرآنی اسـت، در جامعه مرور و نهادینه شـود. در واقع، سـعی بر ترویج نوعی از سبک زندگی قرآنی است.

بعد از گذشت بیش از چهار دهه از انقلاب اسـلامی که برافرازنده پرچم بازگشت به قرآن بود، وقت آن رسـیده که با اهتمام و همت بیشـتری به منویات مقـام معظم رهبری بـرای قرآنی شـدن واقعی جامعه بپردازیم و با عبـور از ظواهر قرآن به عمق کلام الهـی و رهنمودهـای قرآنـی ورود کنیم.

رهبـر معظم انقـلاب علاوه بـر تأکید به ترویج سـبک زندگی قرآنی، جهاد تبیین را به‌عنوان یکی از نیازهای ضروری جامعه می‌دانند؛ بر همین اسـاس، آیات منتخب در طرح حفظ موضوعی قـرآن باتوجه به فضای امروز جامعـه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی انتخاب می‌شود.

آیات تکرارشـده در این طـرح به‌گونه‌ای انتخاب می‌شـوند که پاسـخگوی مسائل و سؤالات نسـل جوان در ارتباط با مبانی فرهنگی و اجتماعی قرآنی باشـند؛ لذا در پرتو این آیات، مسـائل و مشکلات تبیین شده و ارزش‌های قرآنی بیان می‌شود. این یکی از بهترین روش‌ها بـرای تحقق جهاد تبیینی است که رهبر انقلاب تأکید دارند.

از الزامات مهم طـرح حفظ موضوعی قرآن این است که تمام دسـتگاه‌های مرتبط با فعالیت‌های قرآنی، فرهنگـی و مخصوصاً دسـتگاه‌هایی که مخاطبان وسیعی دارند مثل آموزش‌وپـرورش و رسـانه ملی، هر کـدام بخشـی از کار را به عهـده بگیرند تا ایـن هم‌افزایی بتواند یـک حرکت ملی اثرگـذار در ماه مبارک رمضان امسـال را شکل دهد.

گفت‌وگو با محمد مهدی بحرالعلوم
مسئول دبیرخانه ملی حفظ قرآن کریم

عملیات رمضان در چهار محور

یکی از رهنمودهای رهبرمعظم انقلاب در سال ۱۳۹۰، تربیت ۱۰ میلیون حافظ در کشور بود. هر چند از سال ۱۳۹۰ تا کنون فعالیت‌هایی انجام شده، اما با همه تلاش‌های صورت گرفته متأسفانه این خواسته رهبری هنوز محقق نشده است. حفظ موضوعی قرآن یکی از طرح‌های مغفول در ساختار مصوبی دستگاه‌های کشور بود که به همت سازمان دارالقرآن الکریم وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی در چند گام طراحی شد. گام اول این طرح آذرماه سال ۱۴۰۲ با عنوان «مستورا» در ۱۲ فراز درباره عفاف و حجاب برگزار شد و بازخوردهای فراوانی از این طرح گرفته شد. براساس همان بازخوردها در یک گستره فراتر، طرحی برای ماه مبارک رمضان آماده شده و محتوای آن بر اساس مسیر کتاب «طرح کلی اندیشه اسلام» انتخاب شده که این مجموعه براساس آرا و نظرات آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای گردآوری شده است.
برای آشنایی بیشتر با مسطورا، با محمدمهدی بحرالعلوم، مسئول دبیرخانه ملی حفظ قرآن کریم به گفت‌وگو پرداختیم و او توضیحاتی در رابطه با این طرح ارائه کرد. بحرالعلوم متولد ۱۳۵۰ در تهران و حافظ کل قرآن کریم است. این چهره قرآنی در رقابت‌های بین‌المللی قرآن در سوریه و عربستان حائز رتبه شده و سال‌ها سابقه حضور در مراکز قرآنی را دارد.

در طرح حفظ موضوعی قرآن چه اتفاقی قرار است صورت بگیرد؟

در این طرح ۱۵۰ تا ۲۰۰ آیه انتخاب شـده و در گام‌های کوتاهتری، این آیـات با عناوین مختلف و توضیحـات مربوط به آن در اختیـار عموم قرار می‌گیرد.

آیات مورد نظر بر چه اساسـی انتخاب شده‌اند؟

۵۰ آیه بر اساس کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی انتخاب شده است که ۳۰ آیه از ۳۰ جز قرآن و ۲۰ عبارت قرآنی کوتاه دیگر انتخاب شـده است. این آیات از جنبه‌های مختلف بررسی شده تا هم جنبه سـهل بودن برای عموم مردم در نظر گفته شود و هم بتوانیم برای آنها محصولات متعدد رسانه‌ای در فضای رسانه ملی و فضای مجازی تولید کنیم.

تفـاوت گام دوم حفظ موضوعی قرآن با گام اول از نظر محتوایی و شکلی چیست؟

در گام دوم، با استفاده از کتاب و درس‌های ضبط شده محتوای دروس توسط اساتید توضیح داده می‌شود. موشـن و کلیپ‌ها از محصولات دیگر این طرح است که به‌منظور جذب مخاطب جوان و دانش‌آموزان طراحی شده و این قابلیت را دارد که در فضای مجازی منتشر شود. برای این طرح پویش‌های مختلفی تعریف شـده کـه بنا داریم آن را با کمک نهـاد مختلف از جمله سـازمان آموزش‌وپرورش و سازمان اوقاف پیش ببریم.

هم‌زمانی ماه مبارک با عید نوروز در اجرای این طرح تاثیری دارد؟

امسال به دلیل هم‌زمانی ماه مبارک با عید نوروز جلسـات به‌صورت حضوری برگزار نمی‌شود؛ در عوض، به‌طورجدی به سـمت فضـای مجازی و رسانه ملی رفته‌ایم.

قاعدتا اسـتقبال زائران در ایام نوروز به دلیل تقارن با ماه مبارک رمضان از اماکن مقدس بیشـتر اسـت، برنامه‌ای در این خصوص دارید؟

درباره مکان اجرای طرح مسـطورا بناسـت این طرح را در اعتاب مقدسـه، امامزادگان، مجالس جزء خوانی حرم حضـرت معصومه (س) یا حرم امام رضـا (ع) و هرجایی که بتـوان جزء خوانی داشت، اجرا کنیم.

مخاطبان این طرح بیشـتر چه کسانی هستند؟

بنا داریم طرح مسطورا را جدی‌تر از طرح مستورا دنبال کنیم. در رابطه با هدف‌گذاری طرح مسطورا هم باید عرض کنم که دسـته‌بندی مخاطب، از متوسطه اول تا بزرگسـال را در نظر گرفته‌ایم و هدف‌گذاری در این رده سنی است.

مقام معظم رهبری در دیدار اسفند ۱۴۰۰ با خبرگان رهبری بر لزوم «تبیین مفاهیم عالی اسلامی» در اثربخشی جهاد تبیین تاکید کردند. همچنین در سـخنرانی ۱۴ خرداد ۱۴۰۲ نیز تاکید کردند: «توصیه من تقویت ایمان و امید اسـت و آماج دشـمن هم همین ایمـان و امید اسـت.» با چنین توصیه‌هایی، فرازهای ماه مبارک رمضان در طرح مسـطورا با رویکرد ایجاد نظام فکری قرآنی در جهـاد تبیین می خواهد طرحی منسجم از نظام فکری برگرفته شده از کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن مقام معظم رهبری را به مردم ارائه دهد.
طرح دین در این کتاب ۳ ویژگی دارد که عبارتند از؛
۱- ناظر به زندگی اجتماعی هسـتند، نه ذهنی محض.
۲- به صورت پیوسته و نظام مند هستند، نه اجزای جدا.
۳- برگرفته از متن اصلی دین یعنی قرآن هستند، نه سلیقه ها و منابع غیر معتبر.

ویژگی‌های انتخاب آیات در مسطورا

طرح مسـتورا از لحاظ سطوح مختلـف مخاطبـان این طرح چگونه برگزار می‌شود؟

مسـطورا در چهار سـطح تعریف شده است؛ یک گروه افرادی هسـتند که در جزء خوانی‌ها شـرکت می‌کنند و آیاتی را هم می‌شنوند؛ این یک سطح عمومی کلان است که ممکن است بین ۳۰ تا ۵۰ میلیون نفر باشـند. سطح دوم، کسـانی هسـتند که بادقت و توجه بیشتری آیات را می‌شـنوند و قرار است ۵ میلیون نفر با ۵۰ فراز قرآنی آشنا شوند. سطح سوم، کسانی هسـتند که با این آیات مأنوس می‌شوند و ۳۰ آیه منتخـب در این طرح را حفـظ می‌کنند؛ و سطح چهارم کسـانی هسـتند که کنشگر خواهند شد و ممکن اسـت وارد حوزه تبلیغ و تبیین آیات شوند.

باتوجه به این کـه تجربه طرح مستورا را هم داشته‌اید، تصورتان از اجرای مسطورا چیست؟

طرح مسـتورا تجربه‌ای برای رفع نقاط ضعف در طرح دوم یا همان مسـطورا خواهدبود. در طرح دوم حفظ موضوعی قرآن جدی‌تر از طرح مستورا پای کار آمده‌ایم و بر همین اسـاس، طی جلسات صورت‌گرفته با دسـتگاه‌های مختلف و اسـاتید قرآنی به نظر می‌رسد که باید میدان‌های جدیدی را باز کنیم.

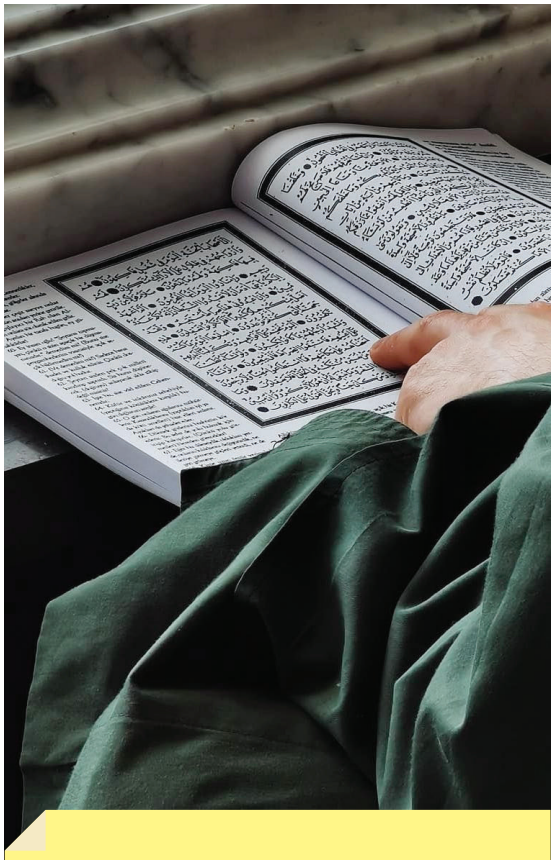

یکی از چیزهائی که میتواند تدبر در قرآن را به ما ارزانی بدارد، حفظ قرآن اسـت. ما حافظ قرآن کم داریم. من قبلاً گفتم که در کشـور ما حداقل باید یک میلیون نفر حافظ قرآن باشند - حالا یک میلیون که عدد کمی است نسـبت به این جمعیتی که ما داریم - اما حالا چون دوستان الحمدللّه یک مقدماتی فراهم کرده‌اند، کارهائی را مشغول شـده‌اند و دارند برنامه‌هائی را فراهم میکنند برای اینکه ان‌شاءاللّه حفظ راه بیفتد، ما هم امیدمان بیشتر شـده و به جای یک میلیون، میگوئیم ان‌شاءاللّه ما باید ده میلیون نفر حافظ قرآن داشته باشیم. البته توجه داشـته باشـید که حفظ قرآن قدم اول است. اولاً حفظ را باید نگه داشـت. بنابراین حافظ قرآن باید تلاوت کننده‌ی مستمر قرآن باشد؛ یعنی مرتباً بایستی قرآن را تلاوت کند؛ والّا حفظ از دست خواهد رفت. بعد بایستی این حفظ کمک کند به تدبر، که اینجور هم هست؛ حفظ حقیقتاً کمک میکند به تدبر. آنجائی که شما قرآن را تکرار میکنید، حافظید و میخوانید، فرصت تدبر و تعمق در آیات قرآن برای شما پیدا میشود.
گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار قاریان و حافظان و اساتید قرآنی - ۱۳۹۰/۵/۱۱

باید ده میلیون نفر حافظ قرآن داشته باشیم

تاکنـون بازخوردهایـی هـم داشته‌اید؟

اگرچه ما در این طرح برای افراد در مناطق محروم برنامه‌ای نداریم؛ امـا برنامه محفـل به تنهایی توانسته باعث جذب مخاطبین به حفظ قرآن شود و خوشـبختانه از مناطق محروم مثل سیستان و بلوچستان بازخوردهای مثبتی دریافت نموده‌ایم.

در همایش حرکت ملی هم افزایی قرآنی مطرح شد

توصیه‌های معلم قرآن برای زندگی با آیه‌ها

همایش حرکت ملی هم افزایی قرآنی صبح روز دوشنبه ۱۴ اسفند در محل وزارت آموزش و پرورش با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، حجت‌الاسلام علی تقی‌زاده رئیس سازمان دارالقرآن الکریم، حجت‌الاسلام محمد حاج ابوالقاسمی مشاور رئیس جمهور، سید مصطفی حسینی دبیر شورای توسعه فرهنگ قرآنی، حجت‌الاسلام محسن قرائتی، مفسر قرآن و احمد ابوالقاسمی داور برنامه تلویزیونی «محفل» و جمعی از اساتید و فعالان قرآنی برگزار شد. در پایان این مراسم از محصولات مکتوب و پوستر مسطورا رونمایی شد. حجت‌الاسلام محسن قرائتی که سال‌ها به عنوان چهره تلویزیونی قرآنی فعالیت داشته است در این مراسم به ایراد سخنانی پرداخت که در ادامه بخشی از صحبت‌های این مفسر و معلم قرآنی و توصیه‌های او را مرور می‌کنیم.

مرحوم آیت‌الله محمدصادق حائری شیرازی امام جمعه اسبق شیراز حرف قشنگی می‌زد که آخوند مانند مادر است برای فرزند است. مادر خودش غذاهای مختلف را می‌خورد، اما آنچه را که به بچه به عنوان غذا می‌دهد شیر است. آنچه که به مردم می گویید ساده باشد. برای فهم مردم ارزش قائل باشید. بعضی‌ها سواد ندارند، ولی فرهنگ بالایی دارند.

در جلسه‌ای راجع به گوشت خرگوش از من پرسیدند من هم گفتم نه خودم خورده‌ام نه پدر و مادرم و نه الان مسئله کشور است. هر چه برای مردم می‌خواهید بگویید باید چهار شرط داشته باشد. یا باید واجب باشد یا حداقل اگر واجب نیست مستحب باشد یا مشکل جامعه را حل کند یا حداقل مشکل یک نفر را حل کند. قرآن می گوید «هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ» من بیان مردم هستم. اما تفسیرهای ما بیان برای خَواص است، درحالی که مردم باید قرآن را بفهمند.

پیامبر فرمود کتاب الهی و عترت من نباید از هم جدا شوند، اما در حال حاضر این دو امر را تفکیک شده می‌بینیم. در حال حاضر روضه داریم، ولی جلسه تفسیری که عوام بفهمند نداریم. تفسیرهای قرآن ما برای خواص هستند. باید طوری برنامه بریزیم که هم عوام متوجه شوند و هم خواص بپسندند.

طرح «زندگی با آیه‌ها» که توجه به حفظ موضوعی سی آیه قرآن در سی روز ماه مبارک است، را باید ادامه بدهید، اما خودتان یک منبع فکری داشته باشید. همچنین توجه داشته باشید جلسات قرآن طول نکشد. قرآن همه چیز ما است؛ قرآن باید نور چشم ما باشد.

باید امور قرآنی را بازنگری کنیم و تفسیر آن را بفهمیم و برای این امر باید به عنوان مثال از تفسیر نمونه استفاده کنیم. همچنین اگر کلاس داری می‌خواهید انجام دهید تفسیر نور می‌تواند کمک کند.

تدبر در قرآن باید از جز به کل باشد. یعنی از فروع به اصول باشد، از زمان استفاده کنید و کار را تعطیل نکنید. برخی برنامه‌ها نیاز نیست و هزینه بر است و برخی مبنا ندارد، اما برخی کارها که مهم است باید مدیریت شوند ماه رمضان کبریت است. کبریت بعد از روشن شدن سریع خاموش می‌شود لذا باید سریع آن را به گاز برسانید و آن را روشن کنید گاز هم به غذا و غذا هم به انسان وصل است و انسان نیز به خدا متصل است. برخی از ما قرآن را علم نمی‌دانیم، اما امام رضا (ع) می‌فرماید قرآن علم واقعی است و لذا کار برای قرآن را باید جدی بگیرید.

ان‌شاءالله این کار را نظام‌مند کنید و از کسانی هم که در کنار و کارتان نیستند مشورت بخواهید. این طرح کار مهمی است. بعد از ماه رمضان ادامه دهید. اینکه همه قرآن بخوانند ولو به اندازه یک سوره توحید بسیار مهم است. در این امر کمک بگیرید با کسی هم قهر نکنید و در خط سیاسی هم نیافتید. پیامبر زمانی که وارد مدینه شد خط سیاسی نبود، ولی قبیله بازی بود. هر کسی که می‌خواهد برای مردم کار فکری و فرهنگی کند دیگر نباید خط سیاسی داشته باشد. خط سیاسی را از رهبری و عقل بگیرید چرا که همه خوبی‌ها و بدی‌ها یکجا جمع نمی‌شود. ممکن است کسی ضد ما باشد، ولی صاحب نظر باشد و ما موظفیم از نظرات آنان استفاده کنیم.

نگاه جدید به اعتقادات و باورها

حجت‌الاسلام محمد حاجی ابوالقاسم دولابی
مشاور رئیس جمهور و رئیس مرکز ارتباطات دولت و روحانیت

طرح حفظ موضوعی قرآن کریم یکی از شاخص‌ها و برنامه‌های ویژه ماه مبارک رمضان امسال است که باهدف پیشرفت در حوزه مباحث گفتمانی قرآنی در دستور کار دستگاه‌ها و نهادهای فرهنگی قرار گرفته است. در این طرح یک آیه به‌صورت محوری انتخاب شده و با انتشار بین مردم حفظ می‌شود.

طرح حفظ موضوعی قرآن در ذیل موضوع طرح کلی اندیشه اسلامی رهبر معظم انقلاب طراحی شده که به‌نوعی اعتقادات و باورها را با نگاهی جدید ارائه می‌کند؛ لذا، این طرح بنیان‌های اعتقادی را تقویت می‌کند و به‌واسطه گره‌خوردن با ماه رمضان، اشخاص می‌توانند در طول ۳۰ روز از هر جزء یک بهره ارزشمند ببرند.

هدف از اجرای طرح حفظ موضوعی قرآن آشنایی بیشتر مردم با طرح کلی اندیشه اسلامی است؛ با اجرای این طرح تعداد بیشتری از مردم قرآن می‌خوانند و متناسب با نیاز خود، از آیات طرح شده در کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی آیاتی را حفظ می‌کنند و به طور عمیق‌تری با آنها آشنا می‌شوند.

طرح حفظ موضوعی قرآن دارای دو ویژگی ترتیبی و موضوعی است؛ به این معنا که بر اساس اجزاء سی‌گانه قرآن تنظیم شده و یک موضوع منسجم را دنبال می‌کند.

۳۰ آیه منتخب از ۳۰ جزء قرآن، در ذیل موضوع طرح کلی اندیشه اسلامی حضرت آقا طراحی شده که به‌نوعی اعتقادات و باورها را با نگاهی جدید ارائه می‌کند؛ بنابراین، این طرح بنیان‌های اعتقادی را تقویت می‌کند و به‌واسطه گره‌خوردن با ماه رمضان، اشخاص می‌توانند در طول این سی روز از هر جزء یک بهره ارزشمند ببرند. از آنجایی که موضوع، طرح کلی اندیشه اسلامی است، نگاه بینشی با تکیه بر ابعاد بصیرتی انقلاب اسلامی حتماً در جهاد تبین مؤثر خواهد بود.

آشنایی با گفتمان طرح ملی زندگی با آیه‌ها

گام دوم؛ مسطورا

طرح ملی «مسطورا» با هدف ترویج گفتمان «زندگی با آیه ها»، در راستای اقامه جهاد تبیین قرآنی و گفتمان سازی و تبدیل مفاهیم منتخب قرآنی به رایج‌ترین افکار مشترک بین همه اقشار مردم و حفظ آیات کلیدی کتاب خدا، از ماه مبارک رمضان ۱۴۰۲ آغاز به کار می‌کند. ماه مبارک رمضان امسال هم نهادها و فعالان قرآنی دست به دست هم داده‌اند تا به یاری خدا حال و هوای کشور را قرآنی تر کنند. زندگی با آیه ها، حلقه وصل همه فعالیت‌های قرآنی در ماه مبارک رمضان است. این حرکت فراگیر با بهره‌گیری از رسانه در ابعاد و سطوح گوناگون و با توجه به ظرفیت‌ها و اقتضائات ماه مبارک رمضان که مقارن با تعطیلات نوروزی است به دنبال ایجاد یک حرکت ملی با هم افزایی تمام ظرفیت‌های مردمی و رسمی است. در این حرکت هم افزا که با هدف ترویج گفتمان زندگی با آیه‌های قرآن و ادای فریضه قطعی و فوری جهاد تبیین و تقویت ایمان و امید مردم ، برگزار می گردد. گام اول گفتمان سازی آیات منتخب، با محوریت ۱۵۰ آیه قرآن کریم برداشته می شود.

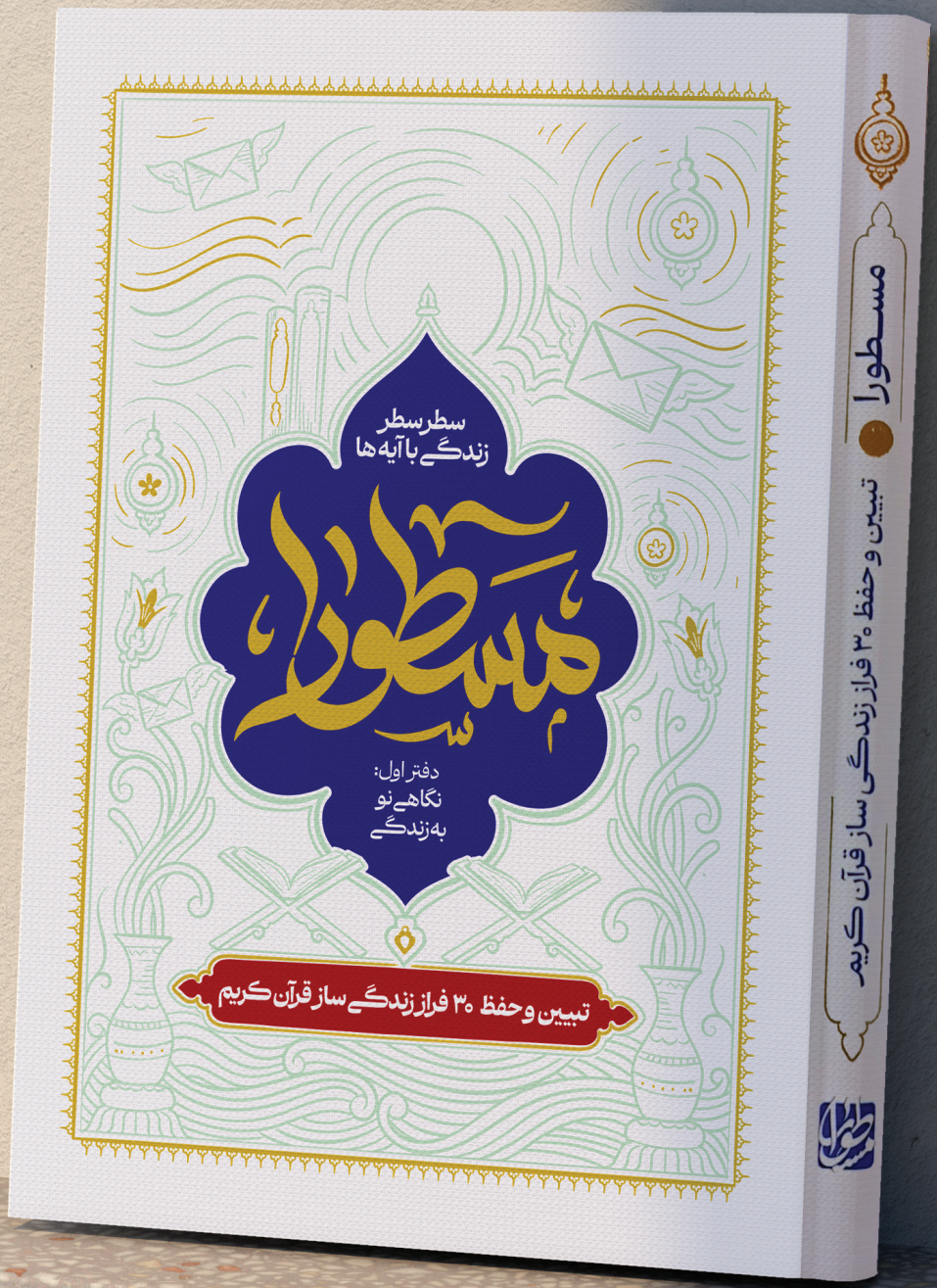

شاخص‌ترین محصولی که برای این ۱۵۰ فراز ایجاد می‌شود وبگاه زندگی با آیه‌ها است که بستر بارگذاری تمامی تولیدات تبیینی پیرامون این ۱۵۰ فراز خواهد بود و در حرکت هم افزا مخاطبان به این بستر دعوت می‌شوند. در این، بستر علاوه بر تبیین، آیات حفظ آیات نیز تسهیل می‌شود و مسیر همراهی مخاطب از آیه اول تا آخرین آیه بازی‌وار سازی می‌شود تا انگیزه همراهی مخاطب با سایت را بیشتر کند. همچنین مجموعه تولیدات مکتوب و رسانه‌ای برای این ۱۵۰ فراز همگی در سایت محصول بارگذاری می‌شوند تا همیشه در دسترس علاقه‌مندان

اهداف کلان عملیات ماه مبارک رمضان

۰۱ گفتمان سازی و تبدیل مفاهیم قرآنی مورد نیاز امروز جامعه به مسلمات فکری در راستای فریضه قطعی و فوری جهاد تبیین

۰۲ ایجاد جریان ملی هم افزای قرآنی با پرچمداری جریان‌های مردمی و حمایت جدی ظرفیت‌های حاکمیتی با شعار مشترک «زندگی با آیه‌ها» جهت تقویت جریان های مردمی و تبدیل اقدامات خرد به اقدامات موثر ملی

فرازهای ماه مبارک رمضان با رویکرد ایجاد نظام فکری قرآنی در جهاد تبیین می خواهد طرحی منسجم از نظام فکری مکتب را برگرفته شده از کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن مقام معظم رهبری به مردم ارائه دهد.
محورهای محتوایی : قرآن کتاب زندگی / ایمان و امید/ توحید و جهت حرکت/ نبوت و قیام/ ولایت و هم جبهگی/ معاد و مقصد

خط محتوایی

باشد. ضمناً چون تقویت همه جریان‌های فعال، مردمی، سیاست اصلی این جریان است این سایت محلی برای معرفی تمامی اتفاقات مردمی قرآنی در ماه مبارک رمضان نیز هست. همچنین در سایت طرح ملی مسطورا کتابچه حفظ، کتاب منبر برای عموم، منبرک برای نوجوانان، منبر برای بانوان، منبرهای روزانه برای تبیین ۳۰ فراز متشکل از مواد سخن آیه روایت داستان، با کیوآرکد های متنوع متصل به سایت، کتاب طرح درس برای نوجوانان، کتاب طرح درس برای کودکان، پیک کودک قرار داده شده که علاقه‌مندان با مراجعه به وبگاه زندگی با آیه‌ها می‌توانند از خدمات این طرح از ابتدای ماه مبارک رمضان بهره‌مند شوند.

ابزارهای تبلیغ و معرفی

برای افزایش مخاطبان طرح، مسطورا از ابزارهای رسانه‌ای و آموزشی متفاوتی برای گروه‌های هدف مختلف استفاده کرده است. عمده این ابزار برای معرفی طرح هستند تا مخاطبان با نگرش بهتری در آن شرکت کنند.

محصولات مکتوب

- کتابچه حفظ: ۲۰۰ صفحه/۳۰ فراز
- کتاب منر برای عموم
- منبرک برای نوجوانان
- منبر برای بانوان
- کتاب طرح درس برای نوجوانان
- کتاب طرح درس برای کودکان
- پیک کودک
- کتاب متن های ادبی

برخی از محصولات رسانه‌ای

- نماهنگ و تیزر حفظ موضوعی
- موشن آبجکت فرازها
- روزنامه دیواری
- پوسترهای مفهومی
- اینفوگرافی همه آیات
- ارم آگهی
- پادکست صوتی
- کلیپ های تلاوت تدبری

دوره های آموزشی

- دوره عمومی
- دوره حفظ و تبیین فرازها
- دوره تربیت مربی طرح کلی
- دوره توجیهی مبلغین

اهداف عملیاتی در ۴ سطح

سطح اول
انس با مفاهیم ۵۰ فراز (تبیین)
مخاطب ۵ میلیون نفر
تبیین فرازهای قرآنی به کمک ابزارهای رسانه‌ای

سطح دوم
گفتمان کردن زندگی با آیه‌ها
مخاطب ۳۰ میلیون نفر
قرآن کریم زنده است که اگر کسی به آن رجوع کند، نیازهای او در زندگی امروز پاسخ می گیرد.

سطح سوم
کنشگری با محوریت تعلیم و عمل به آیات
مخاطب ۲۰۰ هزار نفر
کنشگری در زمینه تعلیم کتاب بر اساس کتاب طرح کلی و عمل به قرآن با برگزاری دوره‌های آموزشی آنلاین و حضوری

سطح چهارم
انس با الفاظ ۵۰ فراز (حفظ)
۲ فراز مخاطب ۱۰ میلیون نفر
۵ فراز مخاطب ۴ میلیون نفر
۳۰ فراز مخاطب ۱ میلیون نفر
۵۰ فراز مخاطب ۵۰۰ هزار نفر
انگیزه‌سازی و تسهیل حفظ فرازهای قرآنی به کمک کتابچه و کارت حفظ و آموزش های ویدئویی

گفت‌وگو با دبیر شورای توسعه فرهنگ قرآنی درباره حفظ موضوعی

ترویج گفتمان قرآنی

در جلسه شورای‌عالی انقلاب فرهنگی که عصر سه‌شنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۲ برگزار شد، حجت‌الاسلام سید مصطفی حسینی با رأی اکثریت اعضای شورای‌عالی انقلاب فرهنگی به سمت دبیری شورای توسعه فرهنگ قرآنی منصوب شد. در این جلسه از آقایان سید محمدجواد آل‌احمد دبیر سابق و رضا سلامت‌پناه سرپرست شورای توسعه فرهنگ قرآنی، قدردانی شد. حجت‌الاسلام سیدمصطفی حسینی، رئیس اسبق مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه بوده و همچنین دبیری جامعه فرهنگی قرآنی عصر را بر عهده دارد. با حجت‌الاسلام حسینی درباره حفظ موضوعی قرآن صحبت کرده‌ایم؛ بنا به گفته حجت‌الاسلام سید مصطفی حسینی، محتوای طرح موضوعی قرآن، سی فراز بسیار برجسته و سی آیه فوق‌العاده کلیدی در حوزه باورهای اعتقادی، فردی و اجتماعی است که اگر این اتفاق به‌درستی رقم بخورد، یک گفتمان قرآنی خوب در کشور مستقر خواهد شد.

که اخیـــراً در طرح حفـــظ موضوعی مستورا شـــاهد آن بودیم. البته طرح حفظ موضوعی که قرار اســـت در ماه رمضان اجرا شود، جامع‌تر و عظیم‌تر از حفظ موضوعی مستورا خواهد بود.

مشارکت دستگاه‌های فرهنگی

به‌طور طبیعی دســـتگاه‌های مختلف فرهنگی - تبلیغی کشـــور در اجرای عملیات حفـــظ موضوعـــی قرآن مشـــارکت دارند. با همه تکثر، تعدد و تنوعی کـــه فعالیت‌های ماه رمضان دارد، اما اینکه همه دستگاه‌ها تحت یک لوا تصمیم به اجـــرای عملیاتی مشترک گرفته‌اند، نکته حائز اهمیتی است که باید به آن توجه شود. علاوه بر این، اشاعه و ترویج گفتمان قرآن، اتفاق مبارک دیگری است که در ماه رمضان امسال شاهد آن خواهیم بود. باتوجه بـــه اینکه فرم‌هـــا، قالب‌ها، زمینه‌ها و بســـترهای فعالیت‌های دســـتگاه‌های فرهنگی - تبلیغی با یکدیگر متفاوت اســـت؛ اما هرکدام از این نهادها، با همـــه تنوع و تکثر پای‌کار آمده و و تأثیرگذاری محتوای این عملیات را بیشتر می‌کنند.

گسترده‌تر از مستورا

طرح حفـــظ موضوعی قـــرآن گام گسترده دستگاه‌های فرهنگی است، هم‌وطنان از طریـــق فضای تبلیغات محیطی و فضای مجـــازی از جزئیات برگزاری این طرح مطلع شده و شاهد حرکت به ســـمت یک آرمان قرآنی خواهند بود.

در کنار طرح حفظ موضوعی، برخی دستگاه‌های فرهنگی با مشـــارکت بیشـــتر، تولیدات و آموزش‌های ویـــژه‌ای خواهنـــد داشت؛ مشابه اتفاقی

یك عملیات مردمی

در این فرایند، حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیـــس ســـازمان تبلیغات و رئیس شورای توسعه قرآنی فرمانده این عملیات مشـــترک است و اگرچه دســـتگاه‌ها و نهادهای فرهنگی در اجرای ایـــن طرح مشـــارکت دارند اما هدف، تســـهیلگری یک عملیات مردمی اســـت و قرار نیست که این طرح به اســـم دســـتگاه یا نهادی شناخته شود.

هدف از اجرای این طرح گام برداشتن در مسیر جهاد تبیین است. محتوای این طرح، سی فراز بسیار برجسته و ســـی آیه فوق‌العاده کلیدی در حوزه باورهای اعتقادی، فردی و اجتماعی بوده که اگر این اتفاق با کمک رسانه‌ها و مجموعه‌هـــای مختلف حاکمیتی و مردمی به‌درســـتی رقم بخورد، یک گفتمان قرآنی خوب در کشور مستقر خواهد شد. براین‌اساس، به اعتقاد من این طرح کاملاً هم راستا با اقداماتی است که ما در مســـیر جهاد تبیین بایستی انجام دهیم.

طرح حفظ موضوعی قرآن گام گسترده دستگاه‌های فرهنگی است، هم‌وطنان از طریق فضای تبلیغات محیطی و فضای مجازی از جزئیات برگزاری این طرح مطلع شده و شاهد حرکت به سمت یک آرمان قرآنی خواهند بود

منشـــور توســـعه فرهنگ قرآنی که به عنوان نخســـتین ســـند جامـــع نظام جمهوری اســـلامی ایران در حوزه قرآن کریم در سال ۱۳۸۸ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید، برنامه‌ملی نظام بـــرای دســـتیابی بـــه جامعه‌ای متمسّـــک به قرآن و عتـــرت و ارتقای ایران به کشوری توسعه‌یافته با هویتی اســـلامی‌انقلابی مبتنی بـــر آموزه‌های قرآنی اســـت که در آن عـــلاوه بر بیان اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه فرهنگ قرآنی، کلیات ســـاختار اجرایی تحقق آن در قالب تشـــکیل شـــورای توسعه فرهنگ قرآنی و کمیسیون‌های تخصصی بیان شده است.

شـــورای توســـعه فرهنگ قرآنی، رکن اجرایی پیشـــبرد اهداف، سیاســـت‌ها و راهبردهای منشـــور توسعه فرهنگ قرآنی اســـت که با حضور وزرا و مدیران دســـتگاه‌ها و نهادهای ارشد فرهنگی و آموزشی کشـــور، صاحبنظران منتخب امور قرآنـــی و نمایندگان بخش مردمی قرآنی به ریاســـت دبیر شـــورای عالی انقلاب فرهنگی تشـــکیل می‌شـــود. با توجـــه بـــه مرجعیـــت تخصصـــی و انحصـــاری ایـــن شـــورا در راهبـــری، سیاســـت‌گذاری، هماهنگی و نظارت بر کلیه فعالیت‌هـــای قرآنی، مصوبات آن برای دســـتگاه‌ها و نهادهای دولتی، عمومـــی و مردمـــی لازم‌الاجراســـت. تابســـتان ۱۴۰۲ فعالیت شورای توسعه قرآنی در چارچوب مشخص به سازمان تبلیغات اسلامی واگذار شده و سازمان تبلیغات بـــازوی شـــورای‌عالی انقلاب فرهنگی در امور قرآنی عنوان شد.

شورای توسعه فرهنگ قرآنی در یك نگاه

همراه با مسئول امور قرآنی
اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان

حفاظت از حفظ قرآن

حجت‌الاسلام سعید حردانیان، مسئول امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان می‌گوید که سال گذشته پس از برگزاری آزمون تخصصی قرآن کریم، از حفاظ قرآن دررابطه‌با این آزمون ارزیابی و نظرسنجی انجام شد تا به رفع نقاط ضعف پرداخته شود. بسیاری از حفاظ مخصوصاً بانوان، نظرشان بر این بود که اولین‌بار است که در آزمون تخصصی شرکت می‌کنند و تاکنون نزد هیچ استادی آموزش ندیده‌اند. از آن زمان بود که درصدد برگزاری کارگاه توانمندسازی و آسیب‌شناسی حفظ قرآن افتادیم. از حجت‌الاسلام حردانیان درباره این کارگاه‌ها پرسیده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

اولین دوره کارگاه توانمندسازی و آسیب‌شناسی حفظ قرآن سال گذشته با حضور استاد مهدی قره شیخ لو و استاد محمدمهدی بحرالعلوم برگزار شد. با هماهنگی حجت‌الاسلام مهدی اخوان صباغ، مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی خوزستان، دومین دوره کارگاه توانمندسازی و آسیب‌شناسی حفظ قرآن با حضور استاد و حافظ بین‌المللی حفظ قرآن کریم، دکتر حاج شجاع زویدات که تسلط بالایی بر بحث آسیب‌شناسی حفظ دارند، برگزار می‌شود.

قبل از آزمون تخصصی ۱۴۰۲، دوره حفظ قرآن در سه منطقه مرکز، شمال و جنوب خوزستان برگزار شد و بر همین اساس، شاهد چهار برابر شدن آمار قبولی حفظ قرآن بوده‌ایم. این کارگاه هر هفته در شهرستان‌های استان خوزستان برگزار می‌شود و با استقبال بی‌نظیری از سوی حافظان قرآن مواجه شده است. هر کارگاه در هر شهر، در یک نصف روز برگزار می‌شود و

این ارتباط بعداً به‌صورت مجازی ادامه پیدا می‌کند.

نحوه شرکت در کارگاه

ملاک شرکت در این کارگاه میزان حفظ قرآن بوده و نیازی به ثبت‌نام در این کارگاه نیست. هم‌زمان با برگزاری این کارگاه در هر شهر، حفاظ می‌توانند شرکت نمایند و از کارگاه استفاده کنند.

حفاظ با شرکت در این کارگاه با نکات و اصول صحیح حفظ قرآن آشنا می‌شوند و استاد زویدات ضمن برگزاری کارگاه حضوری، به‌صورت مجازی با حافظان ارتباط برقرار می‌کنند و به رفع اشکالات آنها می‌پردازد. مخاطبین این دوره‌ها، حافظان نهایتاً ۱۰ جزء قرآن به بالا هستند که حفظشان تا به حال آسیب‌شناسی نشده است.

> حفاظ غالبا به روش سنتی به حفظ قرآن می‌پردازند اما این افراد در هنگام شرکت در مسابقه یا ارائه حفظ قرآن در مراسمی، ممکن است آیه‌ای را فراموش کنند؛ برگزاری این کارگاه ها کمک می کند تا حفاظ روش درست حفظ کردن آیات را از نظر علمی و تخصصی آموزش ببینند

آسیب شناسی حفظ قرآن

حفاظ غالبا به روش سنتی به حفظ قرآن می پردازند اما این افراد در هنگام شرکت در مسابقه یا ارائه حفظ قرآن در مراسمی، ممکن است آیه‌ای را فراموش کنند؛ برگزاری این کارگاه ها کمک می کند تا حفاظ روش درست حفظ کردن آیات را از نظر علمی و تخصصی آموزش ببینند و برای شرکت در محفل انس با قرآن آماده شوند.

حفظ قرآن و حافظ قرآن بودن ازآن‌جهت مهم است که آن کسی که می‌خواهد قرآن را حفظ کند هر روز باید قرآن بخواند؛ این مجالست و خواندن قرآن باعث می‌شود تا فرد کم‌کم با قرآن انس پیدا کرده و مفاهیم نورانی قرآن وارد زندگی‌اش شود.

ترویج و تقویت حفظ قرآن

برگزاری چنین کارگاه‌هایی، قطعاً در حفظ درست و اصولی قرآن اثرگذار است. خیلی از حافظان احساس عدم دیده‌شدن و عدم حمایت دارند درحالی‌که پیگیری کار حافظان از سوی مسئولین و کمک به رشد و پیشرفت آنها باعث ایجاد انگیزه در حافظان می‌شود. قدردانی از حافظان و تجلیل از آنها باعث می‌شود تا حافظان روحیه‌شان را به دیگران منتقل کنند و خودشان شاگردپروری نمایند.

ازسوی دیگر برگزاری این کارگاه‌ها روشی برای ایجاد انگیزه در حافظان است و فضای مناسبی برای حافظان ایجاد می‌کند. قطعاً امسال، آمار قبولی در آزمون تخصصی حفظ قرآن به سبب برگزاری این کارگاه بالاتر خواهد رفت. همچنین برگزاری این کارگاه‌ها زنجیره‌وار زمینه رشد حافظان مبتدی و جذب کسانی که حافظ نیستند را فراهم می‌کند.

> دومین دوره کارگاه توانمندسازی و آسیب‌شناسی حفظ قرآن با حضور استاد و حافظ بین‌المللی حفظ قرآن کریم، دکتر حاج شجاع زویدات که تسلط بالایی بر بحث آسیب‌شناسی حفظ دارند، برگزار می‌شود

تحول در زندگی با طرح «زندگی با آیه‌ها»

حجت‌الاسلام حمیدرضا لیمویی
مسئول دارالقرآن سازمان بسیج

۱۲ سال پیش حضرت آقا فرمودند که ما باید ۱۰ میلیون حافظ قرآن تربیت کنیم و بعد فرمودند در صورت تحقق این امر ما به یک جامعه فولادین تبدیل می‌شویم؛ این به معنای این است که استحکام درونی با قرآن شکل می‌گیرد همانطور که قرآن می‌فرماید: «إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ؛ این قرآن، به راهی که استوارترین راههاست، هدایت می‌کند.»

اگر بخواهیم جامعه ما، یک جامعه محکم و استوار باشد باید با قرآن مأنوس شویم؛ نمونه آن را در جریانات فلسطین مشاهده می‌کنیم که افراد آن‌چنان با قرآن مأنوس هستند که حتی در بدترین شرایط قرآن را بر زبان جاری کرده و مقاوم ایستادگی می‌کنند.

کسی که حافظ قرآن است برای به‌خاطر سپردن و عدم فراموشی آیات مدام باید آیات را تلاوت کند. تلاوت قرآن باعث فهم دقیق آیات شده و بعد عمل به قرآن برای این افراد آسان می‌شود. همچنین حفظ موضوعی قرآن دریچه‌ای برای حفظ تربیتی و حفظ کل قرآن است. در این روش، مردم باید آیات پرکاربرد و آیاتی که بیشتر در زندگی امروز نیاز است را حفظ کنند و قطعاً حفظ موضوعی باعث می‌شود این آیات در ذهنشان نقش ببندد؛ خواه فردی حافظ کل قرآن باشد یا آیات پرکاربرد قرآن را حفظ باشد، قرآن او را به راه مستحکم و بهتر هدایت می‌کند. طرح زندگی با آیه‌ها در این مرحله از ۳۰ فراز قرآنی مرتبط با پنج مفهوم زندگی‌ساز تشکیل شده است. این طرح متناسب با کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی نگارش شده و هدف این است که تفکر جامعه را با آیات پرکاربرد مستحکم کنیم. این آیات بسیار هوشمندانه انتخاب شده و اگر کسی همت کند و این ۳۰ آیه را حفظ نماید، زندگی‌اش متحول خواهد شد.

حفظ موضوعی قرآن بسیار آسان است و همه آحاد مردم می‌توانند این ۳۰ آیه کوتاه و پرکاربرد را حفظ نمایند؛ این شیرینی قرآن قطعاً به جان می‌نشیند و مقدمه‌ای برای گرایش به حفظ ترتیبی قرآن می‌شود. این می‌تواند قدم اول باشد تا اینکه ما شاهد باشیم که افراد وارد مرحله حفظ کل قرآن کریم شوند. منظور حضرت آقا از تربیت ۱۰ میلیون حافظ قرآن، ۱۰ میلیون حافظ کل قرآن است که ان‌شاالله طرح‌هایی اینچنینی کمک می‌کند تا ما به آن قله برسیم.

پای صحبت یك نخبه قرآنی از خراسان جنوبی

حفظ قرآن مختص نخبه‌ها نیست

مهین تیموری متولد ۱۳۶۹ و ساکن استان خراسان جنوبی در شهر بیرجند است. او در خانواده‌ای مذهبی متولد شده و همین موضوع باعث انس او با قرآن کریم شده است. مهین تیموری، در سن ۲۷ سالگی بدون استاد در مدت ۱۰ ماه و ۲۱ روز تواست حافظ کل قرآن شود. او به واسطه انس با قرآن، مسیر زندگی‌اش تغییر کرد و با مدرک تخصصی حفظ قرآن به آرزوی ۱۴ ساله‌اش یعنی معلمی رسید و اکنون معلم پرورشی متوسطه دوم در شهرستان درمیان است. او اخیراً موفق به کسب رتبه دوم در رشته تفسیر و معارف قرآن کریم در مرحله نهایی کشوری چهل و ششمین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم شد. به همین بهانه به سراغ او رفتیم تا با راه و روش او برای حفظ قرآن آشنا شده و از اثرات انس قرآن در زندگی او بهره‌مند شویم.

برای حفظ قرآن هیچ کلاسی نرفتم. آخرین جمعه ماه رمضان سال ۹۶ بود که به مسجد محل رفتم و آنجا استادی را دیدم که کلاس حفظ قرآن داشت. به ایشان توضیح دادم که توانایی حفظ ۲ جزء قرآن در ماه را دارم اما ایشان کمی من را ترساندند و از آنجا تصمیم گرفتم خودم با برنامه‌ریزی حفظ قرآن را شروع کنم. زمانی که حفظ قرآن را آغاز کردم هیچ اطلاعی از قواعد تجوید و بایدها و نبایدهای قواعد قرآنی نداشتم. از ماهی ۲ جزء شروع به حفظ کردم و سپس زمان‌بندی و سرعت حفظ را بالا بردم؛ تا جایی که هر ۴ روز یک جزء قرآن را حفظ می‌کردم. بعد از حفظ قرآن، به‌واسطه آشنایی با دوستان قرآنی، قواعد قرآن را یاد گرفتم و بعد از هر بار مرور و تمرین، قواعد را به کار می‌بردم. در نهایت، سال ۱۳۹۸ در آزمون تخصصی حفظ قرآن شرکت کردم و مدرک تخصصی درجه سه را دریافت نمودم. پس از حفظ قرآن، سال ۹۸ با شرکت در مسابقات کشوری رتبه چهارم را کسب کردم؛ امسال نیز توفیق شرکت در مسابقه را پیدا کردم و موفق به کسب رتبه دوم در رشته تفسیر و معارف قرآن کریم شدم.

درباره خودم، انس با قرآن عامل موفقیت‌هایم در زندگی شد؛ من علاقه زیادی به معلمی داشتم اما سال ۸۷ که وارد دانشگاه شدم، تربیت معلم نیرو جذب نمی کرد، به همین دلیل رشته علوم سیاسی را انتخاب کردم. پس از دریافت مدرک تخصصی قرآن در آزمون استخدامی آموزش‌وپرورش شرکت کردم و قبول شدم. درواقع، قرآن زمینه این را برای من فراهم کرد که بعد از ۱۴ سال به خواسته‌ام یعنی معلمی برسم.

انس با قرآن مسیر زندگی‌ام را تغییر داد

حفظ قرآن توفیق می‌خواهد

حفظ قرآن هیچ ارتباطی به سطح هوش افراد ندارد و صرفا توفیق الهی می‌خواهد؛ حفظ قرآن کریم مثل خواندن کتاب‌های درسی و عمومی نیست که نیاز به سطح هوش متوسط به بالا داشته باشد. افراد بی‌سوادی هستند که نماز می‌خوانند و سوره‌های نماز را از برند؛ این در اثر تکرار و ایجاد ملکه ذهن به‌وجود می‌آید. حفظ قرآن هم این‌گونه است؛

با تکرار و تمرین ملکه ذهن می‌شود و این موضوع نه چیز عجیبی است و نه اختصاص به افراد نابغه دارد. بنده قبل از حفظ قرآن حتی در تلفظ برخی کلمات مشکل داشتم و زیر برخی کلمات را خط می‌کشیدم؛ اما خداوند توفیق داد و به یکباره حافظ قرآن شدم.

انس با قرآن عاملی برای پایبندی به دستورات آن

قرآن بزرگ‌ترین کتاب اخلاقی است و کسی که با قرآن مأنوس می‌شود اهتمام بیشتری نسبت رعایت توصیه‌های قرآن از خود نشان می‌دهد. انس با قرآن باعث نورانی شدن دل، به‌کارگیری دستورات و اعتقاد و پایبندی به معارف آن می‌شود. برخی جوان‌های امروزی به دلیل عدم آگاهی از فلسفه حجاب، اعتقادی به آن ندارند؛ درحالی‌که انس با قرآن ما را با فلسفه حجاب آشنا کرده و باعث می‌شود تا در این زمینه پایبندی بیشتری از خود نشان دهیم.

طرح جزء ۳۰ قرآن در مدرسه

دانش‌آموزان خود را به حفظ قرآن تشویق می‌کنم و به همین منظور، طرح جزء ۳۰ قرآن را در مدرسه راه انداخته‌ام. البته حفظ قرآن را براساس توانایی دانش‌آموزان پیش می‌برم. اگر دانش‌آموزی توانایی بالایی در حفظ قرآن نداشته باشد، از او می‌خواهم آیه به آیه حفظ کند. برعکس، یک دانش‌آموز دیگر ممکن است هوش بالایی داشته باشد و از نظر تحصیلی ممتاز باشد، در این صورت حفظ را برعهده خود او می گذارم که هر چقدر توانایی دارد، حفظ کند. حفظ قرآن غیرممکن نیست و هر کسی می‌تواند آن را انجام دهد، منتها یک نفر به دلیل هوش بالاتر ممکن است در مدت‌زمان کوتاه‌تری حافظ قرآن شود و یک نفر دیگر به زمان بیشتری برای حفظ نیاز داشته باشد.

مراقب باشید انگیزه‌تان را از دست ندهید

توصیه‌ام آن است که مراقب باشید، با فراموشی آیاتی از قرآن انگیزه‌تان را از دست ندهید؛ اگر آیه‌ای را فراموش کردید یا نتوانستید آیه‌ای را حفظ کنید، همان‌جا قرآن را ببوسید و کنار بگذارید و بعد از استراحت و آزادشدن فکرتان مجدد تمرین کنید؛ چون اصرار به حفظ قرآن در این شرایط می‌تواند باعث بی‌انگیزگی و حتی زده شدن از قرآن شود.

لازمه حفظ قرآن توجه به معنا و تفسیر قرآن است. من همیشه به شاگردانم توصیه می‌کنم که به‌جای خواندن یک جزء قرآن در روز یا در طول هفته، روزی ۵ صفحه قرآن را با تدبر، ترجمه و تفسیر بخوانند. خداوند در آیه ۲ سوره یوسف می فرماید: «ما آن را قرآنی عربی نازل کردیم، شاید شما درک کنید (و بیندیشید)» براساس این آیه قرآن به زبان عربی نازل شد تا در آن تعقل کنیم. برای حفظ قرآن به معنای آن توجه داشته باشید؛ این کار به شما کمک می‌کند تا آیه‌های قرآن در ذهن شما بماند. خداوند در آیه ۴ سوره ابراهیم می‌فرماید: «ما هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر به زبان قومش.» همچنین در آیه ۴۴ سوره فصلت آمده که «اگر ما این قرآن را به زبان غیرعربی می‌فرستادیم کافران می‌گفتند: چرا آیات این کتاب مفصل و روشن (به زبان عرب) نیامد (تا ما قوم عرب ایمان آوریم)؟» بنابراین، عربی بودن قرآن دلایلی دارد و این به معنای آن نیست که ما صرفاً متن عربی قرآن را بخوانیم. ما عرب زبان نیستیم و باید قرآن را همراه با ترجمه بخوانیم.

اهمیت خواندن ترجمه و تفسیر قرآن

پای صحبت حجت‌الاسلام علی تقی زاده
دبیر حرکت هم‌افزای ملی زندگی با آیه‌ها

یک پویش ۱۸ میلیون مخاطب

شاید تصور برخی افراد آن باشد که جامعه فعلی ایرانی و بویژه جوانترها اقبال چندانی به مباحث دینی ندارند ولی این تصور با واقعیت همخوانی ندارد. بنا به گفته دبیر نهضت ملی زندگی با آیه‌ها و براساس چند نظرسنجی که در مراکز معتبر افکار سنجی تهیه شده، بالغ بر ۷۵ درصد افراد شرکت کننده در این نظرسنجی، از این که قرآن را حفظ نیستند حسرت می‌خورند. همچنین بالغ بر ۷۰ درصد مردم اعلام کرده‌اند که حاضرند مبالغ قابل توجهی را برای آموزش قرآن و یادگیری قرآن هزینه کنند. بالغ بر ۹۲ درصد آنها هم تمایل داشتند که فهم و تدبر در قرآن را پیش ببرند. حجت الاسلام علی تقی زاده دبیر نهضت ملی زندگی با آیه‌ها، شامگاه ۲۵ فروردین مهمان برنامه گفت و گوی ویژه خبری شبکه خبر بود. این برنامه با موضوع «نهضت زندگی با آیه‌ها؛ از روند اجرا تا چشم اندازها» به روی آنتن رفت که در ادامه بخشی از مهم‌ترین سخنان رئیس دارالقرآن الکریم وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی را می‌خوانید.

فعالیت‌های مختلف قرآنی از تلاوت و قرائت و حفظ مقدمه‌ای می‌شود برای انس با قرآن کریم، انس خودش مقدمه‌ای است برای فهم و تدبر و تدبر در قرآن مقدمه‌ای است برای عمل، آن هدف اصلی از تمامی این فعالیت‌های قرآنی این است که ما بتوانیم مفاهیم اصلی قرآن را در زندگی خودمان ساری و جاری کنیم. طرح زندگی با آیه‌ها با این محوریت شکل گرفت که ما بتوانیم یک تعدادی از آیات قرآن کریم که در بردارنده نیازهای واقعی امروز جامعه هست را برای قشرهای مختلف از کودک، نوجوان، خانم‌ها، آقایان، طیف‌های مختلف با ادبیات خودشان توضیح بدهیم تا بتوانند مفاهیم زندگی ساز قرآنی را در فضای نیازهای خودشان جاری کنند، با این هدف این طرح شکل گرفت. روی بحث حفظ موضوعی ما متمرکز شدیم یعنی این که ما آیات قرآن را اول بتوانیم بخوانیم، بعد آنها را بفهمیم، حفظ کنیم تا مقدمه بهتری بشود برای عمل این طرح بر روی همچنین مفاهیمی شکل گرفت.

در فصل پاییز ما روی مباحث عفاف و حجاب متمرکز شدیم و ۱۲ آیه‌ای که مسائل و نیازهای جامعه را در زمینه حجاب و عفاف پاسخ می‌داد، مورد دقت قرار گرفت که خیلی موثر بود و اقبال زیادی داشت. امید پیدا کردیم که با جدیت بیشتری بتوانیم یک طرح چند ساله‌ای که از ماه رمضان امسال شروع شد را پی بگیریم. بنابراین ماه رمضان عملا شروع اصلی این طرح و گام اول آن شد.

ذهنیت مان این است که حدود ۱۵۰ آیه قرآن می‌تواند یک تصویر خوبی از مباحث مختلفی که مورد نیاز مخاطب است از مباحث فردی، اجتماعی، سیاسی، نیازهایی که در خانواده وجود دارد، نیازهایی که در مشاغل و کارهای افراد وجود دارد، این ۱۵۰ تا آیه در بسته‌های محتوایی جذاب فکر می‌کنیم در حدود همان ۴-۵ سال نیاز دارد زمان این که بتوانیم این را در جامعه به یک حدی پیش ببریم و یک انس اولیه‌ای با مفاهیم آن و مضامین آن برای مخاطب شکل بگیرد.

حفظ کل قرآن کریم که مقام معظم رهبری بعنوان یک آرمان مطرح کردند که در جامعه ۱۰ میلیون نفر حافظ کل باشند، نیاز به طراحی گام‌هایی دارد ما فکر می‌کنیم این نهضت زندگی با آیه‌ها و تمرکز بر حفظ موضوعی که ویژگی آن این است که افراد، چون با توجه به کاربرد و معنا آیات قرآن کریم را حفظ می‌کنند به این راحتی از ذهن شان دور نمی‌شود و آن حلاوت و شیرینی امتداد قرآن در زندگی را احساس می‌کنند کمک می‌کند که ما گستره زیادی خصوصا در قشر دانش آموز، نوجوان را بتوانیم به سمت انس و حفظ قرآن بیاوریم، حالا از این تعدادی که می‌آیند طبیعتا امید داریم یک تعدادی شان را بتوانیم سوق بدهیم به این که شروع بکنند حفظ قرآن، یک جزء، ۵ جزء، ۱۰ جزء تا برسند به حفظ کل فلذا ما این طرح را در راستای کمک به آن دغدغه و عملا پیشبرد آن دغدغه مقام معظم رهبری هم می‌دانیم.

در همین ماه مبارک رمضان تلاش کردیم که اضلاع مختلفی را در این پویش کنار هم قرار بدهیم تا بتوانیم بیشترین جامعه مخاطب خودمان را متاثر از مفاهیم و معارف این آیات کنیم. از یک طرف تبلیغات محیطی گسترده‌ای داشتیم بالغ بر ۵ هزار سازه تبلیغی در تهران و شهرستان‌های مختلف از بیلبورد و عرشه‌های پل تا امور دیگری که باعث بشود آیات قرآن به چشم افراد بخورد و انس پیدا بکنند. همچنین در بحث فضای مجازی از تمامی پلتفرم‌ها از روبیکا، تلوبیون، شاد، بله، باد صبا، مجموعه زیرساخت‌هایی که وجود داشت استفاده شد. ما بیش از ۷۰۰ میلیون ویو در فضای مجازی از محصولات مختلفی که تولید شده بود در این ماه مبارک رمضان داشتیم. منتها افرادی که به صورت ویژه درگیر شدند و یک اقدامی انجام دادند یعنی مثلا اگر یک لینکی آمده بود وارد آن لینک شدند و با آیات سعی کردند ارتباط بگیرند حدود ۱۸ میلیون نفر بودند و افرادی که فرای یک اقدام ساده وارد یک مسابقه شدند و تا انتهای آن مسابقه رفتند بالغ بر ۱۰ میلیون نفر بودند.

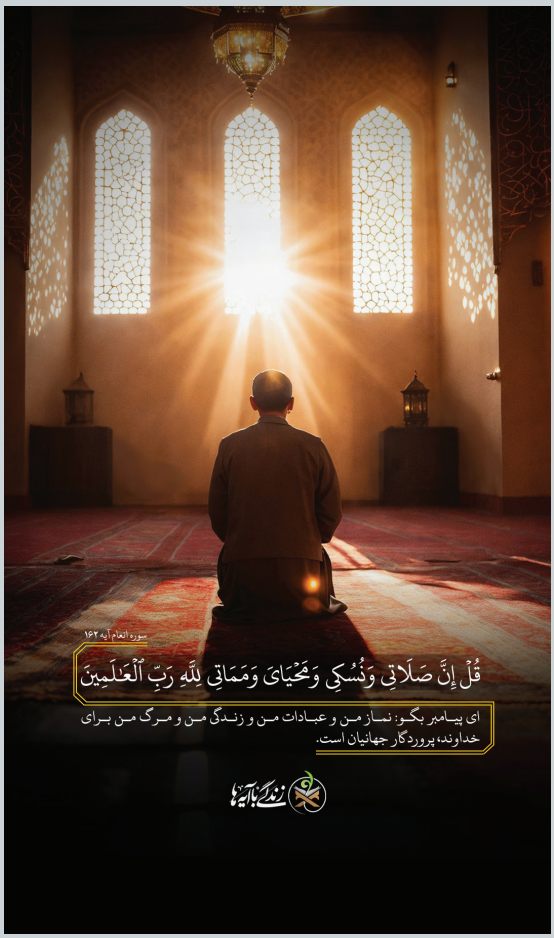

ما مسئله‌ای داریم که کلید واژه‌های قرآنی، عبارات و فرازهای قرآنی، گفتمان عمومی بشود؛ ورد زبان و ضرب‌المثل شود و در اتفاقات مختلف استفاده شود. خود نحوه گره خوردن این آیات مهم است. اینکه توفیق داشته باشیم در طی این چهار یا پنج سال بر چه تعدادی از این ۱۵۰ آیه متمرکز بشویم که این‌ها گفتمان عمومی شوند، باخداست؛ چون تعداد این آیات زیاد است و نمی‌توان انتظار داشت این حجم آیه ورد زبان جامعه شود و در اتفاقات مختلف مورد استفاده قرار بگیرد. طبیعتاً باید روی ۱۰ یا ۱۵ آیه‌ای که مسائل مختلف را حل می‌کند، متمرکز شویم و از ابزارهای گوناگون استفاده کنیم که در طی بازه‌ای چند ساله به این نقطه برسیم که افراد جامعه در شرایط مناسب از آنها استفاده کنند.

تلاش برای ورود آیات به گفتمان عمومی

گزارشی کوتاه از برگزاری محفل بزرگ امام حسنی‌ها در ورزشگاه صدهزار نفری

قرآنی‌ترین روز آزادی

در هفتمین روز از فروردین‌ماه ۱۴۰۳ و در روزهایی که بسیاری از مردم تهران تعطیلات نوروزی را سپری می‌کردند، استادیوم صدهزار نفری آزادی مملو از جمعیت روزه‌داری بود که در نیمه ماه مبارک رمضان و روز ولادت باسعادت کریم اهل بیت، امام حسن مجتبی علیه‌السلام در اجتماع «محفل قرآنی امام حسنی‌ها» حاضر شدند. این اجتماع در عصر نیمه رمضان، چند بهانه داشت؛ مهم‌ترین آن همدردی با مردم مظلوم غزه بود، به این نشان که در کنار پرچم‌های ایران، پرچم‌های فلسطین هم در دستان جمعیت تاب می‌خورد، عکس شهدای غزه در گوشه و کنار استادیوم به چشم می‌آمد و زیاد النخاله، دبیرکل جنبش جهاد اسلامی فلسطین هم میهمان ویژه این برنامه شد. بهانه دیگر پویش «زندگی با آیه‌ها» بود و دیگری برنامه تلویزیونی «محفل»؛ برنامه‌ای قرآنی و جذاب که رمضان امسال برای دومین سال متوالی روی آنتن سیما رفت و بیش از سال پیش مخاطب داشت.

عکس‌ها: معین باقری

رسالت بوذری، مجری این برنامه تلویزیونی، مجری محفل امام حسنی‌ها هم بود و حسنین الحلو، احمد ابوالقاسمی، حجت‌الاسلام غلامرضا قاسمیان، رضوان درویش و حامد شاکرنژاد، داوران «محفل» از نخستین مهمانان بودند که پا روی چمن آزادی گذاشتند؛ حامد شاکرنژاد سوره انسان را قرائت کرد؛ احمد ابوالقاسمی آیاتی از سوره بقره را خواند و آیاتی از سوره آل عمران را حسنین الحلو تلاوت کرد.
پس از آن گروه «نجم الثاقب» اثر معروف «آقای مهربون» و نماهنگ «جانم علی» را خواندند و بعد از آن حسین طاهری مداحی کرد. در ادامه حجت‌الاسلام قاسمیان از حاضران خواست تا به احترام شهدای غزه بایستند و سپس در سخنانی با مردم مظلوم فلسطین ابراز همدردی کرد. سخنران بعدی زیاد رشدی النخاله دبیرکل جنبش جهاد اسلامی فلسطین بود. او در این مراسم ضمن تبریک میلاد امام حسن مجتبی(ع)، گفت: «در این روز و ماه مبارک و این اجتماع قرآنی به ملت عزیز ایران سلام عرض می‌کنم، بدن‌های شما در تهران اما قلوب‌تان در فلسطین است و مردم فلسطین دائما قلب‌شان با مردم ایران است. قرآن جمع ما را با هم گرم می‌کند، در این جلسه قرآنی به شما تاکید می‌کنم که قرآن و فلسطین باقی خواهد ماند و مردم فلسطین به مقاومت خود ادامه می‌دهند. کسانی که در فلسطین مقاومت می‌کنند اهل انس قرآن و حافظ آن هستند. با قرآن مقاومت و پایداری می‌کنیم و اسرائیل را با حمایت ایران نابود خواهیم کرد.»
در این مراسم همچنین، با همراهی گروه سرود دخترانه شهید احسان قرچک، ابوذر روحی «سلام فرمانده» را اجرا کرد و با نزدیک شدن به زمان افطار، با همخوانی جمعیت، اسماء الحسنی، صلوات خاصه امام رضا(ع) و دعای فرج خوانده شد. در انتهای این مراسم با تدارک ۱۵۰هزار بسته افطاری ساده، از مردم قرآنی حاضر در این جلسه پذیرایی شد.

امیل دورکیم، پدر جامعه‌شناسی مناسک را ستایش می‌کند و آن را محل تولد جامعه انسانی می‌داند. دورکیم در مهم‌ترین اثرش درباره دین با استناد به داده‌های تجربی توضیح می‌دهد که مناسک به بازسازی و قوام اخلاقی افراد کمک می‌کند.

دورکیم برای مناسک چهار کارکرد بیان می‌کند

۱ **انضباط بخش: انسان‌ها در مناسک از طریق تحمیل انضباط و خویشتنداری برای زندگی اجتماعی آماده می‌شوند.**

۲ **انسجام بخش: مناسک با گرد هم آوردن مردم، پیوندهای مشترک را ایجاد و تقویت می‌کند.**

۳ **حیات بخش: مناسک، میراث جمعی را احیاء و ابقاء می‌کند و ارزش‌های پایدار را به نسل‌های آینده منتقل می‌کند.**

۴ **شادی بخش: دین در شکل جمعی آن با برانگیختن احساس اطمینان و تنها نبودن به انسان در مواجهه با فقدان‌ها و ناکامی‌ها مانند تجربه مرگ کمک می‌کند.**

واقعیت آن است که غرب‌زده‌های کم فهم و جامعه‌ستیز، علیه مناسک می‌گویند: «مناسک همان فرم از محتوا و معنا تهی شده است». معتقدند دین نباید حیات و بروز اجتماعی داشته باشد اما اگر دین در جامعه نباشد، جامعه جسمی مرده خواهد شد.

در ستایش اتفاقی که محفل در ورزشگاه آزادی رقم زد

قدردانی رئیس‌جمهور از محفل امام حسنی‌ها

حجت‌الاسلام سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور در مراسم آئین تجلیل از خادمان قرآنی که روز ۱۱ فروردین ماه در سی و یکمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم برگزار شد از «محفل» و «محفل قرآنی امام حسنی‌ها» قدردانی کرد و گفت: «این برنامه خوب محفل که در رسانه ملی اجرا می‌شود، باید از همه دست‌اندرکاران آن تشکر کنم ... همچنین کار خوبی که در روز ولادت امام مجتبی (ع) برگزار شد. در این برنامه که در ورزشگاه صد هزار نفری برگزار شد نشاط اجتماعی را در پرتوی قرآن و شخصیت امام مجتبی (ع) ترویج کردند. بر همین اساس از رئیس سازمان تبلیغات اسلامی که برای برگزاری این مراسم باشکوه دست اندرکار بود و برای توجه به قرآن و توجه به وجود مقدس امام مجتبی (ع) چنین ترتیبی دادند قدردانی می کنم.»

تجلیل رئیس مجلس از اجتماع نیمه رمضان در آزادی

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، در واکنش به برگزاری محفل بزرگ قرآنی امام‌حسنی‌ها در ورزشگاه آزادی پیامی به این شرح منتشر کرد؛ «برپایی بزرگترین رویداد قرآنی کشور با حضور و اجتماع باشکوه قرآن‌دوستان در برنامه «محفل قرآنی امام حسنی‌ها (ع)» و در روز ولادت با سعادت آن حضرت در استادیوم آزادی تهران، جلوه‌ای درخشان از عشق و ارادت ملت موحد و خداجوی ایران‌اسلامی به کتاب الهی و شعائر دینی را در تاریخ ثبت و به یادگار گذاشت. قرآن کریم باعث نشاط و طراوت دل‌ها، دریای بی‌انتها معرفت و کلید هدایت و تربیت افراد و جوامع به‌سوی کمال و نیل به ارزش‌های اخلاقی و انسانی است. ضمن تجلیل از شرکت‌کنندگان در این جشن و آیین معنوی و تقدیر و تشکر از کلیه عوامل اجرایی که در برگزاری این اتفاق و رویداد مبارک نقش‌آفرینی کردند، امیدوارم با استعانت از فیوضات و انس و الفت با این کتاب آسمانی، در مسیر روشن رستگاری و سعادت زندگی دنیوی و اخروی گام برداریم.»

تشکر رئیس سازمان تبلیغات از خادمان قرآنی

حجت‌الاسلام محمد قمی، رییس سازمان تبلیغات اسلامی در پیامی در فضای مجازی از برگزارکنندگان و حضور چشمگیر و پرشور مردم در محفل قرآنی ورزشگاه آزادی تهران تجلیل کرد. او در صفحه شخصی خود نوشت: «آفرین بر خادمان محفل قرآنی امام حسنی‌ها، بیش از یکصد و بیست‌هزار روزه‌دار عاشق قرآن و اهل‌بیت علیهم‌السلام، در این محفل بزرگ ماندگار در تاریخ تهران، کتاب خدا را سر دست گرفتند و با تمسک به آن، بهترین دعاها را به مظلومان تاریخ در غزه تقدیم نموده و انتقام الهی را برای ظالمان مسئلت کردند.»

رویدادهایی مانند محفل امام حسنی‌ها چگونه قابل تحلیل است؟

آنچه از ما دریغ شده خود ماییم

محمدمهدی رحمتی
مدیرعامل خبرگزاری مهر

برگزاری محفل امام حسنی‌ها در ورزشگاه یکصد هزار نفری آزادی، عصر روز هفتم فروردین و پانزدهم ماه مبارک رمضان یعنی در فصل تعطیلی‌ها و وقت استراحت‌های کسانی که مخاطبان اصلی این برنامه هستند؛ از آن دست کارهاست که احتمال به نتیجه نرسیدن آن کم نیست. طبیعی است که انتظار اجتماعی می‌بایست متناسب با برآوردهای کارشناسی باشد. از یک منظر گفته می‌شود که جامعه مذهبی کشور به ویژه شهر تهران تمایلی به بروز اجتماعی گسترده ندارد؛ چرا که برای مثال این گروه، حضور کم‌رنگی در فضاهای اجتماعیِ مشترک نظیر بوستان‌ها، تالارهای نمایش و مراکز خرید دارند.

تمایل نداشتن به شادی‌های جمعی دلیل دیگریست که در پرهیز از برگزاری چنین برنامه‌هایی ذکر می‌شود و در تحلیل‌های بسته‌انگارانه‌تر اولویت عزاداری بر شادی در اندیشه و رفتارِ جامعه مذهبی کشور، استدلال کافی برای خودداری از طراحی و اجرای رویدادهایی است که خارج از این چارچوب قرار می‌گیرد. ترس از تخطئه شدن توسط سایر گروه‌های اجتماعی و یا نقدهای سیاسی و جامعه شناختی عامل دیگری است که موجب محافظه‌کاری و صرفنظر کردن از برنامه های جمعی شادی محور در جامعه مذهبی می‌شود. تا اینجا به نظر می‌رسد دلایل کافی برای به فراموشی سپردن چنین برنامه‌هایی وجود دارد.

کمی دور تر از باور ما هم، شاید خبری باشد

اما این عمل اجتماعی سویه دیگری دارد که معمولاً از نگاه تحلیلگران مغفول می‌ماند. عدم تطبیق رویه‌های فرهنگی جامعه ما با روندهای جهانی که در سال‌های اخیر فاصله بیشتری

نیز پیدا کرده‌است، به گونه‌ای که از یک سو غرب برای حفظ پیشرانی و پیش برندگی خود در عرصه فرهنگ، هر روز ارزش‌های تازه‌ای را ارائه می‌کند و انتظار دارد که این ارزش‌ها به سرعت در سطح جهان فراگیر شده و به عنوان فرهنگ بومی پذیرفته شود و در طرف دیگر اغلب تصور می‌کنیم که جامعه ما نیز بر همین مبنا هنجار پذیر شده است. بگذارید مثالی بزنم، هواپیمای تیم ملی آلمان در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر که با طرح‌های بصری حمایت از همجنسگرایی طراحی و آذین شده بود و کشور قطر از فرود آن در فرودگاه دوحه جلوگیری کرد؛ تا پایان این مسابقات از موضوعات چالش برانگیز باقی ماند. هرچند ممکن است در میان برخی از بازیکنان تیم فوتبال آلمان گرایش‌هایی از این دست وجود داشته باشد اما این تصور که همه بازیکنان وفادار و پیرو رفتارهای همجنسگرایانه باشند، بعید به نظر می‌رسد؛ پس چرا همه تیم در خدمت ترویج این ایده قرار می‌گیرند؟ می‌توان گفت تیم ملی آلمان باور پیشروانه فرهنگی از منظر جامعه و دولت آلمان را پیگیری می‌کند؛ اگرچه همه افراد با این ایده همراه نباشند.

البته مقصود من از طرح این موضوع اثبات لزوم همراهی همه گروه‌های اجتماعی با کلان ایده پذیرفته شده توسط جامعه یا حاکمیت نیست. هرچند ابعاد مختلف این ماجرا نیاز به بررسی‌های دقیق‌تری دارد و ما متاسفانه در این مورد نتوانسته‌ایم اقناع لازم را به وجود آوریم و تا این مقدمه فراهم نشود، همراهی

فرهنگ رویداد امام حسنی‌ها، بخش جدایی ناپذیر از هویت اکثر ایرانیان است که در تمام سطوح زندگی آنها جاریست و ایران پس از اسلام هم بر همین مبنا شکل گرفته است. حتی زبان فارسی که یک عنصر تاثیرگذار هویتی است؛ عاملیت اصلی شکل‌گیری دولت-ملت ایران پس از اسلام نبوده است

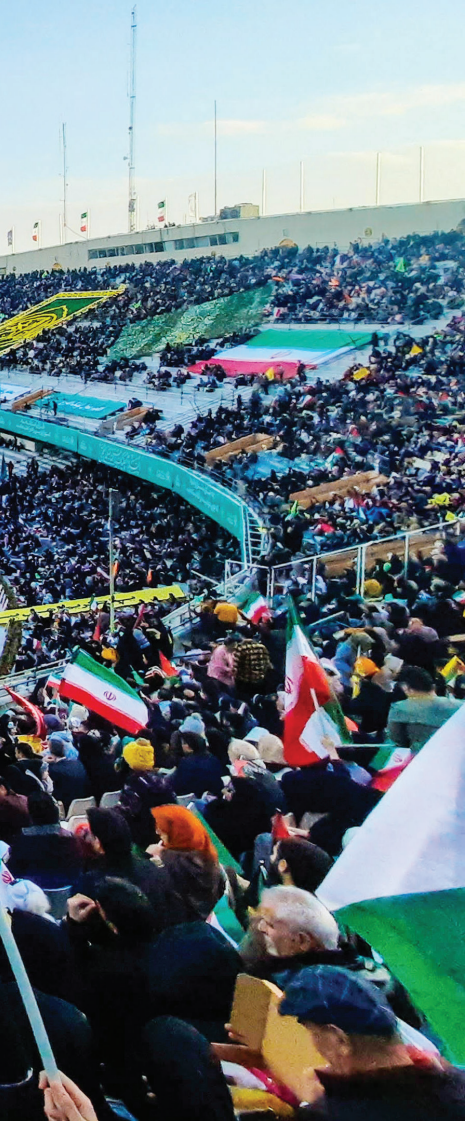

اجتماعی به دست نخواهد آمد. گاه نیز افراط در بهره‌گیری از ظرفیت‌های اجتماعی و دولتی‌سازی‌های غیر ضرور، بر پیچیدگی مسئله افزوده است. در کنار موارد گفته شده تعدد مراجع تصمیم گیریِ فرهنگی در کشور باعث شده است تا اتخاذ تصمیم برای مدیران به قدری سخت و پرهزینه شود که در بسیاری از موارد آن را به گذر زمان واگذار کنند. این بی‌عملی در مدت کوتاهی تبدیل به یک هنجار مدیریتی می‌شود که هر کس بخواهد از آن عبور کند به دلیل بدنام شدن دیگران با مقابله جمعی مواجه می‌شود.

استدلال‌هایی برای نشدن و نگرانی‌هایی از بی پاسخ بودن

با توضیحاتی که داده شد، بهتر می‌توان محیط اجتماعی را تحلیل کرد. به نظر می‌رسد سرکوب ناخواسته خلاقیت و کنش اجتماعی به ویژه در لایه‌های مذهبی جامعه موجب شده است تا همه برنامه‌ها بر اساس شاخص‌هایی که در ابتدای یادداشت به آنها اشاره شد ارزیابی

و اغلب از دستور کار خارج شوند. همچنین نگرانی از تفاوت روندهای بین‌المللی و تعارض آنها با اولویت‌های ملی، بی‌عملی محافظه کارانه را به دنبال داشته است.

همزمان با برگزاری محفل امام حسنی‌ها که یک رویداد بزرگ اجتماعی به شمار می‌آید حمایت‌ها و نقدهای مختلفی شکل گرفت. اگر از جنبه‌های حمایتی بگذریم مهم‌ترین نقدها بر اساس همان چهارچوبی که تاکنون گفته شد به شرح زیر است:

۱ این جماعت بازنمایی کننده همه جامعه ایرانی نیست

۲ در صورت صدور مجوز برای گروه‌های دیگر مثلا برگزاری یک کنسرت حتماً جمعیت بیشتری حضور خواهند یافت

۳ چگونه در ورزشگاهی که حضور زنان به طور معمول برای دیدن مسابقات فوتبال با سختی مواجه است خانواده‌ها در این مراسم به آسانی حضور پیدا می‌کنند؟

۴ ورزشگاهی که برای برگزاری شهرآورد ظرفیت کامل ندارد چگونه پذیرای این جمعیت در محفل امام حسنی‌ها است

برای پاسخ به پرسش‌های مطرح شده لازم است چهارچوب نظری روشنی داشته باشیم. این چارچوب بایستی توانایی تشریح جایگاه اجتماعی مهمانان محفل امام حسنی ها را داشته باشد به علاوه بتواند نحوه کنشگری یا فعالیت گروه مرجع اجتماعی برگزار کننده این رویداد را توضیح دهد.

در غرب چراغی هست؟

نظریه‌ای می‌تواند در این زمینه به ما کمک کند که تحلیل دقیق‌تری از چنین اجتماعاتی و جایگاه آنها در جغرافیایی کلان اجتماعی ارائه نماید. اگر این نظریه از درون نظام اندیشه غربی باشد که امروزه چالش هویتی جدی با هر منطقِ ملی دیگری دارد؛ برای منتقدین نیز حتماً پذیرش بیشتری خواهد داشت. بر همین اساس مروری بر تعریف مفاهیم ملت و اجتماع از نگاه غربی ما را با متفکری آشنا می کند که نظریه پیشرو و تقریبا کاملی در این عرصه دارد. بندیکت اندرسون(۲۰۱۵-۱۹۳۶) که کتاب

آنچه در تعطیلات نوروزی و روزهای میانه ماه مبارک رمضان شکل گرفت بیانگر آن است که رقابت اجتماعی میان جامعه مذهبی و غیر مذهبی چندان بر اساس واقعیت‌های اجتماعی نیست

مشهور او «جماعت تصوری» با ترجمه محمد محمدی و توسط نشر «رخ داد نو» سال ۱۳۹۳ در ایران نیز به چاپ رسیده است ملت را یک جمع یا برساختِ اجتماعی در نظر می‌گیرد که تنها در ذهن افرادی وجود دارد که خود را بخشی از آن گروه می‌دانند. او که به عنوان فرزند یک مستعمره نشین انگلیسی در چین به دنیا آمده است فرصت درک تفاوت‌های شرقی جماعت‌ها با انواع غربی آن را داشته است؛ شاید به همین دلیل است که ایده جماعت‌های تصوری اندرسون از مفهوم ملت به معنی غربی آن عبور می کند. اندرسون معتقد است تنها یک جماعت و گروه فکری غالب بر اساس ارزش‌های غربی وجود ندارد و این جماعت‌ها لزوماً دائمی و همیشگی نیست.

اندرسون معتقد است که ملت‌ها و ناسیونالیسم محصول مدرنیته هستند و به‌عنوان ابزاری برای اهداف سیاسی و اقتصادیِ ایجاد شده‌اند. همچنین او باور دارد که نه نظریهٔ مارکسیستی و نه نظریه لیبرال به درستی ملی‌گرایی را توضیح نمی‌دهند. جماعت تصوری را می‌توان

به‌عنوان شکلی از ساخت‌گرایی اجتماعی همتراز با مفهوم ادوارد سعید(۲۰۰۳-۱۹۳۵) یعنی «جغرافیاهای تصوری» دانست. جغرافیاهای تصوری مفهومی است که از کار او در نقد شرق‌شناسی سرچشمه گرفته‌است. جغرافیای تصوری به ذهنیتی اشاره دارد که از طریق تصاویر، متون یا گفتمان‌های غالب ایجاد شده‌است. برای سعید، «تصور» مترادف با «ادراک‌شده» است، یعنی تصور به منزله باور به شمار می‌آید. بر اساس نظر سعید جغرافیاهای تصوری به عنوان ابزار قدرت، وسیله‌ای برای کنترل و تابع کردن مناطق به تصویر کشیده شده هستند؛ چرا که جغرافیای تصور شده خواسته یا ناخواسته باید بر اساس همان تصویر عمل نمایند. استفاده از واژه جغرافیا به جای جماعت یا جامعه نیز به دلیل نحوه تفکیک سعید از شرق و غرب جغرافیایی در نظریه او است.

جماعت و جغرافیای تصوری ما

جامعه ما هم در دوران معاصر، نخست از این حیث که همواره سوژه شرق شناسی بوده و دوم از این منظر که جماعت‌های تصوری تعریف شده و روشنی نداشته‌است؛ گرفتار ادراک‌های نادرست و بعضاً تلاش برای نفی یکدیگر شده‌است. همانگونه که اغلب نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد ادراک ما از بی‌حجابی و عدم تقید به مبانی دینی بسیار بیشتر از آن چیزی است که در جامعه وجود دارد یعنی در جماعت تصوری ما بی‌حجابی و عدم پایبندی به مبانی دینی رواج بیشتری دارد و غالب موافقان و منتقدان بر اساس همین تصور کنش و واکنش دارند.

در پاسخ به نقد اول باید گفت حتماً محفل امام حسنی‌ها بازنمایی کننده تمام جامعه ایرانی نیست؛ اما جماعت تصوری منتقدان نیز که منطبق بر ارزش‌های غربی است، جامعه کاملی نیست؛ بلکه برعکس، فرهنگ رویداد امام حسنی‌ها، بخش جدایی ناپذیر از هویت اکثر ایرانیان است که در تمام سطوح زندگی آنها جاریست و ایران پس از اسلام هم بر همین مبنا شکل گرفته است. حتی زبان فارسی که یک عنصر تاثیرگذار هویتی است؛ عاملیت اصلی شکل‌گیری دولت-ملت ایران پس از اسلام نبوده است.

در پاسخ به نقد دوم معتقدم اگر جماعت و جغرافیای تصوری ما اصلاح شود بر واقعیت منطبق باشد نگرانی از بابت برگزاری دیگر مراسمات نظیر کنسرت‌ها در رقابت با محفل امام حسنی‌ها وجود ندارد چرا که نسبت عناصر هویتی موجود در نامه‌ای مانند محفل امام حسنی‌ها قابل قیاس با جذابیت‌های کنسرت یا هر مراسم دیگری نیست و اصلاً اطلاق مفهوم رقابت به این دو گونه رویداد اشتباه است.

در تاملی بر نقد سوم، اگر صادقانه نگاه کنیم، جماعت تصوری ما با هر گرایشی یک واقعیت آشکار را شامل می‌شود و آن تفاوت هنجارهای مورد پذیرش میهمانان برنامه محفل امام حسنی‌ها با تماشاچیان مسابقات فوتبال است. جدای از اینکه اصالت دغدغه‌های منتقدان حضور بانوان در ورزشگاه‌ها را بپذیریم یا خیر، اینکه مسئله اصالت محیط نیست که چالش برانگیز است بلکه غلبه هنجار است، واضح می‌نماید. اتفاقاً ممکن است افرادی باشند که در هر دو برنامه، آن هم با هنجارهای متفاوت شرکت کنند. بر همین اساس معتقدم هنجارهای تماشای مسابقات نیز در صورتی که لازم باشد قابل اصلاحند.

برای پاسخ به نقد سوم باید گفت جماعت تصوری محفل امام حسنی‌ها برگزاری این رویداد را به منزله یک کار اداری یا وظیفه شغلی نمی‌داند و برای برگزاری این مراسم که آن را به مثابه یک مناسک دینی برای خود به شمار می‌آورد؛ حاضر است فراتر از کارهای معمول و قالب‌های مرسوم هزینه و تلاش کند. کمک‌ها و پشتیبانی‌های مردمی از چنین برنامه‌هایی نیز حتماً بیشتر از مواردی است که از نگاه جامعه در حوزه مسئولیت دولتی قرار می‌گیرد. نباید از این نکته گذشت که یک بار برگزاری چنین رویدادی از استقرار فرایند دائمی آن ساده‌تر است و فرهنگ کار در جامعه ما نیز پروژه محور است.

چند جمله در خاتمه

برگزاری محفل امام حسنی‌ها نشان داد جماعت تصوری ما از جامعه مذهبی شهر تهران و به مثابه آن کل کشور فاصله دارد. این جماعت نه تنها از بروز اجتماعی گریزان نیست بلکه به دنبال فرصت است تا حضور اجتماعی خود را متناسب با ظرفیت‌هایی که دارد نشان دهد. خوب است اگر طراحی و اجرای مناسک شادی جمعی مومنانه نیز مد نظر برنامه ریزان فرهنگی باشد. به نظر می رسد لازم است در شناخت نیازمندی‌های این گروه بازنگری داشته باشیم و ضرورت دارد تا از برخی تابوها عبور کنیم و نگاه خود را به برساخت‌های از قبل شکل گرفته محدود نسازیم.

آنچه در تعطیلات نوروزی و روزهای میانه ماه مبارک رمضان شکل گرفت بیانگر آن است که رقابت اجتماعی میان جامعه مذهبی و غیر مذهبی چندان بر اساس واقعیت‌های اجتماعی نیست. باورهای عمیق مذهبی اگرچه ممکن است در مواجهه با ارزش‌های غربی با چالش مواجه شوند اما نقدر ریشه‌دار هستند که در صورت تکیه به آن امکان به روز رسانی خود را داشته باشد. بیرون آمدن از موضع منفعلانه و مرعوب و باور به عناصر هویتی جامعه ایرانی ما را در دستیابی به جامعه تصوری درست کمک خواهد کرد. این همان حقیقتی است که ما از خودمان دریغ کرده‌ایم.

برای برنامه محفل و زندگی با آیه‌ها

اصلا خوب نبود!

حجت‌الاسلام حامد تقدیری
مدیر عامل سازمان مدارس علوم و معارف اسلامی صدرا

هرجور نگاه می کنم برنامه پویش زندگی با آیه ها و برنامه محفل اصلا خوب نبود. نمی‌دانم شما در چه فضایی هستید و چطور فکر می کنید، اما برای من که همه عمرم را در کار فرهنگی گذاشته‌ام و فعالیت‌های قرآنی هم جزو دغدغه‌های اصلی‌ام بوده، اصلا خوب نبود. من ماه رمضان که تمام شد آنقدر این برنامه برایمان بد بود که گوشه‌ای رفته‌ام و لحاف به سر کشیده‌ام و دارم به کارهای بدم فکر می کنم.

- محفل برایمان بد بود؛ چون نشان داد می‌توانیم همه‌مان پای آرمان‌مان بایستیم و نه آرم‌هایمان؛ همه مجموعه‌های فرهنگی به جای کشیدن هر برنامه به سمت خودشان و زدن آرم بزرگ تر از بقیه پای پوستر و بی‌شمار طرح و کار فرهنگی که آخرش اثرش معلوم نمی‌شود، بیایند و دست به دست هم دهند و با هم یک کار خوب را رقم بزنند.
- محفل برایمان بد بود؛ چون نشان داد قرآن اتفاقا برای زندگی‌هایمان است و آنقدر در زندگی به آن نیاز داریم که همیشه باید در محضر قرآن باشیم و دنبالمان باشد نه اینکه فقط برای گرفتن ثواب به سراغ آن برویم و ماه های رمضان آن را بخوانیم.
- محفل برایمان بد بود؛ چون حجت را برایمان تمام کرد و نشانمان داد آدم‌هایی که در ظاهر توانشان از من کمتر است هم در این مسیر نورانی موفق شده‌اند و ما از سر تنبلی و غفلت بازمانده این راهیم.
- محفل برایمان بد بود؛ چون نشان داد رسانه می‌شود معنوی ، نورانی ، قرآنی و با برکت شود و ما چقدر می‌توانیم از رسانه برای زیبایی‌های دین‌مان بهره ببریم و کوتاهی کرده‌ایم.
- محفل برایمان بد بود؛ چون نشان داد اتفاقا راه قرآن و فعالیت‌های فرهنگی دینی چون مطابق با فطرت‌هاست بر دل‌ها می‌نشیند و راه ارتباط ما با جامعه اسلامی است؛ حتی آنهایی که به ظاهر از دین و معنویت فاصله گرفته‌اند.
- محفل برایمان بد بود؛ چون ما را که به روزمرگی‌های فعالیت فرهنگی عادت کرده بودیم ، فهم جدیدی بخشید و از غفلت خارجمان کرد.
- حال این مایم و پسا محفل و یک زندگی جدید با آیه ها. ماییم و نوجوانان که فهمیده‌اند که موسیقی و فیلم‌های کره‌ای آدرس غلط بوده و قرآن پر از زیبایی است. حال این ماییم که باید محفل نوجوانی را بسازیم و زندگی‌های پر از آیه و معنویت را برایشان رقم بزنیم. ماییم و راه جدید در انسجام فعالیت‌های فرهنگی و قرآنی و بهره جدید از رسانه جامعه اسلامی.
- بیایید و برای سال پیش رویمان ، برای محفل‌ها و آیه‌های زندگی‌هایمان برنامه‌ریزی جدیدی کنیم و راهی پر نور و برکت در مسیر عشق الهی باز کنیم.
- خدا قوت به همه عزیزانی که در راه و مسیر تحقق زندگی با آیه‌ها، خالصانه و مجاهدانه وارد میدان شدند که انشاءالله اجرشان را از دستان مبارک کریم اهل بیت و امیرالمومنین علیهما السلام خواهند گرفت. قدردان زحمات تان هستیم.

درباره برنامه‌های پرنشاط جمعی از جنس محفل امام حسنی‌ها

افزایش سرمایه اجتماعی در سایه اجتماعات مذهبی

دکتر علیرضا شریفی یزدی
روان‌شناس اجتماعی

یکی از پایه‌های مهم فرهنگ ما در سده‌های طولانی، بحث محرم و صفر و به طور مشخص تاسوعا و عاشورا با محوریت امام حسین (ع) است. همه مناسبات اجتماعی ما تحت‌تأثیر فرهنگ ایرانی قرار می‌گیرد، اما بخش بزرگی از موتور حرکت این فرهنگ در سده‌های مختلف جریان کربلا و امام حسین (ع) بوده است.

برگزاری اجتماعات مذهبی بزرگ به مناسبت‌های متعدد از جمله ولادت امام حسن مجتبی (ع) باعث می‌شود فرهنگ دینی برای نسل‌های جدید دقیق‌تر و منظم‌تر تعریف شود و آن‌ها در چنین فضایی به طور طبیعی آن ارزش‌ها و هنجارهایی که گاهی خانواده‌ها، رسانه و آموزش‌وپرورش به‌خوبی نمی‌توانند منتقل کنند را دریافت نمایند.

گردهمایی‌هایی از جنس عید غدیر، شیرخوارگان حسینی و محفل امام حسنی‌ها در نوع خود تأثیرات اجتماعی مثبتی را بر جای می‌گذارند. همچنین برگزاری چنین برنامه‌هایی باعث همدلی مردم و افزایش انسجام و سرمایه اجتماعی می‌شود و در تقویت اعتقادات دینی مردم نیز مؤثر است، آن هم در شرایطی که تصور می‌شود جامعه فعلی از اعتقادات خود دست کشیده‌اند.

مناسک، مراسم و هر برنامه جمعی به لحاظ اجتماعی کمک می‌کند آن پیام و هدف اصلی آن گردهمایی خواسته یا ناخواسته به نسل بعد منتقل شود و آن‌ها تحت‌تأثیر آن جریان قرار بگیرند؛ حال اگر این گردهمایی‌ها اعتقادی باشد و به شکل درست و اصولی برگزار شود، انتقال به‌درستی صورت می‌گیرد و در غیر این صورت پیام به نادرستی به مخاطبان منتقل خواهد شد. اعتقاد ما بر این است که عقیده و فکر ما اصالت دارد و طبیعتاً مراسمی از جنس محفل امام حسنی‌ها در ورزشگاه آزادی، به دلیل گستردگی که دارد میزان اثرگذاری آن به لحاظ شدت، عمق و طول ماندگاری بسیار بالاست. حضور افراد در این نوع مراسم به‌شرط تکرار آن در فواصل زمانی متعدد در بلندمدت، باعث تحکیم پایه‌های اعتقادی مخصوصاً در میان نوجوانان و جوانان می‌شود و ازسوی دیگر با ضریبی بالا به کاهش خطرات اجتماعی که از بیرون و درون برای جوانان تدارک‌دیده‌شده است، کمک می‌کند و به‌نوعی آن‌ها را بیمه می‌کند.

> مراسمی ازاین‌دست بسیار کمک می‌کند تا ما چهره زیبا و واقعی دین را به نسل جدید نشان دهیم تا آن‌ها بتوانند احساس کنند که گویا در چارچوب مبانی فکری نیز می‌توان شادبود

نمایش چهره واقعی دین

اگرچه بخش قابل توجهی از جامعه تحت‌تأثیر فرهنگ عامه با ذکر برخی دلایل واهی شادی‌هراسی را تبلیغ می‌کنند و بی‌جهت شادی‌های حلال را بر خود و جامعه حرام دانسته و زمینه دین‌گریزی را تسهیل می‌نمایند، اما برگزاری برنامه‌های شاد دینی مانند برنامه تلویزیونی محفل یا اجتماع صدهزار نفری امام حسنی‌ها در شناخت اسلام به‌عنوان یک دین پر از حلاوت و شاد، اثرگذار است؛ آن هم در شرایطی که جامعه به این فضاهای نشاط آور نیاز دارد.

باید توجه داشت که بین شادی و نشاط تفاوت هست؛ شادی یک پدیده زودگذر است مثل اینکه یک غذای لذیذ می‌خوریم یا یک لطیفه می‌شنویم و در لحظه شاد می‌شویم؛ اما نشاط یک امر ماندگار و بلندمدت است. کسانی که دین را به‌عنوان یک امر تلخ و عبوس تعریف می‌کنند عمدتاً به دو گروه تقسیم می‌شوند؛ یک گروه از این‌ها به دین آگاه هستند، اما برای لطمه‌زدن به آن چنین مفهوم نادرستی را رواج می‌دهند و عده‌ای دیگر، ناآگاهانه به این سمت‌وسو می‌روند و فکر می‌کنند که دین یعنی گریه، غصه، سختی کشیدن و هر آنچه با درد و ناراحتی توام باشد.

واقعیت این است که برگزاری برنامه‌های پرنشاط قرآنی مثل محفل بزرگ امام حسنی‌ها کمک می‌کند تا چهره واقعی دین بر همگان آشکار شود. همچنین این اجتماعات قرآنی در نهایت انسانی را تربیت می‌کند که ضمن رعایت اصول اخلاقی، انسانی شاداب، بانشاط و مفرح است که هم خودش احساس نشاط می‌کند و هم به دیگران نشاط می‌بخشد؛ یعنی یک شادمانی ماندگار چارچوب‌دار اخلاقی و پایدار. مراسمی ازاین‌دست بسیار کمک می‌کند تا ما چهره زیبا و واقعی دین را به نسل جدید نشان دهیم تا آن‌ها بتوانند احساس کنند که گویا در چارچوب مبانی فکری نیز می‌توان شادبود، خوب زندگی کرد و از تدبّراتی که خداوند برای ما منظور کرده با رعایت اصول اخلاقی و درنظر داشتن ارزش‌ها و هنجارهای مذهبی بهره برد.

یك نگاه متفاوت به تجمع ورزشگاه آزادی

فرصت باهم بودن

دکتر سیدحسن موسوی چلک
رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران و استاد دانشگاه

ما به‌شدت نیازمند خلق فرصت‌هایی هستیم که مردم و خانواده‌ها کنار هم باشند و از بودن در آن شرایط احساس پویایی و نشاط کنند. طبیعتاً برنامه‌های مختلف فرهنگی که بخشی از آن می‌تواند ماهیت مذهبی داشته باشد و بخشی دیگر به اقوام برگردد یا هر برنامه دیگری که این فرصت‌های با هم بودن جمعی را ترویج کند، یک فرصت تلقی می‌شود؛ به‌ویژه اینکه ما بعد از کرونا فرصت‌های جمعی این گونه‌مان به‌نوعی کمتر شده بود.

محفل امام حسنی‌ها که در استادیوم آزادی با حضور جمعی از خانواده‌ها برگزار شد، اهداف خاص خود را دنبال کرد و مخاطبین آن افرادی بودند که با اهداف این اجتماع همخوانی و همراستایی بیشتری داشتند و طبیعتا برای این افراد هم دور هم بودن و این تجمع یک فرصت بود؛ هم خانواده‌ها با همدیگر بودند و هم در مراسمی شرکت کردند که متناسب با منویات و اهداف اجتماعی-فرهنگی و به عبارت کلان‌تر مطابق سبک زندگیشان بود. بهرحال آنچه اهمیت دارد این است که برگزارکنندگان این اجتماع به دنبال این بودند که باور به مسائل قرآنی و اهمیت آن در زندگی را بیشتر نشان دهند و ایجاد حساسیت بیشتری درمورد توجه به مبانی دینی ایجاد کنند.

ترویج صلح و دوستی

عنوانی که برای اجتماع در نیمه رمضان در ورزشگاه آزادی گذاشته شد مربوط به امام حسن علیه‌السلام بود؛ امامی که با مطرح‌شدن موضوع صلح نام او شنیده می‌شود. خداوند در قرآن می‌فرماید من شما را از رنگ‌ها، نژادها و زبان‌های مختلف آفریدم تا با آرامش کنار همدیگر زندگی کنید؛ لذا در چنین شرایطی اگر به موضوع صلح و ترویج و اهمیت آن در جامعه و انطباق آن با مبانی دینی پرداخته شود و ادبیات فرهنگ صلح از منظر دین و قرآن ترویج شود این بسیار حائز اهمیت است.

ما در انجمن مددکاران اجتماعی هر سال یک شعار سال انتخاب می‌کنیم. در سال ۱۴۰۲ این شعار «مددکاری اجتماعی و تنوع اجتماعی» بود؛ یعنی پذیرش همه اقوام که با صلح کنار همدیگر باشند. در سال ۱۴۰۳ «مددکاری اجتماعی و میانجی‌گری» را انتخاب کردیم که خود این شعار هم به‌نوعی مروج صلح و دوستی است. اگر ما بتوانیم به بهانه این نوع اجتماعات، صلح و دوستی و کارکرد آن را در جامعه ترویج کنیم و از نگاه دین و قرآن به این موضوع بپردازیم کار ارزشمندی انجام داده‌ایم؛ چراکه ترویج و تبیین اهمیت صلح و دوستی با نگاه کارکردهای مذهبی و اجتماعی موضوع بسیار مهمی است که می‌تواند در سبک زندگی جوانان ما تأثیرگذاری لازم را داشته باشد.

> **امام حسن مجتبی (ع) کریم اهل‌بیت است. به برکت محبت ایشان مردم دور هم جمع شدند و با استفاده از این ظرفیت اتحاد، همدلی، نیکوکاری، دستگیری و توجه به نیازمندان، اکرام ایتام و سالمندان و... را به نمایش گذاشتند. حقیقتاً جای چنین برنامه‌هایی در کشور خالی بوده و انتظار می‌رود که این محافل باشکوه و تأثیرگذار قرآنی تداوم یابد**

شادی حق مردم است

اسلام دین نشاط و شادابی و شادی حق ماست. متأسفانه در شرایطی قرار داریم که وضعیت برخی از شاخص‌ها در حوزه سلامت روان اصلاً خوب نیست. بر اساس آخرین آماری که مهر ۱۴۰۰ ارائه شد تقریباً ۲۹.۸ درصد مردم حداقل به یک اختلال روانی دچار بودند. البته شرایط کرونا و مسائل اقتصادی و مالی نیز به این اختلالات دامن می‌زد اما همه این نگرانی‌ها می‌تواند از جمله دلایلی باشد که ما شادی را بیش‌ازپیش در جامعه ترویج دهیم.

برای ترویج شادی در جامعه باید از ظرفیت‌های اقوام، ظرفیت‌های فرهنگی اعم از ملی، منطقه‌ای و حتی محصول یا شغل استفاده کنیم. ضمن اینکه اجرای برنامه‌های شاد در چارچوب تقویت هویت فرهنگی، نافی توجه به مبانی دینی نیست و در شرایط فعلی، ما بیش از هر زمانی به شادی نیاز داریم؛ چون آمارهای افسردگی، خشونت، گرایش به مصرف مواد مخدر و موضوعات متعددی ازاین‌دست را هیچ‌کس نمی‌تواند کتمان کند.

فقدان شادی یکی از مولفه‌های مؤثر در گرایش افراد به سمت آسیب‌های اجتماعی و افزایش خشونت در جامعه است. شادی هراسی هیچ تناسبی با اهدافی که ما در حوزه مددکاری اجتماعی دنبال می‌کنیم، ندارد. جامعه و مردم نیاز به شادی دارند و شادی حق همه مردم است. اتفاقاً در شرایط کنونی باید برای شادی‌های گروهی و جمعی از تمام ظرفیت‌های مذهبی، قومی وملی این فرصت راایجاد کنیم.

خلق این نوع فرصت‌ها این پیام را برای همه مردم دارد که ما نباید گوشه عزلت گزینیم و غمگین باشیم. امام حسن مجتبی (ع) کریم اهل‌بیت است. به برکت محبت ایشان مردم دور هم جمع شدند و با استفاده از این ظرفیت اتحاد، همدلی، نیکوکاری، دستگیری و توجه به نیازمندان، اکرام ایتام و سالمندان و... را به نمایش گذاشتند. حقیقتاً جای چنین برنامه‌هایی در کشور خالی بوده و انتظار می‌رود که این محافل باشکوه و تأثیرگذار قرآنی تداوم یابد.

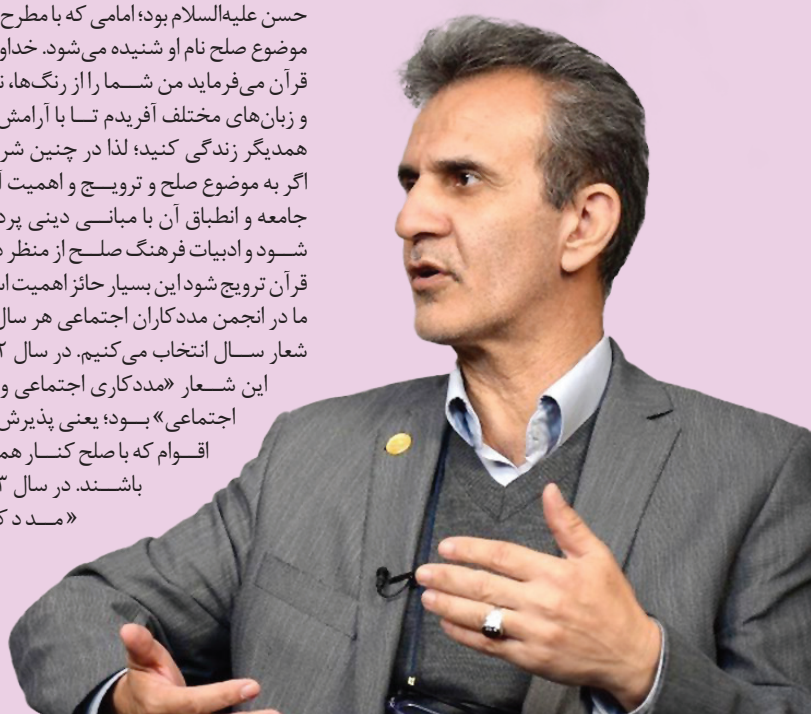

برنامه قرآنی و پربیننده شبکه ۳ سیما موفق‌تر از سال گذشته روی آنتن رفت

محفل دوباره گل کاشت

برنامه قرآنی «محفل» محصول مشترک مرکز هنری رسانه‌ای نهضت و شبکه سوم سیما برای دومین سال متوالی در ماه مبارک رمضان هر شب پیش از افطار، روی آنتن رسانه ملی رفت. این برنامه که در فصل جدید با محوریت «زندگی با آیه‌ها»، میزبان چهره‌های مردمی قرآنی و افراد تاثیرگذار قرآنی کشور بود، دوباره و حتی موفق‌تر از سال گذشته توانست بینندگان خود را راضی نگه‌دارد. ضبط این برنامه از مدتها قبل در مقبرةالشهدای شهرک شهید محلاتی و زیر گنبد بزرگ آبی‌رنگ حسینیه نزدیک آن انجام شد و اوایل اسفند گذشته، حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، از پشت صحنه این برنامه تلویزیونی بازدید کرد. آنچه در پی می‌آید خلاصه‌ای از صحبت‌هایی است که با عوامل و برخی از داوران «محفل» انجام شده است.

نگذاشتند نعینع بیاید

سیدمحمدحسین هاشمی گلپایگانی
تهیه‌کننده محفل

از سال گذشته و از بدو تولید چنین برنامه‌ای حول موضوعات قرآنی، این نگرانی را داشتیم که کار چگونه خواهد شد؟ تمامی اعضای گروه آنچه را در توانشان بود، در طبق اخلاص گذاشتند و نسبت به قبل، زمان مضاعفی برای پیش‌تولید صرف شد.

فرصت انتخاب سوژه‌ها و شناسایی افراد برای معرفی به مخاطب محفل در مجموعه اول، به دلیل فرصت کم پیش‌تولید، اندک بود، ولی در محفل ۲ زمان پیش‌تولید بیش از هشت ماه، فرصت مناسبی را برای برقراری ارتباط با نهادها و مراکز متعدد دولتی و مردمی به منظور شناسایی سوژه‌های بیشتر به وجود آورد.

اقشار مختلف منظر و نگاه متفاوتی دارند. برخی به صراحت و جدی نقد کرده بودند که چرا در برنامه‌ای که مزین به نام قرآن کریم است، باید فضای خنده و تشویق‌های مکرر و دست زدن را شاهد باشیم و این موارد را بی‌حرمتی قلمداد می‌کردند. ما این نقدها را می‌شنویم، ولی باید به صراحت اذعان کنم که مایه مباهات این برنامه است که بسیاری از افراد به دور از فضای معنوی را به قرآن جذب کرده است و از آن استقبال کرده‌اند و به این درک رسیده‌اند که قرآن یک کتاب با مضامین خشک نیست که صرفاً در گوشه‌ای از خانه یا در مراسم ترحیم باشد. موفقیت در این تغییر نگاه برای ما اهمیت اصلی را دارد. بسیاری با مشاهده محفل به این امر واقف شدند که می‌توان حتی با یک آیه قرآن، زندگی خود را در مسیر درست قرار داد.

نهادهای نظارتی تلاش می‌کردند که نظراتشان را به ما بقبولانند و از این حیث تا روز ضبط نیز چالش جدی داشتیم. با رفع دغدغه‌های این نهادها و گفت‌وگو با مسئولان مربوطه، سعی کردیم نگرانی آنها را رفع کنیم.

برای حضور استاد احمد احمد نعینع، قاری مصری، با هماهنگی صدا و سیما و شورای عالی قرآن مذاکره کرده‌ایم و با موافقت او نیز همراه بود، ولی با روی دادن هفتم اکتبر و اتفاقات غزه، دولت مصر مانع حضور او شد.

برنامه‌ای بی‌سابقه

رسالت بوذری
مجری محفل

توقع مخاطب از این برنامه بالاست، چرا که فصل اول آن با توفیق همراه بود و نه تنها در ایران، که در خیلی از کشورهای اسلامی هم دیده شد. در تاریخ تلویزیون، تولید چنین برنامه‌ای با موضوع اعتقادی با چنین عظمتی بی‌سابقه بوده است.

میهمانانی که روی صحنه برنامه محفل آمدند حاصل چندین‌بار غربال بودند، یعنی افرادی معرفی شدند و سپس گروهی از میان آن‌ها برای مرحله بعدی انتخاب شدند و در مراحل بعد نیز با توجه به مؤلفه‌های دیگری که مد نظر بود، افرادی گزینش و انتخاب شدند تا بهترین‌ها را در این برنامه پخش کنیم.

پس از قریب ۱۸ سال که برنامه‌های مختلفی را اجرا کرده‌ام، از نظر شخصیتی برای مردم و مخاطبان آشکار هستم. برای من برنامه کوچک و بزرگ معنا ندارد و هر برنامه‌ای که اجرای آن را قبول می‌کنم، صد خودم را می‌گذارم. بدون تعارف برنامه «محفل» برای من بسیار عزیز است، وقتی یک برنامه کوتاه و کوچک برای من اهمیت دارد، قطعاً برنامه بزرگی همچون محفل از اهمیت دوچندانی برخوردار است و وقتی با یک گروه کاربلد و حرفه‌ای همراه و همکار می‌شوم، تمام تلاشم را می‌کنم و می‌دَوَم تا به آن‌ها برسم. اعتقاد دارم که اجرای برنامه تنها این نیست که فردی در مقابل دوربین حاضر شود و مخاطب را به تماشای بخش بعدی برنامه دعوت کند، بلکه باید برای ارائه مطالب جدید زحمت کشید و مطالعه کرد و باید این امر مورد توجه دوستان هم‌صنف و همکارانم قرار گیرد.

ادامه محفل حق مردم است

رضوان درویش
داور بین‌المللی، قاری ممتاز اهل سوریه و داور محفل

حضور من در سری دوم از برنامه محفل حاکی از محبت مخاطبان و طرفداران این برنامه نسبت به من است و نشان می‌دهد که فصل اول محفل در سال گذشته موفقیت چشمگیری داشته که امسال نیز بار دیگر تکرار شده است. شرکت‌کنندگان در این دوره نیز از همان سطح و توانمندی‌های شرکت‌کنندگان دوره اول برخوردار هستند و الحمدالله تجربه خوبی دارند.

بسیاری از مردم قسمت‌های مختلف برنامه محفل را در یوتیوب به اشتراک گذاشته‌اند و حتی افراد غیر قرآنی نیز چنین کرده‌اند و به این برنامه توجه داشته‌اند. افرادی هم بوده‌اند که از طریق دیدن این برنامه به سمت یادگیری قرآن کریم رفته‌اند. این برنامه منحصربه‌فرد است و من در دیگر کشورها برنامه‌ای مانند آن ندیده‌ام. شاید مسابقات عمومی مانند مسابقات قرآن و موارد مشابه وجود داشته باشد، ولی مانند این برنامه ندیده‌ام.

ادامه این برنامه در واقع حق مردم است و اگر این برنامه تداوم نیابد، مردم و مخاطبان افسوس خواهند خورد. باید در آینده نیز این برنامه تداوم بیابد، نه به این دلیل که ما آن را دوست داریم، بلکه به این دلیل که مردم خواهان استمرار آن هستند. البته انسان دائم می‌خواهد که پیشرفت کرده و بهتر شود، پیشرفت خوب است و این برنامه نیز باید رو به پیشرفت و بهبود باشد. از خلال برنامه من در مسابقات مختلف در ایران با این برنامه آشنا شدم و مسئولان مرا برای حضور در این برنامه برگزیدند با کمال تواضع باید بگویم که بهترین نقش‌آفرینی را برای حضور در این دوره محفل داشتم. به نظر من این برنامه موفقیت خوبی داشته است و ازاین‌رو فصل دوم از آن نیز برگزار شد.

انقلاب ایجاد کرد

حسنین الحلو
قاری قرآن، موذن و داور عراقی محفل

بعد از برنامه محفل پیام‌های مردمی که از طریق شبکه‌های اجتماعی به دستمان رسیده حاکی از این بود، که کسانی که از خدا، دین و قرآن دور بودند، با این برنامه تحت‌تاثیر قرار گرفتند. علاوه‌بر اینکه «محفل» بیننده میلیونی در داخل کشور داشت، ده‌ها میلیون نفر در خارج از کشور برنامه را دیده‌اند. الحمدالله این برنامه در زمینه‌های حجاب، روزه و نماز تاثیرگذار بوده است.

خیلی‌ها به ما پیام دادند، که ما بی‌حجاب یا بد حجاب بودیم، ولی بعد از برنامه «محفل» به خدا نزدیک شدیم و روزه می‌گیریم. حتی یک نفر به من پیام داده بود، که بعد از ۳۷ سالی که از خدا عمر گرفتم، اولین روزه را گرفتم. مثل این پیام‌ها زیاد است. «محفل» انقلابی در جهان ایجاد کرد؛ این انقلاب نه فقط در ایران بلکه در جهان هم بود. حتی شخصیت‌های بین‌المللی که در برنامه شرکت کردند، از برنامه تعریف می‌کردند و می‌گفتند میلیون‌ها نفر «محفل» را در کشور خودشان دیدند.

فکر می‌کنم این برنامه در ایران بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون بیننده داشت، ولی بعضی از کلیپ‌های «محفل» در یوتیوب بالغبر ۲۰ میلیون بیننده در یک مقطع زمانی داشت. از بین کشورهای عربی رکورد بیننده را ابتدا کشور عراق و بعد مصر، لبنان، کویت و ... زده است. این آمار هم بنا به بازخورد مخاطبان در یوتیوب، فیس‌بوک و ... است.

اگرچه بنده در عراق و کشورهای عربی برنامه‌ای مشابه داشتم، ولی بعد از حضورم در برنامه «محفل» بیش از صد برابرِ آن افرادی که مرا می‌شناختند، مرا شناختند.

نام «چارك» دوباره بر سر زبان‌ها افتاد

گردهمایی در دهکده قرآنی

کمتر از یك هفته پس از اجتماع ۱۲۰ هزار نفری روزه‌داران در نیمه مضان در ورزشگاه آزادی تهران و تشکیل محفل امام حسنی‌ها، کیلومترها دورتر، در گوشه‌ای از استان بوشهر، بزرگ‌ترین «محفل» قرآنی روستایی کشور با حضور بیش از ۸ هزار نفر از مردم به مناسبت شهادت امیرالمومنین علی (ع) برگزار شد. عصر روز ۱۳ فروردین عوامل برنامه تلویزیونی «محفل» به روستای چارك در ۱۶ کیلومتری غرب خورموج، مرکز شهرستان دشتی از توابع استان بوشهر رفتند تا برنامه‌ای که قرار بود ۱۴فروردین از شبکه ۳ پخش شود را با حضور پرشور مردم قرآنی چارك ضبط کنند.

میزبانی روستای چارک شهرستان دشتی استان بوشهر به سابقه آن بازمی‌گردد که به‌عنوان نخستین دهکده قرآنی کشور شناخته می‌شود؛ روستایی که رهبر معظم انقلاب اسلامی هم از آن یاد کرده بودند؛ وقتی جوانی از این روستا در حضور ایشان تلاوت داشت. درباره این محفل قرآنی روستایی گفتنی‌هایی است که مرورشان خالی از لطف نیست.

۱۳ فرودین برنامه تلویزیونی محفل در روستای قرآنی چارک جلوی دوربین رفت و تصاویر حضور گسترده مردم این استان در سراسر کشور دیده شد. جواد احمدی منفرد، رئیس اداره امور قرآنی تبلیغات اسلامی استان بوشهر با ارائه توضیحاتی درباره بزرگترین گردهمایی قرآن دوستان در دهکده قرآنی چارک گفت: «این برنامه با حضور ۸۰۰۰ نفر از کل استان بوشهر برگزار و برای اطلاع رسانی از همه ظرفیت‌ها استفاده شد؛ از جمله زیرنویس شبکه سه، اعلام در برنامه محفل، سیمای

روستای چارک نزدیک به ۱۲۰ قاری و چندین حافظ قرآن دارد

۷۰-۸۰ درصد مردم روستای چارک توانایی روخوانی و روانخوانی قرآن را دارند

گفت‌وگو با سید طه حسینی قاری اهل چارک

مهد پرورش قاریان خوش‌خوان

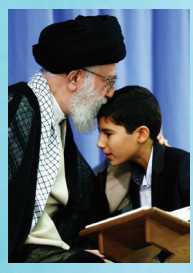

در دیدار سال گذشته رهبر انقلاب با جامعه قرآنی، یک قاری جوان از روستای چارک استان بوشهر موفق شد برای چندمین بار در محضر مقام معظم رهبری آیات گوهرباری از قرآن را تلاوت کند. در این دیدار رهبر انقلاب چارک را مرکز قرآنی بوشهر خواندند و با گذشت یکسال از این دیدار، برگزاری اجتماع بزرگ قرآنی در این روستا باعث شد تا بار دیگر چارک بر سرزبان‌ها بیفتد. سید طه حسینی همان قاری بود و به همین بهانه بار دیگر سراغ این قاری جوان ۲۴ ساله روستای چارک رفتیم تا از نحوه انس او با قرآن و تاریخ پرشکوه قرآنی این روستا مطلع شویم.

من از ۸ سالگی به سبب اینکه مادرم همیشه در خانه رادیو قرآن گوش می‌دادند، تلاوت قرآن را آغاز کردم و از سن ۹ سالگی به صورت تخصصی زیر نظر سیدعطاءالله حسینی تلاوت قرآن را آموزش دیدم.

فضای معنوی - قرآنی استان بوشهر و روستاهای اطراف آن باعث شد تا به این سمت سوق پیدا کنم. چنانچه از قدیم‌الأیام در این استان مکتب‌خانه‌های قدیمی دایر بوده و ما از همان سن کودکی پرورش‌یافته همین مکتب‌خانه‌ها هستیم.

فعالیت‌های قرآنی در روستای چارک قدمت دیرینه دارد؛ از بدو پیدایش این روستا آموزش قرآن در قالب مکتب‌خانه‌ها آغاز شده است، به‌طوری‌که سواد قرآنی ملاک بسیار مهمی در بین افراد روستا بوده است.

در آن جلسه ایشان به شایع‌شدن فرهنگ قرآنی در بعد از انقلاب اشاره کردند و فرمودند الحمدلله قاریان خوش‌خوان در کشور زیاد شدند و یک عنایتی هم به بنده داشتند. حضرت آقا در آن جلسه به جامعه قرآنی توصیه کردند که ان‌شاالله هر مسجد یک پایگاه قرآنی باشد و جلسات قرآنی و کرسی‌های تلاوت قرآن در کشور بیشتر شده و مورد حمایت قرار گیرد.

در روستای چارک فضای قرآنی رو به پیشرفت است و بچه‌ها به‌صورت خودجوش و جهادی کار می‌کنند. همچنین مسئولین روستا ازجمله بهیار و شورای روستا بسیار در این زمینه تلاش کرده و سعی می‌کنند سواد روستایی قرآن را بالا ببرند و مردم روستا را با اجرای برنامه‌ها و محافل قرآنی و کلاس‌های آموزشی درگیر قرآن کنند.

برگزاری محفل قرآنی چارک در کل استان بوشهر بی‌سابقه بوده است و در این مراسم از روستاهای هم‌جوار هم حضور داشتند. دست‌اندرکاران برنامه محفل که آنجا حضور یافتند بسیار احساس خوشحالی و امیدواری کردند. همچنین شور و علاقه و همراهی مردم در تلاوت قرآن و پاسخ‌هایی که می‌دادند بسیار ستودنی بود.

چارک مهد پرورش قاریان خوش‌خوان است. شهرستان دشتی هم منبع علما، عرفا و ملاهای قدیمی بوده که در مکتب‌خانه‌ها آموزش قرآن می‌دادند و مردم آنجا قرآن را یاد می‌گرفتند. اهالی این روستا بسیار تلاش کردند تا در بحث فعالیت‌های قرآنی بیشتر پیشرفت کنند. در روستای ما خصوصاً در بین سادات این روستا، صدای خوش ارثی است. بیشتر اهالی در مراسم‌های مذهبی مثل ایام محرم و در تلاوت قرآن بسیار زیبا مدیحه‌سرایی می‌کنند و نواها را بسیار زیبا می‌خوانند. الحمدلله به برکت قرآن و اهل‌بیت (ع) جوانان این روستا به چشم آمدند، مسئولین از آنها حمایت کردند و اسم روستا به زبان‌ها آمد و این روستا به‌عنوان دهکده قرآنی کشور شناخته شد.

باتوجه‌به هجمه‌های فرهنگی و تأثیرپذیری برخی افراد از فرهنگی که قابل‌قبول نیست و با فرهنگ اسلام مغایرت دارد، قرارگرفتن برخی جوانان در محضر قرآن جای شکر دارد. با همه سختی‌هایی که کشور می‌گذراند نباید از قرآن دور شد؛ چراکه قرآن چراغ راه ماست و اگر نخواهیم به رهنمودهای قرآن توجه کنیم ممکن است اتفاقات بدتری برای ما بیفتد. اعتقادات مردم با عنایت قرآن و اهل‌بیت (ع) همچنان پابرجاست و این نشان می‌دهد که خیل کثیری از جامعه به این مسائل اهمیت می‌دهند و خیلی از افراد بر روی فعالیت‌های قرآنی کار می‌کنند.

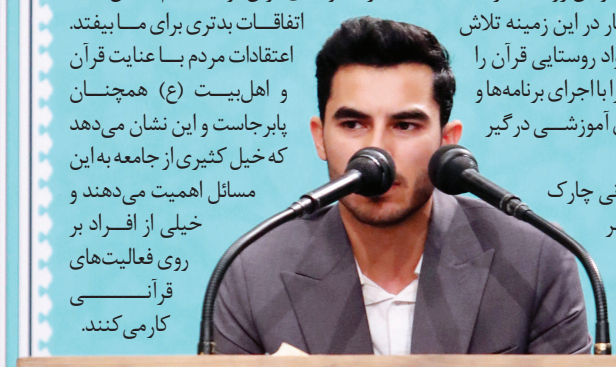

استانی، بنرهای تبلیغی، پیامک، فضای مجازی و....»

او دلیل برگزاری این محفل در روستای چارک را سابقه قرآنی این روستا دانست و افزود: «باتوجه‌به سبقه روستا و علاقه مردم روستا به فعالیت‌های قرآنی، چارک به‌عنوان اولین دهکده قرآنی کشور ثبت شده است. این روستا نزدیک به ۱۲۰ قاری و چندین حافظ قرآن دارد. همچنین ۷۰-۸۰ درصد مردم این روستا توانایی روخوانی و روانخوانی قرآن را دارند. این روستا از دیرباز مهد آیین‌ها و نواهای قرآنی و دینی بوده است.»

رئیس اداره امور قرآنی تبلیغات اسلامی استان بوشهر ادامه داد: «بعد از انقلاب اسلامی، برنامه محفل قرآنی چارک بزرگ‌ترین محفل روستایی کشور شناخته شده است. جمعیت به‌قدری زیاد بود که در تصور نمی‌گنجید. مردم در گرمای سوزان بوشهر شرکت کردند و تا پایان مراسم با شور و شوق حضور داشتند.»

مهر تایید رهبری برای برنامه‌های قرآنی

حجت‌الاسلام ناصر رفیعی
کارشناس دینی و استاد حوزه علمی

خداوند در آیه ۸۲ سوره اسراء می‌فرماید: «وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ و ما آنچه را برای مؤمنان مایه درمان و رحمت است از قرآن نازل می‌کنیم.» لذا قرآن هم شفا و هم رحمت است. آیه ۵۷ سوره یونس نیز نزول قرآن را شامل موعظه، شفابخشی، هدایت و رحمت می‌داند و می‌فرماید: «قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ؛ همانا از سوی پروردگارتان پند و اندرزی برای شما آمد که مایه شفا برای آنچه در سینه‌های شماست و هدایت و رحمتی برای مؤمنان است.»

هر کسی را باید با کلامش شناخت. حضرت امیر در نهج‌البلاغه می‌فرماید خدا در قرآن تجلی کرده است؛ منظور از این سخن کلام خداوند است. اگر بخواهید بدانید که خدا کیست و حرفش چیست طبیعتاً باید با قرآن آشنا باشید. به همین دلیل به قرائت قرآن توصیه شده است. به دلیل جنبه عقلانیت و تفکری که قرآن در انسان ایجاد می‌کند هر مسلمانی مثل سایر ادیان باید در درجه نخست با کتاب دینی خود آشنا شود.

تفکر مهم‌تر از قرائت

بیش از خواندن قرآن، تدبر و تفکر و اجرایی‌شدن آن اهمیت دارد؛ به همین جهت قرآن خود، اگرچه توصیه به خواندن قرآن می‌کند و می‌فرماید: «فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ؛ تا آنجا میسّر و آسان باشد به قرائت قرآن بپردازید.» اما در تدبیر تاکید زیادتری می‌فرماید؛ «أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا؛ آیا درباره قرآن تفکر نمی‌کنند یا بر دل‌های خود قفل‌هایی (ازجنس جهل و نفاق و شرک) زده‌اند» آنچه از این آیه استفاده می‌شود این است که شرط بهره‌وری از مفاهیم عالی قرآن فهم و تدبر در قرآن است. در واقع، این آیه به ما خط سیر استکبارستیزی و دشمن‌ستیزی می‌دهد که امروز به‌جای «تبت یدا ابی لهب» باید بگوییم «تبت یدا نتانیاهو»!

> **هرکسی را باید با کلامش شناخت. حضرت امیر در نهج‌البلاغه می‌فرماید خدا در قرآن تجلی کرده است؛ منظور از این سخن کلام خداوند است. اگر بخواهید بدانید که خدا کیست و حرفش چیست طبیعتاً باید با قرآن آشنا باشید**

قرآن کریم داستان‌هایی را از اصحاب الجنة، اصحاب رقیم، اصحاب کهف یا حضرت موسی و خضر بیان می‌کند که تمام شده‌اند؛ اما امروز پیام این داستان‌ها مهم و درس‌آموز است که چطور حضرت موسی با تأمل و صبر به پیروزی رسید؛ اما کم‌صبری در داستان حضرت خضر باعث شد تا او از بعضی معارف محروم شود. امروز نیز اگر انسان در زندگی خود صبر و تأمل کند از خیلی مواهب بهره‌مند خواهد شد.

زمینه‌ای برای تدبر قرآن

«زندگی با آیه‌ها» طرحی موفق برای تأمل در آیات قرآن است. در این طرح برجسته‌کردن تنها یک آیه در روز زمینه تدبر و تفکر در آیات قرآن را فراهم کرده است.

من همیشه می‌گویم شاید نتوانید همه قرآن را حفظ کنید اما ربناهای قرآن یا سوره‌های کوچک قرآن را همراه با ترجمه حفظ کنید؛ چون ما وقتی کاری را بزرگ می‌کنیم، انجام آن سخت می‌شود اما قرائت همراه با فهم و تفسیر آیات کار را برای ما آسان‌تر می‌کند و حرکت هم‌افزای ملی زندگی با آیه‌ها گام بلند و موثر نهضت قرآنی در این مسیر است. این طرح خواسته‌های رهبر انقلاب برای قرآنی شدن

جامعه را تـا حد زیادی محقق کـرد چون این اقدام، راهی برای تدبر و تفکر در قرآن است.

محفل برنامه‌ای برای تشویق به حفظ قرآن

محفل یکی از برنامه‌های شـاخص قرآنی در ماه رمضان امسال بود که اقشـار مختلفی را سر ذوق می‌آورد؛یعنی یک بچه ده‌ساله وقتی حافظ قرآنی را می‌دید احسـاس می‌کرد که باید به این سمت برود؛ چون ما غالباً الگوپذیر هسـتیم. وقتی یک خانم خانه‌دار می‌بیند که مثلاً یک بچه اوتیسمی یا بچه‌ای که مشکل ذهنی دارد قرآن حفظ کرده، همین باعث ایجاد انگیزه بـرای حفظ قرآن در او می‌شود؛ لذا این برنامه پرمخاطب ضمن جاذبه‌ای که داشـت باعث ایجاد انگیزه در اقشار مختلف مردم به خواندن و حفظ قرآن شـد. رهبر معظم انقلاب در خطبه‌های نماز عید فطر از برنامه‌های قرآنی امسـال تمجید کردند کـه ازجمله آنها همین برنامه محفل بود؛ برنامه محفل خیلی‌ها را به سمت قرآن سـوق داد و متولیان این برنامه از جمله سازمان تبلیغات اسلامی کمک کردند تا کار فرهنگی خلاقانه و نوآورانه‌ای اتخاذ شود. فرمایش رهبر انقلاب نیز مهر تأییدی بر این کار خوب بود.

رواج روضه‌های خانگی

یکـی از راه‌های انس بیشـتر مـردم با قرآن رواج روضه‌های خانگی اسـت؛ در ایام محرم روضه‌های خانگی رواج پیدا می‌کند و شـلوغ می‌شـود چون خانم‌ها اغلب در ایـن دو ماه محرم و صفر نذر دارند که در خانه‌شان روضه برپا کنند؛ اما این روضه‌هـای خانگی باید در تمام ایام سـال برای جلسـات قرآنی نیز برپا شـود. نذرهای ما می‌تواند به سمت جلسات قرائت قرآن، تفسـیر قرآن و قرائـت انعام و... سوق پیدا کند تا ان‌شـاءالله زمینه‌های انس مردم با قرآن بیش‌ازپیش فراهم شود.

رهبر معظم انقلاب در خطبه‌های نماز عید فطر از برنامه‌های قرآنی امسال تمجید کردند که ازجمله آنها همین برنامه محفل بود؛ برنامه محفل خیلی‌ها را به سمت قرآن سوق داد و متولیان این برنامه از جمله سازمان تبلیغات اسلامی کمک کردند تا کار فرهنگی خلاقانه و نوآورانه‌ای اتخاذ شود

محفل نویدبخش بود

حجت‌الاسلام علی سرلک
پژوهشگر حوزه دین و استاد حوزه و دانشگاه

اساسـاً کارکرد ویـژه قـرآن، هدایت و بیان هـدف و تبیین مسـیر اسـت؛ لذا انسان به سـبب انس با قرآن به خودیابی و خودپـروری دسـت پیـدا می‌کنـد. ازاین‌رو،خواندن قرآن یک ضرورت است. در روایاتی از پیامبر اکرم (ص) آمده است «هر گاه فتنه‌ها، همچون پاره‌های شـب تار، شما را در میان گرفتند، به قرآن چنگ در زنید.» چون قرآن مسیر است و انسان برای رهسپار شدن به حقیقت، گریزی از مصاحبت و همراهی بـا قرآن ندارد. با این حساب هر اقدامی که منجر به انس جامعه با قرآن شود، مورد تقدیر است.

کارآمدی عاملی برای انس با قرآن

یک کار اصلی این است که مردم‌باور کنند قرآن برای زندگی آنها مفید اسـت و این به کارآمدی حکومتـی برمی‌گردد که بر اساس معارف اسلامی شکل گرفته است. حال که به نـام قرآن و اسـلام حکومت می‌شـود مردم باید احسـاس کنند که تحولات مثبتی در زندگی آنها ایجاد شده؛ چون این موضوع سبب می‌شود که مردم به قـرآن روی‌آورند؛ لذا مسـئولان باید بدانند که در برابر قرآن موظف هستند. قرآن در آیه ۹۱ سوره حجر از برخی گلایـه می‌کنـد و می‌فرماید: «الَّذِیـنَ جَعَلُـوا الْقُـرْآنَ عِضِینَ؛آنان کـه قرآن را(به میل خـود و غرض فاسـد خویش) جزءجزء و پاره‌پاره کردنـد (بعضـی را قبول و بعضی را رد کردند).»

کارآمدی نظام جمهوری اسلامی باید در سطح قابل‌قبولی باشد تا مردم بدانند که این از دولت قرآن است.

چند گام جلوتر

برنامه‌ها و مراسـم قرآنی امسال از جمله برنامه «محفـل»، اجتماع بـزرگ امام حسـنی‌ها و پویش «زندگی بـا آیه‌ها» خیلی در انـس مردم با قـرآن مؤثر بوده اسـت. در دورانی که صداوسیما در حال ازدسـت‌دادن مرجعیت اصلی خود است، این‌همه دیدن و شـنیدن قرآن در برنامه محفل بسیار نویدبخش بود.
برنامه محفل هم در فـرم و هم در محتوا سـه - چهار گام به جلو بود و ازاین‌جهت باید بـه سـازمان تبلیغات اسـلامی و دسـت‌اندرکاران این برنامه فاخر تبریک گفت.
برنامه محفـل حتماًمؤثر بـوده و کمک شـایانی به انس مردم با قرآن کرده است. امیدواریم این برنامه و چنین حرکت‌های قرآنی همچـون اجتمـاع بـزرگ امام حسـنی‌ها و پویش زندگی بـا آیه‌ها گام اول در این زمینه باشد و در گام‌های بعدی شاهد موفقیت‌های بیشتری باشیم. تمام برنامه‌های قرآنی باید نوآورانه، حسـاب شـده و با طرح و استراتژی انجـام شـود تـا باعث جذب نسـل هیجانی امـروز شـود. همین فرم خلاقانـه و جدید برنامه محفل ان‌شاءالله در گام‌هـای بعدی باید نوآورانه‌تر اجرا شود.

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام مهدی فوقی
مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی استان اصفهان

چهارباغ به نام قرآن ثبت شد

ماه رمضان، بهار قرآن و موسم انس با کتاب خداست. سال‌هاست که جزءخوانی قرآن کریم در روزهای ماه مبارك رمضان برنامه ثابت مساجد و اماکن مذهبی شده و هر سال با جدیت و اهتمام و البته با شور و استقبال بیشتری دنبال می‌شود؛ تصاویر باشکوه این نوع مراسم و انبوه دوستداران قرآن در حرم رضوی و یا آستان مقدس حضرت معصومه سلام‌الله علیها هر ماه رمضان چشم‌نوازی خود را دارد اما با این حال دو سالی می‌شود که یك مراسم خاص از جزءخوانی قرآن حال و هوای خاصی پیدا کرده و چشمگیرتر شده است. گذر فرهنگی چهارباغ اصفهان برای دومین سال متوالی، میزبان مراسم جزءخوانی قرآن بود و هر عصر ماه مبارك رمضان رحل‌های قرآن در کنار نهر میانی قرار می‌گرفت و معنویتی به فضای چهارباغ اصفهان با آن چینش و معماری منحصربفردش می‌بخشید. اگرچه برای اجرای هرچه بهتر و باشکوه‌تراین مراسم، افراد و نهادهای زیادی مشارکت داشتند، اما نقش محوری با اداره تبلیغات اسلامی اصفهان بود. مناسب دیده شد که برای آشنایی بیشتر با این حرکت زیبا و جذاب فرهنگی با حجت‌الاسلام مهدی فوقی، مدیرکل سازمان تبلیغات اسلامی استان اصفهان به گفت‌وگو بنشینیم تا با جزءخوانی در چهارباغ بیشتر آشنا شویم. آنچه در ادامه می‌آید، منتخبی از سخنان اوست که تاکید دارد، «استقبال مردم از برنامه جزء خوانی و سفره‌های افطار چهارباغ به‌گونه‌ای بود که نشان داد مردم ما نه‌تنها مخالفتی با اجرای برنامه‌های مذهبی ندارند؛ بلکه بسیار علاقه‌مند به اجرای چنین برنامه‌هایی هستند؛ ما باید مردم را در معرض معنویات قرار دهیم و فعالیت‌های مذهبی را منحصر به مسجد، حسینیه و هیأت نکنیم.»

بنده از بدو ورود به سازمان تبلیغات اسلامی با مخالفت‌های زیادی برای اجرای این برنامه مواجه شدم؛ برخی دوستان نگران بودند که برگزاری جزء خوانی در چهارباغ باعث هتک حرمت به کلام الهی شود درحالی‌که استقبال بسیار خوبی از این برنامه صورت گرفت. هرچه از روزهای ماه رمضان جلوتر می‌رفتیم آمار مشارکت مردم بیشتر می‌شد؛ تا جایی که بالغ بر ۳ هزار نفر توزیع قرآن داشتیم و این تعداد در مناسبت‌هایی مثل ولادت امام حسن مجتبی(ع) به ۷ هزار نفر رسید.

حقیقتاً ما باورمان نمی‌شد که این برنامه این‌قدر مورد استقبال مردم، علی‌الخصوص اقشاری که ظاهر مذهبی ندارند، قرار بگیرد. سال گذشته خانم بدحجابی به‌خاطر برگزاری این برنامه شخصاً از بنده تشکر کرد و گفت اجرای این برنامه باعث شد تا من و امثال من که با ظاهر نامناسب نمی‌توانیم در مساجد حاضر شویم، از محفل تلاوت قرآن بهره‌مند شویم. چنین تجربه‌هایی بود که ما را به این نتیجه رساند که باید مردم را در معرض معنویات قرار دهیم و فعالیت‌های مذهبی را منحصر به مسجد، حسینیه و هیأت نکنیم.

برگزاری محافل مذهبی در سطح شهر آثار مثبت زیادی دارد؛ برگزاری برنامه‌های مذهبی در اقصی‌نقاط شهر به مناسبت‌های مختلف مثل جشن‌های مربوط به ائمه اطهار علیهم‌السلام، قرآن‌خوانی و برنامه‌های دیگر، قطعاً اثر مثبتی را در نشاط اجتماعی ایجاد می‌کند و ما می‌توانیم با برگزاری این برنامه‌ها همدلی خوبی بین اقشار مختلف مردم به وجود بیاوریم.

تثبیت چهارباغ به منطقه قرآنی

یکی از دلایل انتخاب چهارباغ برای اجرای برنامه جزءخوانی، تبدیل‌شدن این منطقه به قطب تجاری و گردشگری و کمبود مسائل معنوی در این منطقه بود. مسئله دیگر این است که زیبایی خاصی را در چیدمان شهری چهارباغ شاهد هستیم و احساس کردیم صوت قرآن، طراوت و زیبایی بیشتری را می‌تواند برای مردم عزیز ما داشته باشد.

برنامه جزء خوانی در مناطق مختلف دیگر شهر هم اجرا شد؛ مثلاً به طور موقت یکی - دو روز در پل خواجو چنین برنامه‌ای داشتیم و در مناطق دیگر هم استارت این کار زده شد تا ان‌شاالله در سال آینده گسترش پیدا کند؛ اگرچه ما برنامه قرآن‌خوانی در چهارباغ را در حالت تثبیت می‌بینیم و آنجا به نام قرآن ثبت شد.

برنامه‌های متعدد در گذر فرهنگی چهارباغ

برنامه‌های چهارباغ محدود به جزء خوانی نیست؛ اجرای فعالیت‌های مذهبی توسط هیأت‌ها و کانون‌های فرهنگی-تبلیغی به یکی از پایه‌های ثابت چهارباغ تبدیل شده است؛ لذا مجموعه‌های فرهنگی در گذر فرهنگی چهارباغ برنامه‌های متعددی را اجرا می‌کنند. فارغ از برنامه جزءخوانی، به مناسبت‌های مختلف مثل ولادت امام حسن مجتبی (ع) و شب‌های قدر سفره افطار برپا شد و مردم استقبال خیلی خوبی کردند. در شب ولادت امام حسن (ع) بالغ بر ۷ هزار افطاری از بازار هنر تا گذر چهارباغ پهن

شد و این مراسم با حضور مداحان به نام شهر برپا بود که این برنامه‌ها برای مسافران نوروزی و افراد کم‌توجه نسبت مسائل مذهبی هم جذابیت داشت.

استقبال مردم از برنامه جزء خوانی و سفره‌های افطار به‌گونه‌ای بود که نشان داد مردم ما نه‌تنها مخالفتی با اجرای برنامه‌های مذهبی ندارند؛ بلکه بسیارعلاقه‌مند به اجرای چنین برنامه‌هایی هستند. تصاویر گرفته شده از برنامه جزءخوانی و افطاری چهارباغ نشان داد که مردم ما عمیقاً به مسائل دینی و مذهبی و انقلابی علاقه‌مند هستند و حتی بعضاً اگر رعایت مسائل ظاهری را هم نمی‌کنند اینها مغرض نیستند بلکه اطلاعات دینی‌شان کم است.

چهارباغ را باید وقف قرآن کنیم

باید وقت بیشتری را برای مردم بگذاریم؛ سازمان تبلیغات اسلامی علاوه بر تمرکز خود بر نیروهای انقلابی و متدین، با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی تحول خوبی را نسبت به این برنامه‌ها ایجاد کرده و باعث شده تا سازمان تبلیغات برای همه مردم ایران باشد. ما نیز از ایشان خط گرفته‌ایم و تلاش می‌کنیم که بتوانیم ان‌شاالله فعالیت‌های تبلیغی خودمان را برای همه مردم داشته باشیم.

برنامه جزء خوانی چهارباغ امسال تفاوت‌هایی نسبت به سال‌های قبل داشت؛ امسال شبکه قرآن همکاری خوبی در ضبط برنامه داشت و گاهی برنامه از شبکه امید و شبکه قرآن پخش می‌شد. همچنین انعکاس رسانه‌ای این برنامه در فضای مجازی انعکاس متفاوتی داشت.

برنامه افطاری، حضور مبلغان شادی که با بچه‌ها بازی می‌کردند، برنامه توزیع بادکنک، پاتوق گفتگو، اجرای گروه‌های

سرود و تواشیح و حضور بعضی از مداحان به نام شـــهر از تفاوت‌های دیگر این برنامه نســـبت ســـال‌های قبل بود و به فضا شور و حال دیگـــری داده بود. مـــا باید کم‌کم این برنامه را از تصدی ســـازمان تبلیغات خارج کنیم و فکر می‌کنم اگر می‌خواهیم این برنامـــه بمانـــد بایـــد کاری کنم که مردمی‌تر اجرایی شـــود و فکر می‌کنم این قســـمت از چهارباغ را ما باید وقف قرآن و فعالیت‌های قرآنی کنیـــم؛ لذا برای تحقق این امـــر بایـــد از مجموعه‌هـــای مردمی به‌عنـــوان هیأت‌امنا در چنـــد گروه کمک بگیریم.

افطاری بی‌نظیر کریم اهل بیت (ع) در جوار امام رئوف

سفره ۶ کیلومتری

شـــب میلاد امام مجتبی نه فقط در تهران و محفل امام حسنی‌ها، که در مشـــهدالرضا هم پرخبر و خاطره‌ساز بود. یکی از بزرگترین سفره‌های افطار در جهان اسلام با حضور بیش از ۲۰ هزار زن و مرد و طول شش کیلومتر در جوار آســـتان قدس رضوی برپا شـــد. بعد از جشن باشکوه و ماندگار شـــب میلاد امام رضا در سال ۱۴۰۲، ســـفره افطار کریم اهل بیت هم یک خاطره شـــیرین و تاریخ‌ســـاز دیگر از زائـــران و مجاوران حضـــرت ثامن علیه‌السلام را ثبت کرد.

ماجرا از این قرار بود که همزمان با شام میلاد کریم اهل بیت، امام حسن مجتبی(ع) ســـفره افطار ۶ کیلومتری در مشـــهد پهن شـــد. برای این اتفاق مهم سازمان‌ها و نهادهای مردمی دست به دســـت یکدیگر دادند تا این ســـفره از چهارراه دانش تا حرم مطهر رضوی در چهار «لاین» برپا شود. اجرای برنامه‌ها از ساعت ۱۶ آغاز شد و برگزاری نمـــاز جماعت، قرائت قرآن، ســـرود، برپایی غرفه کـــودک و نوجـــوان و اقدامات فرهنگـــی از دیگر برنامه‌های شام امام حسن مجتبی (ع) بود.

بخش دوم

هنر روایت

۳۰ هراس از نقش دیوار
۳۲ فصل دروی جوایز
۳۴ احیای روایت ایرانی
۳۶ روایت بچه‌ها از غزه
۴۲ رویای بزرگ به روایت سفیرفیلم
۴۴ سیمرغ ۱۰ بار سوره خواند

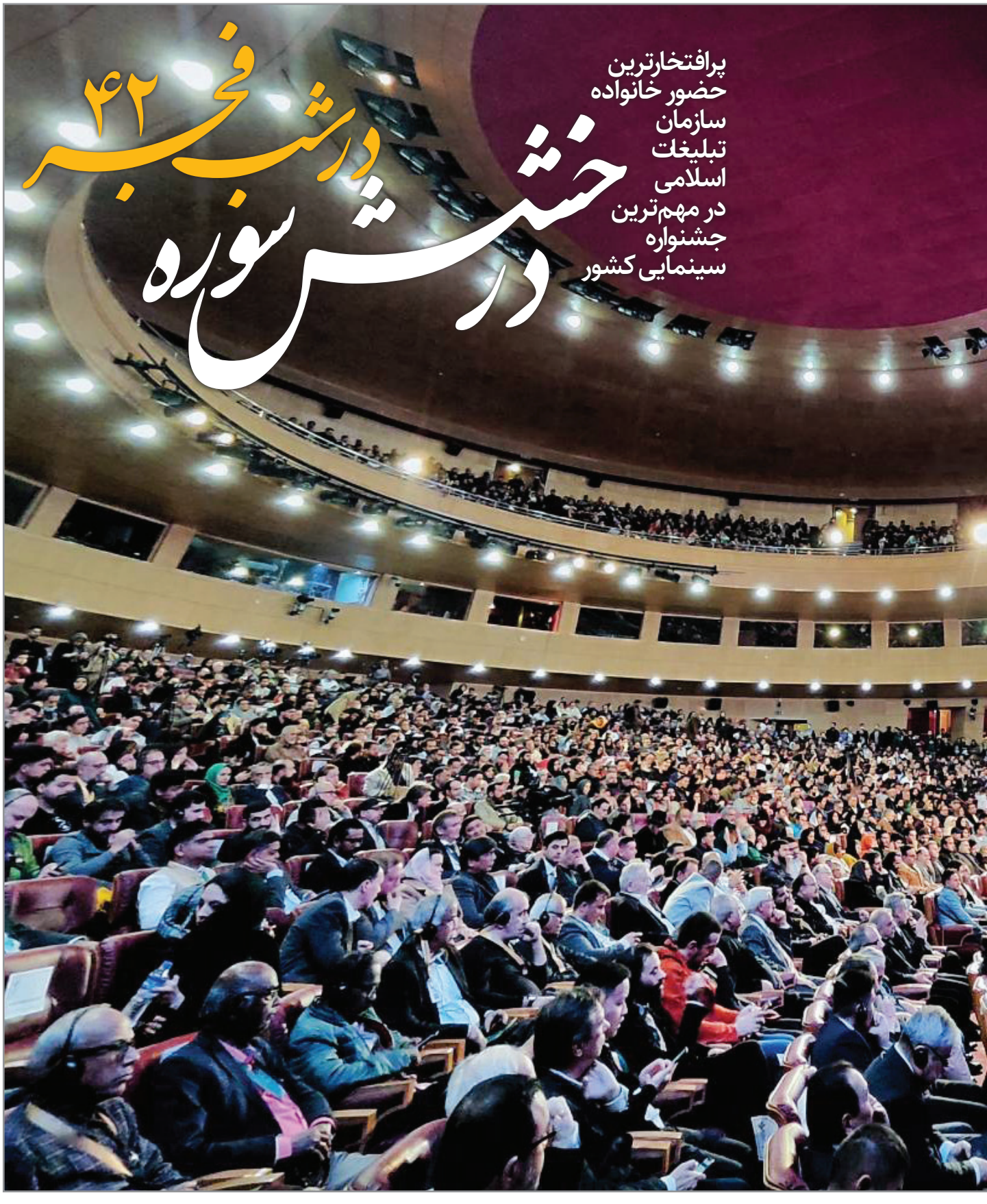
پرافتخارترین
حضور خانواده
سازمان
تبلیغات
اسلامی
در مهم‌ترین
جشنواره
سینمایی کشور
درخشش سوره
در شب فجر ۴۲

آمدن ماه مبارک رمضان، سراسر خیر و برکت است برای همه بنده‌های خدا، برای همه آن‌هایی که برای نوشیدن جرعه‌ای افزون‌تر از بندگی خدا، ۱۱ ماه سال قمری را انتظار می‌کشند؛ اما عده‌ای هستند که فرارسیدن ماه مبارک رمضان برایشان علاوه بر برکات معنوی و عبادی که دارد، طور دیگری هم ذوق و اشتیاق را در دلشان زنده می‌کند، شاعرانی که یک سال انتظار کشیده‌اند تا شاید نامشان را در سیاهه حاضران در دیدار رمضانی رهبر انقلاب ببینند. دیداری که دقیقا شب ولادت امام حسن مجتبی(ع) برگزار می‌شود و برای شاعرانی که توفیق حضور یافته‌اند جشنی به یاد ماندنی در محضر رهبر انقلاب و در جمع دوستانشان رقم می‌خورد. دیداری که لیلا حسین نیا، شاعر کتاب «مرا صدا کردی؟» درباره‌اش اینچنین نوشته است: «دیدار یعنی نیمه رمضان هر سال، یعنی سال تحویل شاعران ایران! هر سال شاعران می‌نویسند و قلم می‌زنند تا نیمه رمضان برسد. چند روز مانده به موعد، همه تلفن‌هایشان را در دسترس نگه می‌دارند تا اگر زنگی زده شد بی‌پاسخ نماند. راستش را بخواهید هرکس هم بگوید دیدار خیلی برایم اهمیتی ندارد، یک دروغ سرسری گفته! از هر طیف و دسته‌ای که باشی و شاعر باشی حتما دلت می‌خواهد در این دیدار باشی.»

گزارشی از آخرین دیدار شاعران با رهبر انقلاب در نیمه ماه مبارک رمضان

سال تحویل شعر

عصر روز پنجشنبه ۹ فروردین است؛ حول و حوش ساعت ۴ بعد از ظهر. شاعرهایی که از روز تماس تلفنی اعضای شورای انتخاب حوزه هنری، دل‌هایشان یک لحظه آرام و قرار نداشته، هرکدام آرام آرام در حیاط حوزه هنری جمع شده‌اند. بینشنان که چشم بگردانی در همه سن و سال می‌توانی پیدا کنی. از متولدهای نیمه اول دهه هفتاد گرفته تا آن‌هایی که حتی روزهای تلخ جنگ تحمیلی را به خاطر دارند و یا آن روزهای شوم را زندگی کرده‌اند و برایش سروده‌اند. از ناصر فیض و محمدعلی مودب گرفته که از پیشکسوت‌های شعر این مملکت هستند و حتی بیگانگان با فضای شعر و شاعری هم آن‌ها را می‌شناسند تا شاعرهایی که اسمشان هم کمتر شنیده شده است. در این بین تعداد خانم‌هایی که امسال برای حضور در این محفل دیدار به حوزه هنری آمده‌اند در مقایسه با سال‌های پیش بسیار بیشتر است. بعضی، از سال‌های پیش رشته‌های محکمی

> **برخی که دفعه اول است قرار شده به دیدار با رهبر انقلاب بروند، سرگردان و مضطرب، در حال کشف کردن حال و هوای مراسم و منطبق شدن با آن هستند**

از رفاقت بینشان ایجاد شده و حالا از دیدن رفقای قدیمی‌شان خوشحالی مضاعفی دارند، گعده‌هایی شکل داده و می‌گویند و می‌شنوند. برخی که دفعه اول است قرار شده به دیدار با رهبر انقلاب بروند، سرگردان و مضطرب، در حال کشف کردن حال و هوای مراسم و منطبق شدن با آن هستند و عده‌ای هم ترجیح داده‌اند با زیارت مزار شهدای گمنام مدفون در حیاط حوزه هنری، به استقبال این شب به یاد ماندنی بروند. رفاقت‌هایی که خانم حسین نیا درباره‌شان می‌نویسد: «راستش را بخواهید من خیال می‌کنم یکی از مهم‌ترین برکات دیدار، همین رفاقت‌هاست و کنار هم نشستن‌ها و ذوق کردن‌ها از پیشرفت همدیگر.»

همه را به داخل مسجد حوزه هنری دعوت می‌کنند و تک به تک اسم شاعران را می‌خوانند. اسم‌هایی که مشخص می‌کند هرکس قرار است در کدام نقطه از این محفل

صمیمی جای داشته باشد. بعد از اینکه میلاد عرفانپور ریز و درشت برنامه را برای شاعران شرح می‌دهد، رفته رفته اتوبوس‌ها هم می‌رسند. با دیدن اتوبوس‌ها حسی درست مثل حس اردوهای مدرسه حاضران را فرامی‌گیرد؛ مملو از شوق، اضطراب، هیجان و پر از تمرکز برای بهره بردن از تک تک ثانیه‌های این شب مهم.

به وقت گپ و افطار

در مسیر هم همچنان گفت‌وگوهای دوستانه و شوخی خنده‌های معمول بین شاعران ادامه دارد تا اینکه اتوبوس‌ها جلوی بیت رهبری توقف می‌کنند. شاعرها یکی یکی اتوبوس را ترک می‌کنند و به سمت میعادگاه می‌روند. بعد از استقرار همه افراد در حسینیه، تعدادی از شاعران کتاب‌هایی که به همراه آورده‌اند را به رهبر معظم انقلاب معرفی می‌کنند؛ ایشان با دقت، حوصله و اشتیاق، هر کدام را تورق کرده و شعری از آن را می‌خوانند و شاعر آن کتاب را با لبخندی، آفرینی یا تشکری تشویق می‌کنند.

نماز مغرب و عشا هم قرار است به جماعت و با امامت رهبر انقلاب خوانده شود. نمازی که شاید شاعران، وقتی سال‌های دور آن را از تلویزیون تماشا می‌کردند دوست داشتند یک بار هم که شده به جای یکی از آدم‌های حاضر در صفوف آن نماز جماعت باشند و حالا این آرزو دارد با واقعیت پیوند می‌خورد. بعد از اقامه نماز، صفوف مرتب افراد برای صرف افطاری چیده می‌شود و بعد از آن هم محفل شعرخوانی دورهمی شاعران.

به وقت شعر

دیگر نوبت شعرخوانی‌ها می‌رسد. لیلا حسین نیا درباره این شعرخوانی نوشته است: «راستش را بخواهید شاعری که یک بار در دیدار شعر خوانده باشد و شعرش هم گرفته باشد، در نزدیکی‌های دیدار حسابی هوایی می‌شود؛ امیدوار است؛ دلش می‌خواهد دوباره در محضر امین شعر انقلاب شعر بخواند و حاصل روزهای شاعرانه‌اش را در دیدگاه یک منتقد تمام عیار بنشاند و احیانا اگر آفرینی بگیرد که تا سال آینده زیر زبانش مزمزه کند.»

یکی از لحظه‌های دلچسب این دیدار لحظه شعرخوانی حاج صمد قاسم‌پور شاعر منظومه بلند «غواصلار» است. شاعری که منظومه‌ای به یاد شهیدان غواص سروده و خود نیز در همان لحظات و در کنار غواصان حضور داشته است. وقتی قاسم‌پور را معرفی می‌کنند آقا با تبسم فراخی می‌گویند: «شما شاعر آن شعرید؟ حاج اصغر هم آن شعر را به خوبی خوانده.» حاج صمد شروع به خواندن می‌کند و اشک‌های آقا درست در فرازی که شاعر آخرین اذان غواصان را به آخرین اذان بلال برای حضرت زهرا(س) تشبیه کرده بود سرازیر می‌شود.

> **حاج صمد شروع به خواندن می‌کند و اشک‌های آقا درست در فرازی که شاعر آخرین اذان غواصان را به آخرین اذان بلال برای حضرت زهرا(س) تشبیه کرده بود سرازیر می‌شود**

مروری بر برنامه‌های مشارکتی سازمان تبلیغات اسلامی
در رمضان و نوروز

برای تلویزیون

تلویزیون ایران در ماه رمضان نوروزی امسال مثل سال‌های گذشته میزبان برنامه‌های متعدد و مختلفی بود که هر کدام به اندازه خود سعی کرده بودند سلیقه‌های مختلف و متفاوت را پای تلویزیون بکشانند و سهم مخاطبان شبکه‌ها را بیشتر کنند. تفاوتی که بین برنامه‌های امسال با سال‌های گذشته وجود داشت، سهم چشم‌گیر سازمان تبلیغات اسلامی از مشارکت در ساخت و تولید این برنامه‌ها بود که در این گزارش، مروری بر آن‌ها خواهیم کرد. سازمان هنری رسانه‌ای نهضت که عضوی از خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی است، در این ماه مبارک نزدیک به ۱۴ برنامه‌های تلویزیونی را در شبکه‌های مختلف صدا و سیما روی آنتن برد. در ادامه به برخی از این آثار اشاره می‌شود. ناگفته نماند که باید به «محفل»، برنامه پربیننده قرآنی شبکه ۳ در ماه رمضان هم اینجا اشاره می‌شد که چون در فصل‌های دیگر درباره آن مفصل صحبت شده بود، در این نوشتار تکرار نشد.

شبکه ۱

هلال | هم‌زمان با آغاز ماه مبارک رمضان، «هلال»ویژه‌برنامه افطار شبکه یک به تهیه‌کنندگی مجیدظریف و با اجرای محمد دلاوری برنامه شبکه ۱ بود که سعی داشت با حضور مهمان‌هایی با ملیت‌های مختلف، نگاهی نو به ماه رمضان در امت‌های اسلامی داشته باشد.

شبکه ۲

سحر نشینی | برنامه «سحر نشینی» به میزبانی راحله امینیان عنوان ویژه برنامه سحر ماه مبارک رمضان بود که هر روز از شبکه دو سیما پخش می‌شد. «سحرنشینی» کاری از گروه خانواده شبکه دو با مشارکت مرکز هنری و رسانه‌ای نهضت بود که تهیه‌کنندگی آن را سید محمد موسویان و کارگردانی را معین دسترنج بر عهده داشت.

شبکه قرآن

یاد خدا | این برنامه با حضور حجت الاسلام رضا محمدی شاهرودی، به بررسی اتفاقات پس از مرگ و پرسش و پاسخ درباره معاد می‌پرداخت. برنامه «یاد خدا» به تهیه‌کنندگی مهدی حسین زاده با هدف تبیین، تعمیق و بررسی مفاهیم قرآن و سیره اهل بیت(ع) از زبان کارشناسان برتر حوزه قرآنی و معارفی تهیه و پخش شد.

مسابقه قرآنی‌ها | این مسابقه ویژه حافظان قرآن کریم بود و از ابتدای فروردین ماه روانه آنتن شبکه قرآن و معارف سیما شد. مهمان‌های این برنامه بیشتر فعالان قرآنی هستند که در مناطق دور افتاده و کمتر برخوردار با کمترین امکانات و با سختی‌های فراوان توانسته‌اند در شهر و روستای خودشان جلسات قرآنی متفاوتی برگزار کنند.

شبکه امید

رفیق | ویژه برنامه سحرگاهی «رفیق» در سحرهای ماه رمضان از شبکه امید روی آنتن رفت. «رفیق»یک برنامه ترکیبی زنده بود که هر روز از کربلای معلی روی آنتن رفت.

ایران سرود | این برنامه با اجرای علی مرادخانی و بابک افرا روی آنتن شبکه امید رفت. «ایران سرود» به صورت مناسبتی برای لحظه تحویل سال نو ۱۴۰۳ و همچنین جشن بزرگ عید سعید فطر، ویژه برنامه شبکه امید بود و در روزهای ابتدایی فروردین ماه هم روی آنتن می‌رفت.

شبکه پویا

سر سفره خدا | برنامه «سر سفره خدا» برای چندمین سال متوالی به عنوان برنامه سحرگاهی شبکه کودک روی آنتن رفت. این برنامه هر روز به صورت زنده در وقت سحر از شبکه نهال پخش شد. محور اصلی این برنامه شکرگزاری بود که در سه بخش «دیدنداشته‌ها و نعمت‌ها»، «استفاده درست از داشته‌ها» و «کمک به دیگران با استفاده از نعمت‌ها» بازنمایی شد.

شبکه افق

به وقت سحر | «وقت سحر» ویژه برنامه سحرگاهی ماه مبارک رمضان با اجرای حامد عسگری و محمد قاسمی بود. در این برنامه حجت‌الاسلام طباخیان از نگاه اصحاب حضرت، امیرالمومنین(ع) را بررسی تاریخی می‌کرد. دکتر علی غلامی به عنوان کارشناس دیگر برنامه به بررسی موضوع تکبر و حاج حسین یکتا هم به تبیین سیره شهدا می‌پرداخت.

سرزمین ستاره‌ها | مستند «سرزمین ستاره‌ها»یک مجموعه مستند سفرنامه قرآنی بود که در گروه مستند شبکه افق سیما با مشارکت مرکز هنری رسانه‌ای نهضت تولید شد. برادران حبیبی در این مستند راوی جلسه‌های کوچک و خانگی قرآن در اقصی نقاط کشور بودند که در عین سادگی برکات زیادی را برای مردم منطقه داشته‌اند.

شبکه نسیم

بی انتها | برنامه تلویزیونی «بی‌انتها» به تهیه‌کنندگی امیربهراد رحمانی و کارگردانی محمد حسین تقوایی ماه رمضان امسال مهمان سفره افطار بینندگان شبکه نسیم شد. در این برنامه مهمان‌ها از مشاغل و اقشار مختلف مردم دعوت می‌شدند تا اسماء متبرک خداوند را از دیدگاه خودشان بازگو و تعریف کنند و از این طریق مهر و محبت الهی در دلشان بیش از پیش شود. مناجات، شعرخوانی شاعران اهل بیت (ع)، کنج خلوت، آیتم شهدا و پویش قرآنی زندگی با آیه‌ها از بخش‌های مختلف این برنامه بود.

سئانس ویژه سیما

شبکه‌های تلویزیونی در نوروز علاقه زیادی به پخش فیلم سینمایی دارند و ازجمله فیلم‌های سینمایی که امسال روی آنتن شبکه‌های مختلف رفتند، چند محصول سازمان سینمایی سوره هم حضور داشتند؛ آثار فاخری که پیش از این در جشنواره‌های مختلف فیلم درخشیده بودند و هنگام اکران در سینما هم سهم زیادی در گیشه داشتند. در ادامه نگاهی اجمالی به شناسنامه این آثار می‌اندازیم.

ضد | فیلم سینمایی «ضد» به کارگردانی امیرعباس ربیعی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفیعی با روایتی از ترور شهید بهشتی، دوشنبه ۱۳ فروردین ماه و درست یک روز پس از روزجمهوری اسلامی از شبکه یک سیما روی آنتن رفت.

مصلحت | فیلم سینمایی «مصلحت» به کارگردانی حسین دارابی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفاه که یکی از سیاسی‌ترین آثار سینمای ایران در سال‌های اخیر محسوب می‌شود، نوروز ۱۴۰۳ پس از سه سال سرگردانی و عدم پخش، از شبکه‌های رسانه ملی پخش شد. داستان این فیلم انتخاب سخت یک شخصیت سیاسی مهم بین عدالت و مصلحت را روایت می‌کند. مصلحت بامداد یکشنبه ۵ فروردین ساعت ۰۰:۳۰ از شبکه سه پخش شد و همچنین ساعت ۲۳:۴۵ نیز روی آنتن شبکه یک رفت.

اخت الرضا | فیلم سینمایی «اخت الرضا» به کارگردانی سیدمجتبی طباطبایی برای نخستین‌بار ۱۱ فروردین ساعت ۲۳:۴۵ از شبکه یک پخش شد. در خلاصه این فیلم آمده است: «پیکی از مرو به مدینه می‌آید و دستور هجرت حضرت معصومه (س) از مدینه به مرو را به حاکم مدینه ابلاغ می‌کند. حاکم ماموری را برای انتقال بانو اعزام می‌کند. نزدیکان و شیعیان بانو به این دستور مشکوک هستند و گمان می‌کنند در پس این دعوت اجباری دسیسه‌ای برای سرکوب شیعیان وجود دارد.» سیدجواد طاهری، مجید امیری، مرتضی جلالی و سهیلا محققی در فیلم سینمایی «اخت الرضا» بازی کرده‌اند.

هناس | فیلم سینمایی «هناس» به کارگردانی حسین دارابی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفاه، پس از اکران موفق در سینماها و استقبال در شبکه خانگی، برای نخستین‌بار، یکم فروردین ۱۴۰۳ ساعت ۲۳:۴۵ از شبکه یک پخش شد. این فیلم به زوایای زندگی پرتلاطم داریوش رضایی‌نژاد از شهدای ترور هسته‌ای، همسر و فرزندش در اوایل دهه ۹۰ می‌پردازد. مریلازارعی، بهروز شعیبی، وحید رهبانی، سیاوش طهمورث، سولماز غنی، امین میری و علیرضا نایینی در فیلم سینمایی «هناس» نقش‌آفرینی کرده‌اند.

لوپتو | انیمیشن سینمایی «لوپتو» به کارگردانی عباس عسکری محصول مرکزانیمیشن سوره که سال گذشته روی پرده سینما رفته بود و بیش از ۲۰ میلیارد فروش داشت، ۲۹ اسفندماه در آستانه عید نوروز ساعت ۱۴ از شبکه کودک پخش شد. این انیمیشن توانسته جایزه ویژه دبیر در جشنواره بین‌المللی فیلم‌های کودکان و نوجوانان و پروانه زرین برای بهترین دستاورد فنی و هنری بخش بین‌الملل را بدست آورد و به دهمین جشنواره یونیورسالکیدز استانبول نیز راه یابد. در گویش کرمانی «لوپتو» به اسباب بازی‌ها و عروسک‌های دست‌ساز گفته می‌شود که قدیم‌ها، مادرها برای فرزندان خود درست می‌کردند.

داستان‌های فوتبال ۳ | فصل سوم مجموعه مستند «داستان‌های فوتبال» که در ۱۱ قسمت ۳۰ دقیقه‌ای تولید شد، در ایام نوروز ۱۴۰۳ هر شب ساعت ۲۲ از شبکه ورزش میزبان علاقه‌مندان به فوتبال بود. «داستان‌های فوتبال» به نویسندگی مهدی مافی و گویندگی حمید محمدی به بررسی شهرآوردها و اتفاقات مهم فوتبالی در شهرهای مختلف جهان می‌پرداخت. کارگردان این مجموعه مستند مهدی افضل‌زاده و تهیه کننده آن وحیدپناهلو بود و این آثار در مرکز مستند سوره تهیه و تولید شد.

چل پله زیر زمین ۳ | فصل سوم سریال انیمیشن «چل پله زیر زمین»، محصول مرکزانیمیشن سوره، به نویسندگی نسیم خراشادی‌زاده و کارگردانی و تهیه‌کنندگی علیرضا طاهری، از شنبه ۲۶ اسفند هر روز ساعت ۱۸ روی آنتن شبکه نهال رفت. فصل جدید این اثر که به مشکلات زیست محیطی و جاذبه‌های گردشگری و تاریخی توجه داشت در ۱۳ قسمت ۱۲ دقیقه‌ای آماده نمایش شد.

با بابام | مجموعه انیمیشن «با بابام»، محصول مرکزانیمیشن سوره، به تهیه‌کنندگی فرزانه فخریان و کارگردانی زینب سادات بدری از ۹ فروردین ماه روی آنتن شبکه پویا رفت. این مجموعه انیمیشن به نویسندگی امیررضا مافی تا ۱۳ فروردین هر روز در ۲ قسمت و در ساعات ۰۹:۴۵ و ۱۱:۳۰ صبح میزبان مخاطبان خود شد. این مجموعه داستان‌های زندگی روزمره یک دختر و ارتباط او با پدرش را روایت می‌کرد.

موتورها | سریال انیمیشن ۵۰ قسمتی «موتورها»، محصول مرکزانیمیشن سوره، به کارگردانی حسن اسدی، نویسندگی علی تهرانی و تهیه‌کنندگی محمدعلی اسدی روانه آنتن شبکه پویا شد. این مجموعه انیمیشن در ایام نوروز و رمضان ۱۴۰۳ هر روز صبح ساعت ۱۰:۳۰ میزبان مخاطبان خود در شبکه پویاشد. «موتورها» ماجرای خانواده‌ای از موتورها است که دو فرزند دارند. این خانواده مجبور می‌شوند برای شغل پدر به روستایی اطراف شهر محل زندگی‌شان مهاجرت کنند. این اثر با تکنیک کات اوت دو بعدی در ۵۰ قسمت ۷ دقیقه‌ای تولید شده است.

CINEMA

در میان بی‌تفاوتی و سکوت جامعه جهانی، بویژه بی‌عملی کشورهای اسلامی، این ایران و مردم مسلمان خطه‌اش هستند که همچنان پای کار فلسطین ایستاده‌اند و با حمایت‌های مادی و معنوی خود، پایمردی فلسطینیان را ارج می‌نهند. در آخرین اقدام، همزمان با حلول ماه مبارک رمضان، پویشی به نام و یاد مردم فلسطین در ایران اسلامی به راه افتاد؛ پویشی که هدف آن رساندن مواد غذایی و بهداشتی به «غزه» بود و پس از ماه مبارک نیز تداوم یافت؛ تا آخرین ساعات فروردین ماه و در قالب پویش «ماه فلسطین»، بیش از ۸۵۰ هزار بسته غذایی در ایران آماده شده و به‌دست مردم فلسطین رسید. آنچه در پی می‌آید، پاسخ به پرسش‌هایی درباره آن است که چه کسانی مسئولیت این پویش را برعهده داشتند، چگونه مواد غذایی را به غزه رسانده‌اند و مردم چه نقشی در این پویش ایفا کرده‌اند.

گزارشی کوتاه از پویش ماه فلسطین

بانی سفره‌های مردم غزه

جرقه یک پویش

چراغ اول را بیت رهبری روشن کرد؛ رسانه دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، در میانه ماه مبارک رمضان و همزمان با ششمین ماه نبرد طوفان‌الاقصی با شعار «ماه فلسطین» با تولید محصولات و بسته‌های رسانه‌ای متنوعی به استقبال روز جهانی قدس رفت. به همین مناسبت از کاربران، دغدغه‌مندان مسئله فلسطین، رسانه‌ها و فعالان فرهنگی نیز دعوت شد به همراه این شعار با انتشار گسترده محصولات و فعالیت‌های خود، برای برگزاری باشکوه راهپیمایی روز جهانی قدس در سراسر ایران و دیگر نقاط جهان و همراهی و حمایت از ملت مظلوم غزه و فلسطین آماده شوند.

شعار «ماه فلسطین» برگرفته از بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای درباره روز قدس و ماه مبارک رمضان است که چندین بار در سخنان ایشان مورد تأکید قرار گرفته؛ از جمله در سوم خرداد ۱۳۶۴ که فرمودند: «ماه رمضان برای ما ماه فلسطین است. می‌دانید جمعه‌ی آخر این ماه را امام عزیز ما روز قدس نامگذاری کردند و ما همه‌ی ماه رمضان می‌خواهیم مردم خودمان و ملتهای منطقه را آماده کنیم تا در روز قدس فریاد یک‌آهنگ خودشان را بر علیه متجاوزان صهیونیسم بلند کنند و حرف حق خودشان را بزنند و دل صهیونیستها و حامیانشان را بلرزانند؛ این ماه رمضان ماست.»

پس از این فراخوان بسیاری از دستگاه‌های فرهنگی و اجتماعی پای کار میدان‌داری عملیات «ماه فلسطین» آمدند؛ از سازمان تبلیغات اسلامی گرفته تا شهرداری‌ها، هلال احمر و دیگر نهادهای اجتماعی کشور.

افطاری‌های ساده

تقارن ماه رمضان و بهار قرآن با آغاز سال جدید شمسی و بهار طبیعت، دست به دست هم داد تا جشنی بزرگ با عنوان «ماه فلسطین» و با شعار «در این ماه بانی سفره‌های مردم غزه باشید» در سطح شهر تهران و دیگر شهرهای کشور برگزار شود. در این مدت نهادهای عمومی مسئولیت اطلاع‌رسانی را برعهده داشتند و از اینرو بسیاری از بیلبوردها و عرشه‌های پل‌ها و دیگر اماکن عمومی، از مردم برای شرکت در این پویش دعوت می‌کردند.

> **مردم بانی اصلی این سفره‌های افطاری ساده بودند؛ از یک سو برای غزه کمک جمع‌آوری می‌شد و ازسوی دیگر ضیافت‌های افطاری در میدان فلسطین تهران به توزیع می‌رسید**

مردم بانی اصلی این سفره‌های افطاری ساده بودند؛ از یک سو برای غزه کمک جمع‌آوری می‌شد و ازسوی دیگر ضیافت‌های افطاری که در میدان فلسطین تهران و خیابان‌های اطراف این میدان همزمان با ماه رمضان از هشتم تا هفدهم فروردین‌ماه برپا شد و در هر شب میزبان تعداد چشمگیری از رهگذرانی بود که ضمن باز کردن روزه‌هایشان در این ضیافت، یاد و خاطره مردم غزه را هم زنده می‌کردند و در پویش «ماه فلسطین» حضور می‌یافتند.

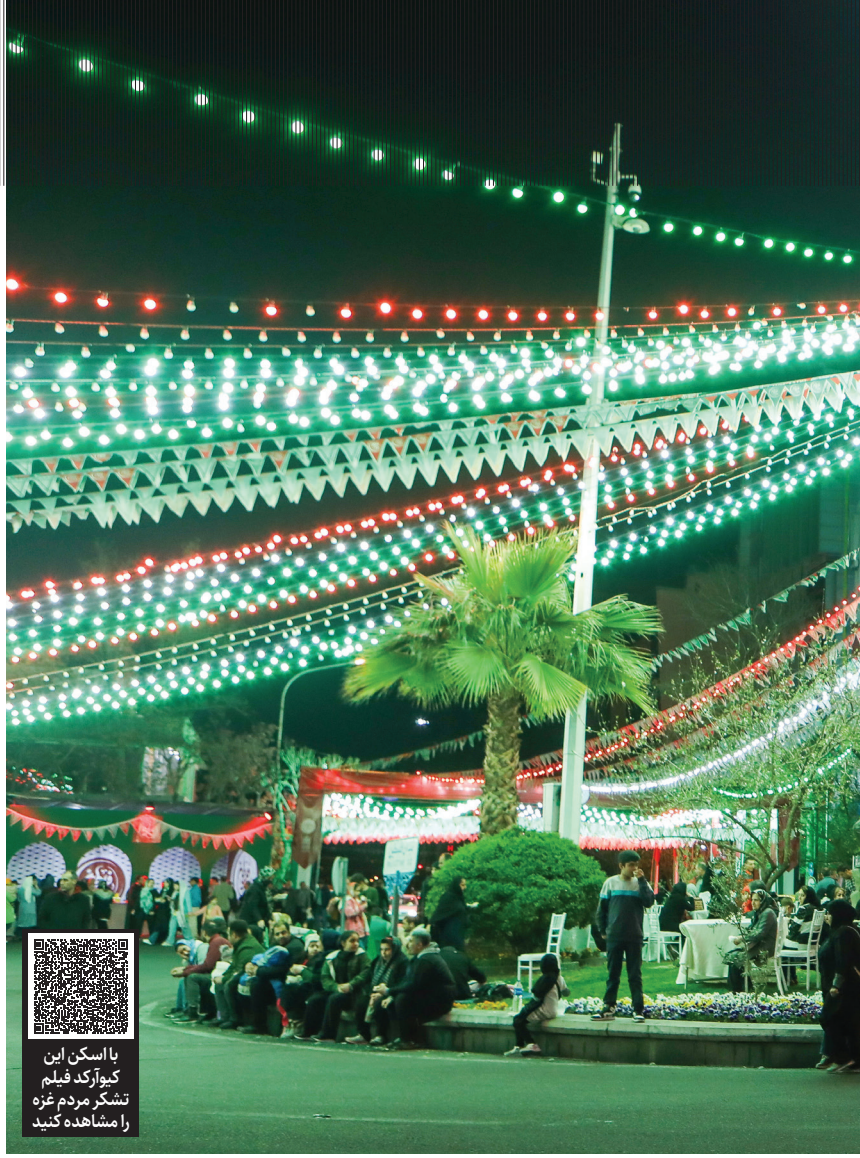

با اسکن این کیوآرکد فیلم تشکر مردم غزه را مشاهده کنید

چنین اقداماتی بـود که رهبـر معظم انقلاب اسلامی عصر روز یکشنبه ۱۹ فروردین ۱۴۰۳ در دیدار دو و نیم سـاعته با حدود ۳ هزار نفر از دانشـجویان و نمایندگان تشکل‌های سیاسی، اجتماعـی و فرهنگـی و علمـی دانشـگاه‌ها افطارهای خیابانی در این ماه را با ارزش دانستند و دراین باره گفتند: «... هیأت‌های فعّال در این ماه، افطارهای خیابانی در این ماه، همه‌ی این‌ها چیزهای باارزشی بود.»

در همین حال انتشار گسترده محصولات فرهنگی و رسـانه‌ای دیگر گام عملیات «ماه فلسـطین» بـود؛ ماننـد مزین شـدن خیابان فلسـطین و محدوده میدان فلسطین به نام و تصاویر شهدای مقاومت و تولید چندین کلیپ تصویری، موشن، اطلاع‌نگاشت، دیوارنگاره شهری و زیرنویس‌های شبکه‌های رسـانه ملی برای فراخوان و پیوستن مردم به پویش «ماه فلسطین».

جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران با همکاری سـازمان صلیب سرخ جهانی، در هر فرصتی که مقدور باشـد از مسیر باز شـده گذرگاه «رفح» یاری‌گرمردمان غزه می‌شود اما با کارشکنی رژیم صهیونیستی این گذرگاه همیشـه باز نیست. بخشی از کمک‌هایی که در قالب پویش ماه فلسطین به غزه ارسال شده بود، ۲۳ رمضان به دست مردم این باریکه در محاصره رسید. به این نشـان که بلافاصله ویدئویی از قدردانی آن‌ها که کمـک را دریافت کـرده بودند، انتشار یافت.

در این ویدئو شـیخ جمعه علـوش، امام مسجد «سیدة نعمة» با تقدیر از مردم ایران و با حمایت از پویش «ماه فلسـطین» از رسیدن بسته‌های غذایی به فلسطین خبر داده و می‌گوید: «بعد از رسیدن بسته‌های غذایی، درحال آماده‌سازی غذای گرم برای تیم‌های پزشکی بیمارستان تحت محاصره العوده در شمال غزه هستیم.»

همچنین یکی از اعضای این بیمارسـتان پس از دریافت بسـته غذایی، از مردم و مسئولان کشورمان تشکر کرده و خواستار این می‌شود که کمک‌های غذایی همچنان ادامه داشته باشد.

ارسال بسته‌های غذایی

تلاش‌های داخلی و برون‌مرزی حوزه هنری برای نمایش مظلومیت غزه

از تهران تا هاوانا
از دمشق تا بلوهوریزونته

در روز قدس همه آدم‌های ظلم‌ستیز، برای دفاع از حق مظلومان غزه کاری کردند و تلاشی داشتند؛ یک نفر پرچم به دست گرفت و به راهپیمایی روز قدس رفت، یکی از دارایی‌اش برای تهیه آذوقه و لباس به مردم غزه هزینه کرد، یک نفر دیگر موسیقی و کلیپ ساخت و بودند کسانی مثل هنرمندان حوزه هنری انقلاب اسلامی که به میدان آمدند و از سوریه تا برزیل و از کوبا تا ایران، آثاری هنری برای فریاد مظلومیت غزه تولید کردند. پا به پایمان باشید و با ما خیلی سریع به دور دنیا برویم.

وارثین

عکس صحنه‌پردازی‌شده «وارثین» که مجاهدت و فداکاری مردم مظلوم فلسطین را با حال و هوایی متفاوت روایت می‌کند در آستانه روز جهانی قدس بر دیوارنگاره میدان انقلاب نقش بست. عکس صحنه‌پردازی‌شده «وارثین» در بزرگداشت مقاومت ملت مظلوم فلسطین در طوفان الاقصی و با همکاری ده‌ها هنرمند تهیه شده است. این عکس با زبانی بین‌المللی مقاومت مجاهدانه مردم فلسطین را به مجاهدت‌های پیامبران الهی پیوند می‌زند و روایتی متفاوت از این مقاومت عظیم ارائه می‌کند.

عکس صحنه‌پردازی‌شده «وارثین» به کارگردانی سیداحسان باقری و با مشارکت حوزه هنری انقلاب اسلامی و مرکز هنری رسانه‌ای نهضت تهیه شده است. این عکس صحنه‌پردازی‌شده روز جمعه ۱۷ فروردین‌ماه و همزمان با راهپیمایی بزرگ روز قدس، در تهران رونمایی و بر بزرگترین دیوارنگاره کشور در میدان انقلاب اسلامی در معرض دید عموم مردم قرار گرفت.

روز قدس در سوریه

در آستانه فرارسیدن روز جهانی قدس، ۶هنرمند از ۵ کشور جهان اسلام در سوریه حضور داشتند تا با برگزاری یک رویداد هنری، یاد مقاومت مردم فلسطین را به زبان هنر زنده کنند. رویداد هنری «الثار قادم» (انتقام در راه است) با مشارکت مسعود نجابتی از ایران، عبدالعزیز دهر از عراق، ادیر جودار و بلیعد جعودان از الجزایر، علی جروان از فلسطین و محی‌الدین الحمصی از سوریه در اردوگاه یرموک و در میان آوارگان فلسطینی برگزار شد. اساتید حاضر در این رویداد دو روزه، ۷ اثر هنری در پاسداشت مجاهدان راه قدس خلق کردند. این آثار همزمان با روز جهانی قدس در شهر دمشق جنب سفارت جمهوری اسلامی ایران و در محل جنایت اخیر رژیم صهیونیستی رونمایی شد. این رویداد هنری به همت مرکز هنرهای تجسمی حوزه هنری انقلاب اسلامی با مشارکت موسسه هنری «صبا» و اتحادیه هنرهای تجسمی سوریه برگزار شد.

بر بلندای ساختمان‌های برزیل

یکی دیگر از اقدام‌های ضدصهیونیستی که فراتر از مرزهای ایران و به پیشنهاد مرکز هنرهای تجسمی حوزه هنری برگزار شد، اقدام جالب کارتونیست‌های برزیلی بود که با عنوان CartuMinas همزمان با روزجهانی قدس و در همبستگی با مردم مظلوم غزه، آثار ضدصهیونیستی خود را در شهر بلوهوریزونته برزیل بر روی ساختمان‌های بلند شهر به نمایش گذاشتند.

می‌توان گفت همه این اقدام‌ها، با محوریت پویشی راه افتاده که سرچشمه آن در میدان انقلاب اسلامی تهران است؛ پویش دیوارنگاره‌هایی که در مسیر تردد دسته وسیعی از مردم جامعه هستند و بیشتر به چشم مردم می‌آیند و با تجربه موفق در تهران، حالا به کشورهایی که پیشتر به آن‌ها اشاره کردیم هم رسیده‌اند.

پویشی که حوزه هنری انقلاب اسلامی برای دفاع از مردم غزه آن را فرامرزی کرده است.

این روزها بسیاری از هنرمندان در سراسر جهان در حال خلق آثار هنری با رنگ و بوی حمایت از مقاومت مردم مظلوم غزه هستند. در این میان، حوزه هنری انقلاب اسلامی با دو اقدام هنری در دو کشور کوبا و سوریه، همراه این هنرمندان آزاده شد. خلق دیوارنگاره‌ای با موضوع همبستگی با مردم فلسطین در کشور کوبا یکی از این اقدامات بود که تحت اشراف مرکز هنرهای تجسمی حوزه هنری انقلاب اسلامی و با محوریت «آریستیداستبانارناندسگررو»مع روف به آرس کارتونیست مشهور کوبایی شکل گرفت. این دیوارنگاره به همت شش هنرمند کوبایی بر یکی از دیوارهای شهر هاوانا پایتخت کوبا نقش بست.

دیوارنگاره کوبا

واکنش چهره‌های سیاسی و امنیتی رژیم صهیونیستی به دیوارنگاره‌های میدان فلسطین

هراس از نقش دیوار

با شروع طوفان الاقصی در سرزمین‌های اشغالی و باریکه غزه، دیوارنگاره‌های میدان فلسطین در حمایت از مردم مظلوم فلسطین، نو به نو تغییر یافته است. ویژگی این دیوارنگاره‌ها آن است که غیر از فارسی، پیام خود را به زبان دیگری هم انتقال می‌دهند. روزهای ابتدایی، این پیام‌ها در همدردی با دردمندان غزه به زبان عربی بود و سپس به‌صورت آشکار، اشغالگران را با زبان عبری مخاطب قرار داد. علیرغم خیال‌های خام، این دیوارنگاره‌ها بیش از تصور تاثیر داشتند و برخی چهره‌های سیاسی، امنیتی و رسانه‌ای رژیم صهیونیستی را به واکنش واداشتند. این اتفاق نشان می‌داد که آنها ضمن پیگیری رسانه‌های ایرانی، به طور دائم به دیوارنگاره‌های میدان فلسطین و پیام‌های آن نظر دارند و آن را دنبال می‌کنند. در ادامه به برخی از این واکنش‌ها که عمدتا در فضای شبکه اجتماعی ایکس (توییتر) بازتاب داشته، اشاره می‌شود تا معلوم شود دشمن صهیونیسم حتی از نقش‌های دیوار ایرانیان نیز به هراس می‌افتد.

تابوت‌هایتان را آماده کنید!

پس از عملیات هوایی سپاه پاسداران و موشک باران و انهدام مقر جاسوسی رژیم صهیونیستی در اربیل عراق، محل تجمع فرماندهان و عوامل مؤثر عملیات‌های تروریستی در کرمان و راسک، محل‌های تجمع فرماندهان و عناصر اصلی مرتبط با عملیات‌های تروریستی اخیر به ویژه داعش در سرزمین‌های اشغالی سوریه، دیوارنگاره‌ای در میدان فلسطین اکران شد که مورد توجه صهیونیست‌ها، غربی‌ها و کاربران فارسی‌زبان قرار گرفت. شعار این دیوارنگاره که با نقش موشکی درحال شلیک و با زبان عبری، مستقیما صهیونیست‌ها را خطاب قرار می‌داد چنین بود؛ «تابوت‌هایتان را آماده کنید!»

هالی داگرس، تحلیلگر مسائل ایران، فعال رسانه‌ای و تحلیلگر شورای آتلانتیک آمریکا: این بیلبورد تقریبا آنچه پس از حمله به اربیل در میدان فلسطین تهران می‌گذرد را نشان می‌دهد: «تابوت‌هایتان را آماده کنید!»

جیسون برودسکی، مدیر سیاست‌گذاری پروژه «اتحاد علیه ایران هسته‌ای»: بیلبورد دولتی به دو زبان فارسی و عبری در میدان فلسطین تهران پس از حمله موشکی ایران به عراق و سوریه به نمایش گذاشته شد که می‌گوید: «تابوت‌هایتان را آماده کنید!»

اکانت «Theta_x»: دیوارنگاره میدان فلسطین تهران تهدیدی علیه اسرائیل و پیامی مستقیم برای رژیم صهیونیستی در قالب یک نقاشی دیواری غول پیکر است. این عکس، موشک‌های بالستیک درحال پرتاب را به تصویر می‌کشد و متن روی آن - به دو زبان عبری و فارسی - نوشته شده‌است: «پناهگاه؟ تابوت‌هایتان را آماده کنید!»

دریا همیشه برای فرعون‌ها ناامن است

انصارالله یمن که کنترل بخش عمده‌ای از خاک این کشـــور از جمله صنعا، پایتخت را در دســـت دارند، از اواخر آبان‌ماه، پس از آغاز طوفان الاقصی در حمایت از فلســـطینی‌ها و برای باز شـــدن کامل راه ارسال کمک‌های انساندوســـتانه به نوار غزه، در تنگـــه باب‌المندب، راه را بر کشـــتی‌های متعلق به رژیم صهیونیســـتی و متحدانش بستند. از آن زمان تا نیمه بهمن، انصارالله ۱۶ عملیات دریایـــی انجام داده و به ۲۰ کشتی از جمله ۳ کشتی مرتبط با اسرائیل، ۶ کشتی متعلق به آمریکا که یکی از آنها ناو جنگی بوده، یک نفتکش بریتانیایی و ۱۰ کشتی که عازم بنادر فلسطین اشغالی بوده‌اند، حمله کرده است. آنها به چندین کشتی نیز هشدار داده‌اند که موجب تغییر مسیر آن کشتی‌ها شد. در چنین شـــرایطی یکی از دیوارنگاره‌های میدان فلسطین به تصویری از تهدید کشتی رژیم صهیونیســـتی در دریای سرخ اشاره داشت. این دیوارنگاره با پیام «همیشـــه دریا برای فرعون‌ها ناامن اســـت» به دو زبان فارسی و عبری به موضوع غرق شـــدن فرعون در تعقیب حضرت موسی(ع) و بنی‌اسرائیل اشاره داشت.

تامی رها میموف هونیگ، معاون امـــور راهبردی، امنیت منطقه‌ای وزارت دفاع رژیم صهیونیستی: ایران استعاره‌های خود را ترکیب می‌کند، تابلوهایی در تهران به زبان عبری هشدار می‌دهند که دریای سرخ هرگز برای فرعون‌ها امن نیست! با این حال، ایران به وضوح خود را به اقدامات نیابتی حوثی‌ها، مرتبط می‌کند و کشـــتی‌ها را در یکی از شـــلوغ‌ترین مسیرهای دریایی جهان به خطر می‌اندازد.

وبسایت عبری‌زبان JDN : در تهران تابلوهایی به زبان عبری با علامت فلش قرمز که توسط حماس استفاده می‌شود، نصب شد. این فلش که در بیلبورد بر روی کشتی با پرچم اسراییل قرار گرفته، معمولاً بالای هر هدفی که قرار گیرد به این معنی است که ظاهراً موفق به حمله به آن شده‌است. متن و تصاویر جای شکی باقی نمی‌گذارند و آن اینکه حوثی‌ها هستند که حمله به کشتی‌ها را انجام می‌دهند اما ایران هم پشت سر آنها است و آنها را تحریک می‌کند. به نظر می‌رسد که دنیا ترجیح می‌دهد با حوثی‌ها بجای فرستنده آنها (ایران) مقابله کند.

روعی کایس، مدیر بخش جهان عرب در شبکه تلویزیونی «کان»: رژیم صهیونیستی در صفحه توییتر خود به تصویر مندرج در میدان فلسطین توجه نشان داد.

تغییر پیام دیوارنگاره‌ها

تغییر مداوم نقش بنرها در دیوارنگاره میدان فلســـطین، واکنش شیطنت‌آمیز دشمن صهیونیست را در پی داشت؛ به‌گونه‌ای که با سیاه‌نمایی از معیشت در ایران تلاش بر این بود تا میان حاکمیت و مردم فاصله ایجاد کند. این درحالی است که شرایط اسفناک اقتصادی در اراضی اشغالی به ویژه پس از جنگ غزه، تیتر رسانه‌های جهان است.

پیام کنایه‌آمیز تامی رها میموف هونیگ، معاون امور راهبردی، امنیت منطقه‌ای وزارت دفاع رژیم صهیونیستی در شبکه ایکس: خیلی زود تابلو تغییر کرد؛ خوشحال می‌شوم بتوانم کمک‌تان کنم...

صفحه توییتر رسمی ارتش اســـرائیل به فارسی: به جای هدر دادن پول عمومی «بیت‌المال» با نصـــب بنر و نفرت‌پراکنی که هیچ منفعتی برای مردم نداره می‌توانستید شـــکم چند بچه کار را پر کنید یا حقوق چندتا بازنشستگان را بپردازید که یك شب با دل سیر بخوابند که شاید لعنتتون نکنند!

«بیروط» انتشارات صاد، امسال هم جایزه کتاب سال را گرفت و هم جایزه جلال

فصل دروی جوایز

۶ دی ماه همزمان با یکصدمین سالگرد تولد جلال آل احمد، برگزیدگان شانزدهمین دوره جایزه جلال، به عنوان یکی از مهم‌ترین جوایز ادبی کشور در تالار وحدت معرفی شدند. در میانه زمستان و دهه مبارک فجر نیز مراسم پایانی چهل‌ویکمین جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در ۱۸ بهمن بازهم در تالار وحدت برگزار شد. فصل مشترک هر دو جایزه کتابی تحسین شده از انتشارات صاد، وابسته به خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی بود؛ افزون بر «بیروط»، نوشته ابراهیم اکبری دیزگاه که هر دو جایزه را امسال گرفت، کتاب‌های دیگری از خانواده نشر سازمان تبلیغات اسلامی در این دو جایزه یا نامزد دریافت جایزه شدند و یا مورد تقدیر قرار گرفتند. آنچه در پی می‌آید، مروری است بر این کتاب‌های شایسته تقدیر.

جایزه جلال

نامزد بخش مستندنگاری
روزهای پیام‌بری
روایتی از زندگی غلامحسین حدادزادگان
پیام‌رسان و راننده پیکر شهدا
- نوشته روح‌الله شریفی
- نشر سوره مهر
- برگزیده بخش ویراستاری (سپیده شاهی)

نامزدهای بخش داستان بلند و رمان
بیروط
- نوشته ابراهیم اکبری دیزگاه
- نشر صاد
- برگزیده بخش داستان بلند (مشترک با کتاب غم‌سوزی، نوشته اعظم عظیمی)

گروگانکشتگی
- نوشته نوید ظریف کریمی
- نشر سوره مهر

نامزد بخش مجموعه داستان کوتاه
عاصف و الدار
- نوشته محمدقائم خانی
- نشر صاد

جایزه کتاب سال

موضوع ادبیات / گروه داستان بلند و رمان
بیروط
- نوشته ابراهیم اکبری دیزگاه
- نشر صاد

موضوع ادبیات / گروه شعر
کلاسیک دل‌بستگی
- سروده حسین دهلوی
- سوره مهر

موضوع کلیات / گروه دایره‌المعارف‌ها
دانشنامه زندان سیاسی دوره پهلوی
- تألیف گروه نویسندگان
- سوره مهر

موضوع هنر / گروه هنرهای نمایشی
کتاب ژانر سینما
زیبایی‌شناسی و کارکردهای ژانر
- تألیف وحیدالله موسوی و محمد شهبا
- دانشگاه سوره

گفت‌وگو با ابراهیم اکبری دیزگاه

رفتم سربازی بیروط نوشته شد

ابراهیم اکبری دیزگاه متولد ۱۳۶۰ قم است که امسال با کتاب «بیروط» جوایز ادبی زیادی کسب کرده است؛ علاوه بر جایزه جلال، جایزه کتاب سال هم برای این کتاب در بخش رمان به‌طور مشترک به او اهدا شد. درباره بیروط با او خیلی کوتاه به صحبت نشستیم.

این کتاب چگونه شکل گرفت و خلق شد؟

سال ۱۳۹۱ قرار بود من در مؤسسه امام موسی‌صدر (که توسط خانواده او و برخی افراد دیگر اداره می‌شد) خدمت سربازی‌ام را بگذرانم، مسئولان آنجا دیدند که من انجام کارهای اداری را خیلی بلد نیستم به همین علت پیشنهاد کردند یک مجموعه داستان در مورد امام موسی صدر بنویسم، این در حالی بود که من هیچ آشنایی با روحیات امام موسی صدر نداشتم، حتی می‌توانم بگویم که علاقه‌مندی هم به ایشان نداشتم. بعد از مطالعات و پژوهش‌های اولیه‌ای که در مورد امام موسی صدر داشتم، رفتم و به خانواده امام موسی صدر گفتم به نظرم مجموعه داستان مناسب نیست و شما اجازه بدهید تا در مورد ایشان یک رمان بنویسم. آن موقع تصورم این بود در طول مدتی که آنجا خدمت می‌کنم می‌توانم ظرف شش یا هفت ماه یک رمانی بنویسم و تمام می‌شود و من هم می‌روم پی کارم؛ از آنجایی که آن‌ها افراد بزرگواری هستند، گفتند هر چیزی که خودت صلاح می‌دانی انجام بده! بعد از مدتی برای تحقیق و پژوهش به بیروت رفتم و برگشتم و این زمینه‌ای شد تا کم‌کم با شخصیت و کارهای امام موسی صدر بیشتر آشنا بشوم و همین مسئله باعث شد تا تعلق خاطر عمیقی نسبت به ایشان پیدا کنم. شروع به نوشتن کردم و بعد از آن دیگر دست خودم نبود حقیقتاً این کتاب حدود هفت تا هشت سال تألیف و نوشتنش طول کشید.

چرا اینقدر طولانی شد؟

واقعیت این است که نسخه اولیه آن را در یک بازه شش تا هفت ماهه نوشتم، بعد از آن دوستان کتاب را خواندند و نظراتی دادند، در حالی که همان موقع می‌توانستند آن را چاپ کنند، ولی هر دفعه اتفاقاتی افتاد و من نشستم و کتاب را بازنویسی کردم، نهایتاً کتاب نوشته شد. یک‌بار نصف آن را حذف کردم و بارها آن را بازنویسی کردم تا نهایتاً شد همین کتابی که می‌بینید. اجازه بدهید اینگونه بگویم که «بیروط» در واقع یک دهه از زندگی ادبی، هنری، فلسفی و الهیاتی من است و مثل آن قصه حضرت موسی است که می‌رود یک شعله آتش بیاورد به نبوت و پیامبری رسید، من هم رفته‌بودم آنجا سربازی‌ام را انجام بدهم، اما «بیروط» را به من دادند. من به تنهایی «بیروط» را ننوشتم، بلکه آن مجموعه به من کمک کردند و خیلی اخلاقی نیست که بگویم این کتاب را من خودم نشستم و نوشتم، اگر چه کاتبش من هستم.

اسم رمان شما «بیروط» است در حالی که پایتخت لبنان را با «ت» می‌نویسند...

این سؤال من را دیوانه کرده؛ باور کنید از شمال کشور تا استان‌های مرکزی و جنوبی افراد مختلفی از اقوام و فامیل تا خبرنگار این سؤال را از من پرسیده‌اند. بیروط با طا یعنی شهری که کج شده، شهری که امام خودش را از دست داده‌است؛ «بیروط»، پسا امام موسی صدر است. شهری که امامش را از دست بدهد «بیروط» می‌شود، ولی اگر امام داشته‌باشد، همان بیروت می‌ماند. آن بیروطی که به من دادند تعالیم بیروط است.

این تعالیم بیروط چیست؟

تعالیم «بیروط» این است که اولاً تو باید به خاک خودت تعلق داشته‌باشی، دومش این است که اگر ایرانی باشی، ایران تو را رها نخواهد کرد، سومین تعلیم این است که تو باید پدر داشته‌باشی، منظور پدر بیولوژیکی نیست و باید به دنبال آن بگردی و مثلاً بروی امام موسی صدر را به عنوان پدر پیدا کنی، البته یکی از اصلی‌ترین تعالیم رمان «بیروط» این است که شهر، مدینه و کشور با «اُلدرم بُلدرم» درست نمی‌شود، بلکه با محبت ساخته‌می‌شود؛ این دقیقاً عین تعالیم شهید حاج قاسم سلیمانی هم هست؛ همه این‌ها را به من دادند. بعد از نوشتن این رمان با شخصیت و کارهای امام موسی صدر بیشتر آشنا شدم. هیچ کسی مثل امام موسی‌صدر را نمی‌توانیم در تاریخ ادیان پیدا بکنیم که تا این اندازه به دنبال صلح باشد، اما همین شخص در مورد اسرائیل می‌گوید: «ما اسرائیل را شر مطلق می‌دانیم؛ بدتر از اسرائیل در جهان وجود ندارد. اگر اسرائیل و شیطان با یکدیگر بجنگند، ما در کنار شیطان می‌ایستیم.» این یک حرف بسیار عجیب است که همان تعالیم «بیروط» است.

گفت‌وگو با میرشمس‌الدین فلاح‌هاشمی
مدیر انتشارات «صاد»

احیای روایت ایرانی

در سال ۱۳۹۹ پیشنهاد شد انتشارات صاد به شکل خصوصی، اما با حمایت سازمان تبلیغات اسلامی شکل بگیرد. صاد قرار بود با رویکرد گام دوم انقلاب راه اندازی شود و فقط کتاب‌های الکترونیکی منتشر کند، اما به مرور زمان شرایط تغییر یافت. در عمل هم به دلیل هزینه‌های زیادی که برای سکوهای الکترونیکی وجود داشت اتفاقی که قرار بود در این بستر برای کتاب‌ها اتفاق بیفتد صورت نگرفت. با این حال انتشارات صاد توانست در زمینه نشر درخشش زیادی داشته باشد از جمله آن که کتاب «بیروط» محصول این نشر امسال توانست مهم‌ترین جوایز کتاب کشور را دریافت کند. ازسوی دیگر چهار کتاب «پایتون»، «دفینه آچیلان»، «گلدان‌های خالی» و «های هانیه های» از نوقلمان و نویسندگان نشر خودنویس در دی ماه امسال در انتشارات صاد به چاپ رسیدند. با میرشمس‌الدین فلاح‌هاشمی، مدیر انتشارات صاد درباره نشر خودنویس که یکی از بازوهای نشر صاد است به گفت‌وگو نشستیم. میرشمس‌الدین فلاح هاشمی نسب که سال ۱۳۵۱ در گیلان به دنیا آمده و خود دستی به قلم دارد، مدتی در بنیاد حفظ آثار مسئول شورای شعر و داستان و خاطره بود.

بفرمایید خودنویس!

نشر خودنویس با شعار کشف و پرورش استعدادهای ادبی کار خود را آغاز کرد و مبنای اهداف خود را حمایت از نویسندگان و نوقلم‌هایی گذاشت که تا آن زمان کار مکتوبی ارائه نکرده بودند. بعد از فراخوان و در اولین دوره که به شکل حضوری برگزار شد ۴۵۹ اثر در قالب رمان و داستان بلند به دست ما رسید. در آن دوره بیشتر شرکت کنندگان از مناطق محروم و کسانی بودند که به منابع ادبی دسترسی بالایی نداشتند، اما دارای ذوق ادبی بودند. در ادامه این دوره‌ها به شکل مجازی برگزار و مبنا بر این شد که فقط طرح‌های داستانی ارسال شود و طرح‌های پذیرفته شده به شکل داستان بلند ادامه پیدا کند. این نشر بعد از شکل گیری انتشارات صاد به آنجا منتقل شد و در حال حاضر می‌توانم بگویم یکی از بازوهای مهم این انتشارات است. امسال چهارمین دوره خودنویس برگزار شد و بعضی از رمان‌هایی که در نشر خودنویس نوشته شده‌اند گاهی از خود کتاب‌های صاد هم پرفروش‌تر بوده‌اند.

قناری دوباره می‌خواند

پلتفرم قناری حدود ۷۰ اثرصوتی دارد که از پرفروش‌ترین آثار فیدیبو و طاقچه هستند. این آثار عمدتا آثاری هستند که چهره‌های شاخص هنری و رسانه‌ای خوانش آن‌ها را برعهده داشته اند. پلتفرم قناری که مربوط به کتاب‌های صوتی انتشارات صاد است حدود دو سالی می‌شود که تامین بودجه نشده و درحال حاضر غیرفعال شده است. برنامه‌ریزی ما این است که در سال جدید بودجه قابل توجهی به این پلتفرم اختصاص دهیم.

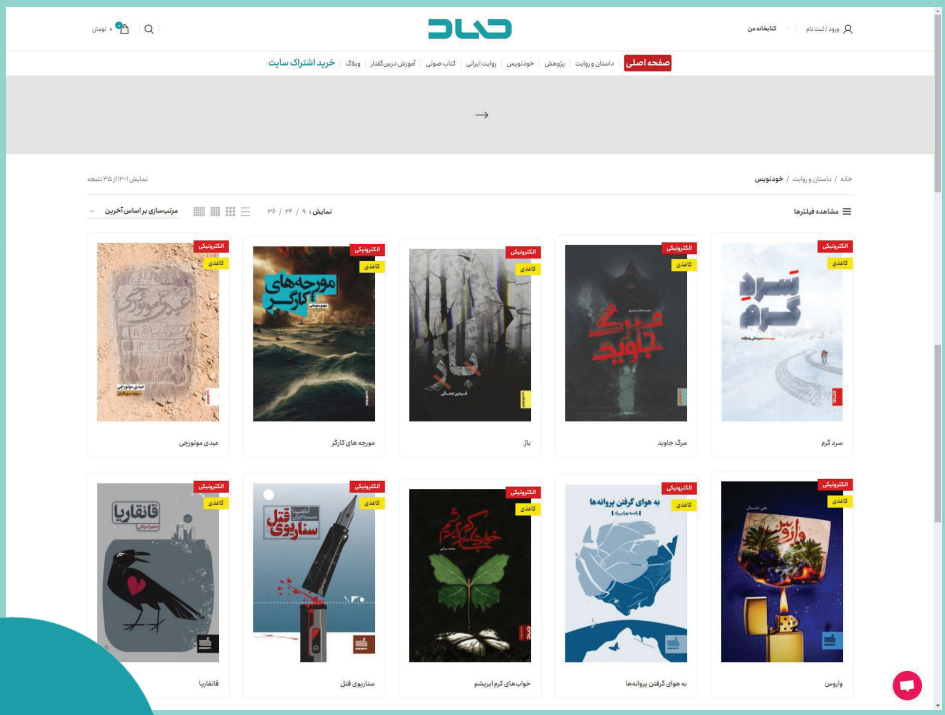

مدرسه داستان

در حال حاضر بیش از ۴۰ یا ۵۰ اثر مکتوب از نویسندگان نوقلم داریم. اکنون دوره چهارم خودنویس در حال برگزاری است و با نام مدرسه داستان فعالیت می‌کند. از علاقه‌مندانی که در دوره‌های اول خودنویس بودند و مسیری را طی کرده‌اند؛ حدود ده نفر وارد مدرسه داستان می‌شوند و زیر نظر دو مربی سرشناش تحت آموزش قرار می‌گیرند. کتاب «عیدی موتورچی» که در مردادماه امسال به چاپ رسید و چهار کتاب «پایتون» سعید تواضع، «دفینه آچیلان» محبوبه جعفرقلی، «گلدان‌های خالی» سپیده جمشیدی و «های هانیه های» نرگس روزبهانی از نوقلمان و نویسندگان نشر خودنویس هستند که در دی ماه امسال به چاپ رسیده است. یکی دیگر از کارهای مدرسه داستان تمرکز بر شخصیت‌های بزرگ و مطرح ایران است. در این مجموعه بزرگانی که در کتاب‌های تاریخی و مستند ناشناخته‌تر هستند روایت می‌شوند. با این مجموعه می‌توانم ادعا کنم که در سه چهارسال آینده اگر کسی هرجای ایران باشد و بپرسد که درباره شخصیت‌های بزرگ ایرانی چه دارید می‌تواند نشر صاد را مثال بزند.

هدایت به ادبیات غنی ایرانی

ادبیات کهن ایرانی، ویژگی‌های منحصربفردی دارد و انتشارات صاد همه دغدغه و توان خود را در احیای روایت ایرانی گذاشته است. ما می‌بینیم آنچه در آثار فردوسی و عطار است انسان‌ساز است و انتشارات صاد می‌خواهد این نگاه را احیا کند. آنچه در ادبیات کهن ماست آنقدر قوی است که سال‌ها توسط ادبای بزرگ دنیا مانند گابریل گارسیا مارکز مورد رصد قرار می‌گرفت و این‌ها از مضامین ادبیات کهن ما برای آثار خودشان استفاده می‌کردند. کارویژه انتشارات صاد این است که نویسندگان و مدرسه داستان را به ادبیات غنی ایرانی سوق دهیم و برای اقتباس در رمان‌ها از این مضامین که ظرفیت بالایی دارد استفاده کنیم؛ بنابراین در نشست‌هایی که برگزار می‌کنیم استادان صاحب نام ادبیات را در حوزه‌های مختلف مثل اساطیر، حماسه و اخلاق که همه در ذیل روایت ایرانی جای می‌گیرد دعوت می‌کنیم.

توجه به زیست‌بوم

رمان محصول مدرنیته است و دنیای خودش را دارد و در این قالب ما در دنیا حرفی برای گفتن نداریم؛ نگاه شرقی و اسلامی که ما در روایت‌های ایرانی داریم با نگاه غرب که دیدگاه یونانی است تفاوت دارد. فرم یا بعضی عناصر داستانی غرب مانند زاویه دید و دیالوگ‌ها را می‌شود استفاده کرد، ولی با مضامین ایرانی خودمان و حرف‌هایی از جنس خودمان. برای ادبیات غرب آنچه اهمیت دارد اندیشه ماست نه قالب و فرم. آن طرف دنیا فضای بومی ما را می‌پسندند؛ مثل آداب و رسوم ما، رفتارهای ما، به ویژه افسانه و بازی‌های محلی ما که اگر در داستان‌های ما استفاده شود هنوز هم برای آن‌ها جذابیت دارد.

نویسندگان بزرگ دنیا عاشق ادبیات ایرانی بودند ولی متاسفانه این گنجینه‌ها توسط خودمان کم اهمیت شمرده می‌شود. وقتی گابریل گارسیا مارکز می‌گوید من از سر سفره هزار و یک شب بلند شده‌ام. وقتی بورخس با ارادت بسیار به رمان‌های ما نگاه می‌کند، این‌ها برای ما افتخار است، چون از افراد مطرح ادبیات غرب هستند. چرا مارکز آن نگاه ارادتمندانه را به ایران دارد، اما ما خودمان نداریم؟ و فقط به به متن‌های برگزیده در کتاب‌های درسی بسنده کرده‌ایم؛ درحالی که اساتید باید درباره اهمیت ادبیات در مدارس صحبت کنند.

> **ادبیات کهن ایرانی، ویژگی‌های منحصربفردی دارد و انتشارات صاد همه دغدغه و توان خود را در احیای روایت ایرانی گذاشته است. ما می‌بینیم آنچه در آثار فردوسی و عطار است انسان‌ساز است و انتشارات صاد می‌خواهد این نگاه را احیا کند**

بیگانگی مدرسه و دانشگاه با ادبیات ایرانی

باید فضای آکادمیک به صورت جدی در روایت ایرانی پای کاربیاید و کمک کند. متاسفانه مدارس و دانشگاه‌ها با روایت ایرانی بیگانه هستند و هنوزهم از «صادق هدایت» به عنوان یک داستان نویس مطرح نام می‌برند. اگر این پیوند ایجاد نشود و دانشگاه یک اقدام جدی برای احیای مضامین ایرانی نکند ما هم جز اینکه چند نفر را درگیر کنیم نمی‌توانیم یک حرکت جدی را رقم بزنیم. متاسفانه فضای رمان نوجوان حدود ۷۰ یا ۸۰ درصد به شکل ترجمه است. مقام معظم رهبری درنمایشگاه کتاب هم درباره تعدد آثار ترجمه‌ای برای نوجوان‌ها اظهار نگرانی کردند. اما در انتشارات صاد رویکرد به گونه‌ای است که ممکن است از آدم دل‌داده‌ای مثل «آنه ماری شیمل» به فرهنگ و ادبیات ایران کتاب‌هایی را منتشر کنیم.

من واقعا دلم برای نوجوان‌ها می‌سوزد و جز دغدغه‌ام هستند چراکه او دنبال غذای واقعی و اصیل می‌گردد؛ فقط این وسط باید حلقه‌هایی باشد که این‌ها را به هم وصل کنند و حمایت ملی شوند و خوراک فکری آن‌ها دغدغه‌ی سازمان‌های بزرگتر شوند. وقتی نوجوان‌ها می‌بینند در رسانه‌های ما بازیگران و فوتبالیست‌ها به عنوان الگو معرفی می‌شوند چه طور انتظار داریم که نوجوان‌ها به آن سمت کشیده نشوند.

درخشش کتاب‌های صاد

در خاطرم نشری را نمی‌شناسم که در مدت کوتاه فعالیتش انقدر جوایز متعددی گرفته باشد. در طول این سه سال فعالیت که زمان کمی است در جشنواره‌های متعددی حضور و جوایزی هم داشتیم که به نظرم اتفاق خوبی است. کتاب «آتشگاه» به قلم احمد مدقق برگزیده بیستمین جشنواره ملی کتاب رشد، «نوزده تماس بی پاسخ» به قلم خدیجه خانی برگزیده جایزه شهید غنی‌پور و رمان «چهل و یکم» به قلم حمید بابایی برنده جایزه دوم رمان بزرگسال در جشنواره شعر و داستان انقلاب شدند. در جایزه جلال هم که معتبرترین جایزه کتاب کشوری است چند نامزد و برگزیده داشتیم. «پیامبر بی معجزه» در سال ۱۴۰۰، رمان «سیاگالش» در سال ۱۴۰۱ نامزد شدند وامسال هم کتاب «بیروط» که ابراهیم اکبری دیزگاه آن را نوشته است برگزیده این جایزه شد.

وقتی نمی‌شود صدای فریاد مظلومیت فلسطین را به گوش جهان برسانی، وقتی هرچه تریبون مجازی هست محتواهای مربوط به شهدای غزه را ممهور به استامپ قرمز «ویدئوی شما بلاک شده است» می‌کنند، نوجوانان به میدان می‌آیند. آن‌هایی که در مقابل این بگیر و ببندها، از زبان دختران و پسران فلسطینی، راوی این روزهای تلخ سرزمین قدس شده‌اند تا صدای مظلومیت آن‌ها را هرچند غیر مستقیم اما با زبان هنرشان به گوش همه برسانند. نوجوان‌هایی که سال‌های پایانی دهه اول و دوم زندگی خود را سپری می‌کنند اما دل‌های کوچکشان برای جسم‌های کوچک کودکان فلسطینی به درد آمده است. ماجرای «طوفان به روایت تو» برای همین شکل گرفته است. برای جمع کردن نوجوانانی که دغدغه و استعداد دارند تا هنرشان را در مسیر دفاع از مظلوم به کار بگیرند. ماجرای روایت «طوفان الاقصی» از زبان بچه مدرسه‌ای‌های دهه هشتاد و نودی. درباره این پویش ملی با مسعود مهراد، مدیر مرکز هنر و سرگرمی حوزه هنری کودک و نوجوان به گفت‌وگو نشسته‌ایم که در ادامه آن را می‌خوانید.

همراه با پویش «روایت طوفان از زبان تو»

روایت بچه‌ها از غزه

«طوفان به روایت تو» یک پویش داستان و روایت‌نویسی برای نوجوانان بود که تقریبا از ۲۰ روز بعد از عملیات طوفان الاقصی فلسطین شکل گرفت. با توجه به سانسورها و محدودیت‌های رسانه‌ای که آن زمان درباره موضوع فلسطین وجود داشت، هدف این پویش، این بود که نوجوانان ایرانی صدای نوجوانان فلسطینی درباره طوفان الاقصی شوند و بنا شد حالا که صدای بچه‌های فلسطین شنیده نمی‌شود آن‌ها مصائبشان را روایت کنند. با این هدف پویشی را با رویکرد بازی‌وار سازی تشکیل دادیم که در آن پنج موقعیت مختلف برای نوجوانان تعریف شد تا مخاطب در آن موقعیت قرار گیرد و بر آن اساس روایتی را برای ما بنویسد. حتی برای موقعیت‌ها شخصیت‌سازی و صحنه پردازی کردیم و در هر موقعیت یک روایت کوتاه یا بلند از مخاطب دریافت کردیم.

از بین همه آثار ارسال شده به این فراخوان، هزار و ۶۰۰ نفر برگزیده شدند. هر نوجوان در ۵ موقعیت داستان نوشته بود و این یعنی چیزی حدود ۶ هزار و ۶۰۰ داستان از شرکت‌کننده‌ها دریافت شد. یک بار همه این داستان‌ها توسط نویسنده‌ها غربالگری شدند و در مرحله بعدی برای داوری به نویسنده‌ها ارجاع شدند. از این تعداد به ۱۵۰ برگزیده رسیدیم که به لیست اصلی و لیست رزرو تقسیم شدند؛ لیست اصلی کسانی بودند که داستان‌هایشان در هر ۵ موقعیت برگزیده شده بود و لیست رزرو کسانی بودند که برای دو الی سه موقعیت، داستان خوب نوشته بودند و مابقی آثارشان ارزش ادبی چندانی نداشت. شرکت کنندگان در این پویش با پراکندگی جغرافیایی از سراسر کشور شامل شهر و روستا حضور یافته بودند.

برگزیدگان این فراخوان، در رویدادی دو روزه مهمان حوزه هنری کودک و نوجوان بودند. در کارگاه‌های مختلف، کلاس‌های روایتی و مسئله شناخت شرکت کردند. با توجه به اینکه در زمینه رسانه‌های مکتوب، کتاب‌هایی که در حوزه فلسطین نوشته شده و همچنین محصولات رسانه‌ای ضعف بزرگی وجود دارد، بچه‌ها از تاریخچه فلسطین، کمپ مهاجرین، تونل‌های زیرزمینی، جغرافیا و تاریخچه رژیم صهیونیستی و مسئله فلسطین اطلاعات چندانی نداشتند به همین دلیل کارگاه‌های مسئله شناخت با همین رویکرد برگزار شد. در همین راستا کارگاه قصه با آقای حامد عسکری و کارگاه قصه و روایت با حبیب احمدزاده تشکیل شد.

> **شرکت کننده‌ها از ابتدای رویداد گروه بندی شدند و با یک مربی ارتباط گرفتند و در آن فرایند دو روز و نیمه داستان‌های خود را ارتقا دادند**

از تولید تا کتاب

در کارگاه‌هایی که برای شرکت کنندگان در پویش «طوفان به روایت تو» در نظر گرفته شد، دو موقعیت به موقعیت‌های قبلی اضافه شده و بر اساس موقعیت‌های تعریف شده، یک معرفی کلی از فلسطین ارائه شد تا نویسنده معرفتی نسبت به موضوع داشته باشد و با مهارت داستان نویسی خود این داستان‌ها را ارائه دهد.

در یکی از کارگاه‌های برگزار شده آقای مصطفی حجازی را که مسئول رسانه و تلویزیون اینترنتی حماس بودند دعوت کردیم. که این کارگاه نیز در راستای مسئله شناخت برای اعضا بسیار مهم بود و اطلاعات ویژه‌ای از صحبت‌های آقای حجازی

دریافت کردند. شرکت کننده‌ها از ابتدای رویداد گروه بندی شدند و با یک مربی ارتباط گرفتند و در آن فرایند دو روز و نیمه داستان‌های خود را ارتقا دادند، برخی داستان خود را بازنویسی کردند و برخی نیاز به بازنویسی نداشتند داستان خود را اصلاح کردند. در نهایت داستان‌ها را فرستاده‌اند و در مرحله بازخوانی و ویراستاری است.

بعد از این رویداد نوجوانان داستان‌های خود را ارتقا، مورد ویراستاری مجدد قرار دهند و بعد به اسم خود نویسنده‌ها در کتابی با مضمون «طوفان به روایت تو» چاپ شود.

از چهارگوشه ایران

با توجه به اینکه از نظر جنسیتی ۷۰ درصد برگزیده‌ها دختر بودند رویداد تهران را دخترانه برگزار کردیم و موفق شدیم ۲۶ نفر را به تهران بیاوریم. به خاطر پراکندگی جغرافیایی و تعداد کم پسرهای برگزیده، نتوانستیم به صورت حضوری برای آن‌ها رویداد برگزار کنیم اما در رویداد مجازی حضور خواهند داشت.

برگزیدگان از شهرهای دور در بین لیست ما حضور داشتند؛ از سیستان و بلوچستان گرفته تا بندر امام خمینی (ره) شرکت کننده برگزیده داشتیم و همه را نتوانستیم به تهران دعوت کنیم. همین دعوت از مهمان‌ها با این بعد مسافت چالش بزرگی برای ما بود.

بنا شد برای افرادی که مشکل موجه داشتند و نتوانستند به این رویداد دو روزه بیایند یک رویداد مجازی برگزار کنیم که فرایند مراسم و اتفاقاتی که در رویداد دو روزه حضوری رخ داد را به صورت مجازی تجربه کنند. این رویداد ۱۰ روز طول می کشد تا سایر برگزیدگان نیز از این فرایند جا نمانند. رویکرد ما رویکرد رشد بود و اصلا به صورت جشنواره‌ای به آن نگاه نکردیم به همین دلیل هم به همه افرادی که در رویداد تهران شرکت کرده بودند لوح تقدیر و جایزه و تندیس دادیم.

در هر صورت برای ما معیار اصلی کیفیت کار است اما قرار است تا قبل از فروردین رویداد آنلاین هم برگزار شود و سایر برگزیدگان هم بتوانند از محتوای کارگاه‌ها استفاده کنند.

در رویداد تهران رده سنی شرکت کنندگان از ۱۰ تا ۱۸ سال بود اما افرادی که برای ما اثر ارسال کرده بودند ببین ۹ تا ۱۸ سال داشتند. گروه بندی نوجوانان نیز بر اساس همین رده سنی بود تا بچه‌ها بتوانند با هم ارتباط برقرار کنند.

حوزه هنری کودک و نوجوان بستری در زمینه کتاب بازی دارد که فراخوان «طوفان به روایت تو» را در این بستر و همچنین اپلیکیشن شاد اعلام کردیم و اعضا از این دو راه با پویش آشنا شدند.

با توجه به اینکه در بسیاری از استان‌ها مراکز رشد داریم و روی رشد به صورت تخصصی کار می‌کنیم هدف اصلی این بود که نوجوانان دغدغه‌مند، مستعد و انقلابی را شناسایی کنیم تا بتوانیم با آن‌ها فرایند ثانویه‌ای را ادامه دهیم.

ما فهرستی از اساتید برجسته حوزه داستان و رمان داریم که با نوجوان‌ها کار کرده و سابقه تدریس دارند. از بین این اساتید کسانی که با مدل کار داستانی ما مطابقت داشتند را انتخاب کردیم و اهتمام داشتیم که برای دخترها حتما اساتید خانم را دعوت کنیم. برخی از این اساتید با ما تجربه همکاری داشتند.

در حال حاضر همه آثار در حال بازخوانی است و با ویراستاری و غربالگری مجدد شاکله یک کتاب تدوین خواهد شد.

استفاده از تجربه اساتید داستان‌نویسی

نگاهی به مسیر طی شده برای پویش تولید بازی‌های دانش‌آموزی

بازیستا در آستانه برداشت

قدیم همیشه همین طور بود که حتی وقتی بزرگترها دور هم جمع می‌شدند، بساط بازی هم به‌راه بود، چه برسد به بچه‌ها. از مشاعره‌های بعد از حافظ خوانی شب یلدا گرفته تا اسم و فامیل بازی کردن جوان‌ترها و ماشین‌هایی که بچه‌ها با جعبه پنیر، در بطری و سیخ چوبی می‌ساختند و ماه‌ها در خانه و محله لحظه‌های بچه‌ها را شاد می‌کرد. همین بازی‌ها بودند که ویژگی‌های اخلاقی را در افراد می‌ساختند؛ از پذیرش شکست، تا مواجهه با پیروزی، تلاش برای به دست آوردن و گاهی از خود گذشتگی. حالا اما مثل بسیاری از رسم و رسوم فرهنگی ما که آلوده به فرهنگ غرب شده‌اند؛ بازی‌های گروهی هم ترجمه‌ای از نمونه‌های غربی هستند که شاید آن چه را که منطبق با فرهنگمان است به کودکان معرفی نمی‌کنند. اینجاست که بچه‌های ایران پای کار می‌آیند برای سرگرم کردن خودشان و سرگرمی ساختن برای هم سن و سال‌هایشان. بچه‌هایی که هر کدام در یک استان این کشور رشد کرده‌اند، قهرمان‌هایشان را می‌شناسند، فرهنگ استان و خطه خود را می‌دانند و قرار است بازی‌هایی که تولید می‌کنند هم در راستای معرفی همین ارزش‌ها باشد. دقیقا همان جایی که جرقه بازیستا زده شد. جزئیات برگزاری رویداد بازیستا در استان‌های مختلف کشور را محمدرضا امامقلی رئیس حوزه هنری استان قزوین و دبیر برگزاری بازیستا برایمان شرح داده است.

آنچه بازیستا را استانی کرده لزوم شکل گیری یک اکوسیستم در حوزه تولید بازی‌نامه است که این اکوسیستم در ایران به شکل بالغ وجود نداشته و ندارد. اکوسیستم بازی یعنی همه دست‌اندرکاران یک بازی؛ از طراح و بازی‌ساز و تولیدکننده گرفته تا توزیع کننده، فروشنده و مصرف کننده. شکل گیری چنین اکوسیستمی نیازمند دسته بندی کردن افراد، شبکه‌ای کردن این دسته‌ها با یکدیگر و وجود یک کنترل کننده و راهبر برای اکوسیستم است تا این حلقه‌های شکل گرفته را به هم متصل کند. در بازیستا، راهبر اصلی دبیرخانه آن در استان قزوین است و سایر بخش‌های آن در استان‌های مختلف کشور در حال شکل گیری است.

مطابق زیست‌بوم

یکی از ویژگی‌های بازی‌نامه نویسی مثل فیلم‌نامه نویسی، تجربه زیسته است و تجربه نویسنده و طراح بازی در شکل گیری ایده اولیه او تاثیرگذار است. هر بخشی از کشور ما هم یک زیست بوم خاص دارد که ناظر به آن قهرمان، آیین، واقعه خاص یا پرونده ویژه دارد که می‌توان آن را بازی‌وار سازی و تبدیل به بازی آگاهی دهنده کرد.

یکی از علت‌های اصلی برگزاری بازیستا در استان‌های مختلف این بود که یک ساز و کار شبکه‌ای بین بچه‌هایی که در استان‌ها علاقه‌مند به این عرصه هستند ایجاد شود. هدف دوم هم این است که علاقه‌مندان را نسبت به ظرفیت‌های زیست‌بوم خودشان برای بازی سازی آگاه کنیم. مثلا در گیلان افراد به ظرفیت میرزا کوچک خان جنگلی برای معرفی از طریق بازی آگاه باشند یا در یزد نسبت به معماری و بافت شهری چنین آگاهی ایجاد شود.

مخاطب هدف ما خانواده است ولی مهم‌ترین عنصر خانواده و دریچه ورود به آن از طریق بازی، دانش‌آموزان هستند. بنابراین مخاطب اصلی رویدادها به عبارتی دانش‌آموزها هستند چون در چارچوب ذهنی خودشان می‌توانند به یک بازی‌نامه برسند که می‌توان در مراحل بعدی آن را تولید کرد و بعد از تولید بتوان آن‌ها را در کنار خانواده اجرا کرد.

سرگرمی‌های پنددهنده

بازیستا به هدایت بازی‌سازان در زمینه تولید بازی‌های رومیزی، محیطی یا اتاق فرار می‌پردازد که همه این بازی‌ها قابلیت اجرای گروهی دارند و چیزی که خانواده‌ها را دور هم جمع می‌کند همین سرگرمی‌هایی است که اتفاقا پند دهنده هم هستند. این در حالی است که بازی رومیزی که دانش‌آموزی طراحی کرده باشد برای خانواده سایر دانش‌آموزان هم جذاب خواهد بود. با این روش می‌توان به آینده‌ای فکر کرد که بتوان لیگ بازی‌های رومیزی برای خانواده‌ها طراحی کرد یا اتاق فراری را اجرا کرد که خانواده هم در استان‌های مختلف بتوانند در آن شرکت کنند یا بازی محیطی در اماکن گردشگری و تفریحی ایجاد کرد که معرف آن منطقه گردشگری یا آن مکان خاص باشد و گردشگر را بهتر و بیشتر با منطقه مورد نظر آشنا کند.

مسیر بازیستا

فرایند کار به این ترتیب است که استان‌ها از بین دانش‌آموزان ثبت نام می‌کنند و بعد از غربالگری، افرادی که مستعدتر هستند انتخاب می‌شوند؛ این روند هم از طریق تهیه فرم‌هایی از شرکت‌کننده‌ها مشخص می‌شود که نشان می‌دهد در گذشته چقدر در این زمینه کار کرده و استعداد دارند. پرسش‌هایی که مربوط به بازی‌هایی است که قبلا انجام داده‌اند و یا میزان شناختشان از مکانیزم‌های بازی را معلوم می‌کند. حدود ۱۰۰ نفر از افراد بعد از غربالگری به رویداد دعوت می‌شوند که با مکانیزم‌های بازی، انتخاب قالب و طراحی ایده بازی‌نامه آشنا می‌شوند که بعد از این رویداد، بچه‌ها به شکلی اولیه از بازی‌نامه رسیده‌اند. مهم‌ترین بخش هر رویداد هم حضور رهیارها در کنار شرکت‌کنندگان است؛ کسانی که پیش از این بازی طراحی و تولید کرده‌اند در کنار نوجوانان قرار می‌گیرند و به بچه‌ها کمک می‌کنند تا به آن مرحله برسند.

به محصول رسیده‌ایم

در حال حاضر هم در بعضی از استان‌ها بعد از رویداد به یک نمونه کوچک محصول رسیده‌ایم که بچه‌ها آن را طراحی کرده‌اند. در قزوین و یزد بازی تولید شده اما این رویداد استانی بخشی از طرح کلی بازیستا است؛ بچه‌هایی هستند که توانسته اند به محصول برسند و بازی خود را تولید کرده‌اند، برخی از نوجوانان باید بازی خود را تکمیل کنند و بخش بعدی این است که همه این طرح‌ها باید روی سایت بازیستا بارگذاری شود، بهترین آن‌ها انتخاب شود و در مرحله بعد، برای رسیدن به محصول تولید شده اقدام می‌شود. از تعداد آثار رسیده متناسب با کیفیتشان چند اثر انتخاب می‌شود و برای تولید کوچک‌ترین عدد تولید شده محصول آماده می‌شود. در مرحله بعد سرمایه‌گذارها دعوت می‌شوند و از دل این محصول‌ها برای تولید انبوه انتخاب می‌کنند.

یعنی در پایان رویداد بازیستا که سال آینده خواهد بود، تعدادی از بازی‌ها را با کمک سرمایه‌گذارها به تولید انبوه می‌رسانیم.

ما ظرفیت این را نداشتیم که رویداد را در تمام استان‌ها برگزار کنیم برای همین فقط در استان‌های قزوین، گیلان و یزد برگزار شده است. به صورت نمونه در اولین دوره بازیستا ۵ استان انتخاب شدند تا میزبان رویداد بازیستا باشند. در حال حاضر در سه استان برگزار شده و قرار است تا پایان سال در استان‌های تهران و مرکزی هم رویداد حضوری بازیستا را برگزار کنیم. در نظر داریم در دوره‌های بعدی، دوره حضوری را در استان‌های بیشتری برگزار کنیم. فرایند شرکت بچه‌ها در این مسابقه شروع شده و شرکت‌کنندگان از همه استان‌ها می‌توانند در این مسابقه شرکت کنند. بعد از آن اگر تیمشان دقیق باشد و طرح اولیه‌شان تایید شود رهیار به آن ها تعلق می‌گیرد، به صورت مجازی با رهیار خود در ارتباط‌اند تا بتوانند به طرح نمونه‌ای که قابلیت داوری دارد برسند. شرکت‌کنندگان مجازی هم از این چرخه عقب نمی‌مانند اما در بعضی از استان‌ها شرکت‌کنندگان امکان حضور در دوره حضوری را هم دارند که به تقویت آثارشان کمک می‌کند. تا الان بیش از ۲ هزار نفر در بازیستا شرکت کرده‌اند که می‌توان گفت نیمی از آن‌ها طرح قابل دفاع دارند. شرکت‌کننده‌ها تا ۲۰ فروردین فرصت دارند بازی‌های خود را بسازند و آن‌ها را ارائه دهند. بعد از این تاریخ هم طرح‌ها وارد مرحله داوری و فرایند رسیدن به تولید انبوه می‌شوند.

حضور ۲۰۰۰ دانش‌آموز در بازیستا

صدای سلام و صلوات در مسجد پیچیده بود، به هر طرف که سر می‌چرخاندی، پرچم‌های سبزرنگ برافراشته خودنمایی می‌کرد. فضا شبیه لحظات سوار شدن به اتوبوس‌های اردوی راهیان نور و یا حتی فضایی با حال و هوای اعزام رزمنده‌ها به جبهه جنگ در دهه شصت بود؛ اما این کجا و آن کجا. مسجد پر از جمعیت بود. پر از بچه‌های دهه هشتادی و دهه نودی که چشمانشان از امید برق می‌زد و همراه خانواده‌هایشان در مسجد جامع لنگرود دور هم جمع شده بودند تا برای اجرای سرودی چندین هزار نفری راهی مسجد مقدس جمکران شوند.

گزارشی از اجرای فرمانده مهدی در مسجد جمکران

پیام سربازان نسل سلیمانی به جهان

اسفند ۱۴۰۰ بود که سرود «سلام فرمانده» ورد زبان‌ها شد و حتی از مرزها فراتر رفت؛ کودکان و نوجوانان دهه هشتادی و دهه نودی بودند که با زبان‌های مختلف و آوایی مشترک از امام زمانشان خواندند و به فرمانده حقیقی جهان سلام کردند. سرودی که از جان برآمد و بر جان نشست. این سرود هزاران نفر از مردم منتظر و عاشق تهران را به ورزشگاه آزادی کشاند تا دوشادوش هم به حضرت مهدی موعود سلام دهند و در شهرهای دیگر تجمعات زیبایی در قاب تصاویر ساخت؛ کودکان و نوجوانانی که همراه خانواده‌هایشان در میادین اصلی شهرها جمع شدند و به احترام حضرت حجت(عج) سرود را همخوانی کردند.

پس از آن که «سلام فرمانده» به زبان‌های مختلف در جهان طنین‌انداز شد و نسخه شماره ۲ آن نیز انتشار یافت، در آستانه نیمه‌شعبان و همزمان با عید بزرگ مبعث، ۳۰۰ دانش‌آموز لنگرودی همراه با ابوذر روحی، خواننده اصلی این سرود در میان حضور پرشور مردم، از سومین سلام فرمانده با عنوان «فرمانده مهدی» رونمایی کردند.

فرمانده مهدی اثر تازه مرکز هنری رسانه‌ای نهضت است که برای سلام تازه‌ای به فرمانده مهدی تولید شد و ۱۹ بهمن‌ماه ۱۴۰۲ در جمع مشتاقی از کودکان و بزرگسالان در صحن مسجد مقدس جمکران به اجرا درآمد.

همپای مردم غزه

موج پویش سرود «سلام فرمانده» خیلی زودتر از آنچه تصورش می‌شد در جهان فراگیر شد و تمام عاشقان و منتظران را با زبان‌های مختلف همدل کرد و زیر یک پرچم کشاند. درچند ماه گذشته واوج‌گیری عملیات «طوفان الاقصی» و متعاقب آن، حملات ددمنشانه رژیم صهیونیستی و مقاومت مردم مظلوم غزه، دوباره در پاییز ۱۴۰۲، این سرود در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی پرتکرار شد و بسیاری از کاربران شبکه‌اجتماعی تیک‌تاک، با قرار دادن ماسک پرچم فلسطین به روی صورت‌هایشان، بخش‌هایی از سرود «سلام فرمانده» را بازخوانی کردند. چندی پیش نیز «فرمانده مهدی» با صدای ابوذر روحی، هم‌خوانی نوجوانان گروه سرود «مرد میدان» و گروه‌های سرود از شهرهای دیگر، همزمان با روز عید مبعث در جمع چند هزار نفری مردم در صحن مسجد مقدس جمکران رونمایی شد و به جان مخاطبان خود نشست.

> **همزمان با عید بزرگ مبعث، ۳۰۰ دانش‌آموز لنگرودی در میان حضور پرشور مردم، از سومین سلام فرمانده با عنوان «فرمانده مهدی» رونمایی کردند**

عصبانیت رسانه‌های آمریکایی

«سلام فرمانده»، «فرمانده سلام»، «فرمانده مهدی»، «بابا سلام»، «اینجا ایرانه» و چندین سرود دیگر که در سه سال اخیر ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ توسط مرکز هنری رسانه‌ای نهضت تولید شده، سوای آن که در داخل کشور با استقبال چشمگیری مواجه شده است، توسط رسانه‌های خارجی هم رصد شده و زیر ذره‌بین خبری آن‌ها قرار گرفته است.

شنیدن صدای حق در جهان آن هم با عنوان «سلام فرمانده» و بازتاب و میزان تاثیرگذاری

گسترده آن بین دانش‌آموزان با انتشار مطالب و گزارش‌های تند و تیزی از سمت رسانه‌های خارجی همراه بود؛ یکی از این رسانه‌ها روزنامه‌ی «هیوستون کرونیکل» بود که پس از هم‌خوانی سرود «سلام فرمانده» در ایالت تگزاس یادداشتی تند علیه این سرود و میزان تأثیرگذاری آن در جامعه آمریکا منتشر کرد. این روزنامه آمریکایی، «سلام فرمانده» و اجرای آن به زبان انگلیسی در این کشور را «تبلیغات حکومت ایران در خاک آمریکا» نامیده که باید جلوی آن گرفته شود؛ اقدامی که با حذف ویدئوی این مراسم از پایگاه یوتیوب آغاز شد، اما نویسنده این گزارش وقتی به سراغ برخی از مقامات محلی در شهر هیوستون رفته تا نظر آنها را درباره اجرای این سرود در آمریکا بپرسد، اکثر مصاحبه‌شوندگان با اشاره به مفاهیمی که در «سلام فرمانده» یا «فرمانده سلام» وجود دارد، آن را یک اثر مذهبی معرفی کرده‌اند که با استقبال مسلمانان در سراسر جهان روبرو شده است.

ابوذر روحی، مداح و خواننده سرود «سلام فرمانده»: مضمون ابیات «سلام فرمانده»، «فرمانده سلام» و «فرمانده مهدی» درخور نیازهای روز نوجوانان در عصر جهاد تبیین است و در بحث امام زمان (عج) همیشه از انتظار، دل‌تنگی و منتظر صحبت شده، ولی به طور ویژه در «سلام فرمانده» و «فرمانده مهدی» به مسائل بخشش و آمادگی قرار گرفتن در صف یاران امام و سربازی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای توجه شده است.

سیدمهدی بنی‌هاشمی لنگرودی، شاعر: الحمدلله از همان روزهای اول پخش نماهنگ، بسیاری از صاحب‌نظران داخلی به تشویق و تمجید پرداختند و مدیران صداوسیما هم پای کار آمدند و حمایت آن‌ها باعث بیشتر دیده شدن این کار شد. برخی از کشورهای همسایه مثل سوریه، لبنان و عراق درخواست زیرنویس این کار را کردند و حتی یک نهاد فرهنگی شیعه در کشور فرانسه هم درخواست ترجمه به زبان فرانسوی را کرده است.

نیاز عصر جهاد تبیین

آن پدیده‌ی بی‌نظیر سرود حماسی «سلام فرمانده» هم بَود که از مرزها فراتر رفت، ده‌ها میلیون جوان و نوجوان را در دنیا به خودش جذب کرد. اینها شوخی نیست؛ اینها مسائلی است که بار اوّل است در دنیا دارد اتّفاق می‌افتد. یک سرودی در یک کشوری تولید بشود، بعد تکثیر بشود در چندین کشور دیگر و جوانها [آن را همخوانی کنند] که حالا من اسم کشورها را نمیخواهم بیاورم؛ اگر اسم بیاورم، قطعاً بعضی از شما که اطّلاع ندارید، تعجّب خواهید کرد. اینها اطّلاعات ما است؛ اطّلاعات دقیق و نزدیک ما است. خب، این بُروز ملّت ایران در محیط منطقه و فراتر از منطقه، آن هم به این شکل، چیزهایی است که دشمن اینها را میبیند و در قبال آن نمیخواهد ساکت بنشیند...

گزیده‌ای از بیانات رهبر انقلاب در دیدار اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام ۱۴۰۱/۷/۲۰

همین سرود «سلام فرمانده» سرود خوبی بود. دیدید جاهای دیگر این سرود را ترجمه کردند، بازخوانی کردند؛ در بعضی از کشورها ــ که البتّه خبرهایش منعکس نشد، امّا ما اطّلاع پیدا کردیم ــ همان [چیزی را] که بچّه‌ها اینجا خوانده بودند، با همان زبان فارسی در کشورشان تکرار می‌کردند، در حالی که زبان فارسی را هم بلد نبودند امّا همان را تکرار می‌کردند. اینها عواملی است که می‌تواند به اقتدار این کشور کمک کند.

گزیده‌ای از بیانات رهبر انقلاب در دیدار مداحان اهل‌بیت علیهم‌السلام ۱۴۰۱/۱۰/۲۲

یک پدیده بی‌نظیر

همراه با برگزیده جایزه نخستین اجلاس روایت پیشرفت

رویای بزرگ

The Great Dream

به روایت سفیرفیلم

در چندسال گذشته مجموعه سفیر فیلم که توسط چند جوان تازه نفس در دانشگاه شریف شکل گرفته به تولید مستندهایی روی آورده که هرکدام در جایگاه خود به موضوعی جریان‌ساز می‌پردازند. هدف از ساخت این مستندها نقد مسائل روز است. در ابتدا همان تیم کوچکی که دور هم جمع شده بودند با ساخت مستندهایی به طرح و حل مسائل مهم جامعه مثل خروج نخبگان در «میراث آلبرتا» تا مسئله خودکشی کادر درمان در مستند «رزیدنت» پرداختند. رفته رفته این جمع بزرگتر شد و توانست آثار باارزشی تولید کند که خوش بدرخشند؛ ازجمله آن که در سال ۱۴۰۲ مستند «رویای بزرگ» که راوی مسیر پرپیچ و خم والیبال ایران است به عنوان یکی از محصولات سفیرفیلم، برگزیده جایزه نخستین اجلاس روایت پیشرفت شد. به همین مناسبت و همزمان با رونمایی این مستند در شهر گنبد کاووس، پایتخت والیبال ایران با احسان مشکور، کارگردان و حسین محمدی واله تهیه کننده این مستند به گفتگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

پرتره‌ای که متولد شد

مشکور: مستند «رویای بزرگ» قرار بود پرتره‌ای از محمدرضا یزدانی خرم، رئیس فدراسیون والیبال و کشتی ایران باشد. یکی از دوستان به من ساخت این مستند پرتره را پیشنهاد داد و من تحقیقاتی را انجام دادم و در پژوهش اولیه به این نتیجه رسیدم که رزومه مدیریتی ایشان در حوزه والیبال و کشتی به گونه‌ای است که اثرات آن به چشم می آید و قابلیت ساخت مستند را دارد. اما در فرایند پژوهش به این نتیجه رسیدم که موضوع مستند راجع به یک وجهه از مدیریت آقای یزدانی خرم یعنی تاریخ والیبال ایران باشد که در واقع نتیجه شیوه مدیریتی درست ایشان بود.

محمدی واله: محمدرضا یزدانی خرم از دو اتاق کلنگی در امجدیه شروع کرد. مسیر پر فراز و نشیبی را پیمود و والیبال را به این نقطه‌ای که الان هست رساند. ما می‌خواستیم نسل طلایی والیبال ایران را روایت کنیم؛ اینکه چطور این بچه‌ها به این مسیر رسیدند. وقتی یزدانی خرم فدراسیون والیبال را تحویل گرفت یک سرمربی از شوروی استخدام کرد، شهر به شهر استعدادیابی کرد و پارامترهایی که برای این ورزش مهم است را در نظر گرفت تا بچه‌ها را گزینش کند. خود سرگذشت والیبال ایران هم جذابیت‌های خاصی داشت؛ از تاریخ شکست‌ها تا پیروزی‌های والیبال که سرانجام به پیشرفت والیبال ختم شد.

روایت یک پیشرفت

مشکور: با تهیه کننده صحبت کردم تا او را برای ساخت مستندی درباره اثرات مدیریتی آقای یزدانی خرم در والیبال ایران، اقناع کنم؛ آقای واله پذیرفت ولی متاسفانه در مسیر جمع بندی، یعنی در مرحله تایید طرح و تامین بودجه و اقناع کردن خود مجموعه سفیر فیلم که باید مستندی با موضوع روایت پیشرفت والیبال ایران ساخته شود که یک الگوی مطلوب مدیریتی جمهوری اسلامی است، آقای یزدانی خرم را از دست دادیم؛ ایشان فوت کرد و به هیچ وجه در جریان تولید این مستند قرار نگرفت. پژوهش مستند حدود دو ماه زمان برد چون باید دهه‌ای را روایت می کردم که آن زمان نبودم. کمتر از سه هفته هم نگارش فیلمنامه مستند طول کشید. در همان مدت پژوهش هم فرم‌های مختلف مستند ورزشی را می دیدم.

محمدی واله: ما سعی داریم که در رشته های ورزشی کار کنیم اما متاسفانه هنوز جایی برای حمایت، رغبتی نشان نداده چون مستند ورزشی هزینه بالایی دارد. از طرفی هم دسترسی به این آدمها هم مقداری سخت است و کسی را می خواهد که پای کار باشد. مدیران باید نگاهشان را تغییر دهند که ورزش می تواند معادلات را عوض کند. در جام ملت‌های آسیا مقابل ژاپن پیروز شدیم که این پیروزی‌ها برای جامعه امید آفرین بود. مستند «رویای بزرگ» هم همین موضوع را داشت؛ ما مسیری خیلی سخت را طی کرده‌ایم و خیلی اذیت شدیم ولی توانستیم اتفاقات خوبی را رقم بزنیم؛ می‌شود با ساخت مستندهای ورزشی از این دست، امید را به مردم منتقل کرد.

چالش های ساخت یک مستند

مشکور: مستند ورزشی در ایران به خاطر پر هزینه بودن کم تولید می‌شود و برای مصاحبه با بازیکن‌ها باید به شهرهای مختلف می‌رفتیم. از طرفی بعضی از بازیکنان هم در ایران نبودند که این فرایند حدود ۹ ماه طول کشید. برای تولید به لحاظ مالی خیلی سختی کشیدیم چون بودجه کمی داشتیم و این ما را اذیت می کرد. همه افرادی که در مستند با آنها مصاحبه کردم یا خروجی پروژه کشف استعداد آقای یزدانی خرم مثل محمد موسوی یا فرهاد قائمی بودند و یا افرادی محسوب می‌شدند که خروجی مدیریتی آقای یزدانی خرم بودند؛ از معاون آقای یزدانی خرم تا روزنامه نگار ورزشی و بازیکن‌ها.

محمدی واله: مهمترین چالش ما در این مستند عدم حضور سعید معروف بود که یکی از بازیکنان مهم این چندسال اخیر در تیم والیبال ایران است اما به هیچ عنوان آقای معروف حاضر به مصاحبه با ما نشد. ازجهت مالی هم حمایتی از ما نمی‌شد؛ تنها جایی که از نظر مالی از ما حمایت کرد، مرکز سفیر فیلم بود. به نظر می‌رسد فدراسیون‌های ورزشی باید قدری بیشتر عالم رسانه را جدی بگیرند. به هر حال این تیم‌ها برای مردم تلاش می کنند. و اگر این تلاش‌ها دیده نشود چه ثمره‌ای دارد؟ ثمره‌اش این هست که مردم این تلاش‌ها و مسیر موفقیت یک تیم را ببینید.

مشکور: مستند «رویای بزرگ» پرتره‌ای از محمدرضا یزدانی‌خرم، رئیس فدراسیون والیبال و کشتی ایران است؛ تاریخ والیبال ایران نتیجه شیوه مدیریتی درست ایشان بود

محمدی واله: سرگذشت والیبال ایران جذابیت‌های خاصی داشت؛ از تاریخ شکست‌ها تا پیروزی‌ها که سرانجام به پیشرفت والیبال ختم شد

درخشان‌ترین شب حضور سازمان سینمایی سوره حوزه هنری در جشنواره فیلم فجر

سیمرغ ۱۰ بار سوره خواند

سازمان سینمایی سوره حوزه هنری امسال هم مانند ادوار گذشته، محصولات خود را برای حضور در جشنواره فیلم فجر آماده کرد با این تفاوت که امسال، درخشان‌ترین حضور سازمان سینمایی سوره رقم خورد. سوره امسال ۶ فیلم سینمایی را به جشنواره فجر برد که دو تا از این آثار مختص کودک و نوجوان بود؛ یکی پویانمایی و دیگری ترکیبی از واقعیت و پویانمایی. فیلم‌های حوزه هنری که به انعکاس تصویری از زندگی شهدا و آدم‌های تاثیرگذار این دیار پرداخته بودند و البته رد و نشانی از اقتباس را هم می‌توان در آن‌ها یافت، در بخش‌های مختلف جشنواره فجر نامزد شده و موفق به کسب ۱۰ سیمرغ زرین و بلورین و جوایز جشنواره فیلم فجر شدند. مروری کنیم بر حاصل تلاش همکاران ما در سازمان سینمایی سوره و جزئیاتی از فیلم‌های این سازمان، نامزدی‌ها و جوایزی که امسال از بزرگترین رویداد سینمای ایران به خانه بردند.

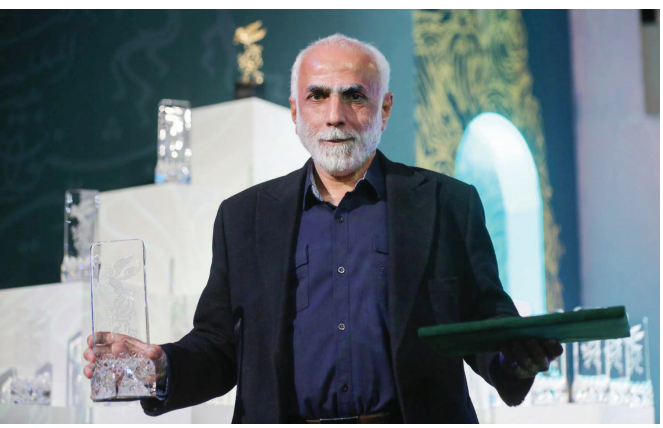

احد

- برنده سیمرغ بلورین بهترین جلوه‌های ویژه بصری **(محمد برادران)**
- برنده سیمرغ بلورین بهترین چهره‌پردازی **(مرتضی کهزادی)**
- برنده سیمرغ بلورین ویژه گوهرشاد **(حبیب‌اله والی‌نژاد)**
- برنده دیپلم افتخار بهترین بازیگر زن **(ساره رشیدی)**
- نامزد بهترین صدابرداری **(طاهر پیشوایی)**

بخش تجلی اراده ملی

- جایزه بانک سینا **(امیرعباس ربیعی)**
- جایزه بانک ملت **(امیرعباس ربیعی)**
- جایزه معاونت زنان ریاست جمهوری **(ساره رشیدی)**

آرام از غرب

- برنده سیمرغ زرین بهترین فیلم از نگاه ملی در بخش جایزه ویژه شهید سردار قاسم سلیمانی **(حبیب‌اله والی‌نژاد)**
- برنده سیمرغ بلورین بهترین صداگذاری **(بهمن اردلان)**
- برنده سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی بخش جلوه گاه شرق **(محمد عسگری)**
- نامزد بهترین فیلم **(حبیب‌اله والی‌نژاد)**
- نامزد بهترین فیلمبرداری **(علیرضا برازنده)**
- نامزد بهترین تدوین **(میثم مولایی)**
- نامزد بهترین صدابرداری **(بهمن اردلان)**
- نامزد بهترین جلوه‌های ویژه میدانی **(ایمان کرمیان)**

بخش تجلی اراده ملی

- برنده جایزه ستاد راهیان نور **(محمد عسگری)**

صبح اعدام

- برنده سیمرغ بلورین بهترین کارگردان **(بهروز افخمی)**
- برنده سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد **(ارسطو خوش‌رزم)**
- نامزد بهترین فیلم **(علی شیرمحمدی)**
- نامزد بهترین فیلمنامه **(بهروز افخمی)**
- نامزد بهترین تدوین **(بهروز افخمی)**
- نامزد بهترین نقش مکمل مرد **(داود فتحعلی بیگی)**
- نامزد بهترین چهره‌پردازی **(سن دارسنج)**
- نامزد بهترین طراحی لباس **(علی شیرمحمدی)**

با خدا آنلاین

- برنده سیمرغ بلورین بهترین دستاورد هنری بخش نگاه نو **(رضا کشاورز)**
- برنده جایزه آرمان از طرف شهرداری تهران

بخش تجلی اراده ملی

- برنده جایزه بنیاد تعلیم و تربیت برهان **(محمدجواد موحد)**

آپارات

- برنده سیمرغ بلورین جایزه ویژه هیأت داوران بخش نگاه نو **(قربانعلی طاهرفر)**
- نامزد بهترین فیلم بخش نگاه نو **(سجاد نصرالله‌ی نسب)**
- نامزد بهترین کارگردانی بخش نگاه نو **(قربانعلی طاهرفر)**

احمد

نویسنده و کارگردان: امیرعباس ربیعی
تهیه کننده: حبیب والی‌نژاد
بازیگران: تینو صالحی، تومـــاج دانش بهزادی، ساره رشیدی

سودای سیمرغ

خلاصه داســـتان: روایتی شنیده‌نشده از ۱۸ ســـاعت ابتدایی حادثه دردناک زلزله بم و اقدامات موثر شهید احمد کاظمی در این ساعات پرالتهاب.

امیرحسین ربیعی (کارگردان): درباره شهید کاظمی مطالعه کردم و قرار بود به یکی از دوستان برای یک سریال مشاوره دهم. در پژوهش‌ها به یک صفحه رسیدم که احمد کاظمی در زلزله بم انتقال ۱۰ هزار مجروح را در ۲۴ ساعت محقق کرده است از آنجا بود که سراغ پژوهش این اثر رفتم. احساس کردم مسئله فیلم، مردم است؛ فرمانده‌ای که خود را خرج مردم می‌کنـــد نیاز امروز ما اســـت. احمد کاظمی مدیر تراز جمهوری اسلامی است و توجه به این مورد بـــرای امروز جامعه و مدیـــران ما نیاز است.

تینو صالحـــی (بازیگر): برای شـــروع، آقای ربیعـــی اطلاعاتـــی در اختیـــار من گذاشـــتند و تمرین‌های خوب و طولانی داشتیم تا نقش را آماده کنیم. سخت‌ترین کارهای من به‌واسطه مسؤولیتی اســـت که برعهده دارم و تمام توانم را گذاشـــتم تا نقشم را به درستی بازی کنم.

آسمان غرب

نویسنده و کارگردان: محمد عسگری
تهیه کننده: حبیب والی‌نژاد
بازیگران: میلاد کی‌مرام، امیرحسین آرمان، نادر فلاح، آرمین رحیمیان، کریم امینی، روح‌الله زمانی، محمدرضا صولتی و باحضور افتخاری تورج الوند و نسیم ادبی
خلاصه داســـتان: این فیلم ضمن مرور گوشه‌ای از مبارزات سرسختانه شهید حسین همدانی و حسین ادبیان در جریان جلوگیری از ســـقوط ســـرپل‌ذهاب، روایت تازه‌ای را از رشادت‌ها و دلاورمردی‌های خلبان شهید علی‌اکبر شـــیرودی در التهابات یک ماه نخست جنگ در منطقه غرب به تصویر می‌کشد.

سودای سیمرغ

محمد عسگری (کارگردان): برای نگارش فیلمنامه ســـراغ مقطعی رفتیم که همان ابتدای جنگ است. من ۲ مســـیر برای نوشتن داشـــتم که ابتدا کتب، روایت‌ها و فایل‌های صوتی و تصویری را مطالعه کنم و یا گفت‌وگویی کنم درباره مهر ماه ۱۳۵۹ و همان یک ماه آغازین جنگ و با گفت‌وگوهایی که با همرزمان شهید شیرودی شکل گرفت مسیر برایم روشن شـــد و من به شخصیت شهید شیرودی بیشتر نزدیک شـــدم. می‌توان گفت ۶۰ درصد اتفاقات فیلم واقعی و بقیه تخیلی بوده که در همان راستا و به زبان سینما تبدیل شده و دراماتیزه شده است.
میلاد کی مرام (بازیگر): فشـــار زیـــادی روی ما بود؛ من چیزی را بازی می‌کردم که نمی‌دیدم. لحظات احساسی و برخورد او با همرزمانش و همه را باید درمی آوردم. همه تلاشم را داشـــتم که شبیه‌ترین تصویر به شیرودی باشم.

صبح اعدام

نویسنده و کارگردان: بهروز افخمی
تهیه کننده: علی شیرمحمدی
بازیگران: ارسطو خوش رزم، مسعود شریف، داود فتحعلی‌بیگی، پوریا منجزی، مهرداد نیکنام، محسن آوری، کاوه دارابی و فریبا آذرشب

سودای سیمرغ

خلاصه داستان: برشـــی از لحظـــات پایانی زندگی طیب حاج رضایی و اســـماعیل رضایی کـــه در پی قیام خونین ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ محکوم به اعدام شدند. این فیلم فاصله زمانی ۵ تا ۶:۳۰ دقیقه صبح روز تیرباران را با اقتباسی از گزارش واقعی روزنامه کیهان روایت می‌کند.
بهروز افخمی (نویســـنده و کارگردان): فیلم می‌توانست به صورت مستند داستانی اجرا شود چرا که مقدار زیادی نریشـــن و گفتار متن دارد و معتقدم به هیچ شکلی غیر از این نمی‌شـــد کار کرد. این فیلم صد درصد طبق واقعیت نیســـت و ما خود دیالوگ و داستان تنظیم کرده‌ایم؛ به عنوان مثال دیالوگی که به آقای خمینی بگویید «همه تو را دیدن و خریدن و من ندیده خریدم» جای دیگری از طیب نقل شده بود اما آن را به اتاق اعدام منتقل کردیم.
ارسطو خوش رزم (بازیگر): این اولین نقش جدی من در سینما است و بیست سالی می‌شود که بازیگری را شروع کرده‌ام. نقش حاج اســـماعیل رضایی نقش سختی بود چرا که شخصیت مهم و تأثیرگذاری است و بار سنگینی روی دوش بازیگر قرار می‌دهد. چندین ماه با آقای افخمی تمرین کردیم و در نهایت نقشی را بازی کردم که مورد تأیید بنده و آقای افخمی بود.

باغ کیانوش

کارگردان: رضا کشاورز حداد

تهیه کننده: محمدجواد موحد

بازیگران: شهرام حقیقت‌دوست، علیرضا آرا، با حضور عباس جمشیدی فر

بخش نگاه نو

خلاصه داستان: این اثر از معدود فیلم‌های اقتباسی جشنواره بود و داستانی در حوالی همدان را روایت می‌کند که با سقوط یک هواپیمای بمب‌افکن عراقی و ورود خلبان آن به باغ کیانوش همزمان می‌شود. در متنی که به عنوان خلاصه داستان این اثر سینمایی منتشر شده، آمده است: مثل نوک زبونم که بدموقع حرفای مهم رو قیچی می‌کنه... مثل خاطره‌ای که بهترین لحظه‌شو یادم رفته... مثل نفس... مثل نسیم... مثل دستی که درست تو مهم‌ترین لحظه‌ها نمیشه رو کمکش حساب کرد...

محمد جواد موحد (تهیه کننده): سعی می‌کنیم از سال ۹۳ در باشگاه فیلم سوره استعدادهای جوان کشور کشف و وارد سینما شوند و پیش از این کارهای «۲۱ روز بعد»، «مصلحت» و «دیدن این فیلم جرم است» را در این مجموعه داشتیم. پس از تجربه چند کار کوتاه با آقای کشاورز به کتابی به نام «باغ کیانوش» رسیدیم و طرح از کتاب نوشته و فیلمنامه این اثر آماده شد.

میلاد محمدی (طراح و کارگردان بخش انیمیشن پروژه): عنصر خلاقیت در این پروژه پررنگ است و با توجه به شخصیت‌های مختلف اثر با ورود به فکر شخصیت‌ها وارد انیمیشن می‌شویم. در این فضا سه شکل انیمیشن ساختیم که یکی از آنها انیمیشن کاراکتر عباس اسنپ در دهه ۶۰ بود.

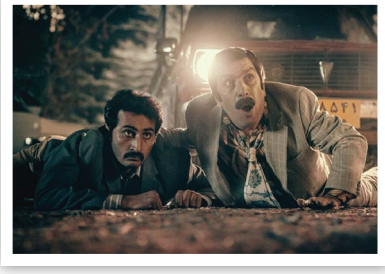

آپاراتچی

کارگردان: علی طاهرفر

تهیه کننده: سجاد نصراللهی

بازیگران: بهنام تشکر، تورج الوند، رضا ناجی، حسین عابدینی، جلیل طایفی، امید مبصری، محمدولی فروتن و امین گلستانه

بخش نگاه نو

خلاصه داستان: این فیلم روایتی از رویاپردازی‌های یک نقاش ساختمان عاشق سینماست که با اشتیاق تمام موفق به تولید چند فیلم کوتاه شده و حالا در آرزوی ساختن نخستین فیلم سینمایی خود است. «آپاراتچی» نیز یکی فیلم‌های اقتباسی جشنواره است که داستان آن در روزهای اوایل دهه ۶۰ در شهر تبریز می‌گذرد.

سجاد نصراللهی (تهیه کننده): فیلم برگفته از کتابی با همین عنوان است و پس از یک سال و نیم پژوهش و آماده شدن فیلمنامه برای تولید کار اقدام کردیم. شرایط پروژه و اینکه مربوط به بازه دهه ۶۰ بود سختی‌های زیادی در پروداکشن و طراحی صحنه و مسائلی از این دست برایمان به وجود آورد اما خوشبختانه توانستیم کار قابل قبولی ارائه دهیم.

تورج الوند (بازیگر): از بازی در نقشی به زبان شیرین آذری خیلی خوشحالم و به نقش‌ها جدید و نو تمایل بیشتری دارم. جلیل طایفی شخصیتی که فیلم پیرامون او ساخته شده است ویژگی‌های خاص خود را داشت. حدود ۱۲۰ فیلم کار کردم که ۸۰ اثر مجوز گرفت و بخشی از درآمد را به آسیب دیدگان از جنگ اختصاص دادم.

رویاشهر

نویسنده و کارگردان: محسن عنایتی

تهیه کننده: مصطفی حسن آبادی

سرپرست گویندگان: امیرهوشنگ زند

صداپیشگان: میرطاهر مظلومی، منوچهر والی‌زاده، منوچهر زنده‌دل، نگین کیانفر، اردشیر منظم، لیلا کوهسار، آرزو آفری و ارسلان جولایی

خلاصه داستان: این اثر با نگاهی به آینده، داستان ماجراجویانه پسربچه‌ای به نام آرات را روایت می‌کند که تصمیم دارد قهرمان رویاشهر شود. در این مسیر «پاشا» دوست بامزه و بانمکش و «تامارا» دختر باهوش و زیرک داستان هم همراهان او هستند.

مصطفی حسن آبادی (تهیه کننده): انیمیشن «رویاشهر» تقریبا از اواسط سال ۹۹ مراحل تولیدش را شروع کرد و هفت ماه مشغول پیش تولید بودیم. در دوران کرونا مشغول کار شدیم و با چالش‌های متعددی رو به رو بودیم. هیچ کدام از ارگان‌ها و سازمان‌ها مایل به ساخت انیمیشن سینمایی نبودند. تولید این انیمیشن نزدیک به ۴ سال طول کشید و دوستانی نزدیک به ۲۰۰ نفر ما را همراهی کردند.

محسن عنایتی (کارگردان): برای طراحی لوکیشن‌ها و صحنه منابعی داشتیم که با جهان فیلمنامه مرتبط بود ولی در اجرا مشکلات زیادی داشتیم. در نهایت به ترکیبی رسیدیم که از خروجی آن هم راضی هستیم. براساس شبکه نماد تمام طراحی‌ها را پیش بردیم. نزدیک به ۶ ماه روی فیلمنامه کار کردیم که در طول پروژه اصلاحاتی در آن اتفاق افتاد. تلاش کردیم اصول فیلمنامه نویسی را تا جایی که می‌توانیم، رعایت کنیم. خیلی از انیمیشن های ما غیرمنطقی هستند و مخاطب را کودک فرض می‌کنند و خیلی از اتفاقات و معناها را پایین می آورند که ما تلاش کردیم اثر ما اینگونه نباشد.

بخش سوم

هنر زندگی

۵۰ پیشگام؛ روشی برای حل مسائل کشور
۵۲ پله ترقی برای نوجوانان
۵۴ عاشقانه‌هایی از دل جنگ
۵۶ جورچین حجاب
۵۸ انس با شهدا
۶۰ فقط ۲ درصد از بودجه سالانه

حجت الاسلام علیرضا محمدی‌پور
در حادثه تروریستی کرمان به
شهادت رسید

ستاره‌ای دیگر در آسمان کویر

رویداد پیشگام

رویدادی که در ۱۴ استان برگزار شد

پیشگام؛ روشی برای حل مسائل کشور

بسیاری از ما در شهر، استان و کشورمان مشکلاتی را احساس می‌کنیم، برای این مشکلات علت‌های مختلفی متصور هستیم و حتی شاید ذهن چاره‌جوی‌مان راه‌حل‌هایی برای آن داشته باشد؛ اما آیا تابه‌حال به دنبال روش اصولی برای حل این مشکلات بوده‌ایم؟ آیا فکر کرده‌ایم راهی که برای حل یک مشکل انتخاب می‌کنیم چقدر درست است؟ یا اصلاً آنچه به‌عنوان مشکل فرض می‌کنیم واقعاً مشکل است یا خیر؟ پیشگام برای آن دسته از کنشگرانی که به دنبال پاسخ به این پرسش‌ها هستند رویدادی تدارک دیده که تیم‌های شرکت‌کننده در آن یک‌بار به‌صورت عملی از صفر تا صد این فرایند را زیر نظر مربی‌های کاربلدی که تجربه حل مسائل کلان کشور را دارند، طی می‌کنند. مهم‌ترین هدف این رویداد که به همت سازمان‌های تبلیغات در ۱۴ استان برگزار شده، شناسایی نیروهای نخبه و ایجاد فضای آموزشی و سپس هدایت آنان برای حل مسائل است. رویداد پیشگام به‌منظور توانمندسازی افراد دغدغه‌مند برای پیشرفت کشور، اقدام به برگزاری دوره‌ها و رویدادهای آموزشی متنوع، تولید محتوای مرجع و قابل‌انتشار و ارتباط مستمر با کنشگران و پشتیبانی از آنها نموده است.

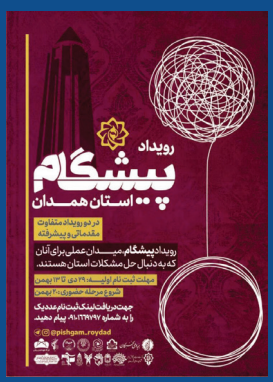

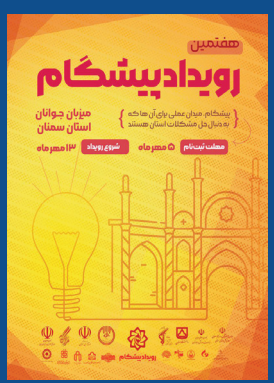

شرط ورود به پیشگام

شرط ورود به پیشگام، داشتن دغدغه برای حل مشکلات است؛ به همین دلیل از همان ابتدای رویداد، هر تیم با انتخاب یک مسئله در مسیر حل آن قدم برمی‌دارد. یکی دغدغه برگشتن شورای صنفی به دانشگاهش را دارد، یکی در تلاش برای حل ناامیدی مردم نسبت به شرایط کشور است و دیگری از بالارفتن سن ازدواج در شهرشان رنج می‌برد؛ همه این دغدغه‌مندان با امید به حل مسائل و مشکلات کشور به پیشگام پیوسته‌اند و معتقدند که پیشگام باعث دید متفاوت نسبت به مسائل و افزایش قدرت خوب فکرکردن می‌شود. افراد حاضر در این رویداد فرایند درگیرشدن واقعی با یک مسئله را تجربه می‌کنند تا به نگرش‌های لازم در حوزه تحلیل مسئله برسند.

ویژگی پیشگام برای شرکت‌کنندگان

شرکت‌کنندگان در این رویداد با روش صحیح تفکر و شیوه انجام تحلیل آشنا خواهند شد تا به‌وسیله آن چگونگی رسیدن به ریشه‌های اصلی یک مشکل را تمرین کنند. آنها با رویکردهای اشتباه در حل مسئله آشنا خواهند شد تا به‌وسیله آن چرایی حل‌نشدن مسائل مزمن و فراگیر استان را پیدا کنند. همچنین با پیچ و خم‌ها و سختی‌های مسیر پیشرفت استان آشنا خواهند شد؛ به همین دلیل رویکردی متمرکز و صبورانه در حل مسائل استان اتخاذ خواهند کرد.
روشی که در پیشگام با آن به حل مسئله پرداخته می‌شود، حاصل صورت‌بندی تجربه‌های مکرر است. ازاین‌رو پیشگام معتقد است که فراگرفتن این روش باتجربه عملی و میدانی روی می‌دهد.
پیشگام لیست مشکلات از پیش تعیین شده ندارد، هر تیم با مشکلی که درد همه اعضای تیم است، وارد رویداد می‌شود و در طول دو هفته برای رسیدن به راه‌حل آن تلاش می‌کند.
یکی از شرکت کنندگان در رویداد پیشگام قزوین در رابطه با تأثیر پیشگام برسبک زندگی‌اش می گوید:«اینکه آدم بتواند مسئله‌ای را حل کند، خیلی مهم است اما مهمتر از آن این است که بتوانیم یک نگاهی را یاد بگیریم و در زندگی خود آن را به کار ببریم.»
یکی دیگر از شرکت کنندگان گفت: «ما قبلاً در اردوهای جهادی کارهای سطحی می‌کردیم و اصلاً به پیامدهای بعد از آن فکر نمی‌کردیم؛ اما اگر به عقب برگردم با روش‌های حل مسئله که در پیشگام یاد گرفتم، مشکلات را ریشه‌یابی می‌کنم تا مشکل را برای همیشه حل نمایم.»

> تاکنون رویداد پیشگام در ۱۳ استان باهدف ارائه آموزش به افراد در محلات کم‌برخوردار و سپس توسعه آنها برگزار شده است. چهاردهمین رویداد پیشگام، اسفندماه در بندرعباس برگزار می‌شود

با هم دردهایتان به پیشگام بپیوندید

این رویداد به‌منظور توانمندسازی افراد دغدغه‌مند برای پیشرفت کشور اقدام به برگزاری دوره‌ها و رویدادهای آموزشی متنوع، تولید محتوای مرجع و قابل‌انتشار و ارتباط مستمر با کنشگران و پشتیبانی از آنها نموده است.
تاکنون رویداد پیشگام در ۱۳ استان باهدف ارائه آموزش به افراد در محلات کم‌برخوردار و سپس توسعه آنها برگزار شده است. چهاردهمین رویداد پیشگام، از تاریخ ۱۶ الی ۲۰ اسفند در بندرعباس برگزار می‌شود. اگر قصد ثبت نام دارید، تا پایان زمان ثبت‌نام رویداد، تیمی تشکیل دهید که همه اعضای آن هم‌جنس (همه خانم یا همه آقا) و هم‌درد باشند. مهم است که مشکل انتخابی واقعا مشکل همه اعضای گروه باشد. تیم بودن در پیشگام علاوه بر همفکری یک دلیل دیگر هم دارد و آن اینکه اقناع مخاطب برای همراهی در مسیر حل مشکلتان را، از هم‌تیمی‌هایتان شروع و تمرین کنید.

همراه با دانش‌آموز نخبه قمی برای شناخت بیشتر تشکل نوآوین

پله ترقی برای نوجوانان

جوانان نقش مهمی در شکل‌دادن به آینده ملت ایفا می‌کنند و با اقدامات آنها است که می‌توانیم فردایی بهتر برای همه بسازیم. آن‌چنان که امام خمینی (ره) فرمودند: «امید من به شما جوانان است، امید من به شماست که ان‌شاءالله مقدرات کشور ما بعدازاین در دست شماها باشد و شماها وارث این کشور باشید.» بر همین اساس، سازمان تبلیغات اسلامی با تشکیل بنیاد ملی نوجوان در تلاش است تا نوجوانان را کنشگران میدان، تربیت کند. ازاین‌رو، بنیاد ملی نوجوان تشکلی بنام نوآوین را برای تجمیع ظرفیت این تشکل‌ها و اقدامات متمرکز رسانه‌ای، اعتقادی و اجتماعی و سیاسی مطابق الگویی همچون شهید مرتضی آوینی در مدارس پسرانه شکل داده و تشکل دختران حاج‌قاسم نیز در مدارس دخترانه ایجاد شده است. تشکل‌های نوآوین ادامه‌دهنده راه شهید آوینی هستند و این تشکل با محوریت مسجد و با استفاده از تکنولوژی روز به تبیین در عرصه شناساندن حق و باطل خواهند پرداخت. محمد منصور آقاجانی، یکی از دانش‌آموزان نخبه قمی است که تشکل نوآوین را پله ترقی برای نوجوانان می‌داند تا از حضور در آن، برخی مبانی را آموزش ببینند. آقاجانی دانش‌آموز پایه دوازدهم رشته الکتروتکنیک است که در یک خانواده انقلابی بزرگ شده است. او طی سال‌های تحصیلی خود در فعالیت‌های فرهنگی زیادی اعم از کارهای هنری، خطاطی، نقاشی، شرکت در گروه‌های سرود مختلف در حد کشوری، تئاتر، مداحی، روضه‌خوانی، دعاخوانی و... حضور داشته است. کسب رتبه در رشته تفسیر قرآن کریم در مقطع اول و دوم دبیرستان، ساخت ربات و مدارهای آنالوگ و دیجیتالی و کنشگری و نقش‌آفرینی در عرصه اجتماعی از جمله افتخارآفرینی‌های این دانش‌آموز نخبه نوآوینی است. به سراغ این دانش‌آموز اهل قم رفتیم تا با فعالیت‌هایش، به‌ویژه اهمیت حضور در تشکل نوآوین آشنا شویم.

از ۱۲ آبان ۱۴۰۱ همزمان با آغاز رویداد دهه هشتادی‌ها در کانون پرورش فکری کودک و نوجوان فعالیتم در نوآوین را آغاز کردم. در این تشکل فعالیت‌های هنری مختلفی مثل تهیه و تولید قرارهای نوآوینی و کارهای رسانه‌ای دیگر مانند پویش «پنج روز مثل آوینی»، پویش «مثل آوینی» و پویش‌های مختلف دیگری مثل عملیات «روایت قدم» و عملیات «روایت زیتون سرخ» را انجام داده‌ایم و فعالیت‌هایمان در این تشکل همچنان ادامه دارد. همچنین در نمایشگاه‌های مربوط به رشته برق، کارهایی مثل ساخت ربات و مدارهای آنالوگ و دیجیتالی ارائه داده‌ام؛ اما متأسفانه فرصت پیش نیامده تا به‌منظور پیشرفت در صنعت کشور اختراعی ثبت کنم. بااین‌حال، در تلاش هستیم تا با تحقیق و پژوهش هرچه بیشتر بتوانیم در صنعت و پیشرفت کشور کمک کنیم.

با این حال تاکنون طرح‌ها و پروژه‌های زیادی انجام شده است؛ اعم از پروژه‌های برگزاری اردوها، پروژه‌های فعالیت‌های رسانه‌ای و گروهی، کلاس‌های مختلف آموزشی، عقیدتی، کلاس‌های احکام، داستان‌نویسی و غیره. پروژه‌های فعالیت و همراهی نوجوان‌ها در برگزاری هیأت و برگزاری اردوهای مختلف از دیگر پروژه‌های است که تابه‌حال به انجام رسیده.

در حال حاضر هم فعالیت اصلی‌مان را تحصیل و یادگیری دروس آموزشی در هنرستان قرارداده‌ایم. در کنار آن، فعالیت‌های گسترده‌ای را همراه با گروه رسانه‌مان در تشکل نوآوین انجام می‌دهیم و از ظرفیت تشکل نوآوین استفاده می‌کنیم. در واقع، بهادادن تشکل نوآوین به نوجوان‌هایی مثل ما باعث شده که در خیلی از پویش‌ها فعالیت مؤثری داشته باشیم.

در رویداد نوآوین، در موضوعات مختلف فعالیت‌های گسترده‌ای از نظر رسانه‌ای، روایتی و مبانی گفتمانی و اندیشه‌ای داشته‌ایم؛ مثل روایت پیشرفت، موضوع‌های ضد استعماری، روایت تاریخ قبل از انقلاب، بحث‌هایی پیرامون مردم مظلوم فلسطین، روایت طوفان الأقصی، روایت قدم و غیره. تشکل نوآوین با آموزش برخی مبانی در هر نقطه‌ای از کشور پله ترقی شد برای ما نوجوان‌ها تا به هر جایی که می‌خواهیم برسیم. نوآوین فقط یک تشکل رسانه‌ای نیست؛ این تشکل نقش مهمی در شکل‌دهی به شاکله ذهنی دانش‌آموزان و نقش‌آفرینی فعال آنها در آینده شخصی و البته اجتماعی و سیاسی جامعه دارد. نوآوین باعث پیشرفت من در فعالیت‌های رسانه‌ای، کار با نرم‌افزارهای مختلف و نوع روایت‌کردن شد و نقش خیلی مؤثری در زندگی من داشته است. این تشکل، گفتمان‌سازی و اندیشه درستی را به ما نوجوانان آموزش داد و باعث شد تا فقط دنبال‌رو فضای رسانه نباشیم؛ درواقع، نوآوین یک فضای تربیتی را برای ما نوجوانان به وجود آورد تا بتوانیم در عرصه‌های مختلفی رشد کنیم.

فعالیت‌ها در رویداد نوآوین

رمز و راز موفقیت

رمز موفقیتمان را می‌توانیم در این بدانیم که باتوجه‌به شناخت استعدادهای خود توانسته‌ایم نیازها و خواسته‌های خودمان را برطرف کنیم. به نظر من انسانی موفق می‌شود که خودش را دریابد و در جوابگویی و پاسخگویی به نیازها و درخواست‌های خود موفق شود. این نکته بسیار مهمی است که انسان موفق بتواند خودش را پیدا کرده و به سمت جلو حرکت کند. البته راه‌های موفقیت من گوناگون بوده و عوامل مختلفی سر راه من قرار گرفت؛ اعم از پدر و مادر و برادرانم که نقش مهمی در موفقیت من داشتند، و حتی خواندن کتاب چه از نظر علمی و چه داستانی بسیار به من کمک کرد و من این نکته را حتی به گروهمان گوشزد می‌کنم که حتماً کتاب بخوانند؛ چراکه کتاب نقش خیلی مؤثری در رشد و پیشرفت افراد مخصوصاً نوجوان‌ها دارد.

گفتمان‌سازی و اندیشه محوری، تبیین و روایتگری

حقیقتا ما خیلی به اهداف فعالیت تشکل نوآوین نزدیک شده‌ایم و احساس می‌کنم آنچه که تشکل نوآوین از ما انتظار داشته را توانستیم برطرف کنیم. باتوجه‌به پیشرفت‌هایی که در خود تشکل نوآوین داشتیم، از نظر روایتگری و تبیین مسائل توانستیم اندیشه محوری و گفتمان سازیمان را هم تقویت کنیم؛ البته باتوجه‌به اینکه ما نوجوان‌ها حرف هم‌سن‌وسال‌های خودمان را بهتر می‌فهمیم در زمینه روایتگری و تبیین مشکل کمتری داشتیم؛ اما باتوجه‌به مبانی تشکل نوآوین و پرورش شهدایی همچون شهید آوینی، در گفتمان‌سازی و اندیشه محوری پیشرفت کرده‌ایم و این از نکته‌های مثبت است؛ البته پیشرفت‌های ما به اینجا ختم نمی‌شود و همچنان ادامه خواهد داشت. دغدغه اصلی ما نوجوان‌ها اتفاقاتی است که می‌خواهیم در آینده رقم بزنیم. باتوجه‌به اینکه نوجوان‌ها و جوان‌ها اتفاقات آینده کشور را رقم خواهند زد، لازم است تا تربیت و برنامه‌های بهتری بر روی نسل امروز صورت گیرد؛ همان‌طور که مقام معظم رهبری می‌فرمایند فتح‌الفتوح انقلاب، تربیت نیروی نوجوان و جوان انقلابی است و این از مهم‌ترین دغدغه‌های ما خواهد بود. به هر ترتیب، ما دوست داریم هم‌سن‌وسال‌هایمان هم رشد کنند و این رشد باعث پیشرفت کشور شود؛ شاید این مسئله مهم‌ترین دغدغه نه فقط من بلکه دغدغه کل گروهمان در تشکل نوآوین بوده باشد و ان‌شاءالله که هر چه زودتر این دغدغه‌مان عملی شده و به وقوع بپیوندد.

مرسوم است که رهبر معظم انقلاب برای برخی آثار شایسته، تقریظ می‌نویسند. این نوشته‌ها اغلب در حد یک پاراگراف است و در آن ارزش‌های موجود در اثر، مورد تقدیر و توجه قرار می‌گیرد. کتاب‌های دفاع مقدس از جمله آثاری هستند که مورد تأیید و ستایش رهبر انقلاب قرار می‌گیرند و در این میان، کتاب «دختر شینا» و «گلستان یازدهم» به قلم بهناز ضرابی زاده، مفتخر به تقریظ مقام معظم رهبری شده‌اند و از زمان انتشار همواره مورد استقبال مخاطبان قرار گرفته‌اند؛ به عنوان مثال همین اواخر کتاب دختر شینا در انتشارات سوره مهر به چاپ صدوبیستم رسید. ضرابی زاده، متولد ۱۳۴۷ همدان با تمرکز بر ادبیات انقلاب و دفاع مقدس آثار متعددی در این حوزه به انتشار رسانده است. کتاب گلستان یازدهم در مقایسه با دختر شینا جذابیت‌های بیشتری برای خواننده دارد و توانسته مخاطبان زیادی را جذب کند. با بهناز ضرابی زاده نویسنده دفاع مقدس به گفت‌وگو نشسته‌ایم که می‌خوانید.

پای صحبت‌های بهناز ضرابی زاده نویسنده کتاب «گلستان یازدهم»

عاشقانه‌هایی از دل جنگ

طلایی‌ترین دوران زندگی‌ام که دوران نوجوانی است، در جنگ گذشت. به همین خاطر وقتی شروع به نوشتن کردم آنچه در حافظه‌ام قوی‌تر و روشن‌تر بود، همان خاطرات نوجوانی درآمیخته با جنگ بود.

اولین اثر جدی‌ام برای بزرگسالان با موضوع دفاع مقدس، کتاب «دختر شینا» است. این کتاب زندگی قدم خیر محمدی کنعان همسر سردار شهید حاج ستار ابراهیمی است. قدم خیر در ۱۵ سالگی ازدواج کرد و زمانی که تنها ۲۲ سال داشت، همسرش به شهادت رسید و او ماند و تنهایی و ۵ فرزند که باید از آنها مراقبت و حمایت می‌کرد.

دختر شینا سال ۹۰ منتشر شد و ۵ سال بعد کتاب «گلستان یازدهم» به پایان رسید. آن طور که منتقدان و مخاطبان می‌گویند این کتاب یک عاشقانه آرام از زندگی مشترک زهرا پناهی روا و شهیدعلی چیت‌سازیان است.

کتاب «ساجی» سومین اثرم در حوزه دفاع مقدس است در این کتاب من از زادگاهم همدان خارج شدم و پای روایت زندگی یک بانوی خرمشهری نشستم. زندگی پر فراز و نشیب نسرین باقرزاده، همسر شهید بهمن باقری را شنیدم و نوشتم. جدیدترین اثرم کتاب «پری خانه ما» نام دارد که در انتظار چاپ است. این کتاب درباره خانواده‌های دارای سه و چهار شهید استان همدان است و

بسم‌الله‌الرّحمن‌الرّحیم
این روایتی شورانگیز است از زندگی سراسر جهاد و اخلاص مردی که در عنفوان جوانی به مقام مردان الهی بزرگ نائل آمد، و هم در زمین و هم در ملأ اعلیٰ به عزّت رسید .. هنیئاً له.
راوی -شریک زندگی کوتاه او- نیز صدق و صفا و اخلاص را در روایت معصومانه‌ی خود بروشنی نشان داده است. در این میان، قلم هنرمند و نگارش آکنده از ذوق و لطف نویسنده است که به این همه، جان داده است. آفرین بر هر دو بانو؛ راوی و نویسنده‌ی کتاب. ۹۵/۱۰/۲۱

بسمه‌تعالی
رحمت خدا بر این بانوی صبور و باایمان؛ و بر آن جوان مجاهد و مخلص و فداکاری که این رنجهای توانفرسای همسر محبوبش نتوانست او را از ادامه‌ی جهاد دشوارش باز دارد.
جا دارد از فرزندان این دو انسان والا نیز قدردانی شود. شهریور ۹۱

به خاطرات مادران و خانواده‌های شهیدان چنگیزی، بیات، سرابی، تیموری، مؤمنی، حاجی‌بابایی، عزیزی، بهادر بیگی و مرادی وحدت می‌پردازد.

شهیدی که الگوی نوجوانان دهه شصتی بود

شهید چیت‌سازیان همشهری ما بود. زمانی که نوجوان بودم اوج درخشش و شهرت و شجاعت شهید چیت‌سازیان محسوب می‌شد. او الگو و اسطوره نوجوان‌های دهه شصتی بود و خیلی‌ها آرزو داشتند در رکاب او با دشمن بجنگند. وقتی هم به شهادت رسید دل خیلی‌ها از جمله نوجوان‌ها و مردم همدان شکست. از همان موقع دوست داشتم درباره زندگی، رزم و جنگ ایشان بیشتر بدانم. اولین فرمانده جنگی که می‌شناختم شهید چیت‌سازیان بود، به همین خاطر وقتی تصمیم به مصاحبه با خانم پناهی روا گرفتم بیشتر از روی کنجکاوی خودم بود. می‌خواستم این خانواده و شهید چیت‌سازیان را بیش‌تر بشناسم. حتی تا آن موقع نمی‌دانستم این خانواده دو شهید داده‌اند و برادر علی آقا چیت‌سازیان قبل از ایشان به شهادت رسیده‌اند.

تفاوت‌های دو کتاب

کتاب گلستان یازدهم سبک جدیدی در روایت دارد و از شیوه روایت خطی پیروی نمی‌کند. شروع این کتاب با فلش‌بک‌های مختلفی همراه است. وقت زیادی برای پیداکردن این شیوه نگارش در خاطره‌نویسی صرف کردم؛ اما پس از اتمام فصل اول، از این که این فصل را این‌گونه شروع کردم، راضی بودم. روایت خاطرات، فضاسازی، حفظ لهجه شخصیت‌ها در کتاب و شخصیت‌پردازی با تکیه بر گفت‌وگو از جمله نکاتی است که در این کتاب بیشتر از «دختر شینا» بر آنها تمرکز کردم.

عزیمت خانم پناهی روا به دزفول برای زندگی در کنار همسرش را دوست داشتم؛ اما تولد فرزند شهید چیت‌سازیان که با چهلمین روز شهادتش مصادف شد، تکان‌دهنده و حزن‌انگیز بود. به‌طورکلی، زندگی این دو نفر که دوران کوتاهی را با هم بودند، گلستان بود.

فعالیت برای کودکان

من با داستان‌های کودک و نوجوان وارد ادبیات شدم. اولین اثرم به نام «گنجشک سبز و آبی» یک داستان کودک است در باره یک دختر جانباز که پدرش بیمار است و او توسط گنجشکی که از کتاب بیرون می‌آید به راز زندگی پدرش پی می‌برد. کتاب «بابای ۹ سالگی» که برگزیده نخستین کتاب سال کودک و نوجوان شد هم درباره یک دختر شهید است که تا ۹ سالگی نمی‌داند پدرش شهید شده است. این کتاب درباره فرزندخواندگی فرزندان شهداست. کتاب «اسم عروسکی» و «سیب آرزو» هم با موضوع دفاع مقدس است. البته من در حوزه‌های اجتماعی و طنز هم برای کودکان و نوجوانان نوشته‌ام. محله حاجی، مرغ شل، آخرین تکه نان، خانم کوچیک، عروسکم گم شده و آدم‌برفی از دیگر کارهای من است.

کتاب «آدم‌برفی» برگزیده کتاب سال سلام بچه‌ها شد و از کتاب «محله حاجی» در چهارمین جایزه ادبی انقلاب تقدیر شد.

> عزیمت خانم پناهی روا به دزفول برای زندگی در کنار همسرش را دوست داشتم؛ اما تولد فرزند شهید چیت‌سازیان که با چهلمین روز شهادتش مصادف شد، تکان‌دهنده و حزن‌انگیز بود. به‌طورکلی، زندگی این دو نفر که دوران کوتاهی را با هم بودند، گلستان بود

ضرورت نشر آثار دفاع مقدس

جنگ هشت‌ساله ما بخشی از تاریخ این کشور است. جنگی که با رشادت‌های جوان‌های این مملکت همراه بود و برخلاف جنگ‌های دوره‌های قبل یک وجب از خاک کشورمان به یغما نرفت اما مردم و خانواده‌ها بهای سنگینی پرداختند. پرداختن به این موضوعات و فرهنگ آن دهه همواره برایم جذاب و تأثیر گذار است.

گفت‌وگو با ثریا ربیعی‌فر
کارشناس امور بانوان قرارگاه حجاب و عفاف تبریز

جورچین حجاب

دشمن وقتی در جنگ سخت و نیمه سخت به نتیجه نرسید اقدامات گسترده‌ای در عرصه تهاجم نرم فرهنگی انجام داد. برای اجرایی شدن تهاجم فرهنگی دشمن، سرویس‌های مختلفی اهداف دشمنان را پشتیبانی می‌کنند. در این زمینه کالاها و اجناس که زمینه به فساد رسیدن اخلاق جوانان و خانواده‌ها را فراهم می‌کند با همکاری سرویس‌های جاسوسی کشورهای مختلف، رایگان یا با قیمت ارزان در اختیار جامعه هدف در ایران قرار می‌گیرد. همچنین شبکه‌های مختلف و رسانه‌های متنوع برای تحقق اهداف دشمنان در جامعه فعالیت می‌کنند و در این شرایط آگاه‌سازی جوانان و خانواده‌ها برای جلوگیری از گرفتار شدن در ترفند دشمن باید در اولویت قرار بگیرد. برای صیانت از فرهنگ عمومی جامعه از حدود یك سال پیش قرارگاه‌های عفاف و حجاب در استان‌های مختلف کشور راه‌اندازی شده است. همان زمان محمدمهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره قرارگاه عفاف و حجاب گفت: یکی از وظایف ذاتی ما در شورای فرهنگ عمومی مربوط به حوزه مسائل مربوط به پوشش و حجاب است. آنجا ما بخش‌ها و میزهایی داریم. به طور مثال میز مد و لباس و میز صنایع اجتماعی داریم و میز زیست عفیفانه هم داریم؛ حالا شما بگوئید اسمش هر چیزی می‌خواهد باشد. چیز جدیدی نیست. البته دولت نگاهش این است که در این حوزه رویکرد فرهنگی-اجتماعی باید غلبه داشته باشد. در همین زمینه و برای آشنایی با بخشی از اقدامات قرارگاه حجاب و عفاف تبریز و برخی از راهکارهای مقابله با بدحجابی در استان آذربایجان شرقی با ثریا ربیعی‌فر، کارشناس امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی استان آذربایجان شرقی به گفت‌وگو نشستیم. آنچه در ادامه می‌خوانید سخنان این کارشناس است.

قرارگاه حجاب و عفاف تبریز حدود یک سال است که به‌منظور تعامل بین دستگاه‌ها و انسجام کاری مابین واحدهای مرتبط باحجاب و عفاف به‌صورت راهبردی و کارشناسی فعالیت خود را آغاز کرده و به ارائه برنامه‌های فرهنگی و اجرایی می‌پردازد. قرارگاه حجاب و عفاف به طور مستقل توسط اداره تبلیغات اسلامی استان آذربایجان شرقی مدیریت می‌شود؛ اما در این قرارگاه، برخی افراد به‌صورت درون‌سازمانی مشارکت می‌کنند و برخی افراد بنا بر موضوع قرارگاه از خارج سازمان دعوت شده و مشارکت می‌کنند.

یك مقوله چندوجهی

بحث حجاب دختران مانند تکه‌های یک جورچین یا پازل، یک مقوله چندوجهی است که باید درست در کنار هم قرار بگیرند تا بتوانیم به نتیجه برسیم؛ داشتن پدر و مادر آگاه و حمایتگر که ارتباط بسیار خوبی با دخترشان دارند، داشتن دوست‌های موفق، مدبر و درعین‌حال محجبه، داشتن مربی باسواد و اهل مطالعه درست که بتواند بینش کافی به نوجوان و جوان بدهد و در

آخر دسترسی جوان و نوجوان به محتوای مناسب مثل کتاب، بخشی از آن تکه‌های جورچین است که می‌تواند در حجاب دختران تأثیر بگذارد.

گفت‌وگو در مدارس

برای حجاب، فعالیت‌های فرهنگی زیادی در سطح استان صورت گرفته؛ ازجمله برگزاری گفت‌وگو در مدارس و برگزاری مسابقات با موضوع حجاب. تأکید ما بر این است که جلسه انجمن اولیاومربیان به طور غیرمستقیم در راستای عفاف و حجاب برگزار شود. بر همین اساس، طی هماهنگی با آموزش‌وپرورش اساتید را به مدارس اعزام کردیم تا گفت‌وگوهای علمی حجاب با دانش‌آموزان و خانواده‌ها شکل بگیرد و در کنار دانش‌آموزان، مادران نیز پابه‌پای فرزندشان آموزش ببینند؛ جالب است گاهی ما با دانش‌آموزانی برخورد می‌کنیم که خودشان حجاب مناسب دارند اما مادرشان مقید به حجاب اسلامی نیست و بالعکس؛ به همین دلیل، برگزاری چنین گفت‌وگوهایی را هم برای اولیا و هم برای دانش‌آموزان ضروری دانستیم.

استفاده از ظرفیت هیأت

از مصوبات قابل‌توجه جلسات قرارگاه حجاب و عفاف استان آذربایجان شرقی، می‌توان به تقویت و بهره‌برداری از ظرفیت‌های گروه‌های مردمی به‌ویژه هیأت‌ها اشاره کرد. حضور گروه‌های مردمی و تشکل‌های مرتبط مانند مواکب فرهنگی در میادین اصلی شهر یا در محل‌های پر تردد مثل مترو، راه‌آهن، فرودگاه و... می‌تواند شرایط را با حاشیه کمتر بهبود ببخشد. در این مواکب، خودِ مردم که البته مربیان آموزش‌دیده هستند، با دعوت از خانم‌های هنجارشکن سعی می‌کنند با رفتار محبت‌آمیز و تعامل مناسب در مورد نتایج رفتارهای نادرست اجتماعی و همچنین بیان فلسفه و دلایل عقلی حجاب با آنها به گفتگو بنشینند و در صورت همکاری دختران عزیزمان، پک‌های فرهنگی شامل یک قواره روسری و گیره مناسب تقدیم می‌شود. حتی در صورت تمایل، روسری آنها توسط دوستانشان در موکب به شکلی مناسب بسته شده و عکس یادگیری گرفته می‌شود.

برگزاری مسابقه

برگزاری مسابقه کتاب‌خوانی ترگل با ۱۶۰۰ شرکت‌کننده در ایام فاطمیه ۱۴۰۲ از دیگر اقدامات فرهنگی مؤثری بود که توسط گروه فرهنگی مسجد بقیة الله تبریز برگزار شد. مشارکت بیش از ۱۶۰۰ شرکت کننده در مسابقه‌ای با موضوع دلایل عقلی حجاب و عفاف نشان می‌دهد که خانم‌ها و دختران جوان از کارفرهنگی استقبال می‌کنند، منتهی باید مسئولین متولی هم به کار فرهنگی بها دهند و در کنار کار فرهنگی، بستر اجرایی قانون عفاف وحجاب را برای آن عده از افرادی که به دنبال هتک حرمت حجاب در جامعه هستند، فراهم کنند.

اقدام موثرتر فرهنگی

اگرچه تذکر لسانی با مهربانی و نگاه مادرانه می‌تواند کمک‌کننده باشد اما این روزها اقدامات فرهنگی و تبلیغ حجاب به‌صورت غیرمستقیم و با اقدامات فرهنگی اثر بیشتری خواهد داشت، چون ما گاهی در موقعیتی قرار می‌گیریم که حتی زبان خوش و مهربانی جوابگو نیست و در چنین شرایطی اقدامات اجرایی می‌تواند نتیجه معکوس داشته باشد؛ اینجاست که باید وارد اقدامات فرهنگی شد.

باید توجه داشته باشیم که همه دختران ضعیف‌الحجاب معاند نظام نیستند؛ گاهی لازم است که ما خودمان را جای دختران نوجوان و جوانی بگذاریم که اهمیت زیادی به حجاب نمی‌دهند؛ اینها دوست دارند دیده شوند و ما به‌جای تذکر بهتر است به فکر آنها باشیم و کاری برای آنها انجام دهیم. وقتی مکان مناسبی نیست تا آنها بتوانند آن‌طور که دلشان می‌خواهد ظاهر شوند، با سروضع نامناسب به خیابان می‌آیند.
همان‌گونه که مقام معظم رهبری فرمودند که خیلی از کسانی که کشف حجاب می‌کنند نمی‌دانند پشت این کار چه کسانی هستند اگر می‌دانستند این کار را نمی‌کردند؛ لذا بیشتر دختران ازروی‌عمد بدحجاب نیستند بلکه گرایش‌های فطری و درونی آنها است که دوست دارند موردتوجه قرار گیرند و زمانی که شرایط برای این تقاضا از طرف حاکمیت مهیا نشود، نتیجه آن را در خیابان‌ها و به شکل تبرج خواهیم دید.

معاند نیستند

بهترین راهکار مقابله با بی‌بندوباری‌ها ایجاد محیط‌های امن برای فعالیت‌های اجتماعی برای دختران است. ما با طراحی پاتوق فرهنگی سالم برای دختران جوان و نوجوان می‌توانیم به حضور اجتماعی آنها شأنیت دهیم. مدل‌های سرگرمی سالم و اسلامی برای دختران طراحی کنیم و با ایجاد فضای صمیمی، مکان‌هایی که مدیریت مجموعه بر عهده بانوان مورداعتماد باشد، بسیاری از برنامه‌های معرفتی را به مخاطب دختر ارائه دهیم. پاتوق فرهنگی باید جایی باشد که دختران جوان بگویند، بخندند و در کنار این گفت‌وگوها، نشست‌های آگاه‌سازی و روشنگری اعتقادی و بصیرتی دختران شکل بگیرد تا شاهد رشد تعالی‌بخش برای دختران سرزمینمان باشیم.

پاتوق‌های فرهنگی

انس با شهدا

گفت‌وگو با یکی از دوستان طلبه شهید حادثه تروریستی کرمان

«وقتی خبر حادثه تروریستی کرمان پخش شد، اولین کاری که کردم با علیرضا تماس گرفتم و دیدم موبایلش خاموش است. با همسرش تماس گرفتم، ایشان گفتند یک خبر منتشر شده که علیرضا مصدوم است. به بیمارستان باهنر رفتم؛ اما اسمی از او نبود. یکی از دوستان را به بیمارستان افضلی‌پور فرستادم، آنجا هم نبود؛ تا اینکه یکی از دوستانم در هلال‌احمر گفت یک نفر گفته مشخصاتی که شما داده‌اید شبیه یکی از شهدای پزشکی قانونی است. با خواهرزاده‌های علیرضا به پزشکی قانونی رفتیم؛ آنجا مطمئن شدیم که علیرضا به شهادت رسیده است.» اینها را محمدباقر سجادی‌نیا یکی از دوستان حجت‌الاسلام علیرضا محمدی‌پور روایت می‌کند. علیرضا محمدی پور، طلبه جوانی بود که برای شرکت در مراسم سالروز شهادت حاج قاسم سلیمانی به همراه مادر و همسرش راهی گلزار شهدای کرمان شد و چون می‌خواست زودتر به موکب‌شان برسد، باسرعت بیشتری حرکت کرد و از همسر و مادرش جلوتر افتاد که بمب منفجر شد و او به شهادت رسید. سجادی‌نیا که دوستی نزدیکی با این شهید داشت برایمان از زندگی او گفت که در ادامه می‌خوانید.

ادب بالایی داشت

علیرضا ادب خیلی بالایی در حرف‌زدن داشت. او اصالتاً بجنوردی بود، اما ۱۰ سالی می‌شد که به کرمان آمده بودند. در روزهای اول آشنایی با علیرضا فکر می‌کردیم به‌خاطر غریبگی یا رودربایستی با ما مؤدب است اما مدتی که گذشت متوجه شدیم علیرضا با همه مؤدبانه و بااحترام رفتار می‌کند.

انقلابی بود و عاشق شهادت

علیرضا عاشق شهدا بود و همیشه آرزوی شهادت داشت. یکی از دوستان او، شهید مدافع حرم مصطفی صدرزاده بود و کتاب این شهید را به همه هدیه می‌داد. رفاقتی هم که با من پیدا کرده بود به‌واسطه شهادت پدرم بود. مادرش

به من می‌گفت هر وقت به مزار شـهدای کرمان می‌رویم، علیرضا ما را سـر مـزار پدرت می‌برد. حتی برای ازدواجش هم به پدر من توسـل پیدا کرده بود و نشـانه‌هایی از ایشان به او رسیده بود و می‌گفت مطمئنـم مـورد ازدواج من همین دخترخانم است. یکی از آن نشانه‌ها این بود که هنگام رفتن به خواسـتگاری، عکس پدر شهید من را سر کوچه آنها دیده بود.

شرط ازدواج او، زندگی با مادرش بود

عید غدیر امسال عروسـی گرفتند و دختری در راه داشتند که قرار بود اسمش را زینب بگذارند. علیرضا به‌شدت از ازدواجش راضی بود. ۱۰ سال بیشتر نداشـت که پدرش را از دسـت داد و زیر سـایه مادرش بزرگ شـد. احترام خاصی برای مادرش قائل بود. باوجودآنکه ۶ خواهر داشـت اما اصلا اجازه نداد مـادرش پیش خواهرهایش زندگی کنـد. از بچگی با مادرش بـود و زمانی هم که ازدواج کرد شـرط ازدواجـش این بود که مادرش بـا او زندگی کند و همسـرش هم خوشبختانه با این مسئله مشکلی نداشت.

هوش فوق‌العاده و پشتکار تحسین‌برانگیز

علیرضا از لحاظ درسی بسیار دقیق بود. حتی نوع سؤال پرسیدنش هم با بچه‌های دیگر فرق داشت و همیشه جلوتر از ما بود؛ آن‌قدر دقیق به درس گوش می‌داد و یاد می‌گرفت که ما سال سوم که کتاب «الموجز» را خواندیم، او سال هفتم عین عبارت عربی این کتاب را در ذهنش بود.

علیرضا انـس عجیبی با احادیـث و آیات قرآن داشت؛ به‌طوری که به‌محض آنکه مسئله‌ای پیش می‌آمد، روایت یا آیـه‌ای از قرآن را بیان می‌کرد. روز قبل از شهادت که به گلزار می‌رفتیم، علیرضا یـک کاری انجـام داد و من از او ایـراد گرفتم؛ همان‌جا خیلی از من تشـکر کرد و سـریع این روایت را خواند «أحـبّ إخوانی إلَیّ مَن أهدی إلَیّ عُیوبی؛ دوست‌داشـتنی‌ترین دوستان من، کسی اسـت که عیب‌هایم را به من هدیه دهد.» این آخرین حدیثی بود که علیرضا برایم خواند.

علیرضا صدای خوبی در قرآن خواندن داشـت و چون من از ۷ سـالگی کلاس قرآن رفته بودم، دوست داشت که نحوه صحیح ترتیل را آموزش ببیند؛ بخاطر همین در خانـه صدای خودش را ضبط می‌کرد، بعد فایل آن را بـه من می‌داد تا ایرادهای کارش را بگیرم. آنقدر پشـتکار داشت که من به حالش غبطه می‌خوردم.

توصیه‌اش برای ازدواج

علیرضا یک طلبه بود و درآمد زیادی نداشت اما بااین‌وجود با توکل بر خدا اقـدام به ازدواج کرد.

> **علیرضا عاشق شهدا بود و همیشه آرزوی شهادت داشت. یکی از دوستان او، شهید مدافع حرم مصطفی صدرزاده بود و کتاب این شهید را به همه هدیه می‌داد. رفاقتی هم که با من پیدا کرده بود به‌واسطه شهادت پدرم بود.**

همیشـه می‌گفت ما هر چقدر جلوتر می‌رویم، محافظه‌کارتـر می‌شـویم؛ به همیـن خاطر فرزندآوری و ازدواج هر چقدر زودتر اتفاق بیفتد، بهتر است. می‌گفت تا جوان هستیم باید دنبال این کارها را بگیریم.

اجازه تلبس برای برپایی موکب گلزار شهدای کرمان

معاون مدرسه ما این اجازه را به طلاب می‌دادند که در ایامـی مثل محـرم و فاطمیه بـا لباس روحانیت به تبلیغ برویم، امـا علیرضا هیچ‌وقت این کار را نمی‌کرد و همیشـه می‌گفت من هنوز در حدی نیستم که لباس روحانیت بپوشم. با این حال، هم‌زمان با سالگرد شهادت حاج‌قاسم وقتی حرف از برپایی موکب در گلزار شـهدای کرمان شد، علیرضا گفت می‌خواهم اجازه تلبس بگیرم و با لبـاس روحانیت بیایم. او هیچ‌وقت دوسـت نداشـت به کسـی زحمت دهد و همیشـه اگر می‌خواست به جایی برود، خودش می‌آمد؛ اما روز قبل از شـهادت، از من خواست به دنبالش بروم. خودم عمامه را برایش بستم و باهم به گلزار شهدا رفتیم. خیلی در این لباس زیبا شده بود. آخرین پیام ما روز چهارشنبه، دوساعت قبل از شهادت برای هماهنگی رفتن به گلزار شهدا بود که چون من جایی کار داشتم، نشد که باهم به گلزار برویم.

حساسیت به امربه‌معروف

علیرضا بسـیار به امربه‌معروف حساس بود و به خانم‌های بدحجاب با ادبیات بسیار محترمانه‌ای تذکر می‌داد؛ آخرسر هم کنار شهید مرتضی ضیا علی، اولین شهید امربه‌معروف کرمان دفن شد.

نگاهی به جایگاه فرهنگ در لایحه دخل و خرج ایران

فقط ۲ درصد از بودجه سالانه

سهم اندك فرهنگ در لایحه بودجه سال آینده، بار دیگر موجب نگرانی کارشناسان شده است. در سال‌های گذشته سهم فرهنگ از کل بودجه کل کشور حدود ۴ درصد بود که در سال‌های اخیر علیرغم تورم‌های فزاینده، رو به کاهش گذاشته و در سال ۱۴۰۲ به ۲ درصد رسید. این درحالی است که میزان اعتبار سهم فرهنگ از بودجه مصوب ۱۴۰۱، معادل ۲/۶ درصد برآورد می‌شد اما در عمل به ۲/۴ درصد تقلیل یافت. بنابراین به نظر می‌رسد با آن که گزارش‌های سال ۱۴۰۲ هنوز در دسترس نیست ولی تجربه‌های قبلی نشان می‌دهد که در بودجه سال جاری حتی همان ۲ درصد نیز تحقق نیابد. فصل تصویب بودجه سپری شد و نمایندگان پس از برگزاری انتخابات خود را برای دوره‌ای جدید آماده می‌کنند با این حال نگاه به بودجه فرهنگی به عنوان یك دغدغه برای کارشناسان باقی مانده است.

رهبر معظم انقلاب در نخستین روز سال ۱۳۹۳ و در حرم مطهر رضوی فرمودند:
«عزیزان من! فرهنگ از اقتصاد هم مهم‌تر است. چرا؟ چون فرهنگ، به معنای هوایی است که ما تنفس می‌کنیم؛ شما ناچار هوا را تنفس می‌کنید، چه بخواهید، چه نخواهید؛ اگر این هوا تمیز باشد، آثاری دارد در بدن شما؛ اگر این هوا کثیف باشد، آثار دیگری دارد. فرهنگ یک کشور مثل هوا است.»
باوجود این نگاه و توصیه‌های موکد ایشان، متاسفانه در دولت‌های مختلف، مسائل دیگر نسبت به فرهنگ اهمیت بیشتری می‌یابند و سهم فرهنگ در بودجه آب می‌رود.

سهم فرهنگ دیگران

طبق گزارشی که مرکز پژوهش‌های مجلس تهیه کرده، در مقام مقایسه، در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، که همزمان با سال ۲۰۲۱ میلادی بود، بودجه تعیین شده برای امور «فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» و «فصل فرهنگ و هنر» به ترتیب ۹۹۷ میلیون و ۲۲۶ میلیون دلار (با نرخ دلار ۲۰ هزار تومان) که در نسبت با تولید ناخالص داخلی ایران در آن سال به ترتیب ۶۹ هزارم (۰,۰۶۹) درصد و ۱۶ هزارم (۰,۰۱۶) درصد است؛ این در حالی است که در همین سال کل اعتباراتی که برخی از دولتها برای امور فرهنگی خود هزینه کردند بیش از ۲۳ برابر این نسبت بود؛ مثلا دانمارک با ۱,۶۲ درصد و فرانسه با ۱,۴۵ درصد و یا ژاپن با ۰,۴۱ درصد وضعیت بهتری نسبت به کشور ما داشتند.

سرانه اندک فرهنگی

در ایران با جمعیتی حدود ۸۵ میلیون نفر، سرانه‌ای که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ در نظر گرفته شده تنها ۱۶ دلار است. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ هم نزدیک به همین سرانه و حدود ۱۲ دلار (۱۱,۷ دلار) برای ایرانیان در نظر گرفته شده بود. این در حالی است که در همان سال ۱۴۰۰ (معادل آن ۲۰۲۱ میلادی) این سرانه در ایالات متحده آمریکا ۱۸۴ دلار، در کره جنوبی ۳۷۲ دلار و در دانمارک ۱۲۸۵ دلار بود.

کل فصل «فرهنگ و هنر» در بودجه ۱۴۰۲ با احتساب دلار (۲۳ هزار تومان) حدود ۴۶۰ میلیون دلار و با دلار (۴۰ هزار تومان) حدود ۲۶۰ میلیون دلار می‌شد، در حالی که فقط برای تولید فیلم «آواتار ۲» ساخته جیمز کامرون به صورت میانگین حدود ۴۰۰ میلیون دلار هزینه شد. البته خالی از لطف نیست که بدانیم فیلم «آواتار ۲» تاکنون بیش از دومیلیارد دلار در جهان فروش داشته است.

افزون بر اینها باید درنظر داشت که بخش قابل توجهی از بودجه فرهنگی کشور مربوط به حقوق و دستمزد است و عملا سهم اعتباری که بتوان به تولیدات اثرگذار ختم شود، بسیار ناچیز است هرچند که میزان تورم سالانه کشور، اختلاف زیادی با افزایش اعتبارات فرهنگی دارد و همین موضوع عقب‌ماندگی سهم فرهنگ را مضاعف خواهد کرد.

فاصله با نقطه مطلوب

احسان قاضی‌زاده هاشمی، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس یازدهم با بیان اینکه سهم فرهنگ از بودجه عمومی کشور سهم ناچیزی است، گفت: «برخلاف سایر کشورهای دنیا، در کشور ما بودجه مجموعه حوزه فرهنگ اعم از موضوعات فرهنگ، گردشگری، ورزش، رسانه، حوزه فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی، حوزه فعالیت‌های فرهنگی - دانش‌آموزی و فرهنگی - دانشجویی سهم ناچیزی است و بیشتر دغدغه‌ها سوق‌دادن منابع بودجه‌ای به سایر حوزه‌ها است.» او فرهنگ را از زیربنایی‌ترین بخش‌های جامعه دانست و افزود: «هزینه‌کرد در هر حوزه‌ای اعم از حوزه اقتصاد، عمران و امور زیربنایی، بدون پیوست حوزه فرهنگی بی‌اثر خواهد بود. از سوی دیگر، از آنجایی که بسیاری از تحولات فرهنگی - اجتماعی مبتنی بر آراء، دیدگاه‌ها و نظرات مردم است، سرمایه‌گذاری در حوزه فرهنگی نباید مورد غفلت قرار گیرد؛ لذا ما برای داشتن جامعه پیوسته، متحد و منسجم باید سرمایه‌گذاری‌های مختلف در حوزه مسائل فرهنگی - اجتماعی را بیشتر تقویت کنیم.»

چندگام برای بهبود بودجه فرهنگی

احمد راستینه
عضو کمیسیون فرهنگی یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی

اقدامات فرهنگی تأثیراتشان در بلندمدت است و تأثیرات مقطعی و کوتاه‌مدتشان معمولاً کمتر دیده می‌شود، برای همین مسئولان متأسفانه نسبت به تأثیرات بلندمدت حوزه فرهنگ دچار غفلت هستند. چون ذهنیت اغلب آنها به‌جای پیشگیری محوری، بیشتر درمان محوری است. اگر فکر و اندیشه ناب اسلامی در یک جامعه حاکم شود، از هویت و تمدن یک ملت حراست شود و یک جوان احساس تعلق کرده و هویتش به سرزمین و باورها و اعتقاداتش روزبه‌روز تقویت شود به همین میزان از آسیب‌های اجتماعی کاسته می‌شود؛ اما این باور معمولاً در مسئولین کمتر دیده می‌شود؛ لذا با پیش‌بینی اعتبارات فرهنگی، نگاه مسئولین بیشتر به زیرساخت‌ها و پروژه‌های سازه‌ای سوق پیدا می‌کند.

اگرچه کمیسیون فرهنگی برای ارتقای سهم بودجه فرهنگ تلاش می‌کند، اما لازمه تحقق این امر اجماع و همراهی دولت و مجلس است. خوشبختانه ظرف دو سال گذشته سهم فرهنگ از نیم درصد بودجه عمومی به دو و نیم درصد افزایش پیدا کرد؛ اما از آنجایی که همچنان این عدد نسبت به واقعیت‌های جامعه و سهم بودجه عمومی ناچیز است همچنان ما با چالش‌های فرهنگی مواجه هستیم؛ اما امسال در برنامه هفتم و برنامه بودجه ۱۴۰۳ چند گام موفقیت‌آمیز برای کمک به عرصه فرهنگ برداشته شد.

تولید آثار فاخر و حمایت از تولیدات عرصه کودک و نوجوان یکی از گام‌های موفقیت‌آمیز در عرصه فرهنگ بود. تمرکز بر تولید محتواهای فاخر تلویزیونی، سینمایی، تئاتر، پویانمایی با محوریت خانواده و محوریت کودک و نوجوان از احکام مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه هفتم است و به‌منظور تأمین اعتبارات این احکام، کمیسیون تلفیق مصوب کرد تا یک درصد اعتبارات شرکت‌های دولتی، مؤسسات و بانک‌ها در حوزه فرهنگ هزینه شود.

همچنین در کمیسیون تلفیق مصوب شد تا پنج درصد بودجه تملک سرمایه استان‌ها نیز برای حمایت از تکمیل زیرساخت‌های فرهنگی هزینه شود که این امر می‌تواند برای توسعه زیرساخت‌های فرهنگی بسیار موثر باشد. بر اساس حکم کمیسیون تلفیق مصوب شد تا در صورت استنکاف دستگاه‌های دولتی از پرداخت یک درصد از اعتباراتشان به حوزه فرهنگ، به‌صورت متمرکز از خزانه‌داری کل از حساب آنها کسر و به دستگاه‌های فرهنگی داده شود؛ لذا با این حکم چالش و مشکل استنکاف دستگاه‌های دولتی از تخصیص یک درصد از اعتبارات به حوزه فرهنگ در سال ۱۴۰۳ برطرف خواهد شد. اساساً سازمان برنامه در این سال‌ها با چالش جدی تأمین منابع روبرو بوده است و این چالش تأثیراتی برای تخصیص حوزه فرهنگ به همراه داشته است؛ اما با رایزنی‌هایی که به‌صورت مستقل در این یک سال انجام شده، تلاش کردیم سازمان برنامه را در این حوزه متقاعد کنیم. سازمان برنامه‌وبودجه متعهد شد که تخصیص‌های حوزه فرهنگ را متناسب با تخصیص‌های صادره برای کل فصول صادر کند و امید است که سازمان برنامه در این مسیر همکاری بهتری از خود نشان دهد قطعاً در سال آینده شاهد تخصیص بودجه بیشتر در بخش فرهنگ خواهیم بود؛ چون احکام مصوب کمیسیون تلفیق، احکام قطعی با ضمانت‌های اجرایی است و ما بسیار امیدواریم که سال آینده سال بهتری برای حوزه فرهنگ کشور باشد.

بخش چهارم

هنر تبلیغ

۶۴ شمع از صدهزار عبور کرد
۶۶ استقبال از سخنرانی طلاب خارجی
۶۸ ووشوکاری که روحانی شد
۷۲ موشکافی یك پدیده علمی
۷۶ جهاد تبیین بر دوش نوحه‌سرایان
۷۸ امید به آینده شعار نیست؛ اعتقاد ماست

کارشناسان محفل‌های
مذهبی و آیینی را
آسیب‌شناسی می‌کنند

هیئت در جایگاه علمی

استقبال گسترده از سامانه پاسخگویی به نیازهای تبلیغی کشور

شمع از صدهزار عبور کرد

«شمع» یک سامانه برخط تعاملی برای ساماندهی جریان تبلیغ است که خدمات مبلغان و همچنین خدمات‌دهی به میزبانان و خواهندگان تبلیغ را در سراسر کشور تسهیل کرده است. مبلغین به‌راحتی می‌توانند نقاطی که ظرفیت تبلیغ دارند را در این سامانه مشاهده کنند و همچنین میزبانان به‌سادگی می‌توانند برای مراسم مذهبی خود روحانی مورد نظر را با توجه به رزومه ارائه شده، انتخاب کنند. حجت‌الاسلام مصطفی طالبی، مسئول سامانه شمع وابسته به امور کل مبلغین سازمان تبلیغات اسلامی چندی پیش از صدهزار تایی شدن این سامانه خبر داد؛ عددی که اکنون فراتر از آن رفته است. با او درباره این سامانه و آخرین آمار آن صحبت کرده‌ایم که در پی می‌آید.

اتفاق‌های خوب

سامانه شمع بزرگترین اطلس تبلیغی کشور است و توانسته خدمات مختلف تبلیغی را به مبلغان سراسر کشور ارائه دهد و بستر خوبی برای محتواهای تبلیغی مبلغان باشد. اتفاق خوب دیگری که در شمع بدان توجه شده تجمیع سوابق تبلیغی مبلغان است. تاکنون این امکان نبود که سوابق فعالیت‌های تبلیغی جایی ثبت شود اما برای اولین بار سامانه شمع این سوابق را تجمیع کرده و در حال حاضر حدود ۸۶ هزار سابقه تبلیغی در سامانه شمع ثبت شده است. به عنوان مثال اگر مبلغی در یک منطقه حدود ۲۰ سال هم فعالیت کرده باشد جایی ثبت نشده است. اتفاق خوب دیگری که با سامانه شمع رقم خورد، ورود جامعه المصطفی و مبلغان اتباع به این سامانه بود. طلاب خارجی نیز

در نسخهٔ جدید سامانه شمع زیرساختی طراحی شده که هم مبلغان می‌توانند میزبانان را ارزیابی کنند و هم میزبان‌ها مبلغین را. برهمین اساس مبلغین دسته بندی و سطح‌بندی می‌شوند. البته هم‌اکنون این امکان فراهم است که میزبانان در سراسر کشور نیاز خود نسبت به درخواست روحانی مورد نیازشان را ثبت کرده و بعد از بررسی اپراتورها این درخواست به مبلغین سراسر کشور نمایش داده می‌شود تا هر مبلغی توانست این درخواست را بپذیرد. نیاز تبلیغی در کشور بسیار زیاد است و این صدهزار مبلغ هم پاسخگوی نیاز فعلی نیستند؛ در بعضی از شهرها نسبت مبلغ به جمعیت بسیار کم است و اگر مبلغین حاضر شبانه روزی هم فعال باشند، نمی‌توانند پاسخگوی نیاز موجود باشند.

نسخه جدید شمع

می‌توانند با کد فیدا در سامانه شمع وارد شوند و از خدمات آن استفاده کنند.

سامانه یکپارچه

بعد از اینکه سامانه شمع خدمات مختلف تبلیغی را برای مبلغین فراهم کرد و در اختیار آن‌ها قرار داد و با دستگاه‌های بزرگ تبلیغی به صورت برخط ارتباط گرفت، استقبال از

این سامانه بیشتر شد. این سامانه با اتصال به مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، دولت من، سامانه امین دفتر مقام معظم رهبری و سامانه اشراق دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم که مسئول توسعه فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی است یک سامانه یکپارچه برای طلبه‌ها رقم زد که با اقبال خوبی مواجه شد و حالا مبلغان برای ثبت فعالیت‌های خود به این سامانه مراجعه می‌کنند.

شرایطی ورود به سامانه

برای تسهیل ورود، ثبت‌نام و احراز هویت مبلغان ارتباط برخط با ثبت احوال و قوه قضائیه انجام شد و مبلغان بدون اینکه نیاز باشد زمان زیادی برای ثبت نام سپری کنند، بلافاصله در بستر وب به مرکز خدمات حوزه علمیه متصل می‌شوند و اطلاعات به صورت خودکار وارد سامانه شمع می‌شود؛ اگر متقاضی طلبه نباشد، سامانه به هیچ وجه اجازه ثبت نام در بخش مبلغان را نمی‌دهد و به این صورت تمام کاربرانی که در این سامانه حضور دارند طلبه و مبلغ هستند.

ثبت گزارش مبلغان

درحال حاضر ماهانه نزدیک به ۴۰ هزار مبلغ، گزارشی از فعالیت‌های خود را دراین سامانه به ثبت می‌رسانند. عدد این گزارش‌ها در دو سال گذشته از مرز ۷۰۰هزار مورد عبور کرده است. برای بررسی و صحت‌سنجی گزارشات از ظرفیت کارشناس استانی و شهرستانی استفاده می‌شود. ۴۳۰ کارشناس سازمان تبلیغات اسلامی به سامانه دسترسی دارند و متناسب با زیست بوم تبلیغی منطقهٔ خودشان فعالیت‌های مبلغان را رصد، نظارت و ارزیابی می‌کنند.

نسبت جمعیت مبلغان و مبلغات

بیش از ۱۰۰ هزار کاربر تبلیغی در سامانه شمع حضور دارند که بیشتر از ۲۳ هزار نفر مبلغ خانم هستند و بیش از ۷۷ هزار نفر دیگر آقا هستند. عموم طلبه‌ها از خدمات عمومی استفاده می‌کنند، اما آن دسته از طلاب که به طور تخصصی فعالیت می‌کنند و مبلغ میدانی باشند از خدمات ویژه بهره خواهندبرد.

محتوای تبلیغی

شمع، اطلس تبلیغی کشور را به مبلغان نشان می‌دهد و آنها می‌توانند از تجربه مبلغان قبلی که در آنجا حضور داشتند، استفاده کرده و به‌طور دقیق‌تری آسیب شناسی کنند تا تبلیغ‌شان متناسب با نیاز منطقه باشد. همچنین محتواهای مناسبتی در اختیار مبلغان قرار می‌گیرد و نزدیک به ۷۰ جلد محتوای تبلیغی آماده در این سامانه وجود دارد. گواهی تبلیغی و همچنین بیمه تبلیغی را نیز برای مبلغان فعال کرده‌ایم.

آخرین آمار سامانه شمع

گزارشی کوتاه از سلسله نشست‌های گفتمان نو در اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان

استقبال از سخنرانی طلاب خارجی

از زمان پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون ایران به دستاوردهای بزرگی دست پیدا کرده است؛ اما دشمنان با نقشه‌های پیچیده همواره در تلاش بوده‌اند تا مردم را ناامید کرده و با عوض‌کردن جای حق و باطل و تحریف افکار عمومی، به اهداف شوم خود دست یابند. بر همین اساس، یکی از مطالبات مهم رهبر انقلاب تبیین درست مسائل تحت عنوان «جهاد تبیین» بوده است. در این راستا، چندی است که اداره کل سازمان تبلیغات اسلامی خوزستان طرح سلسله نشست‌های گفتمان نو را با محوریت ایران قوی، حجاب، غرب‌شناسی و فضای مجازی در استان خوزستان به مرحله اجرا درآورده است. تازه‌ترین اقدام این سازمان، استفاده از ظرفیت طلاب خارجی در اعتکاف بود که با استقبال بی‌نظیر جوانان روبرو شد. به همین منظور حجت‌الاسلام احسان فردآقایی، معاون فرهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان به ارائه توضیحاتی در خصوص جزئیات اجرای این طرح پرداخت که در ادامه می‌خوانید.

اعزام طلاب خارجی به طرح گفتمان نو

ذیل سلسله نشست‌های گفتمان نو، درصدد برآمدیم تا در کنار اعزام طلاب به روش سنتی، مدل‌های جدیدی از اعزام مبلغ و کارهای تبلیغی نوینی را معرفی کنیم و به سمت ذائقه مخاطب حرکت نماییم. در موضوع گفتمان نو دو سرفصل مبلغین کودک و نوجوان و طلاب خارجی مقیم ایران را در پیش گرفتیم.

در طرح گفتمان نو به ذهنمان رسید که امسال باتوجه‌به استقبال دانش‌آموزان از اعتکاف، طرح جدیدی از اعزام را در کنار اعزام‌های سنتی تجربه کنیم. بر همین اساس، از ۱۱ مبلغ خارجی مقیم ایران، متشکل از ۴ آقا و ۷ خانم که بعضاً در حال تحصیل در حوزه علمیه قم هستند، برای سخنرانی در مراسم معنوی اعتکاف دعوت به عمل آوردیم.

طلاب خارجی در ۱۶ شهرستان از شهرستان‌های استان خوزستان در یک بازه زمانی ۳ روزه حضور یافته و در اعتکاف‌های دانش‌آموزی سخنرانی کردند. موضوع سخنرانی طلاب خارجی آقا با محوریت غرب‌شناسی و مقایسه مسائل فرهنگی غرب و ایران برنامه‌ریزی شده بود و طلاب خارجی خانم نیز با تمرکز بر مسئله حجاب و عفاف، الگوی زن سوم اسلامی و تفاوت آن با زن غربی به سخنرانی پرداختند.

بازخورد مثبت معتکفان نسبت به سخنرانی طلاب خارجی

این طرح چون در سال‌های اخیر جدید بود، با استقبال بی‌نظیری از سوی معتکفان روبرو شد. به اذعان خود معتکفان، تجربه نشستن پای صحبت‌های طلاب خارجی و استفاده از تجربه آنها بسیار مفید و لذت‌بخش بود. در واقع، این طلاب به دلیل آشنایی با سبک زندگی غربی توانستند مخاطبین را به خود جذب نمایند. طرح دانش‌آموزی گفتمان نو با حضور ۱۱ طلبه خارجی از کشورهای تایلند، آلبانی، هند، آلمان، بلژیک، نروژ و انگلیس برگزار شد. در این طرح، طلاب در ۱۶ شهرستان، ۱۱۲ نشست برگزار نمودند که این نشست‌ها، بیش از ۱۰ هزار مخاطب داشت و بالاترین میزان مخاطب با ۳۱۵۰ نفر مربوط به اهواز بود.

اهمیت استفاده از ظرفیت طلاب خارجی

امروز فضای مجازی و فضای رسانه‌ای در ذهن جوان‌ها این‌گونه جا انداخته که کشورهای غربی از همه لحاظ در رفاه هستند و از نظر

> **این طلاب به دلیل آشنایی با سبک زندگی غربی توانستند مخاطبین را به خود جذب نمایند. طرح دانش‌آموزی گفتمان نو با حضور ۱۱طلبه خارجی از کشورهای تایلند، آلبانی، هند، آلمان، بلژیک، نروژ و انگلیس برگزار شد**

امروز نگاه رایج در حوزه‌هـــای علمیّه این اســـت که تبلیغ در مرتبه‌ی دوّم قرار دارد. مرتبه‌ی اوّل چیزهای دیگر اســـت [مانند] مقامات علمی و امثال اینهـــا؛ «تبلیغ» در مرتبه‌ی دوّم است. ما از این نگاه باید عبور کنیم. تبلیغ، مرتبه‌ی اوّل است؛ من این را میخواهم عرض بکنم. چرا این را میگوییم؟ برای اینکه ما هدف دیـــن را چه میدانیم؟ دین خدا آمده است با ما انسانها چه بکند؟ خب یک هدف نهایی داریم که عبارت است از اینکه ما را در مسیر خلیفة‌اللهی، در مسیر انسان کامل ارتقاء بدهد، بالا ببرد ــ حالا هر چه ظرفیّت داشته باشیم ــ این هدف نهایی دین است. هدفهای میانی و ابتدائی هم وجود دارد؛ مثلاً اقامه‌ی قسط: لِيَقومَ النّاسُ بِالقِسط؛ یا تشکیل نظام اسلامی: وَ ما اَرسَلنا مِن رَســـولٍ اِلّا لِيُطاعَ بِاِذنِ اللّه؛ مرکز اطاعت، دین است؛ این یعنی تشکیل نظام اسلامی؛ این جزو اهداف دین است؛ هدف میانی است. یا فرض کنید که اقامه‌ی معروف، اشـــاعه‌ی معروف، ازاله‌ی منکر، ترویج کَلِم طیّب و عمل صالح: اِلَيهِ يَصعَدُ الكَلِمُ الطَّيِّبُ وَ العَمَلُ الصَّالِحُ يَرفَعُه. خب اینها اهداف دین است؛ هر کدام از اینها را که شما نگاه کنید، وسیله و ابزار رسیدن به آن، تبلیغ است؛ بدون تبلیغ نمیشود. حالا بله یک وقتی استثنائاً یک نفری با یک اشاره‌ی الهی، یک نوری در دلش وارد بشود، آن یک حرف دیگر است، یک چیز استثنا است، امّا دین خدا با این هدفها و امثال این هدفها برای مردم، جز با تبلیغ تحقّق پیدا نمیکند؛ پس تبلیغ شد مرتبه‌ی اوّل، درجه‌ی اوّل. لذا شـــما در قرآن می‌بینید روی مسئله‌ی تبلیغ تکیه شده.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مبلغین و طلاب حوزه‌های علمیه سراسر کشور (۲۱ تیرماه ۱۴۰۲)

تبلیغ در مرتبه اول

اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... هیچ اشکالی در آنها دیده نمی‌شـــود و درعین‌حال در ایران انواع و اقسام مشکلات وجود دارد. عده‌ای این مشـــکلات را به حاکمیت دینی و موضوعات سیاســـی ربط می‌دهند؛ لذا این نشســـت‌ها و ســـخنرانی طـــلاب خارجـــی از این جهت برای مردم مؤثر اســـت تا از زبان شـــهروندان کشورهای غربی، گزارشی از وضعیت آسیب‌ها و مسائل غربی شـــنیده شـــود و این مسئله، پذیرش در مخاطبین را افزایش می‌دهد.

برگـــزاری این نشســـت در مراســـم معنوی اعتـــکاف اولین تجربـــه موفقمان بـــود که با استقبال خوبی مواجه شـــد و بنا بر این است کـــه در فواصل زمانی آتـــی از این ظرفیت در مناسبت‌های مختلف استفاده کنیم.

حجت‌الاسلام حمید خرمشاد تبلیغ را با ورزش تلفیق کرده است

ووشوکاری که روحانی شد

کم نیستند روحانیونی که در محافل ورزشی حضور فعالی دارند. برخی از آن‌ها حوزوی بودند و سپس پا به عرصه ورزش گذاشتند و برخی ورزشکار حرفه‌ای بوده و سپس سر از حوزه علمیه درآورده‌اند. حجت‌الاسلام حمید خرمشاد روحانی ورزشکاری است که ۱۵ سال قبل از ورود به حوزه علمیه، در رشته ورزشی ووشو فعالیت داشته است. او که ریاست هیأت ووشو خراسان جنوبی و مسئولیت کمیته فرهنگی فدراسیون ووشو کشور را در کارنامه کاری خود دارد، علاوه بر تشریح فعالیت‌های ورزشی خود، بر لزوم توجه ویژه طلاب به ورزش تأکید می‌کند و آن را عامل مهمی در پیشبرد اهداف تبلیغی، فرهنگی و تربیتی می‌خواند. پای صحبت‌های این روحانی ۳۷ ساله که در کنار تمرینات ورزشی، کارهای فرهنگی و تربیتی دیگری را برای جوانان تدارک دیده است، نشسته‌ایم.

ورود به عرصه ورزش از دوران کودکی

از سال ۱۳۷۲ به توصیه پدرم وارد عرصه ورزش شدم و در دوران مدرسه و دانشگاه نیز ورزش را ترک نکردم. حتی ورود به حوزه علمیه نتوانست مانع ادامه مسیر من در ورزش شود. به‌طور معمول روزی یک ساعت و نیم الی دو ساعت از زمان خود را به آموزش ورزش ووشو اختصاص داده‌ام و از سال ۸۵ مربیگری درجه ۳ را دریافت کردم؛ در حال حاضر مربیگری پیشرفته دارم و در کنار مربیگری، داور بین المللی ووشو نیز هستم.

تلفیق ورزش و تبلیغ

تلفیق تبلیغ و ورزش یکی از عوامل نزدیکی روحانیت با جوانان است. اگرچه روحانیون معمولاً با عبا و عمامه شناخته می‌شوند، اما پوشیدن لباس داوری توسط یک روحانی نه‌تنها خللی به ذهنیت مردم وارد نمی‌کند،

بلکه باعث نزدیک‌شـدن آن‌ها با روحانیون می‌شود. گاهی بچه‌های ملی‌پوش، قهرمانان، داوران بین‌المللی و مربیان تراز اول کشـور نسبت به وضع موجود جامعه انتقادات به‌جا و درستی را مطرح می‌کنند، اما بنده با دلیل، آن‌ها را اقناع کرده و به آن‌ها گوشزد می‌کنم که مشـکلات موجود در کشور را به‌پای دین خدا نگذارند.

فرصت تبلیغ

شـاگردان زیادی در سنین مختلف از ۶ سال تا ۵۵ سال دارم و خدا را شکر با آن‌ها رابطه‌ای گرم و صمیمی دارم. شـاید برخی احساس کنند فاصله بین روحانیت و جوانان زیاد شده اما باید درنظر داشت که موضع داشتن نسبت به برخی موارد دینی و زاویه داشـتن برخی جوانان با روحانیت اغلب به خاطر این اسـت که ما کامل در بین نسـل جوان نبوده‌ایم؛ نه اینکه روحانیت کوتاهی کرده باشد بلکه فضا به گونه‌ای نبوده که در بیـن جوانان حضور داشته باشیم. به نظرم ورزش موقعیت بسیار خوبی برای تبلیغ و جـذب جوانان دارد. ورود طـلاب بـه عرصـه ورزش یک فرصت بسـیار عالـی برای فعالیت‌های تبلیغـی و اثرگذاری بر نسـل جوان و نوجوان علاقه‌مند به ورزش اسـت؛ لذا نهادهای متولی ماننـد آموزش و پرورش، دانشـگاه‌ها و... به‌منظور کم‌شـدن فاصله روحانیت با جوانان و ایجاد رفاقت بین آن‌ها باید ظرفیت‌هـای لازم برای تحقق این مهم و حضور روحانیت در عرصـه ورزش را ایجاد نمایند.

ورزش موقعیت بسیار خوبی برای تبلیغ و جذب جوانان دارد. ورود طلاب به عرصه ورزش یک فرصت بسیار عالی برای فعالیت‌های تبلیغی و اثرگذاری برای علاقه‌مندان به ورزش است

تقویت ارتباط، بهترین راه اثرگذاری تبلیغ

برای اثرگذاری کلام مبلغ لازم است تا ارتباط و صمیمت ایجاد شود. وقتی روحانی از جنس مردم نبوده و ارتباط خشکی با دیگران داشته باشد، قطعاً نمی‌تواند بر روی دیگران اثرگذار باشـد. ما طلاب و روحانیون زیـادی داریم کـه در زمینه‌های مختلف حتی موسـیقی سررشـته دارند و این‌ها می‌توانند در زمینه تبلیغ ورود اثرگذاری داشـته باشـند. ورود طلاب و روحانیون به حوزه ورزش به‌صورت حرفه‌ای و تخصصی بسیار مهم است؛ چراکه این ارتباط در عرصه ورزش تا حدودی باعث رفع سـیاه‌نمایی موجود علیه قشر روحانیت می‌شـود. از طرفی دیگـر، جوانـان وقتی شـاهد حضور طلاب و روحانیون در ورزش باشـند بهتر به آنان اعتماد نمـوده و ارتباط می‌گیرند. شایسـته اسـت مبلغینی که در رشته‌های مختلف ورزشی و هنری تخصص دارند، از طریق ورود جـدی به عرصه ورزش تبلیغ خودشـان را پیگیـری نمایند، چون حضور روحانیون در عرصـه ورزش می‌تواند ناخواسـته دعوت و تبلیغ عملی را به همراه داشته باشد.

یکی از انگیزه‌های قوی من برای فعالیت‌های ورزشی خصوصاً در حوزه مربیگری، پرداختن به فعالیت‌های فرهنگی اسـت. دیدار از خانواده شهدا، رفتن به هیأت و مسجد، کوهنوردی، زیارت اما مزاده‌های بین‌راه در مسیر اعزام به مسابقات و... بخشی از برنامه‌های فرهنگی است که معمولا با شاگردانم آنها را دنبال می‌کنیم. خاطرم است که پارسال برای مسابقه کشوری به کرمان رفتیم و قرار بود بعدازظهر برای گردش به بازار برویم. به بچه‌ها گفتم آماده شوید و وضو بگیرید تا اول به مزار حاج‌قاسم سلیمانی رفته و بعد به بازار کرمان برویم. بعضی بچه‌ها اخم‌وتخم کردند که‌ای بابا، اینجا هم آمدیم باید به مزار شـهدا برویم؛ اما وقتی به آنجا رسیدیم بچه‌ها به‌اندازه‌ای جذب نورانیت و معنویت مزار شهدای کرمان شدند که تقریباً ۲ ساعت آنجا بودند و حاضر نبودند آنجا را ترک کنند. در کنار فعالیت‌های ورزشی، نماز جماعت و تبیین نکات اخلاقی و تربیتی از دیگر برنامه‌های فرهنگی در کلاس‌های آموزشی ماست؛ هر روز سه تا پنج دقیقه از آخر کلاس را به خواندن یک جمله از وصیت‌نامه شهدا یا بیان نکاتی درباره ادب، گذشت، صبر، محبت، احترام به والدین و... اختصاص می‌دهیم. خوشبختانه با اجرای این برنامه‌ها بازخورد خیلی خوبی از شاگردان داشته‌ام و حضور بنده به‌عنوان یک روحانی ورزشکار در میان جوانان همیشه با استقبال آن‌ها همراه بوده است.

پیوست فرهنگی در کنار ورزش

بسم الله الرحمن الرحیم
مسجد و حسینیه چهارده معصوم
تاسیس ۱۳۸۱ شمسی
۷۸

روایتی از فعالیت‌های امام محله مسجد چهارده‌معصوم حصه، در حاشیه اصفهان

پناهگاه محرومان

بر اساس آموزه‌های دین اسلام، مساجد یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های انسان‌ساز و تمدن‌ساز است. این اماکن مقدس در هر محله ظرفیتی گران‌بها در راستای ارتقای معنویت و افزایش سطح فرهنگی و حل معضلات اجتماعی و اقتصادی محسوب می‌شوند. چنانچه رهبر معظم انقلاب در خصوص نقش و کارکرد مسجد می‌فرمایند: «روح مسجد، کالبد زندگی را پرنشاط و پرانگیزه می‌سازد. در هر جا سامان زندگی است، مسجد، مرکز و کانون اصلی است. در بنای شهر و روستا، در مدرسه و دانشگاه، در مراکز جمعیتی از بازارهای کسب‌وکار تا فرودگاه‌ها و جاده‌ها و پایانه‌های سفری و تا آسایشگاه‌ها و بیمارستان‌ها و بوستان‌ها و گردشگاه‌ها، در همه‌وهمه باید مسجد را همچون قطب و محور بنا نهاد.» با چنین رویکردی اکنون برخی مساجد به‌صورت جهادی دست به اقدامات سازنده‌ای در حوزه تقویت کارکرد مساجد زده‌اند. مسجد چهارده‌معصوم واقع در حصه جنوبی از مناطق حاشیه‌نشین اصفهان، از جمله مساجدی است که توانسته منشأ تحولاتی در محله خود شود. این مسجد کودکان و نوجوانان زیادی را به خود جذب کرده است. این مقوله در حالی به وقوع پیوسته که این کودکان نه به طمع امکانات یا جذابیت‌های مادی بلکه صرفاً به شوق برپاداشتن نماز و شرکت در مجالس سخنرانی و عزاداری و جشن‌ها، هر شب پا به مسجد می‌گذارند. مسجدی که نه‌چندان از امکانات خاص برخوردار بوده و نه از بودجه‌های فرهنگی بهره‌ای می‌برد. بااین‌حال، کودکان با شادی و اشتیاق وافر هر روز به تعدادشان افزوده شده و پای ثابت مجالس و صفوف نماز این مسجد هستند. در ادامه، حجت‌الاسلام مرتضی قراتکنی، عضو امور مبلغین سازمان تبلیغات اصفهان و امام جماعت مسجد چهارده معصوم در منطقه حصه به ارائه توضیحاتی درباره رویکردها و فعالیت‌های این مسجد می‌پردازد.

رویکردها و برنامه‌های فرهنگی مسجد چهارده معصوم

فعالیت‌های فرهنگی و عمرانی از اقداماتی است که به‌واسطه مسجد چهارده معصوم در منطقه حصه انجام می‌شود؛ برخی دیگر از این اقدامات عبارت‌اند از پخش بسته‌های ارزاق به خانواده‌های نیازمند، تهیه اقلام جهیزیه برای ازدواج جوانان، تهیه سیسمونی برای مادران باردار بی‌بضاعت، بازسازی و تعمیر منازل افراد مستضعف، تهیه وسایل گرمایشی و سرمایشی، صاف کردن حساب‌های دفتری در فروشگاه‌های مواد غذایی، پیداکردن کار برای سرپرستان خانواده، بستری کردن معتادان به مواد مخدر در کمپ‌های ترک اعتیاد به‌صورت رایگان، برگزاری کلاس‌های آموزشی، برگزاری اردوها و جشن‌های متعدد برای بچه‌ها و اقداماتی مشابه آنها. تاکنون ۳۰ سرپرست خانواده از بستر این مسجد، اشتغال پیدا کرده‌اند.

استقبال از هیأت دانش‌آموزی

امروزه شاید کلمه هیأت دانش‌آموزی خیلی تکراری باشد؛ اما این هیأت دانش‌آموزی انقدر برای بچه‌ها جذاب بوده که هر هفته مشتاق برگزارشدن آن هستند و هر پنجشنبه که این هیأت برگزار می‌شود، دو نفر را با خودشان به این جمعیت مشتاق اضافه می‌کنند. تشکیل گروه سرود و نمایش برای نوجوانان، آموزش قرائت قرآن برای نوجوانان، اردوهای هفتگی، برگزاری کلاس‌های آموزشی برای کودکان کم‌سن‌وسال توسط نوجوانان و بانوان فعال، اهدای جوایز به دلیل حضور فعال در مسجد و پاسخگویی به سؤالات شرعی از جمله اقداماتی است که باعث جذب بیش از ۸۰ کودک و نوجوان به این مسجد شده است. اکثر اردوها به‌صورت رایگان برگزار می‌شود و گاهی برای آنکه بچه‌ها بدعادت نشوند، حدود ۱۰ الی ۲۰ هزار تومان از آنها گرفته می‌شود.

اقدامات خودجوش برای حل مشکلات مردم منطقه

تمام فعالیت‌های مسجد به‌صورت خودجوش انجام می‌شود. اقدامات و برنامه‌های مسجد چهارده‌معصوم با کمک گروه‌های مردمی انجام می‌شود و هزینه‌ها از خیرین و کمک‌های خود مردم تأمین می‌شود. برای رفع محرومیت از مناطق محروم باید به تلاش‌های بی‌وقفه ادامه داد؛ ما به عنوان حلقه واسط بین مردم و مسئولین پیگیر مشکلات مردم هستیم و در زمینه حل مشکلات مردم در منطقه محروم حصه مطالبه‌گری‌های لازم را از مسئولین داشته‌ایم. امیدواریم که مطالبه‌گری‌های ما در کنار کمک خیرین سبب حل مشکلات این منطقه شود.

گفتگو با مهدی امین فروغی، دبیر میز موسیقی اندیشکده هیأت

موشکافی یک پدیده علمی

مینا دهقان | اندیشکده هیأت حدود سه سال پیش در مجموعه سازمان تبلیغات اسلامی و پس از جداشدن از مجموعه بنیاد دعبل خزاعی به عنوان یک حرکت راهبردی در حوزه اندیشه هیأت شکل گرفت. ماموریت‌های اندیشکده هیأت در گام نخست تدوین و پیشنهاد سیاست‌های کلان در حوزه تشکل‌های دینی هیئات بود تا مشکلات و آسیب‌های آن‌ها شناسایی شود. در اندیشکده هیأت، میزهایی تخصصی تعریف شده‌اند که هرکدام مسئولیت و مقوله‌های حوزه تخصصی خود را عهده دار هستند. مهدی امین فروغی دبیر میز موسیقی در اندیشکده هیأت است؛ او درباره وظایف این بخش توضیح می‌دهد که مباحث مرتبط با الحان و نغمات که در هیأت‌ها شنیده می‌شود، در این میز آسیب شناسی شده و به مبحث هیأت از منظر موسیقی توجه می‌شود؛ البته او تاکید می‌کند که منظور ش از موسیقی، موسیقی آوازی است نه سازی؛ موسیقی‌ای که با شنیدن لحن‌های مختلف، مردم عواطف‌شان جذب مفاهیم معرفتی می‌شود. مهدی امین فروغی متولد ۱۳۴۸ در تهران، دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی و ادبیات عرب، پژوهشگر موسیقی و ادبیات آیینی و دبیر میز موسیقی اندیشکده هیأت است که با او درباره جایگاه هیأت و بررسی‌های علمی پیرامون آن به صحبت نشستیم.

هیأت یکی از مهمترین نهادهای مردمی در تاریخ تشیع است و در رشد و بالندگی مردم نقش بسزایی داشته است. این پدیده در اقوام مختلف و جغرافیای گوناگون متناسب با آداب و رسوم هر منطقه نقش‌های مهمی ایفا کرده و تاریخ دور و درازی را از سر گذرانده است؛ به طور مشخص بعد از عاشورای سال ۶۱ هجری کم کم شکل‌های ابتدایی آنچه که امروز به آن هیأت می‌گوییم، پاگرفت. در زمان بنی امیه و بنی عباس در دورانی که حکومت دست مخالفان شیعیان بود این پدیده کم کم در خفا و با وجود محدودیت‌های فراوان، شکل گرفت و رفته رفته تکامل پیدا کرد و در دوران حکومت شیعیان گسترش یافت و بالنده شد.

تکامل هیأت

جایگاه علمی هیأت

مهم آن است که تا کنون به صورت علمی درباره هیأت، کاری انجام نشده است مگر در سال‌های اخیر که این پدیده توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده و ما شاهد این هستیم که در حوزه‌های آموزشی کارهایی صورت گرفته است.

باید به هیأت از منظر جامعه‌شناسانه نگاه کنیم، چراکه بخشی از فرهنگ مردم در هیأت‌ها شکل می‌گیرد؛ مثل هر پدیده‌ای که باید با نگاه علمی به آن بپردازیم هیأت هم با توجه به اهمیت آن می‌طلبد که به آن نگاه علمی داشته باشیم و از منظر جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی این پدیده مهم را بررسی کنیم. پدیده‌ای که فرهنگساز بوده و بیراه نیست اگر بگوییم که فرهنگ ما ایرانیان را هیأت شکل داده است؛ باید توجه داشت که ماحصل تحقیقات در متون دینی و کتاب‌های عالمان دینی و تحقیقات اندیشمندان حوزه دین و تشیع در هیأت و برای عامه مردم گفته شده است؛ بنابراین احساسات مردم و احساسات دینی و مذهبی مردم در هیأت شکل گرفته و بسیار تاثیرگذار بوده، اما تا به حال درباره هیأت و واکاوی آن و ابعاد مختلف این پدیده کوتاهی کرده‌ایم. همچنین ما هنوز یک تاریخ جامع هیأت که از آغاز تا کنون به این پدیده به لحاظ تاریخی بپردازد، سراغ نداریم. در بعضی پژوهش‌ها اشخاص به دوره‌هایی از تاریخ پرداخته‌اند و درباره جغرافیای فرهنگی آن تحقیق کرده‌اند، اما امروز یک دایره المعارف کامل که فقط تاریخ هیأت در آن منعکس شده باشد، در دسترس نیست. در دهه‌های اخیر اندیشمندانی هیأت را مورد مطالعه قرار داده‌اند و ما می‌بینیم که آثاری چه در حوزه‌های مکتوب و چه در سایر قالب‌ها تولید می‌شود و این اتفاق بسیار مبارکی است که در روزگار ما رخ می‌دهد.

آئینه از فرهنگ مذهبی

شناخت هیأت از ابعاد مختلف یک علم است مثل سایر علوم که قابل رشد هستند. باید توجه داشته باشیم که هیأت در روزگار ما ابعاد مختلفی دارد؛ در هیأت واعظان را داریم که مردم را با معارف دینی آشنا می‌کنند. مداحان را داریم که با استفاده از ابزار هنر مثل شعر، موسیقی و مهارت‌های اجرایی، احساسات مردم را متوجه مفاهیم دینی می‌کنند و اجزای مختلفی که هرکدام دنیای خودشان را دارند و در طول تاریخ ایران هرکدام از این اجزا در حال تغییر بوده و متناسب با مناطق مختلف جغرافیایی، نقش آفرینی کرده‌اند.

هیأت آیینه‌ای است که می‌توانیم در آن فرهنگ مذهبی خودمان را به تماشا بنشینیم و به مرور این آیینه را صیقل دهیم و نواقصی که در هیأت‌ها وجود دارد را برطرف کنیم؛ تاکید می‌کنم باید به صورت علمی به آن پرداخته شود. ما در اندیشکده هیأت به طور علمی به مباحث گوناگون و از جنبه‌های مختلف به هیأت می‌پردازیم.

> **شناخت هیأت از ابعاد مختلف یک علم است مثل سایر علوم که قابل رشد هستند. باید توجه داشته باشیم که هیأت در روزگار ما ابعاد مختلفی دارد؛ در هیأت واعظان را داریم که مردم را با معارف دینی آشنا می‌کنند**

تنوع آداب و رسوم

گونه‌شناسی هیأت یکی از مباحث مهمی است که ما باید به آن بپردازیم. امروزه هیأت در اقصی نقاط ایران متناسب با آداب و رسوم و فرهنگ مردم آن منطقه است. منظور از گونه‌شناسی هیأت این است که شما با گوناگونی آداب و رسوم روبرو هستید برای مثال در تهران به طور مشخص هیأت‌های مختلفی را داریم. بعضی از هیأت‌ها سیار هستند. بعضی هیأت‌ها در محل مخصوص و ثابتی هستند و عزاداری می‌کنند. بعضی هیأت‌ها به امور عام‌المنفعه می‌پردازند که از ابتدا یک هیأت بودند و حالا یک صندوق قرض‌الحسنه یا درمانگاه دارند یا یک مرکز آموزشی در کنار خود تاسیس کرده‌اند؛ یعنی هیأت‌ها به برگزاری مراسم مذهبی بسنده نکرده‌اند و کنشگری اجتماعی دارند. گونه‌های مختلفی از هیأت را شاهد هستیم که هرکدام به شکلی در حال فعالیت هستند.

گفت‌وگو با دکتر فهیمه یوسف کلافی
روانشناس، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

هیأت در جایگاه انتقال معرفت

در گذشته‌های دور نوحه‌خوانی و مرثیه‌خوانی بخشی از عزاداری‌های مرسوم در مناسبت‌های مذهبی بود و مداحان باسواد و باتقوا و متدین، عهده‌دار انجام این کار ارزشمند و تأثیرگذار بودند. امروز نیز شاهد حضور اساتید و اقشار فرهیخته به جامعه مداحی هستیم که با خواندن نوحه‌ها و مرثیه‌های نغز و پرمعنا که حاوی معارف اهل‌بیت علیهم‌السلام است به همان راه پرافتخار ادامه می‌دهند. دکتر فهیمه یوسف کلافی، روانشناس، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه از جمله کسانی است که به‌واسطه بزرگ‌شدن در یک خانواده مذهبی و شهادت برادرش، پا به عرصه سخنرانی و مداحی گذاشته و از طریق روان‌شناسی به مسائل دینی می‌پردازد. او دین و معنویت را راهی برای بهبود سلامت روان افراد در حوزه‌های مختلف می‌داند و در این زمینه تحقیقات و مطالعات زیادی انجام داده است. یوسف کلافی طی سال‌های متمادی تلاش کرده تا به معنای واقعی دین دست یابد. او معتقد است که دین باید علمی و کاربردی باشد تا باعث جذب مخاطب شود. این استاد دانشگاه و ذاکر اهل‌بیت (ع) در ادامه به بررسی جایگاه هیأت در جذب مردم به دین می‌پردازد. این گفت‌وگو را مرور می‌کنیم.

جذب مخاطب

اعتقاد بر این است که باید مردم را جذب هیأت و مراسم مذهبی کرد اما بستگی به این دارد که به دنبال جذب کدام دسته از مردم به هیأت هستیم؛ یک زمانی شما می‌خواهید فردی را به هیأت جذب کنید که به اهل‌بیت (ع) و خدا اعتقاد دارد اما نگاهش به هیأت باری به هر جهت است. یک زمانی می‌خواهید یک بچه هیأتی را جذب کنید؛ ممکن است بپرسید که مگر بچه هیأتی هم نیازی به جذب دارد؟! بله، برای درونی شدن معرفت لازم است تا به برخی فاکتورها توجه کند. یک‌وقتی شما قصد دارید تا یک فرد بی‌اعتقاد را به هیأت جذب کرده و دین واقعی را به او توضیح دهید.

روش‌های جذب هر کدام از این افراد متفاوت است. یک مداح، برای جذب بچه هیأتی باید متناسب باسلیقه او مداحی و سخنرانی کند و به‌قول معروف، خوراک موردعلاقه او را آماده کند. برای جذب یک فرد معتقد به خدا و اهل بیت (ع) و البته بی‌اعتقاد به هیأت باید استعدادیابی کنیم و متناسب با علاقه‌مندی‌های فرد بحث را پیش ببریم؛ مثلاً به کارکرد دین در خانواده بپردازیم و آفت‌هایی که باعث خدشه‌دار شدن رفتارهای دینی - مذهبی شده را مورد بررسی قرار دهیم؛ اما جذب یک فرد بی‌اعتقاد و نمایان کردن حقیقت به او نیاز به یک کار نهادی دارد و لازم است تا ساعت‌ها یک روان‌شناس،

رهبر انقلاب در یکی از سخنرانی‌های خود فرمودند: «هیأت‌های مذهبی باید کلاس درس باشند؛ یعنی اگر کســی رفت پای منبری نشست، احساس کند یک مطلب را فهمیده است... این جزء نقص‌های کنونی کشور ماســت.» رفع این نقیصه نیازمند یک کار جهادی است و برای حل این موضوع، نهادهای گوناگون باید پای کار بیایند. همچنین برای تحقق این امر باید بودجه‌ای برای پشتیبانی هیأت‌ها و تربیت مداحان و سخنرانان اختصاص داده شود. متأسفانه امروزه آنقدر که در هیأت‌ها درباره مسائل سیاسی صحبت می‌شود، کسی دلسوزانه از اهل‌بیت (ع) نمی‌گوید؛ همین‌ها باعث شــده تا ما امروز شاهد فاصله‌گرفتن نسل جوان از دین باشیم و در دانشگاه‌ها ضجه دین بزنیم؛ بنابراین، مداحان و سخنرانان باید شاخصه‌های لازم را دارا باشند. به نظر من هیأت‌های مذهبی زمانی می‌توانند مثل کلاس درس باشند که مداحان و سخنرانان شناخت و درک درستی از دین داشته و بتوانند یک گره از گره‌های ذهنی را بازکرده یا مطلب جدیدی را یاد دهند.

جامعه‌شناس و پژوهشگر به بررسی ریشه این مشکلات بپردازد.

هیأت، برای رضای خدا و اهل بیت(ع)

یکی از آفات که مراسم مذهبی را تهدید می‌کند، مربوط به شکل و نحوه برگزاری هیأت‌هاست که ممکن است دامن سخنران، مداح، صاحب هیأت و مستمعین را بگیرد. آفاتی مثل ریا، حسادت، تجمل‌گرایی و ریخت‌وپاش، شهرت‌طلبی و... . برای آنکه پایه‌های یک هیأت به‌درســتی شکل بگیرد باید به‌دور از هرگونه ریا و افکار غیر از خدا و اهل‌بیت (ع) باشد. واقعیت این است که برای برپایی مراســم اهل‌بیت (ع)، در درجه اول باید نیت خالصانه داشته باشیم تا به‌واسطه برگزاری این مراســم، صرفاً خدا و اهل‌بیــت (ع) معرفی شوند.

مداحان، خدمــه خدا و اهل‌بیت (ع) هســتند و وظیفه آنها تنها معرفی بزرگــی خدا و مقام و عظمت معصوم اســت؛ لذا خارج شــدن از این مسیر و ســوق پیدا کردن به سمت معرفی دنیا و آدم‌های دنیا از آفت‌هایی اســت که می‌تواند هیأت‌ها را تهدید جدی کند.

خودشان عامل باشند

باتوجه‌به قرار گرفتن در ایام ماه شعبان و پس از آن ماه مبارک رمضان و مناسبت‌های مختلف در این ایام، باید فرصت را مغتنم شــمرد. برای اینکه ما بتوانیم با استفاده از معنویت این ماه‌ها،

این وظیفه مداحان است که به دنبال کسب معرفت بروند و پس از رسیدن به بینش کافی، معرفتشان را در اختیار دیگران قرار دهند

در جایگاه کلاس درس

به فضای امنیت و آرامش نزدیک شویم. توصیه من به ســخنرانان و مداحان به‌خصوص در این دو ماه پرفضیلت این اســت که خودشان عامل باشــند. تنها زمانی حرف یک سخنران و حتی مداحی یک مــداح می‌تواند به دل بنشــیند و باعث تغییر شــود که خود آن افــراد به آنچه می‌گویند، عمل کنند. سخنرانان و مداحان باید سر کلاس درس بنشینند و به معنای حقیقی در مکتب اهل‌بیت (ع) شاگردی کنند و از خداوند بخواهند که اسباب و لوازم معرفت آنها را فراهم کند؛ مطمئن باشید که به‌واسطه نیت خالصانه، خدا معرفت خدمت در دســتگاه اهل‌بیت (ع) را عنایت کرده و خودِ اهل‌بیت (ع) دســتگیری می‌کنند.

این وظیفه مداحان اســت که به دنبال کســب معرفت بروند و پس از رســیدن به بینش کافی، معرفتشــان را در اختیار دیگران قرار دهند. در نهایت توصیه من به شرکت‌کنندگان در مراسم اهل‌بیت (ع) این است که برای نزدیک‌شدن به فضای معنوی، با وضو وارد مراسم شوند و به نیت رسیدن به معرفت، اعمال عبادی مختص ماه یا مناسبت‌های خاص را انجام دهند. همچنین در اشاعه اخلاق اسلامی و رفتارهایی مانند تواضع، سلام‌کردن، رعایت حال افراد مُسن و اجتناب از گناه و ظن‌بد، پیشقدم باشند.

گفت‌وگو با محمد رسولی، شاعر نوحه‌های «بی‌مردم» و «حق و باطل»

جهاد تبیین بردوش نوحه‌سرایان

اوایل زمستان امسال و در ایام شهادت حضرت زهرا (س)، سازمان هیأت و تشکل‌های دینی وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی برای تجلیل از برترین نوحه‌های فاطمی، سوگواره نوحه «معجزه مادری» را برگزار کرد و پنجشنبه ۱۴ دی‌ماه، اختتامیه این سوگواره با معرفی برگزیدگان، به همراه دومین عصر شعر و نغمه در مجموعه فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی (سرچشمه) برگزار شد. دو اثر «بی مردم» و «حق و باطل» از محمد رسولی از آثار برگزیده این سوگواره بودند. پیش‌ازاین نیز نوحه «بی‌مردم» از سوی رهبر معظم انقلاب مورد تمجید قرار گرفته بود. ازاین‌رو با محمد رسولی، شاعر و نوحه‌سرای دو اثر برگزیده «بی مردم» و «حق و باطل» به گفت‌وگو نشستیم. محمد رسولی، شاعر اهل بیت(ع) معتقد است که بخش نرم‌افزاری هیأت‌ها دست نوحه‌سرایان است و بالطبع، بار اصلی جهاد تبیین بر روی دوش نوحه‌سرایان قرار می‌گیرد.

ماجرای خلق یک شعر

فاطمیه و حوادثی که بعد از ارتحال پیغمبر (ص) اتفاق افتاد علاوه بر بُعد عاطفی، دارای بُعد شناختی و معرفتی برای شیعیان و عموم مردمی است که در مسیر حق قرار گرفته‌اند. در همین راستا، طی سال‌های اخیر مداحان و نوحه‌سرایان چه در فاطمیه و چه در عاشورا، بیش از ابعاد عاطفی به ابعاد شناختی و معرفتی پرداخته‌اند. توجه به ابعاد شناختی و معرفتی نوحه زمانی بیشتر احساس می‌شود که ماجرای فاطمیه یا عاشورا با مسئله روز جامعه تطبیق داشته باشد؛ اینجاست که تولید آثار تبیینی، بیش از قبل احساس می‌شود. به عنوان نمونه، یکی از دلایل اصلی من برای سرودن شعر حق و باطل، حرکت حضرت زهرا (س) در موضوع حق و باطل بود ولی این موضوع هم‌زمان شد با حمله اخیر حماس به جنوب اسرائیل؛ دراین باره رهبر انقلاب در دیدار با دانش آموزان فرمودند: «میدان تنها میدان غزه نیست، میدان حق و باطل است»؛ بیانات رهبر انقلاب جرقه‌ای را در ذهن من ایجاد کرد تا یک اثر مربوط به تبیین حق و باطل بنویسم.

ماجرای دفاع از حق و ایستادن در مقابل باطل که حضرت زهرا (س) آغاز کردند، همیشه باید مورد توجه قرار بگیرد. اگر ما شیعه امیرالمؤمنین (ع) و پیرو حضرت زهرا (س) هستیم باید در هر دوره‌ای از زندگی، خودمان را برای آن عرصه‌ای که ایشان دیدند، آماده کنیم؛ حق و باطل را بشناسیم و به دفاع از حق بپردازیم.

برخی برایشان سوال است که آیا هر مداح شعرهای خاصی را انتخاب می‌کند اما این کار خیلی مسئله پیچیده‌ای نیست و تفاوت فاحشی بین مداحان وجود ندارد؛ خیلی از مداحان ضرب‌آهنگشان مثل هم است و جامعه مخاطبشان اشتراکات زیادی دارند؛ لذا معمولاً هنگام سرودن شعر به این فکر نمی‌کنم که این شعر را برای چه مداحی بنویسم. ممکن است بعضی وقت‌ها اختصاصی برای یک مداح شعر بسرایم مثل همین نوحه بی‌مردم که چون حاصل هم‌اندیشی بنده و آقای رسولی بود و برای ایشان نوشتم؛ اما باتوجه‌به روحیات خود، شعر را می‌سرایم و بعد فکر می‌کنم که بیشتر به صدا و جلسه کدام مداح می‌خورد.

معیارهای انتخاب مداح برای یک شعر

کار چند منبر

نوحه بی‌مردم حاصل هم‌اندیشی با برادرم، مهدی رسولی، مداح اهل‌بیت (ع) است؛ مهدی رسولی در رابطه با مسئله محوریت مردم در حکومت اسلامی پیشنهادهایی داشت و نظرش بر این بود که مردم نقش مهمی در پیشبرد مسئله حاکمیت ولی و امام دارند و اگر مردم

نباشند، ولی خدا دستش بسته می‌شود.
خلاصه نوحه بی‌مردم این است که مردم بازوی اجرایی ولی خدا در هر دوره‌ای هستند و اگر مردم کنار گذاشته شوند و خودشان غفلت کنند، به آن هدف غایی که مسیر تشکیل حکومت ولی خدا است، دست نخواهند یافت.
در اولین شب از برگزاری مراسم عزاداری ایام شهادت حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها رهبر انقلاب از نوحه بی‌مردم تمجید کردند و فرمودند: «این نوحه کار یک منبر نه، کار چند منبر را کرد.» حضرت آقا طی دیداری با مداحان فرمودند که «یک شعر خوب می‌تواند کار چندین ساعت منبر را کند» و به لطف و نظر ایشان اثر بی‌مردم توانست کار چندین منبر را انجام دهد. خوشبختانه این اثر از طرف مردم، هیأتی‌ها و مداحان نیز مورد استقبال قرار گرفت.

استقبال مردم از نوحه‌های جدی

گاهی ما دچار یک اشتباه محاسباتی می‌شویم و تصور می‌کنیم که مردم به دلیل فاصله از بعد احساسی و عاطفی، از نوحه‌های با مبانی جدی استقبال نمی‌کنند، درحالی‌که این تصور اشتباه است. نوحه بی مردم یک نمونه از مثال نقض این تفکر بود و نشان داد می‌توان یک حرف مبنایی شناختی جدی را در قالب یک نوحه سینه‌زنی وارد هیأت کرد. برخلاف تصور، مردم چنین نوحه‌هایی را می‌پسندند و سرزبانشان می‌افتد.
لازمه پرداختن به ابعاد شناختی و معرفتی نوحه توجه به ظرافت‌های این امر است. در کنار سرودن یک نوحه شناختی و معرفتی، باید حواسمان به زبان هیأت باشد، از شعار فاصله بگیریم، و در همه کارها باید عاطفه نقش داشته باشد، چراکه هیأت بستر عواطف است و ما باید در این بستر عواطف، یک‌دنیا حرف در جان مخاطب بنشانیم.
مخاطب‌شناسی از دیگر پایه‌های اصلی در نوحه‌سرایی است. نوحه‌ها غالباً اولین هدفشان قشر جوان است و نوحه‌های نوجوان و کودک که در چند سال اخیر پررنگ شده، زبان بدن خودش را دارد ولی مورد استقبال قرار گرفته است.

تأثیر کنگره‌ها در شناساندن نوحه به جامعه

در چند سال اخیر توجهی که به نوحه و نوحه‌سرا شده متفاوت‌تر از چند سال قبل است. نوحه‌سرایان در شهرهای مختلف حلقه‌های مردم‌نهاد راه انداخته‌اند و این مسئله زیاد شده است. همچنین نهادهای فرهنگی نیز به میزان اهمیت نوحه در ایام محرم و فاطمیه پی برده‌اند؛ این نشان می‌دهد که نوحه چه ضریب نفوذی در بین اقشار مختلف به‌خصوص جوانان دارد. معمولاً افراد در ایام محرم یک نوحه در ذهنشان می‌ماند و این نشان می‌دهد که نوحه مسئله مهمی است؛ چون نوحه دارای آهنگ، شعر و ضرب آهنگ است. تا قبل از این خیلی به نوحه به‌عنوان مقوله‌ای مستقل از شعر توجه نمی‌شد؛ اما امروزه توجه به نوحه خیلی بیشتر شده است.
یکی از راه‌های ارتقای سطح کیفی و جذب مردم و مسئولین فرهنگی به مسئله نوحه این است که کنگره‌هایی برگزار شود و آثار توسط داوران بررسی شده و برگزیدگانی مشخص شوند تا با بازتاب آنها در رسانه‌ها، نوحه‌سرایی مورد توجه قرار گیرد. کنگره نوحه یکی از مسیرهای کمک‌کننده در این زمینه است.

رهبر انقلاب مجدداً امسال در دیدار با مداحان به مسئله جهاد تبیین تأکید کردند و فرمودند که امروز بارِ «جهاد تبیین» بر روی دوش شما مداح‌ها است؛ این سخن، حجّت را بر مداحان تمام کرد و تکلیف را روشن نمود. بخش نرم‌افزاری هیأت‌ها دست نوحه‌سرایان است و بالطبع، بار اصلی جهاد تبیین بر روی دوش نوحه‌سراها نیز است. جهاد تبیین به معنای به‌کاربردن لفظ جهاد تبیین در نوحه نیست؛ جهاد تبیین یعنی نسبت به موضوعی که راجع به آن صحبت می‌کنیم و شعر می‌سراییم، شناخت پیدا کنیم؛ دوم اینکه بتوانیم شعر را در غالب هنرمندانه و مخاطب‌پسند پرورش داده و به دست مداح و سپس مخاطب ارائه دهیم؛ این جهاد تبیینی است که رهبر انقلاب هم فرمودند نوحه هم باید برانگیزاننده باشد و هم دقت داشته باشد. نوحه‌سرا در تشخیص مسئله روز آن‌قدر باید دانش و شناخت فزاینده‌ای داشته باشد که بتواند به هدف بزند؛ لذا جهاد تبیین همان‌طور که بر روی دوش مداحان است، بر روی دوش نوحه‌سرایان هم هست.

نقش‌آفرینی در جهاد تبیین

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام محمدصادق ابوترابی
دبیر ستاد خانواده و جمعیت سازمان تبلیغات اسلامی

امید به آینده شعار نیست اعتقاد ماست

زنگ خطر سیر نزولی جوانی جمعیت در کشور، چند سالی می‌شود که به صدا درآمد است و اکنون اهمیت فرزندآوری و نگرانی از گسترش جمعیت سالمندی بیش از پیش احساس می‌شود. رهبر معظم انقلاب نیز به مسئله فرزندآوری توجه زیادی دارند و ایشان بارها هشدار داده‌اند که باید اقدامات لازم برای جوانی جمعیت انجام شود. قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مشتمل بر ۷۳ ماده و ۸۱ تبصره در جلسه مورخ ۲۴ مهرماه ۱۴۰۰ در کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت هفت سال در تاریخ ۱۰ آبان ۱۴۰۰ به تایید شورای نگهبان رسید که در این قانون وظایف دستگاه‌های مرتبط اعلام و همچنین به مشوق‌های جمعیتی نیز پرداخته شده است. سازمان تبلیغات اسلامی نیز یکی از این دستگاه‌های مربوط به جوانی جمعیت است که با عنوان «ستاد خانواده و جمعیت» ذیل معاونت فرهنگی و تبلیغی قریب به دو سال پیش فعالیت خودش را شروع کرده است. در ادامه حجت‌الاسلام محمدصادق ابوترابی دبیر این ستاد از مجموعه عملکرد سازمان تبلیغات اسلامی می‌گوید.

ستاد خانواده و جمعیت سازمان تبلیغات اسلامی از چه سالی شروع به فعالیت کرده‌است و چه وظیفه‌ای به دوش دارد؟

از یک سال و نیم پیش در سازمان تبلیغات، ستاد فرهنگی خانواده و جمعیت تشکیل شده است، ریاست این ستاد با حاج آقا عزت زمانی معاون فرهنگی سازمان و بنده هم دبیر آن هستم، وظیفه اصلی ستاد پیگیری و اجرای قانون جوانی جمعیت است، طبق مصوبه ستاد ملی جمعیت، تمام وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها مکلف هستند که قرارگاه جوانی جمعیت را در سازمان خود راه‌اندازی کنند و بر اساس آن قوانین جوانی جمعیت را اجرا کنند. برای اجرای قانون جوانی جمعیت که ۲ سال پیش با ۷۲ ماده در مجلس تصویب شد باید این قرارگاه را تشکیل می دادند. سازمان تبلیغات هم از این امر مستثنی نبوده و حدود یک یا دو سال پیش این قرارگاه را تشکیل داد، البته کار روی جوانی جمعیت و تقویت خانواده در سازمان تبلیغات از ۳ یا ۴ سال پیش از قانون

در بخش تولید کتـــاب در قالب رمان و آمـــوزش هم فعالیت های مختلف و زیادی داشتیم به عنوان مثال در این زمینه بیش از ۱۵ عنوان تولیدات مکتوب داریم. همچنین فیلم، سریال، مستند و فیلم‌های کوتاه با این موضوع که نمونه آن «اژدها لازم می‌شـــود» و «کفش دزدک» است. تولید مستند «خونریزی» و ســـریال «تازه وارد» کار باشگاه سوره سازمان بود، همچنین فیلم سینمایی «عطر آلود» که به موضوع سقط اشاره می‌کند. دبیر ستاد ملی جمعیت وقتی گزارش سازمان را در زمینه فرهنگی مشاهده کردند متوجه شدند که کار جدید لازم نیست بلکه همین موارد اگر پخش و دیده شود اتفاقات خوبی در کشور رخ می‌دهد؛ اما در عین حال سازمان کارهای جدیدی را هم تولید می‌کند و سریال در دست ساخت دارد.

تولید ۵ اثر هنری در قاب تصویر

جوانی جمعیت آغاز شده بود و سازمان در این زمینه پیشرو بود؛ چرا که فرمان رهبر معظم انقلاب و یکـــی از نیازهای مهم جامعه مســـئله خانواده و جوانی جمعیت است.

این مسیر تا چه اندازه اداره کل‌های استانی پای کار جوانی جمعیت بودند؟

سازمان تبلیغات از محرم سه ســـال پیش با شعار «نسل حسینی» و «ما نسل به نسل در پناهت هســـتیم» موضوع و محور عملیاتی خود را در زمینه جوانی جمعیت و خانواده قرار داد. بر اساس آن شـــعار هیأت‌ها و موضوع منبری‌ها و سخنرانی‌ها این موضوع قرار داده شد. مسئله تقویت خانواده نیاز امروز است، بیشترین درخواست استان‌ها بابت استاد با موضوع خانواده است. این مسئله در استان‌ها بسیار مهم و نیاز مراکز مختلف است، سازمان تبلیغات در این موضوع برای آنها استاد ارسال کرده و همایش برگزار می کند. مسئله جمعیت یکی از زیر شاخه‌های خانواده است، امروز یکی از مهمترین مسائل در خانواده‌ها نبود فرزند، تعداد کم یا تک فرزندی است که به خانواده آسیب می‌زند.

با این توصیف سازمان تبلیغات اسلامی یکی از پرکارترین دستگاه‌های دولتی است که وظایف بسیاری دارد.

بله. و بر همین اساس نیز هست که قانون و مصوبه ستاد ملی جمعیت این ستاد در سازمان تبلیغات تشکیل شد و طی یک سال و نیم اخیر پیگیر اجرای قانون جوانی جمعیت بود، سازمان تبلیغات جزو پر تکلیف‌های این قانون است، غیر از قوانین عمومی که برای همه سازمان‌ها یکسان است ماده ۲۵ قانون به نحوی مربوط به حوزه هنری است، اما همین ماده و ماده ۲۸، ماده ۳۰، ماده ۳۱، ماده ۳۲، ماده ۳۳ و ماده ۳۷ قانون، سازمان تبلیغات اسلامی را به اجرای برنامه‌های جوانی جمعیت مکلف کرده است.

یکی از طرح‌هایی که در سازمان تبلیغات اسلامی مدنظر اســـت، تکریم مادران چند فرزند اســـت، براساس چه رویکردی این طرح تعریف شده است؟

اصل ماده ۲۵ قانون جوانـــی جمعیت با رویکرد تکریم مـــادران و خانواده به خصوص مادران پرفرزند است که مراکز فرهنگی همچون وزارت ارشاد یا حوزه هنری که سینما، تئاتر و سالن نمایش دارند را موظف کرده که مادران پرفرزند را به شکل های مختلف تکریم کنند، مثلا به صورت رایگان یا از تخفیف‌های ویژه خدمات آنها استفاده کنند. اما بخش جدی در اجرای این قانون، فرهنگ سازی در حوزه فرزندآوری است، تهدید جمعیت و کاهش نسل سیاستی بود که حدود ۳۰ سال در کشـــور ما اجرا می‌شد، از بیلبوردها و تبلیغات محیطی تا بســـته پفک و کبریت، خانواده‌ها را به فرزند کمتر تشـــویق می کردند. این سیاستی بود که از خارج کشـــور برای همه دنیا در نظر گرفته شده بود، طرح هنری کیسینجر، وزیر امور خارجه سابق آمریکا با رویکرد تامین منافع آمریکا، چنین وانمود می کرد که زیاد شـــدن جمعیت کشور های کمتر توسعه یافته به ضرر آمریکا است. بر اســـاس این طرح در کل دنیا ایران موفق‌ترین کشور در اجرای کاهش جمعیت بـــود که دلایل متنوع و مختلفی داشـــت. در این اتفاق وزارت بهداشت نقش جدی داشت. امروز هم وزارت بهداشت در زمینه جوانی جمعیت نقش جدی و پیگیر دارد. ۳۰ سال فرهنگ‌سازی برای کاهش جمعیت صورت گرفته است امروز هم رویکرد برخی از قوانین فرهنگ سازی جهت افزایش جمعیت و فرزندآوری است.

تهدید جمعیت و کاهش نسل سیاستی بود که حدود ۳۰ سال در کشور ما اجرا می‌شد، از بیلبوردها و تبلیغات محیطی تا بسته پفک و کبریت، خانواده‌ها را به فرزند کمتر تشویق می‌کردند. این سیاستی بود که از خارج کشور برای همه دنیا در نظر گرفته شده بود

ستاد خانواده و جمعیت در حوزه ازدواج جوانان هم ورودی داشته است؟

در زمینه فرهنگسازی برای جوانی جمعیت، مسأله مهم دیگر ازدواج و حمایت از فعالان مردمی در این عرصه است که یکی یا دو قانون را شامل می‌شود و یکی هم حمایت از مراکز واسطه‌گری ازدواج است، در خصوص فرهنگ سازی در امر ازدواج، مسئله دیگر جوانان اعم از دختر و پسر نداشتن مورد مناسب برای ازدواج است، مراکز واسطه‌گری ازدواج در این مســـئله می توانند ما را کمک کند، اما پیش از این هیچ مرکزی با ظابطه و قانون مشخصی وجود نداشت که به آنها مجوز بدهد طبق تبصره ماده ۳۷ قانون جوانی جمعیت سازمان تبلیغات موظف شد این مراکز را بررسی کند و آنهایی را که مورد تایید سازمان هستند به وزارت ورزش معرفی کند که مجوز خود را بگیرند، طی یک سال و نیم اخیر حدود ۲۰۰ مرکز از ما تاییدیه و مجوز گرفتند.

بـــرای ترویج فرزنـــدآوری چه معیار و مســـیری را طی کرده‌اید؟

توجیه و تبیین مسأله فرزندآوری اهمیت زیادی دارد، ما امسال و سال ۱۴۰۳ محور اساسی را در حوزه فرهنگ سازی برای رشد جمعیت و فرزندآوری با چند محور اصلی برای آن قرار دادیم؛ یک موضوع توجیه و تبیین مسئله است، یعنی اهمیت جمعیت و فرزندآوری باید برای گروه‌های مختلف توجیه و تبیین شود که اگر جمعیت کم بشود چه خواهد شد، خانواده‌های بدون فرزند و تک فرزند

از جمله فعالیت‌ها و اهداف مهمی که سازمان تبلیغات اسلامی در برنامه‌های خود آن را دنبال می‌کند مسئله خانواده و جمعیت است، البته اگر این قانون هم وجود نداشت فعالیت‌های این سازمان در این زمینه را وظیفه خود می‌دانست، برنامه‌هایی همچون «محله همدل» و مهروارهٔ «بانور» از جمله محورهای مهم خانواده است و پویش‌ها، رویدادها و دوره‌های آموزشی مفصل و سنگین درباره آن در کشور راه اندازی شده است.

پویش‌هایی با محور خانواده

در عرصه های مختلف اجتماعی، اقتصادی، روانشناختی و حتی پزشکی به چه آسیب‌هایی دچار می‌شوند در سالمندی چه اتفاقی برای آنها رخ می‌دهد. در این زمینه برخی از خواص، مدیران، نخبگان، علماء، استادان دانشگاه، بلاگرها، سلبریتی‌ها و افراد موثر در جامعه نیز آگاهی لازم را ندارند و نسبت به این مسئله کاملاً توجیه نیستند و حتی ممکن است علیه این موضوع کار و فعالیت کنند. یکی از رویکردهای اصلی ما این است که به سازمان و ادارات استانی ابلاغ کردیم که اصل مسئله جمعیت و فرزندآوری از طریق نشست‌ها، جلسات، نشریات و تولید محتوا برای اقشار مختلف مردم توجیه و تبیین شود.

این نشریات با چه عنوان و محتوایی توزیع می‌شود؟

ما نشریاتی را با عنوان «امید به آینده» در ستاد جمعیت خانواده تنظیم کردیم و محور شعار خود را در سال ۱۴۰۲ «امید به آینده» قرار دادیم که فرزند امید و آینده خانواده، والدین و کشور است، چند نشریه در این زمینه تولید کردیم و یک نشریه هم با محتوای اختصاصی برای جمعیت در نه شماره چاپ شده است.

یکی از فعالیت‌های سازمان تبلیغات اسلامی ساخت شبکه واسطه‌گری است که بخشی از آن توسط سامانه «همدم» در مجموعه تبیان انجام شده. آیا این مسیر در دیگر موسسات سازمان تبلیغات هم جریان داشته است؟

از میانه دهه ۹۰ با راه‌اندازی سایت «همسان گزینی» و پس از آن آغاز به کار سامانه «همدم» سازمان به این حوزه ورود کرده‌است و در حال حاضر با برنامه های بهتر و دقیق‌تر صورت می گیرد. اما در این میدان نیز باید هیأت‌ها و مساجد از طریق بزرگترها به واسطه گری ازدواج بپردازند و در توجیه و تبیین رشد جمعیت ورود پیدا کنند. تشکل های دینی و گروه های تبلیغی استان‌ها در این حوزه توانمندی‌هایی بسیاری دارند ما هم به آموزش و توانمندسازی آنها کمک کرده و بسته‌های آموزشی خوبی برای آنها فراهم کردیم.

به طور شاخص چه بستری را به امیدافزایی جوانان در امر ازدواج یا فرزندآوری فراهم کرده‌اید؟

موضوع دیگری که ما نسبت به آن اقدام داشته‌ایم، جشن‌ها در این حوزه است، مانند یک نمونه کاری که سال گذشته در نیمه شعبان انجام دادیم؛ جشن کالسکه سواری در قم. در این طرح که نیمه شعبان به اجرا گذاشته شد ۷ هزار مادر به همراه فرزندان خود با کالسکه به سمت جمکران حرکت کردند در حالی که بر روی کالسکه نوشته شده بود «امید که من مادر یاران تو باشم» و برای آنها در صحن مسجد مقدس جمکران جشن باشکوهی برگزار و تصاویر خوبی از این جشن استخراج شد. چنین اقدامی را برای سایر استان‌ها هم می‌شود انجام داد که شکوه یک مادر با چند فرزند به نمایش گذاشته شود، ما تلاش کردیم که این جشن‌ها را در استان‌ها برگزار کنیم و برای مادران برنامه‌های ویژه داشته باشیم که سایر مادران برای فرزندآوری تشویق شوند. چرا که ما پیش از این دیده‌ایم، خانواده‌های قدیم که دارای ۷ یا ۸ فرزند بودند پیشرفت های خوبی داشتند. در امر ازدواج هم همین روند صدق می کند و فرزندآوری خودش تشویقی برای امر ازدواج نیز هست.

> **باید در استان‌ها رسانه ها در مسأله جمعیت و سقط جنین فعال شوند برنامه‌های گفتگو محور برگزار کنند و تولیدات مراکز پخش، منتشر و دیده شود. استان‌ها، باید چهار محور شبکه تبلیغ، رسانه، رویدادهایی همچون جشن‌ها و پویش‌ها و توجیهه و تبیین را فعال کنند**

شاید کم‌تر کسی شنیده باشد که فعالیت‌های سازمان تبلیغات اسلامی در عرصه خانواده صرفاً فرهنگ‌سازی است، مثل کاری که در زمینه «سقط جنین» انجام شده است. کارهای فرهنگی شاخصی چون «نجات آرزوها» و یا تولید مجموعه تلویزیونی و...، کمی در این‌باره برایمان توضیح می‌دهید؟

باید برای جلوگیری از سقط جنین پویش‌هایی صورت می گرفت. ما به استان‌ها اعلام کردیم که درباره مسئله سقط جنین ویژه کار شود چرا که این مسئله انسانی است و صرفا خانوادگی و حاکمیتی نیست بلکه در این امر نسل کشی اتفاق می‌افتد. در کشور ما هر دقیقه یک یا دو مورد سقط صورت می گیرد که فاجعه است. سقط از نظر قانونی حرام است، باید دلایل سقط از نظر فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی بررسی و استخراج شود، بخشی از آن مربوط به فرهنگ سازی است که باید به صورت جدی و مستقیم درباره آن کار صورت گیرد. این هم برنامه دیگری است که از استان‌ها خواستیم که اگر تبلیغی دارند روی این مسائل کار کنند. برخی مراکز در کشور به عنوان حامیان جنین فعالیت می کنند باید از آنها حمایت شود و گسترش پیدا کنند. باید خانواده‌ها و مادرهایی که قصد سقط دارند توجیه شوند که به هر شکل اقدام به سقط نکنند. شاید برخی والدین از هزینه فرزندآوری می‌ترسند باید خانواده‌ها اطلاع داشته باشند که برخی از مراکز مسئولیت فرزند آنها را به عهده می گیرند و سرپرستی او را به خانواده دیگر می‌دهند. باید خوشحالی و نتیجه مثبت کسانی را که فرزندان خود سقط نکردند شناسایی کرده و به مردم معرفی شوند. باید در استان‌ها رسانه ها و شبکه تلویزیونی استانی در مسأله جمعیت و سقط جنین فعال شوند برنامه‌های گفتگو محور برگزار کنند و تولیدات مراکز پخش، منتشر و دیده شود.استان ها، باید چهار محور شبکه تبلیغ، رسانه، رویدادهایی همچون جشن‌ها و پویش‌ها و توجیهه و تبیین را فعال کنند.

حمایت‌های لازم از سوی دولت انجام شده است؟

یکی از گلایه‌ها از ستاد ملی این است که طی دو سال اخیر برای اجرای این قانون هیچ بودجه‌ای اختصاص داده نشده است. ما از استان‌ها خواستیم که با شرایط فعلی و بودجه سازمانی اندک کار را جلو ببرند؛ اما کار فرهنگی صرفاً این موارد نیست یعنی تولیدات مکتوب همچون کتاب، رمان، داستان و تولید فیلم و سریال به فرهنگ سازی در این زمینه کمک می کند. شاید یک قسمت فیلم و سریال اثرات بسیار بیشتری از یک منبر داشته باشد، بنابراین فیلم، سریال، تئاتر، سرود، کتاب و رمان بسیار کمک دهنده است.